THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES.

OFFICIAL REPORT

Fifty-sixth day of the First Session of
The Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday, the 18th September, 1967.

The House met at Half-Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

REVISION OF PROCUREMENT PRICE OF RICE AND PADDY

876—

*613 Q.—Sri K. Rajamallu (Put by Sri A. Vasudeva Rao Huzurnagar) :— Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether the Government has decided to revise the procurement price of rice and paddy in view of the increasing cost of production ; and

(b) if so, what are the details thereof ?

The Minister for Revenue and Civil Supplies (Sri V. B. Raju):-

(a) The procurement policy is still under examination and no decision has yet been taken.

(b) Does not arise.

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు (హుజూరునగర్) :—అధ్యక్షా, ఇప్పటికి మూడు మాసాల పంట వచ్చే తరుణం వచ్చేసినది. ప్రభుత్వం యెన్ని రోజులలో ధరలను నిర్ణయించగలదో చెప్పగలరా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :— తొందరగానే అక్టోబరు 15వ తారీఖు లోపలనే వచ్చేది ఉంది. ఎందుకంటే గవర్నమెంటాఫ్ ఇండియా వారి కంకరెన్సు కావాలి. రెండవది అగ్రికల్చరలు కమోడిటీ ప్రయిసెసు కమిషను ఉంది. వారి రికమెండేషన్సు అయిన తరువాత గవర్నమెంటాఫ్ ఇండియా వారు

డెసిషను తీసుకుంటారు. అక్టోబరు 15 వ తారీఖులోపల చేయగలుగుతామని ఆశిస్తున్నాము.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు (నెల్లూరు) :—అధ్యక్షా, ప్రొక్యూర్మెంటు ప్రయిసెసు నిర్ణయం డిలే చేస్తున్నందువల్ల చిన్న రైతుల దగ్గర ముందు తీసుకుంటున్నారు. పెద్ద రైతులు లాభపడుతున్నారు. అందుచేత వేరియేషన్ లేకుండా చూస్తారా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—మొట్టమొదట ప్రశ్నకు సమాధానం తరుచుగా వేరియేషన్ కాదు. ప్రతి సంవత్సరం క్రాపు ముందర సంవత్సరానికి ఒకసారి చేయడం జరుగుతుంది. రెండవది చిన్నరైతు దగ్గర లెవీ తీసుకోవడంలేదు. మిల్లర్సుదగ్గర తీసుకుంటాము.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎర్రగొండిపాలెం) :—ధర నిర్ణయం చేయడంలో ఆలస్యం జరిగినందువల్ల మనం ధర నిర్ణయించేలోపల ప్రయివేటు మర్చెంట్సు కొనేస్తారు. అందువల్ల తరువాత పుడ్డు కార్పోరేషనుకు ధాన్యం లభించడం లేదు. అది దృష్టిలోపెట్టుకుని ఆలోచన చేస్తారా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :— క్రాపు మార్కెట్టులోకి రాకముందు నిర్ణయం అవుతాయి. ఆలస్యము జరగకుండా ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ ఆర్. మహానంద (దర్శి) :—ధాన్యం ధరలు నిర్ణయించడంలో కనుస్యూమరు మీదపడకుండా ఉండడానికి సబ్సిడీని యేర్పాటు చేస్తారా. రెండవది సబ్సిడీ యేర్పాటుచేసేదానికి టౌన్సులో గాని గ్రామాలలోగాని పంపకపు యేర్పాట్లు యిప్పుడు ఉండే పద్ధతికాకుండా అక్కడ ఉండే అవసరాలనుబట్టి యేర్పాటు చేయడానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ప్రభుత్వం దగ్గర యిప్పుడు సబ్సిడీ యిచ్చే ఆర్థిక శక్తి లేదు. కనుస్యూమరు యొక్క కెపాసిటీ టు పర్చేజ్, ప్రొడ్యూసరుయొక్క ఖర్చులు దృష్టిలో పెట్టుకుని నిర్ణయం చేయబడుతుంది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) :—ఇప్పుడు ధర విషయం యేర్పాటు చేస్తారు. కాని కంస్యూమరు మార్కెట్టులోకి స్టేటు యెంటరయి ప్రొక్యూర్మెంటు చేసే ఉద్దేశ్యం ఉందా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—వచ్చే సంవత్సరం మొట్టమొదట ఖరీఫ్ పంటకు యే విధముగా ప్రొక్యూరుమెంటు ప్రయిస్ పాలసీ ఉండాలనేది వచ్చే వారం, పది రోజులలోగా ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకొనగలుగుతుందని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ రాజు (నర్సపూర్) :—ప్రొక్యూర్మెంటు నుంచి యెన్ని యెకరాలు రైతాంగాన్ని మినహాయించుతున్నారు.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ఇప్పుడు యెకరాల లెక్కలేదు. లెవీ కాదు.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :—ఎన్ని బస్తాలు ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ఉన్నది మిల్లులు లేవి. మిలరు యెంత పాడీలి లెవ్యీం క్రింద కన్వర్టు చేస్తారో మొత్తం తీసుకునే ప్రొక్యూరుకు యెంత అవసరమో అవన్నీ సమగ్రంగా పరిశీలించి వీలయినంత తొందరగా నిర్ణయం తీసుకుంటాము. అందుకు అపోజిషను సభ్యులతోను కాంగ్రెసు పార్టీ సభ్యులతోను ముఖ్యమంత్రిగారు సంప్రదించి సెషను కాకపూర్వము ఆలోచిస్తారు.

శ్రీ యస్. పి. నాగిరెడ్డి (మైదుకూరు) :— ప్రొక్యూర్మెంటును మిల్లుల దగ్గర చేయడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధముగా ఉన్నదా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ఆ విషయమే మనవిచేశాను. ఈ ప్రశ్నకు సంబంధించి లీడర్సుతో కన్సల్టుచేసి ముందువచ్చే విధానం యే విధముగా ఉండాలో చూస్తాము.

శ్రీ కె. పసుస్వామి (బంగారిపాలెం) :—ప్రొక్యూర్మెంటు ధర నిర్ణయించలేదు కాని అడ్వాన్సు పేమెంటు యిస్తామని చెప్పినట్లు నాకు జ్ఞాపకం. అడ్వాన్సు యే రేటు ప్రకారం యిస్తారు ?

శ్రీ వి. బి రాజు :—అడ్వాన్సు పేమెంటుకాదు. రెండవ పంటకు 4 రూపాయలు యెక్కువచేశాము. రెండవ పంటకు మరల నెల పదిహేను రోజులకు బోనసు యిచ్చి క్వింటాలుకు 4 రూపాయలు చొప్పున బోనసు స్కీము పెట్టినాము. దాని టైము ఐపోవస్తున్నది. ఆ డేటు జ్ఞాపకంలేదు. 4 రూపాయలు క్వింటాలుకు పెంచడం, 4 రూపాయలు బోనసు యివ్వడం జరిగింది.

శ్రీ కె. అంజనరెడ్డి (హిందుపూరు) :—అధ్యక్షా, పుడ్ కార్పొరేషనుకు యిచ్చే రేటు యిస్తే ప్రయివేటు డీలర్సు వ్యాపారం చేయడానికి సిద్ధముగా ఉన్నారు. ప్రభుత్వం ఆ లాభం సేకరించడం కోసము వ్యాపారం చేపడుతుందా.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— గౌరవ సభ్యులయొక్క ప్రిమైజును సరియైనది కాదు. పుడ్ కార్పొరేషను యెక్కువ రేట్లు వేయడంలేదు. ప్రొక్యూర్మెంటు యిస్యూలో మినిమం మార్జిను పెట్టుకుని రాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో చర్చించి నిర్ణయం తీసుకుంటారు. అధిక లాభాలు లేవు.

శ్రీ కె. సి. శ్రీరంగయ్య (సింగనమాల):— అధ్యక్షా, చిన్న రైతులనుంచి ప్రొక్యూర్మెంటు చేయడానికి ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు యిచ్చారా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :— ఆ విషయం మనవిచేశాను. ఇంకా విధానం నిర్ణయం కాలేదు. తొందరగా నిర్ణయం తీసుకుంటాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి) :— ఇప్పుడు సబ్సిడి యిస్తామంటున్నారు. కనుస్యూమరుకు డైరెక్టుగా సరియైన ధర అందచేస్తారా ? ప్రొక్యూర్మెంటు రేటుకు పుడ్ కార్పొరేషను రేటుకు క్వింటాలుకు తేడా ఉన్నది. సివిలు సప్లయిస్ యిచ్చే రేటులో 5 రూపాయలు తేడా ఉన్నది. అందుచేత సరియైన ధరకు యిప్పిస్తారా ?

శ్రీ వి. బి రాజు :—సివిలు సప్లయిసు డిపార్టుమెంటు యొక్క యిన్సిడెంటల్సు పడతాయి. మిల్లరు దగ్గర తీసుకొనే ధరకు పుడ్డు కార్పొరేషను ధరకు తేడా ఉన్నమాట నిజం. మిల్లరు కోరిన ధరపైన పుడ్డు కార్పొరేషను యిన్స్యూరెన్సు ప్రయిసు యెక్కువ ఉంటుంది. సివిలు సప్లయి డిపార్టుమెంటు యొక్క యిన్సిడెంటలు గోడౌను చార్జెసు ఉంటాయి.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (పాతపట్టణం) :—అధ్యక్షా, మన ప్రభుత్వం దగ్గర ధాన్యానికి బోనసు యివ్వడానికి వీలులేదని కలవిస్తున్నారు. భారతదేశం మొత్తం మీద ధాన్యాగారం అని పేరు పొందిన మన రాష్ట్రంనుంచి ధాన్యం సప్లయి చేస్తున్నారు. అలాంటి ఉత్పత్తిదారులకు భారత ప్రభుత్వం చేత క్వింటాలుకు 5 రూపాయలు బోనసు ఇప్పించడానికి ప్రభుత్వం రికమెండుచేస్తుందా?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ఇప్పుడు కేరళ కోసము తరుగు రాష్ట్రాలకోసము కొద్ది కాలం బోనసు యేర్పాటు చేసినాము. బోనసు చాలా కాలం ఉండడానికి వీలులేదు. కాబట్టి అది ఎత్తివేయబడినది.

Sri G. Sivayya (Puttur) :—What is the price of paddy per quintal, of the first and last variety, and at what rate are we supplying it to the neighbouring States ?

శ్రీ వి. బి రాజు :— అధ్యక్షా, పేడీలో ఫైనులో రెండు వెరైటీలు ఉన్నాయి. కోర్సులో మూడు వెరైటీలున్నాయి. ఫస్టు క్రాపు వేరు, సెకెండు క్రాపు వేరు ఉంది. సెకెండు క్రాపుకి నిర్ణయం చేసిన ధర ఏప్రిలు 1967 లో నిర్ణయం చేయబడింది. సెకెండు క్రాపు ధర వడ్లు బంగారు తీగెలు 53.—50. సీ. వా. — 2.—49.50. coarse varieties పాలఅక్కుళ్ళు క్వింటాలు 45.50. ఇది procurement price. coarse (b), రూ. 45 లు. coarse (c), రూ. 43 లు. ఇవి second crop varieties. Firtst crop varieties కి పెంచనేలేదు. First crop varieties విషయములో ధరనిర్ణయము కాబోతున్నది. ఇక paddy ని బయటకు పంపడములేదు. Rice పంపబడుతున్నది. మిల్లర్సుకు ఏ margin వున్నదో ఆ margin యిచ్చి F. C. I. individuals కలిపి, ఎన్ని నెలలు storage వున్నదో లెక్కలు చూసుకొని పంపించబడతుంది. ప్రతిదానికి వేరుధరలు వున్నవి.

LAND REVENUE ARREARS

877—

* 1034 Q.—Sri T. C. Rajan (Palamaner) :—Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a). what is the total figure of land revenue arrears in the State for the year 1965-66 and 1966-67 ; and

(b) taluk-wise amount in Chittoor district for the year 1965-66 and 1966-67 ?

Sri V. B. Raju :—(a) & (b) A statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

[Vide answer to L. A. Q. No. 877 (*1034)]

(a) Land Revenue arrears in the State :

(i) For the year 1965-66 as on 30-6-66 (i.e., for Fasli 1375 excluding the current balance for the Fasli) Rs. 3,78,43,'52

(ii) For the year 1966-67 as on 31-3-67 (i.e., for Fasli 1376 upto 31-3-67 excluding the current balance for the Fasli). Rs. 5,18,09,839

(b) Talukwise amount of arrears of land Revenue in Chittoor district.

	Name of the Taluk	Land Revenue arrears for the year 1956-66 as on 30-6-66 i.e., for F. 1375 (excluding the current balance for the Fasli)	Land Revenue arrears for the year 1966-67 i.e., F. 1376 upto 31-3-67 (excluding the current balance for the Fasli)
		Rs.	Rs.
1.	Punganur	1,36,267	1,13,587
2.	Madanapalli	93,979	13,150
3.	Palamaner	5,340	7,285
4.	Vayalpad	72,131	1,08,983
5.	Kuppam	34,876	28,562
6.	Puttur	1,40,850	1,75,724
7.	Chittoor	75,146	1,41,940
8.	B. Poliem	39,004	42,275
9.	Chandragiri	99,239	1,10,168
10.	Kalahasti	6,66,002	8,75,226
11.	Satyavedu	1,24,653	1,94,515
	Total	14,87,487	18,11,445

శ్రీ టి. సి. రాజన్:—అధ్యక్షా. ఏజిల్లాలో ఎక్కువబకాయివున్నది. ఇంత పెరగడానికి. కారణమేమిటి ?

శ్రీ వి. బి రాజు:—గుంటూరుజిల్లాలో రూ. 83, 46, 740 లు వున్నది. I think it is highest figure, lowest figure. ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో రూ. 78884 లు వుంది. ఇవి పాతబకాయీలు. current arrears శ్రీకాకుళం జిల్లా రూ. 69, 53, 646 లు ఇది highest figure. కరీంనగర్ జిల్లాలో ఏమీ బకాయీ లేవు. మొత్తము రూ. 5 కోట్ల 18 లక్షల 9 వేల 893 లు బకాయి వున్నవి. ఇది ఒకసంవత్సరము బకాయి కాదు. continuous గా వస్తున్న వ్యవహారము. ఈ arrears కాకుండా land revenue collections ఆపి వేయడమువల్ల current demand రూ. 7 కోట్ల 6 లక్షల 489 లు. మొత్తము రూ. 12 కోట్ల 24 లక్షల 10 వేల 823 లు arrears, current

demand ప్రభుత్వానికి రావలసివుంది. సమయములో వసూలుచేయలేక పోవడము ఒక కారణము. ప్రభుత్వయంత్రాగము గట్టిగావత్తిడిచేసి వసూలు చేస్తే దానికి ఇబ్బందివుంది. కొంత సడలించవలసివస్తుంది. ఈ సంవత్సరము జమాబంది కాలేదు. అందువల్ల అనేక కారణాలున్నవి.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—అధ్యక్షా, ఒకవైపున డబ్బులేదని అంటున్నాము. 12 కోట్లచిల్లర ప్రభుత్వానికి రావలసివుంది. Land revenue arrears యొక్క break up ఇస్తారా? రూ. 100 ల పైనకట్టవలసినవారు ఎంతమంది ఎంత బాకీ వున్నారు అనేది కావాలి. పెద్దవారిదగ్గర భయపడి వసూలుచేయలేక వత్తిడికి లొంగిపోతున్నారని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—సుప్రీముకోర్టు 1962 చట్టాన్ని కొట్టివేయడంవల్ల 7 కోట్ల చిల్లరవసూలు గాకుండా ఆగిపోయింది. ఇంక arrears 5 కోట్ల 18 లక్షల చిల్లర. ఇది చిరకాలమునుంచి వస్తున్నది. ఎందుకు వసూలు చేయరుఅంటే అప్పులు వసూలు చేస్తూంటే వత్తిడిచేసి వసూలు చేస్తున్నారంటున్నారు. రూ. 100 లుపైన ఎంతమంది వున్నారనే list తయారుచేయాలన్నట్లయితే ఎంతోకాలము పడుతుంది.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:—సంవత్సరాల తరబడి కావాలని నిలిపివేసి ఒక్కసారి వసూలుచేస్తే కత్తిపైనసాముచేస్తున్నట్లువుంది. అటువంటిది జరుగకుండా చూస్తారా?

శ్రీ వి. బి. రాజు:— అప్పులవిషయములో శాసనసభ్యుల కోరిక ప్రకారం జరుగుతున్నది.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:— 6 సంవత్సరాలనుంచి వసూలుచేయకుండా కావాలని నిలిపివుండవచ్చు. శాసనసభ్యులకోరిక ప్రకారము అంటారేమిటి?

శ్రీ వి. బి. రాజు:—కావాలని ఏ ప్రభుత్వము ఆపి వేయదు. ఎక్కడ అయినా ప్రత్యేకమైన పరిస్థితులలో వసూలుచేయక పోవడము జరుగుతుంది. Drought conditions, famine co ditions వున్నప్పుడు land revenue కి రెమిషన్ వస్తుంది. ఇటువంటి accumulatio..s వున్నప్పుడు ఒకేసారి వసూలు చేసి రైతులను బాధపెట్టాలనే అభిప్రాయము లేదు. ఇటువంటి దరఖాస్తులు రైతులనుంచి వస్తున్నవి. పరిశీలిస్తున్నాము.

Sri G. Sivayya:—Does the answer to (b) include loan arrears. etc., and is the Government proposing or seriously considering the question of granting a moratorium for the istricts which are affected by famine, Sir.

Sri V. B. Raju:—The statement does not include loan arrears; it is only land revenue arrears. The Government does not think in terms of granting a moratorium and it has not the capacity to do so now.

LAND REVENUE AND TACCAVI LOAN DUES

878—

*1410 Q.—Sri P. Mahendranath (Achampet) :—Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

Will the hon. Minister be pleased to place on the Table of the House a list of the persons who are due more than three thousand rupees to the Government towards Revenue and Tacavi arrears in the Nagarkurnool taluk and the names of the persons whose arrears have been collected so far ?

Sri V. B. Raju :—A statement is placed on the Table of the House ?

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

[Vide answer to L. A. Q. No. 878 (*1410)]

Statement showing the names of Persons in Nagarkurnool taluk who owe more than Rs. 3.000/- to Government towards Land Revenue and loans arrears.

S. No.	Name of the village	Name of the defaulter	Amount due	Amount collected
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
		I — LAND REVENUE		
		Nil		
		II — LOANS		
1.	Shainpalli	Sri Janardhan Reddy	15,027.51	..
2.	Mamaipalli	Sri Ramachandra Reddy (Member of Legislative Council)	2,408.12	..
3.	Chandrakal	Sri Narsimhiah	3,454.24	..
4.	Telkapalli	Sri Venkat Reddy	3,343.99	..
5.	Nagnool	Sri Bal Lingam	3,242.43	..
6.	Toodkurthy	Sri Krishna Reddy	3,100.15	..
7.	Palem	Sri Balkishta Redd	3,050.00	1,000
8.	Peddoor	Sri Chenna Reddy	3,253.00	..

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :—అధ్యక్షా, ఇంతకాలము వసూలు అవకుండా వుండడానికి కారణాలు చెబుతారా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—వీటన్నింటి విషయములో చర్యతీసుకోబడుతున్నది. ఇక్కడ చూపించబడిన 8 కేసులలో అందరికి నోటీసులు ఇవ్వబడినవి. కొన్ని చోట్ల భూములు auction చేయబడినవి. కొన్నిచోట్ల భూములు అమ్మబడినవి. వసూలు అవుతున్నవి అధ్యక్షా.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, 15 వేలు ఒకరి దగ్గరి నుంచి, 12 వేలు ఒక్కరి దగ్గర నుంచి వసూలు చేయాలి. ఈ arrears ఒక్క సంవత్సరముదేనా ? ఎందువల్ల వసూలుచేయులేదు. అప్పుల విషయములో కరువు వచ్చినది. కనుక వదిలివేస్తున్నారు. చిన్నవారి సంగతిసరే. పెద్ద బాకీదారులను వదలిపెడుతున్నారు. ఎందువల్ల ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—వారు అన్నట్లు accumulation అయినట్లు కన్పించ లేదు. ఆ informasion file లో లేదు. Tractors కోసము శక్తిని బట్టి పెద్ద మొత్తాలు తీసుకోవచ్చును. దీనిలో వడ్డీ కూడ కలిసి వుంటుంది. వీటన్నింటి విషయములో గట్టి ప్రయత్నము జరుగుతున్నది. పెద్ద వారిని వదలిపెట్టడమనే ప్రశ్న లేదు. అటువంటి పొరపాటు వుండదు. అన్ని In all these cases Notices for sale of lands have been issued and the sale completed on 19-8-1967. Notice for sale of lands has been issued, landsare auctioned, results not yet reported. In every case, action has been taken for realisation.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, నోరుగల వారిని బెదిరించ లేకుండా వున్నారు. నోరులేని వారిదగ్గర వసూలు చేస్తున్నారు. మేము చెప్పనక్కరలేకుండా వారే చెబుతున్నారు. ఈ పాలసీ continue అవుతుందా? లేక ఏమైనా మార్పువుంటుందా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—పెద్దవారిదగ్గర వసూలు చేయడములేదనే presumption correct కాదు. ఎవరైనా ఒకరు, అర, పెద్దవారు ఇవ్వకపోతే action తీసుకోబడుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నోరు కలవారికి ప్రభుత్వములోనే కాదు అసలు సంఘములోనే voice వుంది.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ప్రభుత్వము నోరు లేనివారి కోసమే వుంది అధ్యక్షా.

NON-UTILISATION OF FAMILY PLANNING GRANTS

879—

* 1366 Q.—Sarvasri T. S. Murthy (Warangal) and K. C. Srirangaiah Setty:—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the grants given by the Government of India for Family Planning Programmes under the III Plan have not been fully utilised by the Andhra Pradesh Government ;

(b) if so, the reasons therefor ;

(c) whether the Government are aware that Union Minister for Health has given public expression to the same in a speech in Hyderabad during April, 1967 ; and

(d) whether a statement showing the amounts granted by Government of India under the Family Planning Programme and the amounts utilised by the State during the Third Plan be placed on the Table of the House ?

The Minister for Health and Medical (Sri P.V.Narsimha Rao):—(a) Yes, Sir.

(b) Inadequate service facilities and motivational activities resulting in poor response from the public were the causes for the short-fall.

(c) Yes, Sir.

(d) A statement showing the amounts allocated by the Government of India and expenditure incurred during the III Five Year plan is placed on the Table of the House.

[ఎ] :—అవును.

[బి] :—ఫామిలి ప్లానింగ్‌లో చేయవలసిన సౌకర్యాలు. ప్రజలకు నచ్చ చెప్పవలసిన పద్ధతులు, దానికి కావలసిన ఏర్పాట్లు మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక మొదటి రెండు సంవత్సరాల్లో అనుకొన్నంత మేరకు రానందువల్ల ప్రజల నుండి అంత ఎక్కువగా రెస్పాన్స్ రాలేదు. అందువల్ల ఖర్చు పెట్టడంలో కొంత తగ్గుదల కన్పిస్తోంది.

[సి] :— అవునండి.

[డి] :—

PAPER LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

[*(Vide Answer to clause (d) of Legislative Assemby Question No. 879 (* 1366)*]

AMOUNTS ALLOCATED BY THE GOVERNMENT OF INDIA AND EXPENDITURE INCURRED DURING THE THIRD FIVE YEAR PLAN FOR THE IMPLEMENTATION OF THE FAMILY PLANNING PROGRAMME IN ANDHRA PRADESH.

Year	Government of India allocation. (Rs. in lakhs)	Expenditure incurred (Rs. in lakhs)
(1)	(2)	(3)
1961-62	6.36	0.48
1962-63	14.49	2.06
1963-64	2.47 *	3.29
1964-65	17.00	12.21
1965-66	36.00	33.80
Total :	Rs. 76.32	Rs. 51.84

* As against the allocation of Rs. 2.47 lakhs made by the Government of India during the year 1963-64, the expenditure incurred was Rs. 3.29 lakhs. The difference of Rs. 82,000/- is subject to adjustment in the subsequent years.

శ్రీ జి. శివయ్య :—ఫామిలి ప్లానింగ్‌కు సంబంధించి యుటిలైజేషన్ ఆఫ్ సెంట్రల్ ఫండ్స్‌కు ప్రజలనుండి ఎక్కువ సహకారం రాలేదని చెప్పారు. కాని ప్రభుత్వం తన బాధ్యతను ఎంతవరకు నిర్వర్తించింది?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:-బల్లమీద పెట్టిన స్టేటుమెంటు చూస్తే 61-62, 62-63 సంవత్సరాల్లో షార్ట్‌ఫాల్ ఎక్కువగా కన్పిస్తుంది. దానికి కారణం

ఏమిటంటే ఆ కాలంలో కేవలం పట్టణాల వరకు మాత్రమే పరిమితం చేశాము. ఇంకా గ్రామసీమలకు వెళ్లటానికి ఏర్పాటు చేయలేదు. రెండు సంవత్సరాల క్రితం ముఖర్జి కమిటీ గ్రామసీమలలో ఎలా ఎలా చేయాలనే దానిపై రిపోర్టు ఇచ్చింది. ఆ రిపోర్టు ప్రకారం ఇప్పుడు సెటప్ చేయడం జరిగింది. అందువల్ల 63-64 వ సంవత్సరంలో ఇచ్చిన దానికంటె ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టటం జరిగింది. 64-65 లో కొద్దిగా తగ్గింది. 65-66 లో ఇచ్చిన 36 లక్షల్లో రెండు లక్షలు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టలేదు. అందువల్ల పెర్ఫార్మెన్స్ ఏమాత్రం అసంతృప్తి కరంగా వుందనటానికి వీలులేదు. బట్ ఇట్ కెన్ బి ఇంప్రూవ్డ్ సర్.

శ్రీ డి. వెంకటేశం (కుప్పం):—మంత్రిగారు టేబుల్ మీద వుంచిన స్టేట్‌మెంట్ ప్రకారం కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చినదానిలో 26 లక్షలు ఇంకా బ్యాలెన్స్ వుంది. ఫామిలి ప్లానింగ్ లో ఇన్‌సెన్టివ్‌గా పది రూపాయలు ఇస్తున్నారు. దానిని హెచ్చు చేయడానికి ఆలోచిస్తారా? కేంద్ర మంత్రి చెన్నారెడ్డిగారు మూడు సెకండ్లకు ఇద్దరు బిడ్డలు పుడుతున్నారని పేపర్‌లో స్టేటుమెంటు ఇచ్చారు. ఇలాంటి సమయంలో ఇన్‌సెన్టివ్స్ ఎక్కువగా ఇస్తే ప్రజలు ముందుకు వస్తారేమో. ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—ఇప్పుడు ఇన్సెన్టివ్స్ తక్కువగా ఉన్నాయని నేను అనుకోవడంలేదు. అక్కడక్కడ ఎక్కువ చేయాలని ప్రయత్నాలు జరిగాయి కాని దానిలో పరిణామాలు ఎక్కువగా రాలేదు. రెజిడిటి ఏమీలేదు. ఇంతకంటె హెచ్చుగా ఇవ్వాలనే అవసరం కన్పిస్తే ఇవ్వటానికి అవకాశం వుంటుంది. ప్రస్తుతానికైతే మాత్రం ఇప్పుడు ఇన్సెన్టివ్స్ బాగా వున్నాయని అనుకొంటున్నాము.

శ్రీ మాలె వెంకట నారాయణ (ఏలూరు):—టేబుల్ మీద స్టేటుమెంట్ చూస్తే ఖర్చు చేయవలసినదానిలో ఇంకా 25 లక్షలు ఖర్చు చేయలేదని తెలుస్తున్నది. ప్రజల సహాకారం కావాలంటే ప్రజల సహాకారం ఎందుకు రావడంలేదో పరిశీలించారా? లూప్ సిస్టమ్ సంస్కృతికి, సభ్యతకు అనుగుణంగా కాదని కొందరిలో అభిప్రాయం వున్నట్లు తోస్తున్నది కనుక ఆయుర్వేద వైద్యులను ఒక చోట సమావేశపరచి ఆయుర్వేద వనమూలికల ద్వారా ఫామిలి ప్లానింగ్‌ను అమలు జరపటానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా? మిగిలిన 25 లక్షలు ఎలా ఖర్చు పెట్టాలని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—వైద్య ప్రవీణులందరిని కన్సల్ట్ చేసి లాభం పొందడం జరుగుతుంది. భారత ప్రభుత్వంవారు ఆయుర్వేద వైద్యుల సమావేశంలో దీనికి ఔషదాలు మూలికలు వున్నాయా అని అడగడం జరిగింది. దాని మీద చర్య తీసుకోవడం కూడా జరుగుతున్నది.

శ్రీ పి. గున్నయ్య:—కుటుంబ నియంత్రణం అమలు జరపటానికి నాకు తెలిసినంతవరకు డబ్బు వుంది కాని ప్రచారకులు చాలతక్కువగా వున్నారు కనుక అవసరం అయితే ఎడిషినల్ కలెక్టరును వేసి అయినా ప్రతి గ్రామంలో బ్లాక్

లెవల్‌లో పబ్లిక్ మీటింగులు పెట్టి దేశ పరిస్థితిని పూర్తిగా ప్రజలకు విశదపరిస్తే ప్రజలు ముందుకు వస్తారేమో ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— ఈ సిబ్బందిలో రెండు రకాలు ఉన్నాయి. ఒకటి, సేవలు చేసేవారు, టెక్నికల్ పీపుల్. రెండవది, నాన్ టెక్నికల్ సిబ్బంది ప్రచారం చేసే సిబ్బంది. ప్రచారం చేసె సిబ్బంది తక్కువగా వుండటంవల్ల తగ్గుదల కన్పిస్తున్నదని నేను అనుకోవడంలేదు. ఎక్కువ మంది లేడీ డాక్టర్స్, యాగ్జిలిరి నర్సెస్, మిడ్‌వైఫ్స్ కావలసివున్నారు. వారి సంఖ్య ఇంకా పెంచడానికి అవకాశం వుంది. అదే చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాము.

FAMILY PLANNING HEALTH EDUCATORS

880--

*1295Q.-Sri P.O.SatyanarayanaRaju[Put by Sri K.C. SriRangayya Chetty]:-Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether there are proposals before the Government to appoint Family Planning Health Educators in each of the Primary Health Centres;

(b) if so, when are they likely to be appointed ;

(c) the qualifications prescribed for the appointment ;

(d) whether any aid is forthcoming from the Centre to meet the salaries of the Health Educators ; and

(e) if so, the tune of the aid ?

Sri P. V. Narasimha Rao :—(a) Yes, Sir;

(b) Till now 143 Family Planning Health Educators are appointed in the Panchayat Samithi Blocks.

(c) The Government of India, Ministry of Health and Family Planning have prescribed the following qualifications for the Block Extension Educators ; viz.,

> "Matriculation with atleast experience of one year in Community Service in rural areas. Senior Sanitary Inspectors Malaria Inspectors may also be appointed as Block Extension Educators.

(d) Yes. Sir.

(e) 90% of the salary

శ్రీ ఆర్. మహానంద:—అధ్యక్షా! Family Planning ను ఆచరణలో పెట్టడానికి—ఉద్యోగులుగా వున్నటువంటి ఖార్యాభర్తలను వీలున్నంతవరకు ఒకే చోట వేయాలని యిప్పుడు వుంది. దగ్గరలో కాకుండా దూరంగా ఉంచడానికి ప్రభుత్వం G. O. Pass చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తుందా? రెండవది ఇప్పుడు release చేపే గ్రాంటు సమితులకు యిచ్చినందువల్ల, వారు సరిగా Doctors కు యివ్వకపోవడం వల్ల, ఖర్చు కావడంలేదు. Direct గా Doctors కు యివ్వ. డానికి ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీమతి సుమిత్రాదేవి (మేడ్చల్) :—భార్యాభర్తలను దూరం చేయాలని సోదరులు కోరుతున్నారు. వదలి వేయమని కోరితే మంచిగా ఉండేదేమో!

మిస్టర్ స్పీకర్ :—సుమిత్రాదేవిగార్కు మీ ప్రశ్నకు ఏదో ఆక్షేపణ తెలుపుతున్నారు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—దానికి ఏమి చెప్పేది వుంది. భార్యాభర్తలను వేరుగా వుండుమని చెబితే దానికి చెప్పేది ఏమి లేదు. దానికి శ్రీ కూర్మం దాకా పోతున్నారు. అది కనబడుతున్న అనుభవయిక వేద్యమైన విషయము. కాబట్టి ఒక మేరకు కొన్ని standard of living ఉన్న దేశాలలో కూడా Rate of Birth తగ్గించనే విషయము మనకు తెలుసు. ఇది అంత జనరల్ గా తీసుకో డానికి వీలులేదు. Beyond a certain point, it starts operating.

శ్రీ టి పాపారావు (నగరికటకం) :—అధ్యక్షా! జనాభా పెరుగుదలను అరికట్టాలంటే—మన శాసన సభ్యులు వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య గారి లాగా —తతిమ్మా బ్రహ్మచారుల సంఘాన్ని ఎక్కువగా అభివృద్ధి చెసినట్లయితే మనలో మనకు కొంత బ్రహ్మచర్యం, నిగ్రహశక్తి,—ప్రచారకులను పెట్టి ప్రయత్నం చేస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అధ్యక్షా! మన దగ్గఱ కొన్ని సన్యాసుల సంఘాలు వున్నాయి. వారు పెళ్ళి చేసుకోడానికి వీలు లేదు. వారి కేవలం, చెలాగిరి ప్రకారం, succession వస్తుంది. అయినా వారి జనాభా పెరిగి పోతుంది ఒకప్రక్క.

శ్రీ ఎ. భాస్కరరావు (కంకిపాడు) :—అధ్యక్షా! జనాభా పెరుగుదల శాతము, బియ్యము ఎక్కువగా వాడే ప్రాంతములో హెచ్చుగా వుందని, ఇతర పదార్థాలు వాడే ప్రదేశాలలో తక్కువగా వుందని అభిప్రాయం నానుడిగా వుంది. ఈ విషయం ప్రభుత్వం పరిశీలించిందా? అలా పరిశీలించి నట్లయితే నిజంగా బియ్యం వాడే ప్రాంతములో జనాభా హెచ్చుగా ఉండేట్లయితే ప్రజలకు ఏ రకమైన సలహా ప్రభుత్వము యివ్వడానికి సిద్ధముగా వుందో మనవి చేస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—United Nations వారు చేసినటువంటి పరిశీలనలో అట్లా చెప్పారు ఉజ్జాయింపుగా. యీ బియ్యం తినే దేశాలలో జనాభా ఎక్కువగా పెరుగుతుందని. కాని అది అంత conclusive అనడానికి లేదు. అయినా మనకు లాభమే. బియ్యం తగ్గించి గోధుమలు మొదలైన ధాన్యాలు తింటే మంచిదే. కాని దీనికి దానికి లంకెపెట్టడానికి వీలు అవుతుందో లేదో చెప్పలేను.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :—అధ్యక్షా! ఈ Family Planning Organisations తో పని చేయడానికి Schools నుండి అప్పుడే pass అయినటువంటి unmarried people ను ఉద్యోగులుగా వేస్తున్నారు. వారు చాలా అవమానాల

పాలు కావటం, villages లో కూడా బాధలు పడడం జరుగుతుంది. అంతే గాకుండా Elementary School పిల్లల దగ్గర యీ వారోత్సవాలు జరుపుతున్నారు. నిన్ననే మా School లో Family Planning Cinema చూపించారట. ఇలాంటివి తగ్గించి, married people ను వేసి, అనుభవమున్న వారికి అలాంటి organisations లో పని అప్పగిస్తే బాగుంటుంది. అది ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ముఖ్యంగా Lady Doctors ను వేసేటప్పుడు యిటీవల వరకు జరుగుతూ వచ్చిందేమంటే Unmarried Girls ను, అప్పుడే Colleges నుండి House-Surgeon Pass అయిన వారిని వేస్తూ వచ్చారు. అది సమంజసం కాదని, ఆ Policy ని ఇటీవల మార్చడం జరిగింది. పైనుంచి అంటే 35, 40 సంవత్సరాల వయస్సు నుండి క్రిందికి తీసుకోవలసినదే గాని, 25 నుండి మాత్రం పైకి పోవడానికి వీలు కాదని అనుకున్నాము. అందుకని గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన యిబ్బంది ఇక ముందు వుండదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. హెచ్. వెంగయ్య (మార్కాపూర్):—అధ్యక్షా! ఈ Family Planning Propaganda కు గాను Government of India రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి 90 % డబ్బు యిచ్చిందని చెప్పారు. పోతే 321 సమితులలో, 183 సమితులలో మాత్రం Family Planning Educators వున్నారని చెప్పారు. మిగతా పంచాయతి సమితులలో కూడా Educators ను appoint చేస్తారా అనేది మొదటి ప్రశ్న. రెండవది ఈ Educators చాలా మంది, ఆరుగురు, ఏడుగురు పిల్లలు గల వారిని వేస్తున్నారు. దానివల్ల సరైన ప్రోత్సాహం గ్రామాలలో యిచ్చేదానికి లేదు. Family Planning ప్రచారం చేసే దానికి అవకాశం వుండేటట్లుగా, ఏ ముగ్గురు, నలుగురో పిల్లలు గల వారిని యీ Educators గా వేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

Sri P. V. Narasimha Rao :—We are doing the same basic thinking on the methods and mass media to be aopted in the propaganda ఇంతవరకు జరిగింది ఏదో, మొత్తం అసంతృప్తిగా చేస్తూ వచ్చిన పద్ధతిలో మాత్రం జరుగుతున్నాయి. తరువాత యీ Educators ఏమి పని చేస్తున్నారు? వారి achievements ఏమిటి? కాస్త మౌలికంగా ఆలోచించాలి. అందుకని యింకా ఎక్కువమందిని వేయడానికి పూనుకోలేదు. కాని వారుచేసే కార్యక్రమము, త్వరలోనే ఫలితాలు వస్తాయి. అదే యిప్పుడు examine చేయిస్తున్నాను. నేను దానిని స్వయంగా చూస్తున్నాను. అటువంటి ఆలోచన నిష్కర్షగా వచ్చినట్లయితే తప్పకుండా తక్కినవారిని appoint చేస్తాము కాని చాలామంది గౌరవ సభ్యులు చెప్పిందేమంటే వీరు ఊరకనే వున్నారు. ఏమి ప్రచారం చేయరు. ప్రజలపై ఏమి influence చేయరు అని. I am going in to that question, Sir.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి (పరచూరు) :—జనాభాలో Backward classes; Harijans. Harijan-Christians, ఎక్కువగా వున్నారు. ఆంధ్రదేశములో Compared to other Forward classes నా ఉద్దేశమేమంటే యీ forword

classes లో ఎక్కువ response కనబడుతుంది. కాని యీ Harijans, Harijan Christians. Scheduled Tribes నుండి ఎక్కువ రావడం లేదనే విషయము ప్రభుత్వానికి తెలుసునా? దానికి సంబంధించిన వివరాలు చెప్పగలరా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— ఇందులో క్రొత్తఏమిలేదు—ఏ క్రొత్తపద్ధతి వచ్చినా forward classes ముందుగానే adopt చేయడం, తరువాత Backward వారు నెమ్మదిగా follow చేయడం జరుగుతుంది. ఇటీవలి సంవత్సరం రెండు సంవత్సరాల నుండి Backward classes కూడా నెమ్మదిగా వస్తున్నాయి. మన ప్రచారసాధనాల ద్వారా మనము వారలను చేరవలసిన అవసరంవుంది, చేరమంటే అక్కడనుంచి response వస్తుంది అనేకుల అనుభవం ఉందని చెబుతున్నాను.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :—అదికాదు-నేను particular గా churches కు పోయి Christians ను, యీ Family planning గురించి మీ అభిప్రాయము ఏమిటంటే, మా బైబిలు మతం ఒప్పుకోదు అని ఖచ్చితంగా చెబుతున్నారు—మీరేమో forward classes నుండి Backward classes పోతుందంటున్నారు. కాని అసలుమతము ఒప్పుకోదంటున్నారు. దానివిషయం ఏమిటి?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— మతాల గురించి- ఇంతవరకు సేకరించబడిన సంఖ్యలు యిచ్చాను. గౌరవసభ్యులు చెప్పినంత, ఏదో మతవారీగా తల క్రిందులు అవుతుందనే ప్రమాదం ఏమి కన్పించడం లేదు. ఈ విషయాన్ని యింకా పరిశీలన జరుపుతున్నారు—Government of India వారుకూడా పరిశీలన జరుపుతున్నారు. ఇటీవల ఆ యా మతాలకు సంబంధించిన Educators ప్రత్యేకంగా నియమించి ప్రజలలో ప్రచారం చేయించాలని కూడా వారు చెప్పారు-అదికూడా జరుగుతుంది. It is not that we are not alive to this aspect but let us not make it a religious affair or individual affair. Family planning is a cent percent Secular programme. Let us keep it at that level.

శ్రీ జె. మల్లారెడ్డి(పెద్దపల్లి) :—అధ్యక్షా; Family Planning గురించిన సంచలనం రాష్ట్రం అంతటా జరిగిన విషయం వాస్తవం. కాని కొన్ని ఆరోగ్య కేంద్రాలలో చాలా తక్కువవపని కొన్ని చోట్ల సంతృప్తికరంగా ఉంది. నా దృష్టిలో ఉన్నది ఒక అంటుజాడ్యం తీరుగాఉంది. అన్ని ప్రాంతాలలో ఇది ప్రాకేట్లు చూస్తే దాని అంతట అది సాగిపోతోంది. మంత్రిగారు స్వయంగా ప్రాధమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలనుంచి progress reports తెప్పిస్తే దాని ప్రభావం బాగా ఉంటుంది.

Sri P. V. Narasimha Rao:—I am getting regularly from all the places.

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు (నూజివీడు) —అధ్యక్షా, మంత్రిగారు బ్రహ్మాచార్యులు తాలూకు అనుభవాలు, సన్యాసులు తాలూకు అనుభవాలు కలిపిచ్చారు.

అసలు పిల్లలులేని పెద్దల తాలూకు అనుభవాలు ఏమయినా ప్రభుత్వం సేకరించిందా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అంకెలు మాత్రం ఉన్నాయండి.

LADY DOCTOR TO PUTTUR FAMILY PLANNING CENTRE

881—

* 1427 Q.—Sri G. Sivaiah :-Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether the post of a Lady Doctor for the Family Planning is sanctioned to Puttur Town in Chittoor district ; and

(b) if so, the reasons for not posting ?

Sri P. V. Narasimha Rao :—(a) Yes, Sir.

(b) Due to shortage of Women Assistant Surgeons no posting could be given so far. However, a Woman Assistant Surgeon has been posted recently and she has joined duty on 1-7-67. F. N.

MISAPPROPRIATION OF WAKF PROPERTIES

883—

* 1493 Q.—Sri Ahmed Hussain (Sitaramabagh) :—Will the hon. Minister for Prisons be pleased to state :

(a) the number and details of cases of embezzlement and misappropriation of funds of Wakf properties under the Andhra Pradesh Muslim Wakf Board during the period from 1962 to end of March, 1967 ; and

(b) the number of wakf properties traced out by the Survey Commissioner, Muslim Wakf Board since his taking charge and the estimated income therefrom ?

The Minister for Prisons (Sri Md. Ibrahim Ali) :—(a) The cases of embezzlement and misappropriation of funds of Wakf Properties fall under two castegories :

(i) Embezzlement and misappropriation of funds by the Mutawallies ; and

(ii) Embezzlement and misappropriation of funds by the members of the staff of the Wakf Board.

In regard to category (i) above, drsciplinary action was initiated under section 43 of the Wakf Act against the Mutawallies on charges

of mismanagement, non-payment of Wakf Fund, misappropriation of the income of the Wakf Properties and, in all, 13 Muttawallies have been removed.

As regards cases under category (ii) above, 8 members of the staff of the Wakf Board were found to be involved in charges of misappropsiation. Departmental enquiries were instituted against them. Three employees were dismissed from service, the services of two employees were terminated, the cases relating to another two employees are under investigation and the remaining one employee has been relained, as the lapse was found to be due to oversight in maintaining the accounts.

(b) 34,189 Wakf properties have been surveyed by the Commissioner of Wakfs since his taking charge. The estimated income therefrom is Rs. 50,72,225.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— మనది Secular State గదా ! Religious institutions కి సంబంధించిన ఆస్తులన్నిటిని ఒకే management క్రిందకు తీసుకువచ్చి, ఒక centralised authority క్రిందకు ఎందుకు తీసుకురాకూడదు. ఇప్పుడు ఎన్నో misappropriation జరుగుతున్నట్లు కనిపిస్తున్నాయి.

Mr. Speaker :—Please put a separate question.

Sri K. Govinda Rao :—It arises from that Question only. ఈ రకం అయినటువంటి misappropriations జరుగుతూ ఉంటే, మనది Secular State అయినప్పుడు, ఏ Religion కి సంబంధించిన సమస్య. ....

Mr. Speaker :—It is not the Minister for Prisons that should answer but it is the Chief Minister who should answer because it is the question relating to the policy of the Government. I do not know what the Chief Minister has got to say about it. I do not think evidently he has followed the hon. Member's question.

Sri Mohd. Ibrahim Ali :—No, Sir. it is covered by a separate Wakf Act.

Sri R. Mahananda :—Is there any Advisory Board for this and is there any proposal to reconstitute the Board ?

Sri Mohd. Ibrahim Ali :—Yes. For each district we have a separate Advisory Board. Even for a Taluk also we have got a Committee.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—Waks Board లో Officers చాలా నేరాలు చేశారని Hashim Ali Committee చెప్పింది. వాటి మీద ఏమి చర్య తీసుకొన్నారు. అని అడుగుతున్నాను.

Sri Mohd. Ibrahim Ali :—Please put a separate question.

Sri S. Vemayya (Sarvepalli):—May I know, Sir, how far it has been modified or rectified though the Government has affected the supersession, thrice: If I remember correct, it has been affected once, twice, thrice. How far it was implemented and if there is no implementation, though it is supereded thrice, what is the thinking of the Government to rectify it ?

Sri Mohd. Ibrahim Ali :—The Board was not superseded twice. It was superseded only once and it was continuing under the supervision of the Government. Recently we have extended. There had been some improvement and we are trying our best to see that this may be handed over to the Board.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఇదివరకు Wakf Board లో ఉన్నటువంటి పెద్దలు —

Mr. Speaker:—Evidently he has not understood the hon. Member's question. In the Hashim Ali Report it seems, it is stated that the officers who were managing this Wakf Property mismanaged or something like that:

Sri Mohd. Ibrahim Ali :—Action has been taken and there are few cases which are under the consideration of the Government. As soon as it is completed, we will take serious action against them.

Mr. Speaker :—Then question No. 884 given notice of by Sri P. Gunnayya.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :—ఈ ప్రశ్నకు సంబంధించిన పూర్తి భోగట్టా మంత్రి గారినుండి తెలుసుకొన్నానండి. అందుచేత నేను question వేయదలచుకో లేదు.

Mr. Speaker:—It is not for you only but it is for the entire House. Let the hon. Minister answer it.

HOUSE-SITES TO HARIJANS

884—

*40 Q.—Sri P. Gunnayya :—Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state :

(a) the district-wise extent of land acquired for providing house-sites to harijans in Andhra Pradesh during 1965-66 and 1966-67 respectively ; and

(b) the district-wise amount of expenditure incurred therefor ?

The Minister for Social Welfare (Sri A. Ramaswamy) :-(a)& (b) A statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

Vide Answer to L.A.Q. No. 884 (*40) Statement Showing the extent of land acquired and the amount actually spent by the District Social Welfare Officers for provision of house sites to Harijans in Andhra Pradesh in 1955-66 and 1966-67

S. No.	Name of the District.	1965-66 Extent of land acquired.		1965-66 Amount spent.	1966-67 Extent of land acquired.		1966-67 Amount spent.
		Ac.	Cents.	Rs. Ps.	Ac.	Cents.	Rs. Ps.
1.	Srikakulam	9	76	6,497 50	9	68	6,002.16
2.	Visakhapatnam	Nil*		2,534.30	5	89	7,328.37
3.	East Godavari	Nil		Nil	Nil		Nil
4.	West Godavari	11	59	69,686.54	22	98	1,04,942.30
5.	Krishna	3	94	12,261.30	135	47	3,12,412.91
6.	Guntur	11	73	64,793.33	17	70	71,309.83
7.	Nellore	Nil		Nil	7	40	41.559.00
8.	Chittoor	6	98	13,850.07	8	99	10,650.10
9.	Kurnool	13	32	19,430.25	7	39	203.00
10.	Cuddapah	40	18	61,240.26	1	03	3,553.50
11.	Anantapur	Nil		Nil	Nil		Nil
12.	Hyderabad	Nil		Nil	4	40G	2,025.00
13.	Medak	15	14G	18,809.93	14	08G	9,115.99
4.	Nalgonda	7	30G	3,597.60	Nil		Nil
15.	Karimnagar	11	11G	11,780.00	5	22G	21,900.00
16.	Mahaboobaagar	20	00G	8,865.29	12	07G	6,753.25
17.	Nizamabad	7	14G	11,501.10	2	05G	1,800.00
18.	Adilabad	Nil		Nil	Nil		Nil
19.	Warangal	3	08G	10,497.75	2	36G	3,176.50
20.	Khammam	5	10G	7,129.75	Nil		Nil

* The amount pertains to enhanced compensation deposited in respect of land acquired previously in Yarravaram village.

STATEMENT SHOWING THE EXTENT OF LAND ACQUIRED AND THE AMOUNT ACTUALLY SPENT BY THE DISTRICT SOCIAL WELFARE OFFICERS FOR PROVISION OF HOUSE SITES TO HARIJANS IN ANDHRA PRADESH IN 1965-66 AND 1966-67.

S. No.	Name of the District.	1965-66 Extend of land acquired. Ac.	Cents.	1965-66 Amount spent. Rs. Ps.	1966-67 Extent of land acquired. Ac.	Cents.	1966-67 Amount spent. Rs. Ps.
1.	Srikakulam	9	76	6,497.50	9	68	6,002.16
2.	Visakhapatnam	Nil		2,534.30	5	89	7,328.37
3.	East Godavari	Nil		6,08,000.00	Nil		8,29,192.05
4.	West Godavari	11	59	69.686.54	22	98	1,04,942.30
5.	Krishna	3	94	12,261.30	135	47	3,12,412.91
6.	Guntur	11	73	64,793.33	17	70	71,309.83
7.	Nellore	Nil		Nil	7	40	41,550.00
8.	Chittoor	6	98	13,850.07	8	99	10,650.10
9.	Kurnool	13	32	19,430.25	7	39	203.00
10.	Cuddapah	40	18	61,240.26	1	03	3,553.50
11.	Anantapur	Nil		Nil	Nil		Nil
12.	Hyderabad	Nil		Nil	4	30G	2,025.00
13.	Medak	15	14G	18,809,90	14	08G	9,115.99
14.	Nalgonda	7	30G	3,597.60	Nil		Nil
15.	Karimnagar	11	11G	11,780.00	5	22G	21,900.00
16.	Mahaboobnagar	20	00G	8,865.25	12	07G	6,753.25
17.	Nizamabad	7	14G	11,501.10	2	05G	1,800.00
18.	Adilobad	Nil		Nil	Nil		Nil
19.	Warangal	3	08G	0,496.75	2	36G	3,176.50
20.	Khammam	5	10G	7,129.75	Nil		Nil

For those Districts amount has been shown as spent but under colum "extent of land" - 'nil' was shown due to the fact that the lands were not actually come under the control of the Social Welfare Department.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—అధ్యక్షా ! ఈ ఇళ్ల స్థలాలకు డబ్బు ఆయా జిల్లాలలో ఉన్న హరిజనుల ప్రాతిపదిక మీద ఇస్తారా? లేక ఎట్లా చేస్తారో తెలవిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. రామస్వామి :— జనాభా అనుసరించి చేయవలసివచ్చినప్పుడు అట్లాగే చేస్తాం. సాధారణంగా ఎవరైతే కోరారో ఆ కోర్కె తగినవారికే ఇవ్వబడుతాయి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఇప్పుడు చాలా జిల్లాలలో కొన్ని లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టినా ఒక్క ఎకరం కూడా acquire చేసినట్లు కనబడదు. East Godavari లో 1965-66 లో 6 లక్షలు, 1966-67 లో 3 లక్షల, 89 వేలు ఖర్చు అయినట్లు కనబడుతోంది. కాని ఒక్క ఎకరం కూడా ఇంతవరకు acquire చేయలేదు. ఇందుకు సంబంధించిన వివరాలు తెలియజేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. రామస్వామి :—East Godavari లో 'NIL' అని చూపించబడది. The amount pertaining to the enhancement of compensation deposited in respect of land acquired previously in Eruvaram village......

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్రెకల్):—ఇప్పుడు అనంతపురం, ఆదిలాబాద్ మొదలగు జిల్లాలలో అసలు మొత్తంగానే allot చేయబడలేదు. అట్లాగే ఖర్చు కూడా లేదని ఈ statement ప్రకారంగా కనబడుతోంది. ఆ జిల్లాలనుంచి ఏవిధమైనటువంటి applications ఇళ్లస్థలాల కొరకు ప్రభుత్వం దగ్గరకు రాలేదా? అందుకు కారణం మంత్రిగారు తెలవిస్తారా?

శ్రీ ఎ. రామస్వామి :— Applications వచ్చిన చోట్లల్లో, వారికి lands ఇవ్వడానికి ఏర్పాట్లు జరిగాయి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—Particular గా ఆ జిల్లాల గురించి అడిగాను. అనంతపురం, ఆదిలాబాద్ జిల్లాలకు మీరు అసలు amount allot చేయలేదా? Lands కూడా ఏమీ acquire చేయలేదు. ఆ జిల్లాలనుంచి మీకు ఏమయినా హరిజనులనుంచి applications వచ్చినాయా? వస్తే ఎందుకు చేయలేదు.

(జవాబు లేదు)

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:— అనంతపురంలో ఒక సెంటు కూడా acquire చేయలేదు. ఒక్క పైసా కూడా ఖర్చుపెట్టలేదు. అదేవిధంగా నల్లగొండ, ఆదిలాబాద్ ఖమ్మం జిల్లాలలో జరిగింది. అసలు అక్కడ హరిజనులు నివాసస్థలాలకోసం applications పెట్టుకొన్నారా లేదా? మంత్రిగారు హరిజనోద్ధారకులు గనుక, హరిజన movement లో వచ్చారు గనుక అటువంటి విషయాలపైన సరిఅయిన శ్రద్ధ వహిస్తారని ఆశిస్తా.

శ్రీ ఎ. రామస్వామి :— అనంతపురంలో 'Nil' అని చూపించబడ్డది. దానికి separate question వేస్తే చెబుతాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— Separate question ఎందుకండి. అసలు అక్కడినుంచి, హరిజనులవద్దనుండి Govt. కి applications ఏమీ రాలేదా అని అడుగుతున్నాం. అది separate question ఎట్లా అవుతుంది.

శ్రీ ఎ. రామస్వామి :— ఆదిలాబాద్, అనంతపురం, East Godavari 'Nil' అని చూపించబడ్డది. దీనికి మీరు separate question వేసి కోరినట్లయితే చెబుతాను.

Mr. Speaker :— Please put a separate question.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— అసలు హరిజనులకు house sites కేటాయించే procedure యే complicated గా ఉంది. అనంతపురం, ఆదిలాబాద్ జిల్లాలలో హరిజనులకు ఎందుకు డబ్బు కేటాయించలేదని, దానికి కారణాలు అడుగుతున్నారు. ఆ యా తహసిల్దారను పోయి చూచి, హరిజనులకు వాసయోగ్యం అయిన స్థలం ఉంటే, అక్కడికక్కడే ఇచ్చే ఏర్పాట్లు ఎందుకు చేయకూడదు? మంత్రిగారు ఆ విధంగా ఆలోచించి, matter ని simplify చేస్తారా?

Sri A. Ramaswamy :— The first difficulty arises in the matter of selecting the site to be acquired. In this, lot of political consideration, personal prejudices and group rivalries come in the way of the selection of the site. Even after the sites are selected appeals are filed by the interested parties to the Government and the Government also issued stay orders. All this further slowed down the process.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— అధ్యక్షా, వారిని కష్టపెట్టేకంటే, ఆ Social Welfare మీద ఇంకో Minister గారు సమాధానాలు ఇచ్చే ఏర్పాట్లు చేయండి. లేకపోతే వారిని ఇబ్బంది పెట్టినట్లు అవుతుంది.

Sri K. Govinda Rao :- On a point of order, Sir. For the same question two answers are given. Two statements are given by the Department. Is it not irregular on the part of the Department to supply two different versions? These are entirely wrong figures.

Mr. Speaker : Evidently in the first one, they should have committed a mistake and they would have realised the mistake later on and revised the answer. These things are also circulated to the Members. Later on when they realised their mistakes they corrected it.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— ఈ రెండింటిలో ఏది correct చెబితే, for future guidance గా ఉంటుంది.

Mr. Speaker :- Latest one.

Sri K. Govinda Rao :-Latest means, which is latest.

Mr. Speaker :—What exactly is the difficulty.

The Chief Minister (Sri K. Brahmananda Reddy) :—Let us not presume anything. We will get the correct information and tell the House.

Sri K. Govinda Rao :—Shall I pass on the two papers? Atleast after some time, we may be informed as to which would be the correct version.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— రామస్వామిగారు దీనిలో ఉన్న figures కి ఇంకో దానిలో ఉన్న figure కి సంబంధంలేదు. ఏది correct అనేది information తెప్పించి రేపు చెప్పండి.

శ్రీ ఎ. రామస్వామి: — రేపు correct information తెప్పించి చెబుతాను.

Sri K. Brahmananda Reddy :—'For those districts amount has been shown as spent but in column 'nil extent of land acquired' was shown due to the fact that the lands were not actually under the Social Welfare Department.

Mr. Speaker :—He has to say which of the two statements was correct.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Anyway we will try to reconcile them.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— Chief Minister గారు చదివారు. మేము చదివాం, ఇవ్వని అంకెల గురించి. ఇచ్చిన అంకెల సంగతి ఏమిటి? East Godavari లో ఒక కాగితంలో ఇవ్వలేదు. వారు చెప్పినదానికి అన్వయం అవుతుంది. వేరే కాగితంలో ఇంకోటి ఇచ్చారు. అది ఎట్లా దీనికి అన్వయం అవుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— రేపు correct information తెచ్చి furnish చేస్తాం అంటున్నారుగదా!

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అది సరే గాని, Chief Minister గారు చెప్పిన తర్వాత అనుమానం వచ్చింది.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి (ఎల్లారెడ్డి):—ఇచ్చట ఒక క్రొత్త districtను include చేశారు. ఇది ఎక్కడినుంచి వచ్చింది అధ్యక్షా!

శ్రీ పి. వి. ఎల్. నరసింహారావు :— అది type తప్పండి. అప్పుడప్పుడూ వారి పేరుకూడా అట్లాగే పడుతూ ఉంటుంది.

BELT AREA

885—

* 1475 Q.—Sri M. B. Raja Rao (Madakasira) :—Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

the reasons for treating Madakasira taluk, Anantapur district as 'Belt Area' for the purpose of foodgrains control while similar border taluks like Hindupur, Penukonda and Kadiri of the same district are exempted from belt area restrictions ?

Sri V. B. Raju :—According to clause 3-A of the Southern States (Regulation of Export of Rice) Amendment Order, 1965, the belt area restrictions are applicable to the areas in the taluks of

Kadiri, Madakasira, Hindupur, Penukonda, Dharmavaram, Kalyandrug, Rayadrug and Uravakonda falling within five mile belt inside Anantapur District and adjoining the Mysore State.

శ్రీ యమ్. వి. రాజారావు :— మిగతాచోట్ల restrictions లేవని వింటున్నాము. ఎక్కువ మడకశిర తాలూకా వారొక్కరికే కష్టపెడుతున్నారు. అది మాకు ఒకరకమైన కోపంగా ఉన్నది. గవర్నమెంటునుంచికాదు. Petty officials, corrupt officials చేతుల్లో belt area పెట్టారు. అందువల్ల అది ఈ ఒక్క తాలూకాకే ఎందుకు?

శ్రీ వి. బి. రాజు :— ఆ తాలూకాలన్నీ belt area లో ఉన్నవి. కష్టాలుంటే తీర్చడానికి ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుంది.

Mr. Speaker :—Answer for all the other questions will be laid on the Table of the House except Question Nos. 887, 888, 892, 893, 894 and 897 for which answers would be simply read out by the Ministers concerned.

FIXING OF PRICE FOR THE FOOD SUPPLIED BY THE HOTELS

887—

* 1418 Q.—Sri G. Sivaiah :— Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

whether there is any proposal before the Government to fix the prices of the food supplied by Hotels and Canteens in the State in view of the enormous increase in rates in hotels ?

Sri V. B. Raju :—The Government propose to discuss on this matter with the representatives of the Hotel and Canteen owners, at an early date.

PRIVATE MEDICAL COLLEGES

888—

*888 Q.— Sri E. Vadapalli (Tallarevu) :— Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) the No. of private Medical Colleges in the State :

(b) the number of Harijans studying in those colleges during the year 1964-65, 1965-66 and 1966-67;

(c) the number of the said students to whom scholarships have been sanctioned for the said period; and

(d) the number of applicants who were rejected seats and were asked to pay a donation of 7,000 Rupees for the said purpose?

Sri P. V. Narasimha Rao :— (a) Two.

(b) Nil.

(c) Does not arise.

(d) Candidates other than Government of India nominees are admitted to those colleges only on the pay-ment of capitation fee and no seats are reserved on the communal basis. Hence the question of rejection does not arise.

TEKUMATLA BRIDGE

892—

*444 Q.— Sri N. Raghava Reddy :— Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether any channel for Kopprolu village from Tekumatla bridge has been sanctioned under Famine Relief works during 1965-66 in Nalgonda taluk;

(b) if so, the extent of land being cultivated under the said channel during this year;

(c) the total amount sanctioned for the said channel and the amount paid so far;

(d) whether it is a fact that survey has been conducted to the said channel for the purpose of bringing it under Minor Irrigation; and

(e) whether any estimates have been prepared; and if so, the estimated amount therefor?

Sri V. B. Raju :— (a) Yes, Sir, during 1966-67 but not during 1965-66.

(b) Approximately 180 acres were cultivated during 1966-67.

(c) Amount sanctioned for the channel Rs. 26,000.
Amount paid so far. Rs. 12,000.

(d) No, Sir.

(e) Do not arise.

SALE OF BENGAL GRAM

893—

*1487-(C) Q.— Sri K. Ramanatham (Mudinepalli) :— Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether it is a fact that Bengal-gram (Chana dal) is being purchased at the rate of Rs. 87 from the Food Corporation and is being sold at the rate of Rs. 120 to the retail dealers;

(b) whether permission is given to the retail dealers to sell the same at the rate of Rs. 140.

(c) the reasons why the Government are deriving a profit of Rs. 33 per quintal when the Food Corporation is supplying the same to the retail dealers directly;

(f) whether the Government are not deriving profit at the rate of Rs. 33 per quintal for issuing permits to retail dealers, thereby increasing the price;

(d) the head under which the said amount is being deposited in the Government treasury;

(e) the total income derived in this manner; whether the same is shown in the statement of income and expenditure;

(g) whether the Government have any objection to supply it to the retail dealers at the rate fixed by the Food Corporation; and

(h) if so, the reason therefor?

Sri V. B. Raju :—(a) Yes, Sir.

(b) Rs. 1-42 per K. g.

(c) & (f) Government fixed the issue price to the retail dealers at Rs. 120 pe quintal in order to bring the price on a level with that in the open market and to prevent blackmarketing by ration shops.

(d) "124 Capital Outlay on Schemes of Government Trading (b) grain supply schemes-D. Other Grains-4. Deduct Receipts and Recoveries on Capital Account."

(e) Rs. 1,73,309. Yes, Sir. Shown in the Budget Estimates for 1967-68,

(g) & (h) Do not arise.

SPRING FESTIVAL AT KOTHAGUDEM

894—

* 1480-(Z) Q.— Sarvasri T. Purushotham Rao (Wardhannapet) Santosh Chakravarthy (Mulug) D. Sathyanarayana (Chevella) and R. Bhoom Rao (Bodhan) : —Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether the Deputy Collector, Khammam district obtained permission from the Government for the Spring Festivals celebrated on a large scale recently at Kothagudem.

(b) the amount collect d in the villages by the Deputy Collector through the Tahsildars and Deputy Tahsildars of Burgampadu, Kothagudem, Illandu taluks:

(c) the amount collected in the name of 'Spring Celebrations, by the Tahsildar of Burgampadu in the villages of Elerupadu, Rudramkota, Kulsur and other villages; and whether receipts were given in this regard.

(d) whether there is any committee for the said spring celebrations; and

(e) if so, the amount collected for the said purpose and the amount of expenditure incurred?

Sri V. B. Raju :—(a) No, Sir.

(b) No collections were made either by the Deputy Collector or by any of his subordinates.

(c) No amounts were collected by the Tahsildar, Burgampadu.

(d) Yes. The Andhra Pradesh Coal Miners' Vasantotsavam Committee.

(e) The Committee is stated to have made some collections and maintained accounts. No information regarding the amounts collected etc. is available with Government.

STOPPAGE OF RICE QUOTA TO NON-RATIONED AREAS IN VIZAG DISTRICT

897—

*54-(L) Q.— Sri K. Govinda Rao :—Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state ;

(a) whether rice quota has recently been stopped completely by the Government for the people in the non-rationed area of Visakhapatnam district:

(b) if so, since when; and

(c) whether or not the Government propose to relieve the distress in Visakhapatnam district?

Sri V. B. Raju :—(a) There has not been complete stoppage of rice to non-rationed areas of Visakhapatnam district.

(b) & (c) Do not arise.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

Action Against the Officers of Wakf Board

882—

* 1492 Q.—Sri Ahmed Hussain :—Will the hon. Minister for Prisons be pleased to state :

the action taken by the Government against the officers of the former Wakf Board who were responsible for malpractices pointed out by the Hashim Ali Commission.

A:—

According to the report of the Hashim Ali Commission of Inquiry, three officers of the former Andhra Pradesh Wakfs Board, viz., Sri Mohd. Abdul Wahab, Ex-Secretary, Sri Mohd. Usman, Ex-Asst. Secretary, and Sri Syed Abdul Karim I shaqui, Ex-Assistant Secretary, were alleged to have been involved in certain irregularities, due to which the Board had sustained monetary losses.

Regarding Sri Mohd. Abdul Wahab, the Administrator of Wakfs has submitted a report to Government, which is presently under examination. As regards Sri Mohd. Usman, the allegations made against him were enquired into and it was considered that, except the irregularity committed by him in the matter of taking certain office furniture to his residence, the other allegations were flimsy and baseless. Sri Osman admitted having taken some furniture to his residence after giving necessary acknowledgement to the Stores Section. The furniture was, however, returned by him to the office, when the Chairman took objection to it. In the circumstances, it was considered that no further action need be taken against him. As regards sri Syed Abdul Karim Ishaqui, the matter is under the active consideration of the Wakf Board and a decision will be taken by Government as soon as the report of the Wakf Board is received.

Declaration of Probation of Tahsildars

886—

* 1362 Q.—Sri K. Govinda Rao :—Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether probation was not declared from 1960 for hundreds of Tahsildars in our State resulting in non-payment of yearly increments during this whole period ;

(b) if so, the reasons therefor; and

(c) when do the Government propose to redress this hardship caused to these Tahsildars?

A:—

(a) In some cases the probation of Tahsildars has not been declared resulting in non-payment of annual increments to them.

(b) & (c) The main reason for not declaring the probation in the case of some Tahsildars is that they worked for some period as B. D. Os. during which period they would not have acted as Tahsildars in the parent Revenu Department, had they remained there. The point is what portion of their service should count as service in the case of Tahsildars for purpose of probation etc, in the cadre. On this point some orders were issued in 1958 which were subsequently cancelled in 1962. Again in 1964, these orders were cancelled reverting to the original orders issued in 1958. But several Collectors regularised the Services of Tahasildars based on the orders issued in 1962. Even in doing so they did not follow a uniform procedure. So the dates of commencement of probation of Tahsildars as ordered by the Collectors were since revised and a revised common gradation list was approved by the Government in G. O. Ms. No. 1272 Revenue dated 2-11-1966. With reference to these revised dates of commencement of probation, the Board has taken up the working of probation period in each case and declaration of probation. This will be done and arrear increments sanctioned and paid to them very soon. This difficulty is not there in regard to Telangana Tahsildars.

UP-GRADING OF MEDICAL DISPENSARY AT YELLAREDDY

889—

* 1076 Q.—Smt. J. Eswari Bai:—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) whether there are any proposals to upgrade the present Medical Dispensary at Yellareddy proper in view of the importance in this Taluk; and

(b) are there any other medical facilities available for the large population of this Taluk; and if not, why?

A:—

(a) There are proposals to upgrade the Hospital as and when the funds are available.

(b) Yes, Sir. There are other Medical facilities such as Leprosy Subsidiary Centres, Maternity and Child Health Sub-centres' Family Planning Sub-centres etc.

WAKF PROPERTIES IN PALMANER TALUK

890—

*1199 Q.—Sri T. C. Rajan:—Will the hon. Minister for Prisons be pleased to state:

(a) the list of moveable and immoveable properties of Wakf Board in Palmaner taluk, Chittoor district; and

(b) the income derived therefrom annually?

A:—

(a) | A statement furnishing the required information is
(b) | placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

STATEMENT SHOWING THE MOVABLE & IMMOVABLE PROPERTIES OF THE WAKF BOARD IN PALMANER TQ. CHITTOOR DIST AND THE INCOME DERIVED THEREFROM PERTAINING TO THE YEAR 1955-56 AS PER SURVEY COMMISSIONER'S REPORT

Sl. No.	Name of village.	Name of Institution	Immoveable properties			Value of building	Gross income	Moveable properties
			Wet	dry	Value of land			
1.	Palmaner	Ashurkhana	..	..	..	150-00	..	..
2.	,,	Mosque	..	..	..	3,000-00	..	..
3.	,,	,,	..	..	..	8,000-00	..	..
4.	Venkatagirikota	Ashurkhana	..	..	..	500-00	25-00	..
5.	Palrapalli	I'dgah	2-15	..	400-00	500-00	25-00	..
6.	Palamaner	,,	0-51	22-22	2,500-00	..	..	..
7.	,,	Ashurkhana	..	0-97	200-00	..	30-00	..
8.	,,	,,	..	..	..	1,100-00	..	..
9.	,,	,,	..	3-65	500-00	..	100-00	1-3-0 B. D. (Beriz deduction
10.	,,	,,	0-95	0-57	2,000-00	150-00	..	3-1-0 B. D.
11.	Nernipalli	Mosque	..	..	..	1000-00	..	..
12.	Palmaner	Ashurkhana	..	1-85	1000-00	200-00	..	..
13.	,,	Mosque	151	3-90	7000-00	200-00	600-00	..
14.	Narnipalli.	Ashurkhana	..	9-42	3000-00	..	300-00	..
15.	Pakerpalli Kurmy	Mosque	..	..	..	500-00	..	..

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
16.	Krishnapuram	Ashurkhana	3-01	34-43	4000-00	100 00	..	28-7-0 B. D.
17.	Shro. Mekala-Nagi-reddypalli	Mosque	..	..	..	300 00	..	..
18.	Nellipetta	Ashurkhana	..	..	..	100-00	..	..
19.	,,	Mosqu	..	..	..	400-00	..	20-0-0 B. D.
20.	Kuppam	,,	0-75	..	750-00	2500-00	100-00	..
21.	,,	Ashurkhana	2-72	4-21	5000-00	300-00		..
22.	,,	Mosque	..	1-93	750-00	4500-00	573-00	..
23.	Venkatapalli	Ashurkhana	0-23	..	200-00	..	..	.
24;	Ramakuppam	Mosque	..	..	..	2000-00	..	.
25.	,,	Fakir Takiya	1-66	3-21	700--00	100-00	240-00	..
26.	Kalamasunapalli	Gaveyard	..	3-50	1000-00	..	400-00	..
27.	Mullur Krishnapuram	Mosque	..	..	..	500-00	..	..
28.	,, ,,	Ashurkhana	1-92	6-45	1400-00	50-00	50-00	..
29.	Venkatagipikota	Mosque	0-10	..	150 00	16000-00	9·001	22-3-0 B. D,
	Grand Total		15-51	96-31	30550-00	4215.-00	2452-00	174-14-0B.D.

HOUSE SITES TO HARIJANS OF SIRLAM VILLAGE

891 *1482-(K) Q.—Sri P. Gunniah :—Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state :

the action taken by the Government on the applications submitted to the District Collector, Srikakulam by the harijans of Sirlam village, Salur Panchayat Samithi area, for house sites, in view of the fact that nearly fifty houses have been washed away in the flood of Suvarnamukhi a perennial river during the years 1966 and 1967 ?

A :—

The Secretary, Zilla Parishad, Srikakulam is taking steps to get the land acquired for house sites. Draft 4 (1) Notification received by Government in this regard has been ordered to be published in the Gazette.

DEVELOPMENT OF AYURVEDA

895—

* 411 Q.—Sri T. C. Rajan :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a whether the Government are considering to encourage Ayurveda in the State ;

(b) if so, the details of the same ;

(c) whether the Government are receiving any special grant from the Central Government to encourage the Ayurveda ; and

(d) if so, how is it being spent ?

A :—

(a) Yes, Sir.

(b) It is proposed to execute eight schemes during the IV Five Year plan period to encourage Ayurveda.

(c) No, Sir.

(d) Does not arise.

TOURING OPTHALMIC DISPENSARY

896—

* 1185 Q.—Sri T. C. Rajan :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Government to start a touring Opthalmic Dispensary for Chittoor Dsitrict; and

(b) if so, when it will be started ?

A :—

(a) No, Sir,

(b) Does not arise.

FREE MOVEMENT OF FOOD GRAINS

898—

* 1475 (K) Q.—Sri M. B. Raja Rao :—Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether the Government consider it desirable in order to enable free movement of food-grains especially paddy within the taluk (border areas including Madakasira) to issue a general permission to carry food- rains to a limit of 1 (one) quintal for domestic consumption and to a limit of ten quintals for retail dealer for conveyance to his shop ; and

(b) whether special quotas of rice will be allotted to the border areas for distribution to the consumers in sufficient quantities to the areas covered by belt area restrictions in view of the strict belt area restrictions regarding the movement of food-grains from district to district, taluk to taluk and even from village to village ?

A :—

(a) No, Sir.

(b) Quotas are being given by the Collector, Anantapur to all needy areas including border areas in that district.

X-RAY PLANT TO PALMANER HOSPITAL

899—

* 164 Q.—Sri T. C. Rajan :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Government to sanction an X-Ray Plant to the Government Hospital, Palamaner, Chittoor District ; and

(b) if so, when it will be sanctioned ?

A :—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

BED STRENGTH OF HOSPITALS IN SATYAVEDU, ETC.

900—

* 224 Q.—Sri K. Muniswamy :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) the bed strength of the Hospitals in Satyavdu, Nagalapuram and Varadayapalem and also in Santhavellur ;

(b) whether any schemes are being prepared by the Government for the development of the said hospitals ; and

(c) if so, the nature of the said schemes ?

A :—

(a) There are no Hospitals in Satyavedu, Nagalapuram Varadayapalem and Santhavelur. But there is a Government Dispensary at Satyavedu with four emergency beds.

(b) & (c) Proposals for the construction of 30 bedded Hospital at Satyavedu has been deferred due to paucity of funds.

PRIVILEGE MOTION

(Given notice of by Sri R. Rajagopala Reddy, M. L. A.)

Mr. Speaker :—With regard to the notice of breach of privilege motion given by Sri R. Rajagopala Reddy, under Rule 175 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, he is permitted to seek leave of the House.

Sri R. Rajagopala Reddy :—Sir, under Rule 175 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, I beg to move: "That leave be granted to raise the question of privilege given notice of by me".

Mr. Speaker :—Motion moved :

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం స్పష్టంగా సభ వారి ముందు ఉంచదలచుకొన్నాను. ముఖ్యంగా శాసన సభ్యులు—ప్రజా ప్రతినిధులమైన మేము ఏ ఆఫీసర్సు అయినా సరే, ఎంత గొప్పవాడైనా సరే, ఎంత తెలివితేటలుగలవాడైనా సరే, ఎంత సమర్థవంతుడైనా సరే—వారిని కలుసుకొనుటకు మాకు హక్కు ఉన్నదా, లేదా, అనేది తెలుసుకొనుటకు సభ ముందు ఉంచదలచుకొంటున్నాను. మాకు హక్కు లేదంటే—మా కర్తవ్య నిర్వహణలో అడ్డు తగులుతున్నాడా, లేదా, అనేది చూడవలసియున్నది. ఆయన explanation ద్వారా చెప్పినదు—మర్యాదలు చేశానంటున్నాడు—

Mr. Speaker :—Please don't go into the merits of the case. We are not concerned with the explanation of the officer. Now the House is only concerned with the question of granting leave. You consider this a fit case for which leave is to be granted.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—అధ్యక్షా. ఇప్పుడు గౌరవసభ్యులు ఒక మోషన్ పెట్టారు ; ఆ ఆఫీసరుగారు అట్లా అనలేదు అంటున్నారు. ఈ పరిస్థితులలో మా request ఏమంటే—దానిని గురించి వివరాలు తెప్పించి తమరే నిర్ణయం చేస్తే సముచితంగా ఉంటుంది. ఇది వరకు ఈ విషయాన్ని గురించి రాజగోపాలరెడ్డి గారు నోటీసు యిచ్చిన రోజున కొంతవరకు చర్చ జరిగింది. We are not now entering into the merits of the case. We are not concerned with the explanation of the officer concerned. As a matter of fact the explanation of the officer is not before the House except that a copy of it was given to me by the hon. Minister for Education. The House does not know what he has stated Unless it is communicated.... ఆయన యిచ్చిన సమాధానం సభ్యులందరకు అందజేస్తే తప్ప సభ్యులకు తెలియదు. The House will take it up after once leave is granted. Then it is for the House to decide either by itself or by referring it to the Privileges Committee for enquiry. First we are concerned with granting of leave. We are not talking about the officer. We are proceeding with an open mind. రాజగోపాలరెడ్డిగారు చెప్పేది ఏమంటే—

as I understood him శాసన సభ్యులు యీ డిపార్టుమెంటు హెడ్స్— అధికారుల వద్దకుపోయి ప్రజల తరఫున ప్రజాహిత కార్యాలలో ఏదైనా చెప్పేదానికి హక్కు ఉన్నదా, లేదా? అధికారుల వద్దకు వెళ్ళితే వారు అగౌరవంగా ప్రవర్తించినప్పుడు ఏమి చేయాలి అనేది—it is not a personal matter- స్వంతంగా నాకు సంబంధించిన విషయంకాదు. వారికి సంబంధించిన విషయము కాదు. జనరల్‌గా మంత్రుల దగ్గరకు, ఆఫీసర్స్ దగ్గరకు ప్రజా ప్రతినిధులుగా ఉన్నవారు పోయి చెప్పుకొనేదానికి అవకాశం ఉన్నదా? లేదా? తమ బాధ్యత నిర్వహించటానికి వారు పోయినపుడు వారిపట్ల అగౌరవంగా ప్రవర్తించినపుడు ఏమి చేయాలి అన్నది పాయింట్.

Sri K. Brahmananda Reddy :- Sir, the Members are at liberty to exercise their franchise. So far as the members of the Government are concerned, they are neutral.

Mr. Speaker:- Members of the Government, in the sense Ministers, not all the members......

Sri K. Brahmananda Reddy;- Members of the Cabinet, Sir.

Mr. Speaker:- So far as the members of the Cabinet are concerned, they do not want to express any opinion on this.

The question is;

That leave be granted to raise the question of privilege given notice of by Sri R. Rajagopal Reddy.

(113 membere rose in favour of the motion)

Mr. Speaker:- Since 113 members are in favour of leave being granted *i. e.* more than the required number of members viz., 30, leave is granted.

శ్రీ వెంకటరెడ్డి :—ఇపుడు వోటింగ్ తీసుకొన్నారు, బాగానే ఉంది అధ్యక్షా. ఇటువంటి విషయాలు హౌస్‌ను కోరినపుడు కరెక్ట్‌గా ఆఫీసర్ దగ్గర జరిగిన సంభాషణలు, వారు చేసిన అబ్‌జక్షన్స్ అన్ని విషయాలు కనీసం సభ ముందు పేపర్స్ ద్వారా తెలియజేయాలి కదా. We can have our opinion. అందుకే మా లీడర్‌గారు చెప్పారు—Before taking into consideration the voting, I feel it is desirable to have atleast the conversation or the words actually exchanged between them.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా, వారు చెప్పింది ప్రొసీజర్ కాదు. ఆయన ఏమి చెప్పారు, ఈయన ఏమి చెప్పారు —అన్నదంతా మెరిట్‌లోనికి పోతుంది.

Mr. Speaker :—Yes.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—వారు స్టేట్‌మెంట్ ద్వారా చెప్పారు. మనకు ఒక కాపీ ఇచ్చారు కొంత చదివారు.

Mr. Speaker:— The House must be informed of what has actually taken place. On the first day, when he gave notice I read

out the notice for the benefit of the House. అక్కడ జరిగినటువంటి విషయం వారు వారి నోటీసులో కనపర్చారు. ఆ విషయం నేను చదివి సభ్యులకు వినిపించాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అ రోజు తమరు రూలింగ్ ఇస్తామన్న తర్వాత మేము ఎవరము డిస్కస్ చేయలేదు. We left it.

Mr. Speaker :—That is true. I said that after hearing all the members, I will give my ruling. I am agreeing with hon. Member Mr. Gopalakrishnaiah. There is no full discussion on this matter. ప్రయిమఫేసీ కేసును గురించి—ఉన్నదా, లేదా అంటే—కొంతమంది సభ్యులు వారి వారి అభిప్రాయాలు తెలియజేశారు. దానిపైన నేను రూలింగ్ ఇచ్చాను. అవన్నీ చూసిన తర్వాత నేను ఏమి అనుకొన్నానంటే—I think it is better to leave it to the House. That is my opinion. That is the conclusion to which I have come.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, తమ ఒపీనియన్ మాకు అప్పజెప్పటం చాలా సంతోషమే. కాని ఇది అన్‌ప్రిసిడెంటెడ్. ఇదివరకు తమరే నిర్ణయిస్తూ వచ్చేవారు. ఇపుడు హౌస్ లీవ్ ఇచ్చింది అనుకోండి. ఇది తమరు వదలిపెట్టి మాకు ఇవ్వవలసిన అవసరం ఏమి ఉంది ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇదివరకు విశ్వనాథంగారు వైస్‌ఛాన్సలర్ గోవిందరాజులుగారిపైన పెట్టిన ప్రివిలేజ్ ఇస్యూ కూడ నేను హౌస్‌కు వదలిపెట్టాను. A number of precedents are there.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అది ఒకటే ఉంది.

Mr. Speaker :—Even one is enough.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అంత ఎక్స్‌ట్రార్డినరీగా ఇక్కడ తమరు ఎందుకు తీసుకొన్నారు ?

Mr. Speaker :—Let the House decide. When I feel that there is some doubt, it is better to refer it to the House.

Sri R. Rajagopal Reddy :—I beg to move that this matter i.e. this privilege motion may be referred to the Privileges Committee for investigation and report to this Assembly.

Mr. Speaker :—Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker :—The question is that the privilege motion may be referred to the Committee of Privileges for investigation and report to the Assembly.

The motion was adopted.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— నేను తిమ్మారెడ్డిగారి మీద ఒక ప్రివిలేజ్ మోషన్ ఇచ్చాను. మొన్ననే ఆఫీసుకు ఇచ్చాను. అది మొన్ననే మీకు రావాలి,

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇంకా నా దగ్గరకు రాలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—మేము ఇచ్చిన కాగితాలు ఆఫీసులోనే పడిఉంటే—దాని యొక్క అర్జెన్సీ ఉపయోగం పోతుంది. మేము ప్రశ్నలు వేస్తే మంత్రిగారు—మమ్మల్ని బ్లాక్ మెయిల్ చేయటం అంటే ఇక మాకు ఎక్కడ ప్రొటక్షన్ ఉంది? మీరు క్వశ్చన్స్ వేస్తే బ్లాక్ మెయిల్ చేస్తున్నారని మమ్మల్ని మంత్రిగారు అడిగితే మేము ఏమి చేయాలి?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు మొన్న నోటీసు ఆఫీసుకు ఇచ్చారు. మొన్న ఎన్ని గంటలకు ఇచ్చారో తెలియదు నిన్న ఆదివారం. బహుశా యీ రోజు నాకు పంపిస్తారు. They will send it to me today or tomorrow. I would like to read and if necessary I will hear tomorrow.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—ఆ వేళనే నేను తమ దృష్టికి తెచ్చాను. బ్లాక్ మెయిల్ చేస్తున్నారని, నీవు యీ పని చేయకపోతే, నీమీద అసెంబ్లీలో క్వశ్చన్ వేస్తాను; అని బెదిరించి చేస్తున్నారని తిమ్మారెడ్డిగారు అన్నారు. ఈ విధంగా అయితే ఇక క్వశ్చన్ అవర్ యే ఉండవలసిన అవసరం లేదు. ఇంక మేము క్వశ్చన్ అడగవలసిన అవసరం ఉండదు అవి చూసి ఎక్సుపంజ్ చేయమని తమరిని అడిగాను. తమరు చూసి చెబుతాము అన్నారు.

Mr. Speaker :—Before he gives notice of breach of privilege on any statement made on the floor of the House, the best thing for him will be to go through the proc edings. Get an extract of the proceedings of the House, go through it thoroughly and see if there is any case of breach of privilege.

Sri G. Siviah :— It has been openly said in the House. Why should we go through the proceeding.

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట) :—ఎక్‌స్ట్రాక్ట్స్ అడిగే సందర్భంలో మన సెక్రటేరియట్ ఒక పద్ధతి అనుసరిస్తున్నది. ప్రింటు కాక ముందు ఏదైనా ప్రొసీడింగ్స్ కావాలంటే — ఎవరు మాట్లాడి వున్నారో, వారి స్పీచు అడిగితే ఇస్తాముగాని మిగతావి ఇవ్వలేము అనే పద్ధతి ఒకటి యిప్పుడు మన సెక్రటేరియట్‌లో ఉన్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మీరు ఎప్పుడైనా ఇటువంటి విషయాలు గురించి నోటీసు ఇవ్వదలచుకొంటే — I will give permission to go through the proceedings. We will not be in a position to supply copies. But I will give permission to go through the proceedings. They can read and again give them back. మీరు చదవవచ్చును.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అది అచ్చు అయిన తరువాత ఇవ్వటం అన్నది పబ్లిక్ వ్యవహారం. మాన్‌స్క్రిప్ట్స్ ఎవరైనా ఏదైనా కోరేటప్పుడు ఇవ్వటానికి అవకాశం కల్పించాలి.

Mr. Speaker :—I will certainly give permission, if necessary.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—లోక్‌సభలో రాజ్యసభలో ఆ రోజు ప్రొసీడింగ్సు మరునాడో, రెండవరోజునో ఇస్తున్నారు. మనకు స్టాఫ్ లేని కారణంగా ఇవ్వటంలేదు. కాని ఏదన్నా మేము అడిగినపుడు - అది మీకు

ఇవ్వవలసిన అవసరం ఏమి ఉంటుంది అని అంటున్నారు. నేను వారిని క్వశ్చన్ చేయటంలేను. మాకు ఉన్న యిబ్బంది మనవిచేస్తున్నాను. మాకు ఆ ప్రొసీడింగ్స్ మరునాడు వస్తే, మేము చెప్పింది సరిచూసుకోటానికి వీలుంటుంది. మళ్ళీ మేము పోయి అడిగినపుడు ఆ కాగితం ఆ వేళకు లేకపోవచ్చు. ఒక్కొక్కసారి ఇవ్వము అని విత్‌హోల్డ్ చేయవచ్చును. ఆ ఇబ్బంది పరిష్కారం చేసే మార్గం తమరు ఆలోచిస్తే మాకు క్లియరెన్సు వస్తుంది.

Mr Speaker :—They can discuss with me about this matter.

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య :—ఇది తమరితో తప్పకుండా డిస్కస్ చేస్తాను ఇది మొత్తం హౌస్‌కు సంబంధించింది గనుక హౌస్‌కు మనవి చేస్తున్నాను.

PAPER LAID ON THE TABLE

G. O. Ms. No. 1628 (Education) dated 1-8-67.

The Minister for Education (Sri T. V. Raghavulu) :—I beg to lay on the Table a copy of G. O. Ms No. 1628 Education dated 1-8-1967 in pursuance of sub-section (3) of section 25 of the Andhra Pradesh Public Libraries Act, 1960."

Mr. Speaker :—Paper laid on the Table.

POINT OF INFORMATION

re :–THE HEALTH OF SRI A. C. SUBBA REDDY, HOME MINISTER

శ్రీ అర్. మహానంద :— Home Minister శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి గారి health ఎట్లా ఉన్నదో ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటిస్తాము అన్నారు.

శ్రీ కె. బహ్మానందరెడ్డి :—14, 15వ తారీఖున మధ్యాహ్నం వరకు breathing difficult గా ఉండినది. అందుకని డాక్టర్లు ప్రయత్నం చేసి అక్కడ ఉన్న ఫ్లేమ్ వగైరా అంతా remove చేసినారు నేను 15th night వెళ్ళేటప్పటికి he is freely breathing 16th కూడ చూశాను He was quite all right. Feeding through the nose జరుగుతున్నది. మనిషి బాగాconscious గానే ఉన్నారు. మనుష్యులను గుర్తుపట్టడం, ఏదైనా కావాలంటే కాగితంపైన వ్రాసి చెప్పడం యిదంతా ఉన్నది. Last night కొంచెం బాగాలేదని కబురు వచ్చినది, That is the latest information. I got, Sir. The condition has deteriorated a bit· అని వచ్చినది.

GOVERNMENT BILL

The Andhra Pradesh Land Revenue (Enhancement) Bill, 1967.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అధ్యక్షా, Land Revenue విషయంలో పదేపదే ఎన్నో మార్లు మనవి చేసుకున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారు కూడ ఇక్కడ ఉండాలని వారికి విజ్ఞప్తి చేయదలచుకొన్నాను. ఆఖరుసారిగా వినయ పూర్వకమైన విజ్ఞప్తి

ప్రభుత్వానికి చేయదలచుకొన్నాను. ఈ సందర్భంలో Supreme Court పన్ను వేయవద్దు అన్నదా అని అంటున్నారు. Supreme Court అనలేదు. మేము అనలేదు అని మనవి చేస్తున్నాను. పన్ను వేసే అధికారం ప్రభుత్వానికి ఉన్నది. అయితే ఆ పన్ను ఏ పద్ధతిలో వేయాలి. ఎంతవరకు వేయాలి అన్నదాని దగ్గర యిప్పుడు సంఘర్షణ జరుగుతూ ఉన్నది. అది సుష్టుంగా గమనించాలి. పన్ను వేసిన వారికి పెంచే అధికారం కూడ ఉన్నది. అయితే అధికారం ఉన్నదని, ఆ అధికారం ఏవిధంగా వినియోగించాలి. అనే విషయమై ఏర్పాటు చేసిన నిబంధనలను ఉల్లంఘించే అధికారం మాత్రం లేదు. నేను అదే పదే పదే తీసుకు రావాలని అనుకుంటున్నాను, తీసుకు వస్తున్నాము కూడ. High Court ఏ సమస్యలమీద ఏ కారణాల మీద మన శాసనమును రద్దు చేసినది? ఈ తరంవారి పద్ధతిని ఉల్లంఘించి అది రద్దు చేసి క్రొత్త పద్ధతి తీసుకోవడం తప్పు అనేది ఒక ప్రాతిపదికగా తీసుకొన్న మాట నిజమే. దానితోపాటు పన్ను వేయడానికి Survey Settlement operations ఏ విధంగా conduct చేయాలని చెప్పుతున్నదో అదే విధంగా పన్ను పెంచేదానికి కూడ resurvey, resettlement operations conduct చేయాలి. భూమి మీద యిదివరకు settlement procedure పద్ధతిగా ఒకటవ తరం భూమికి 20 రూపాయలు యిదివరకు నిర్ణయం అటు ఉంటే 30 రూపాయలు పెంచడానికి ప్రభుత్వానికి అధికారం ఉన్నది గాని 30 రూపాయలు ఎందుకు పెంచుతున్నామో కారణాలను నిరూపణ చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉన్నది, arbitrary గా పన్నులు పెంచడానికి వీలులేదు.

[Mr. Deputy Speaker in the Chair]

దాని యొక్క న్యాయా న్యాయాలు పరిశీలించి ఆ భూమి విలువ ఎంత పెరిగింది. ఆ భూమి మీద వచ్చిన పంట యొక్క విలువ ఎంత? ఆ విలువగల పంట సంపాదించడానికి రైతు పెట్టుబడి ఎంత? ఈ విషయాలన్నీ పరిశోధించి పూర్వాపరంతో ఆదాయం పెరిగి ఉన్నది కాబట్టి దీని మీద మేము శిస్తు పెంచుతున్నాము అని చెప్పడానికి ప్రభుత్వానికి హక్కు ఉన్నది. దాని ప్రకారం ఈ నాడు మనం ఆ పద్ధతి అవలంభిస్తున్నామా? ఈ నాడు ముఖ్యమంత్రిగారు గాని, రెవెన్యూ మంత్రిగారు గాని, తెలిపిస్తున్న ఉ—ధరలు ఎంత పెరిగినాయో చూడండి. మూడు రూపాయల బస్తా ఈ నాడు 30 రూపాయలు కాదు 60 రూపాయలకు అమ్ముడు పోతున్నది అన్నమాట ఒక్కటే చెపుతున్నారు. ఈ నాడు 30 రూపాయల ధర గవర్నమెంటు నిర్ణయించిన మాట నిజమే. ఆ నాడు మూడు రూపాయల బస్తా ధాన్యం పండించడానికి అయిన ఖర్చులు ఎంత? ఈ నాడు 30 రూపాయలు బస్తా ధాన్యం పండించడానికి అయిన ఖర్చులు ఎంత? వాటి క్రింద ఆ నాడు బ్రతుకుతున్న రైతు కుటుంబానికి ఎంతఖర్చు, ఈ నాడు బ్రతుకుతున్న రైతుకుటుంబానికి ఎంత ఖర్చు? ఈ ఖర్చు భాగం మేము ఎన్ని మారులు Select Committee లో అడిగినా యిస్తాము యిస్తాము అనిచెపుతూ, ఏమియివ్వాలి అనంతరామన్ కమిటీ report లో వ్రాసి ఉన్నది గదా మీరు చదివే ఉన్నారుగదా మళ్ళీ ఎందుకు యివ్వడం అంటున్నారు. శిస్తు పెరుగుదలకు ధరల పెరుగుదల ప్రధానంగా పదేపదే

ఒక argument గా తీసుకొని మాట్లాడేటప్పుడు ఆ యొక్క ఖర్చుల పెరుగుదల గురించి ఎందుకు మాట్లాడారో నాకు విచిత్రంగా కనబడుతున్నది. నేను Select Committee లో మనవి చేసాను. ఒక ఎకరా మాగాణి పల్లపు భూమి పంటకు ఖర్చులు ఎంత అవుతున్నాయి అనేది ప్రభుత్వం పరిశీలన చేసి గమనించిందా అనేది నా మనవి. ఒక ఎకరా సాగుబడికి, యిప్పుడు అమలులో ఉన్నవి డెల్టా భూమికి సంబంధించిన కొన్ని లెక్కలు నేను తమ దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. వేసవి కాలంలో గడ్డ పని చేయడానికి ఎకరానికి 10 రూపాయలు కూలి కాదు అని ఎవరూ చెప్పలేరు. అదేవిధంగా మెట్టచాలు చేయడానికి, మందు దుక్కులు దున్నేదానికి ఎకరానికి 12 రూపాయలు. అరకలతో దమ్ము పెట్టేదానికి ఎకరానికి 64 రూపాయలు, పారపని చేయిస్తే ఒక ఎకరాకు 12 రూపాయలు, ఎరువుల ధరలు, control ధరలు మనవి చేస్తున్నాను Black market ధర మనం చెప్ప నక్కరలేదు. ఆమ్మోనియం ఫాస్ఫేటు ఒక బస్తా 50 రూపాయలు అవుతుంది. పశువుల ఎరువులు వగైరాలు మరొక 50 రూపాయలు. నారు, ఆకుతీగలు వీటి క్రింద ఒక ఎకరాకు 40 రూపాయలు అవుతున్నది. కూలి రేట్లు 30 రూపాయలు అవుతున్నది. కలుపుకూలి 20 రూపాయలు అవుతున్నది. పంటమీద వేసే రసాయనిక ఎరువులు 35 రూపాయలు అవుతున్నది. Top dressing charges, ఇప్పుడు ఏదో క్రొత్త పద్ధతి పెడుతున్నారు. పురుగు వగైరా పట్టకుండా. దానికి 4 రూపాయలు అవుతున్నది. పాయలు తీయుట, రెండో పంట విత్తనాలు చల్లడం వగైరాలు మరొక మూడు రూపాయలు, కోతలు, కుప్ప వేయడం 50 రూపాయలు, నూర్పిడి మాసూలు 50 రూపాయలు, మాగాణి నీరు కట్టడానికి 20 రూపాయలు తెగుళ్ళకు మందులు వగైరాలు చిల్లర మరొక 20 రూపాయిలు. ఎంత అదనంగా చేసుకున్నా ప్రతిదీకూలి. పొలం పనిచేస్తున్న రైతు, ఎన్ని గంటలు పని చేస్తున్నాడు. వాడికి ఎంత కూలి కిమ్మతు వేయాలి అనేది నేను మనవి చేయలేదు. ఆయనగాని, ఆయన భార్యగాని, ఆయన పాలికాపుగాని, లేక ఆయన కొని, పెంచి పోషించిన ఎద్దులవలనగాని, లేక వాటి పై పెటిన పెట్టుబడిగాని యిందులో తెలియజేయడం లేదు. వ్యవసాయపు ఖర్చులు మాత్రం, కూలి యిచ్చి చేయించుకునే తప్పనిసరి ఖర్చులు ఎకరానికి 350 రూపాయల వరకూ అవుతున్నాయి. దానిని ప్రభుత్వం ఎందుకని పరిగణనలోనికి తీసుకోవడం లేదు ? ధరలు పెరిగాయి, కాబట్టి శిస్తుకూడా పెరగాలి అంటారు. ధరలు పెరిగినవి, ఖర్చులుకూడా పెరిగినవి. లేదని చెప్పమనండి వారిని. ఈ సందర్భంలో నేను ప్రభుత్వానికి వినయపూర్వకంగా ఒక విషయం మనవిజేయదలచుకున్నాను. ఈ నాడు దేశంలో రెండురకాలైన పన్నులు వున్నాయి. ప్రత్యక్షపు పన్నులు పరోక్షపు పన్నులు.

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు (నర్సీపట్టణం) :— మొత్తం ఎంత ఖర్చు అవుతుందన్నారు ?

శ్రీ జి. అచ్చన్న :— మాగాణి భూమిలో ఎకరం పొలం పై 350 రూపాయలు వ్యవసాయానికి ఖర్చు అవుతుంది.

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :—ఏ జిల్లాలో ?

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—రాజుగారి పొలంపై ఎంత అవుతుందో నాకు తెలియదు, రాజుగారు కూడా ఎప్పుడూ దున్నుకునేవారు కాదు...

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :—వారికి స్వంతంగా వ్యవసాయం లేదను కుంటాను. నాకు వ్యవసాయం వుంది. కూలిపనులు కూడా చేయించుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అందుకే మనవిజేస్తున్నాను. అలాంటి కూలిపనులు చేయించుకునే మహానుభావుల దగ్గర తీసుకున్న లెక్కలే యివి, ఎకరానికి మాగాణిలో వ్యవసాయపు పనులకు 250 రూపాయలు కాదని రాజాగారు చెప్ప గలిగితే నేను సంతోషిస్తాను. ఇంక, మన దేశంలో ప్రత్యక్షపు పన్నులు అని చెప్పుకునేవి ప్రధానంగా రెండు వున్నాయి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :— అధ్యక్షులవారి ద్వారా లచ్చన్న గారి కొక మనవి. 1962 వ చట్టం క్రింద అయిదు సంవత్సరాల నుండి మన రైతుల వద్ద నుండి చేస్తున్న వసూళ్లలో యిప్పుడు తగ్గిస్తున్నాంగదా. అది నిర్వివాదాంశం.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అది ఏవిధంగా అబద్ధమో నేను చెప్పబోతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—అబద్ధం కాదనుకోండి. ఇక్కడ వున్న పాయింట్ ఏమిటంటే—వారిప్పుడు పన్ను హెచ్చుచేస్తున్నామంటున్నారు. గత అయిదేళ్లనుండి యీ రాష్ట్రంలో అమల్లో వున్నటువంటి పన్నులు యీ శాసనం ద్వారా మొత్తంపైన తగ్గుతున్నవిగదా; హెచ్చడం లేదుగదా ? రోజూ హెచ్చు తున్నవి, హెచ్చుతున్నవి అంటే ఎట్లా ? అందుచేత. యీ రోజున హెచ్చుగా వేస్తున్నామనే భావన పోవాలి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—1962 లో వేసినటువంటి పన్నులగురించి ఎందుకని దేశంలో సత్యాగ్రహాలు, అందోళనలు వచ్చాయి ? కోర్టులకు వెళ్లవలసివచ్చింది ? కోర్టు తీర్పు ఏవిధంగావచ్చింది ? అనేది జ్ఞాపకం వుంచుకోవాలి. అందుకనే 62 ప్రాతిపదికగా తీసుకోవడమే తప్పు అని పదే పదే నేను మనవిజేస్తున్నాను. 62 లో ఆరువందలు పెంచాము, యిప్పుడు వంద తగ్గిస్తున్నాము అందుచేత అది లాభం కాదా అనేటటువంటి ఆర్యుమెంటు రిబేటులాగా కనబడుతుంది. రిబేటు పద్ధతులు వున్నాయి. చీటీలు మారుస్తారు. రూపాయిపావలా వుండేదానికి రూపాయిపన్నెండణాలు అని వేసి రెండణాలు తగ్గించాము అంటారు. అందులో ఆరణాల పెరుగుదల వుంది. అది మరచిపోకూడదు. ముఖ్యమంత్రిగారి వాదం అదేవిధంగా వుంది. మన ఆర్థిక విధానంలో, పన్నుల విధానంలో వున్న అన్ని రంగాలలోనూ ఏ ధర్మాన్ని అయితే గుర్తిస్తున్నారో, అనుసరిస్తున్నారో అదే ధర్మాన్ని వ్యవసాయ రంగానికి కూడా ఎందుకు అమలుజరుపరు యీనాటికీ కూడా ? దానినెందుకు గమనించరు ? అని నేను అడుగుతున్నాను. ఇన్‌కంటాక్సు వున్నది. ఇన్‌కంటాక్సును వేసేటప్పుడు నికరలాభం, పెట్టిన పెట్టుబడిని

చూస్తున్నారు, దానిపై వడ్డీ లెక్క వేస్తున్నారు, ఆ పెట్టుబడి పెట్టిన షావుకారు ఖర్చులు, అతనిక్రింద పనిచేసే సిబ్బంది, వారి జీతం భత్యం, డిప్రీసియేషన్ యివన్నీ చూసి మూడు వేల తొమ్మిదివందలు నికరలాభం వుంటే కట్టనక్కరలేదు అంటున్నారు. అందులో ధర్మం వుంది. వ్యాపారం చేసేవాడి కుటుంబం కూడా బ్రతకాలి, కొంత నికరలాభం వుండాలి అనే ధర్మాన్ని ఒప్పుకోవడం జరిగింది. మూడు వేల తొమ్మిదివందల తొంభై తొమ్మిది రూపాయిలవరకూ పన్ను లేదు అన్నారు. నాలుగు వేల నికరలాభం వుంటేగాని పన్ను లేదు అంటున్నారు. అదేవిధంగా సేల్సుటాక్సు విషయం కూడా తమరు గమనించండి. ప్రతి రూపాయికి మూడుపైసలు, అయిదు పైసలు, ఎనిమిది పైసలవరకూ సేల్సుటాక్సు నిర్ణయమైనది, నిబంధన అయినది, అయినప్పటికీ, చిల్లరషావుకార్లపై, వారు బ్రతకడానికికొంత అవకాశం వుండాలని ఒక ధర్మాన్ని గుర్తించింది మన ప్రభుత్వమే. ఆ ప్రకారమే అనుసరించడం కూడా జరుగుతున్నది. సేల్సుటాక్సు విషయంలో కూడా ఏడు వేల అయిదువందల రూపాయిలటర్నోవర్ వరకూ ఆ షావుకారును ముట్టుకోకూడదనే ధర్మాన్ని పాటిస్తున్నారుగదా. ఆ ధర్మాన్ని ఎందుకు పాటిస్తున్నారు? ఏడు వేల అయిదు వందల టర్నోవర్ వుంటే వాడికి రెండు వేలు మిగులుతుంది, తద్వారా వాడి కుటుంబం బ్రతకడానికి అవకాశముంటుంది అనే ఉద్దేశంతోనేగదా అంతవరకు ఎగ్జంప్షన్ యివ్వడం. రైతు విషయంలో మాత్రం ఆ ధర్మాన్ని యీనాటికి అనుసరించరు. భూమిపై పన్ను తీసివెయ్యాలి అని మేము మాట్లాడితే ప్రతిపక్షంలో ఒకరు యిలాగ అంటారు, మరొకరు అలాగ అంటారు అని అంటారు. ఈ సందర్భంలో నేను ఒక విషయాన్ని వినయపూర్వకంగా మనవి చేయదలచుకున్నాను. అసలు మనకు ఒకటికి మించిన పార్టీలు ఎందుకు వుంటాయి? సిద్ధాంతాలలో, విధానాలలో భేదాలు వున్నప్పుడు, భిన్నత్వం వున్నప్పుడు పార్టీలు అనేవివుంటాయి. సిద్ధాంతాలలో, విధానాలలో భిన్నత్వం లేనప్పుడు ఒకేపార్టీయేవుంటుందిగదా. ఒకే పార్టీ. ఒకే సిద్ధాంతం అనుకునే పరిపాలించే కాంగ్రెసులోనే 73 కంపెనీలువున్నాయే, అయోధ్య, కంపెనీ అనీ నయోధ్య కంపెనీ అనీ గందరగోళపడుతుంటే సిద్ధాంతాలలోను, విధానాలలోనూ భిన్నత్వం వున్న మేము వేరేవేరే పార్టీలలో వుండడంలో ఆశ్చర్యమేమి వుంది, అది సహజమేగదా. అందులో హేళన చేయవలసినదేమున్నది? సిద్ధాంతాలలో, విధానాలలో భిన్నత్వం వున్నప్పటికి కూడా సెలెక్టు కమిటీలో అందరం సంతకాలుపెట్టి ఒక విజ్ఞప్తి అందించుకోగలిగామే. 'ఒక్క మాట చెప్పండి, ఒక్కమాట చెప్పండి మీరంతా; అని పలుమార్లు అంటూవుంటారు జరగదేమోననే ఆశతో, అందరం సంతకంపెట్టి ఒక విజ్ఞప్తి యిచ్చాముగదా, మేము కోరినది ఏమిటి? ఎగంప్షన్, లిమిట్ అనేది ప్రతి రంగానికిసంబంధంమీరు ఒప్పుకుంటున్నారుగదా. అది చలామణీ అవుతున్నదికూడాగదా, అయితే దంచినమ్మకు బొక్కిందేకూలి అన్నట్లు ఆ ఎగ్జంప్షన్ ఎవరికి దక్కుతున్నది, ఆ లిమిట్ ఎవరు ఎంజాయ్ చేస్తున్నారనేది వేరే విషయం. అదొక నగ్నసత్యం. అదొక నగ్నస్వరూపం. 53 లో ప్రకాశంగారు చెప్పినదానిని యిప్పుడు

చెబుతున్నారు. ఆయనపేరు చెప్పుకుంటున్నారు. ఆయన ఏమి చెప్పారు. 10 రూపాయిలు మాగాణి, మెట్టకు అని చెప్పారు. ఇది మెట్టకు వర్తిస్తుంది, మాగాణికి వర్తించదని, మాగాణికి వస్తుంది, మెట్టకు వర్తించదని వారు అనలేదు. ఆ నాటి కాబినెట్ తీర్మానం అది. అది అమల్లోకి రాలేదు. 56వ సంవత్సరంలో పది రూపాయిలు శిస్తు చెల్లించని భూములు ఎన్ని? ఆ ధర్మాన్ని అయినాసరే ఒప్పుకోరు. సీలింగు ఆక్టు పెట్టారు. ఇంతకంటే ఎక్కువభూమి వుండకూడదు, నాలుగున్నర ఫామిలీహోల్డింగ్సు అన్నారు. నాలుగున్నర ఫామిలీహోల్డింగ్సు అన్నది శాసనసభలో నేగదా స్థిరపరచింది? అంటే, కనీసం నాలుగున్నర స్టాండర్డ్ ఎకర్సు ఒక కుటుంబం బ్రతకడానికి వుండాలనే ధర్మాన్ని చట్టబద్ధంగా గుర్తించారు గదా. అటువంటప్పుడు ఎగ్జంప్షన్ యివ్వడం కనీసధర్మంగదా, దానికి తయారుగాలేము అన్నారు. ఎకనమిక్ హోల్డింగు ఏమిటో నిర్ణయించమని సెలెక్టుకమిటీలో కూడా కోరాము. బ్రతకడానికి సరిపోయేంత భూమి ఏమిటో నిర్ణయించమని కోరాము దానికి ఎగ్జంప్షన్ యివ్వమని అడిగాము. మాట్లాడితే కన్‌స్ట్రక్టివ్ సజెషన్స్ యివ్వమంటారు. 'మేము ఏమి చెప్పినా తిట్లు వస్తాయి' అని చెప్పుకోవడం అలవాటు అయిపోయింది. అన్ ఎకనమిక్ హోల్డింగు 1967 లో కూడా స్థిరపరచకపోతే యింతకంటే రాక్షసత్వం యింకేమి వుంటుందని నేను అడుగుతున్నాను. మానవత్వం స్థాపనం యిదేనా అని అడుగుతున్నాను. మాట్లాడితే డబ్బులేదు, డబ్బులేదు సర్దుబాటు చేసుకోవాలి అంటారు. మేమే మొట్టమొదట పదిరూపాయిలు యిచ్చాము అంటారు. ఈనాడు ఒరిస్సాలో స్వతంత్రపార్టీ నాయకత్వాన ఏర్పడిన మిశ్రమ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిననాటినుండి భూమిశిస్తు వసూలు చేస్తున్నదా? భూమిశిస్తు వసూలు చెయ్యలేదే. అయితే ఏ పద్ధతి అవలంబించాలనేది వారు యింకా ఆలోచిస్తున్నారు. మీమాదిరిగా స్టే ఆర్డర్ దొరగ్గానే పాత శిస్తులు, కొత్త శిస్తులు కలిపి ముక్కుపిండి, జప్తులుచేసి జబర్దస్తీగా వసూలుచేయడంలేదే. మనకంటే ధనవంతులేమీ వారు కాదే. మనకంటే పేదరాష్ట్రంగదా. అంతేకాదు. భూమిశిస్తు ఆపేయడమేకాదు, గ్రామ పంచాయితీలలో ఇళ్ళపన్ను రద్దుచేశారు, అంతేగాకుండా బళ్ళపై పన్ను రైతులపై వున్నది రద్దుచేశారు. గ్రామాలలో చిన్న చిన్న దుకాణాలకు సంబంధించి లైసెన్సు పద్ధతి రద్దుచేశారు. వారు బ్రతుకుతున్నారుగదా. మనకంటే బీద రాష్ట్రమైనా వారి పనులన్నీ చేశారుగదా. అక్కడ ఖజానా నిండిపోయి యిక్కడే ఖాళీ అయిపోయిందా? మాట్లాడితే డబ్బులేదు, డబ్బులేదు, చివరకు, దరిద్రుడైన రైతును దోచుకోడానికి తయారైనారు. నేను యీనాడుకూడా స్పష్టంగా చెబుతున్నాను. అన్ ఎకనమిక్ హోల్డింగ్ ఒప్పుకోండి; మీయిష్టంవచ్చినంత అనండి; అందులోమాత్రం వ్యత్యాసాలు చూపించకండి. మీ ఆక్టులో చాలా తప్పులు వున్నాయి. ఈ యాక్టులో చాల తప్పులు వున్నాయి. హైకోర్టు ప్రధానంగా మూడు కారణాలు చెప్పింది. తరం అనేదే రాకుండా, శిస్తు పెంచేటప్పుడుకూడ రీ సర్వే, సెటిల్మెంటు ప్రొసీజరు కావాలి అన్నారు. ఈనాడు 56వ సంవత్సరంలో పెట్టిన స్టాండరు అసెస్మెంటు అంటున్నారు. 56వ సంవత్సరం స్టాండరు అసెస్మెంటుకు వునాది

ఏమిటి ? 1936 లో జరిగిన సర్వే సెటిల్మెంటు కాదా ? 1936 వ సంవత్సరంలో ఉమ్మడి మదరాసు రాష్ట్రములో జరిగిన సర్వే సెటిల్మెంటుయొక్క రిజల్ట్సు మీదనేకదా ఆధారపడింది.

శ్రీ వి. బి. రాజు:— లచ్చన్నగారి మినిట్ ఆఫ్ డిస్సెంట్‌లో 23 వ పేజి ఆఖరి వాక్యంలో .... "We recommended that resettlements as in the past should be abandoned." అన్నారు.

Sri G. Latchanna :— I will read it : "If the system of periodical resettlements once in thirty years continued, this kind of ineqality was bound to continue also, as resettlements would be made for the various districts and different period and the commutation prices to be taken into account were likely to be different ...".

Sri T. Nagi Reddy (Anantapur):— Resettlement 'as in the past' should be abandoned.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— వారు మీదది వదలేసి—తల, తోక కత్తిరించి మొండెముతో మాట్లాడతారు, అదీ వచ్చిన అవస్థ.

శ్రీ వి. బి. రాజు:— అది నా అభిప్రాయం కాదు. వారిమాట వారికే అప్పజెపుతున్నాను....

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— నేను చెప్పేదికూడ మానవత్వంతో, మనసువిప్పి గ్రహించమని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:— శిష్యులు కావలచుకుంటే మంచి శిష్యులు కావాలి కాని ఒకటి మరచిపోయి ఒకటిమాత్రమే జ్ఞాపకం పెట్టుకునే శిష్యులు అయితే ఎట్లా ?

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— 1936 సర్వే సెటిల్మెంటు ఆపరేషన్ను బేస్‌గా తీసుకొని 1956 లో స్టాండర్డు అసెస్మెంటు అక్టు పాస్ అయింది. ఈనాడు దానిమీద బేస్ అయి మాట్లాడుతున్నాము. ఈలోపల అనేక భూములు—బీడు భూములు మంచిభూములు అయినాయి. మంచిభూములు బీడుభూములు అయినాయి. ఈనాడు మాకు ఏ భూములయినా నిమిత్తంలేదు, ఆనాటి సర్వే సెటిల్మెంట్సు మీదనే ఆధారపడి వంద పర్సెంటు పెంచుతాము అంటున్నారు. అది ఆర్బిట్రరీ కాదా ? మెట్టభూములకు తెలంగాణాలోను, ఆంధ్రలోను బేధం లేదంటున్నారు. మెట్టభూములమీద అన్నికోట్ల 75 పర్సెంటు పెంపకం అన్నారు. ఇది ఆర్బిట్రరీగా చేయడం కాదా ? శిస్తులు వేసినప్పుడుగాని, పెంచినప్పుడుగాని యీక్విటీ వుండాలనేది హైకోర్టువారు చెప్పారు. డిస్క్రిమినేషను వుండడానికి వీలులేదన్నారు. ఇప్పటికీ నేను వినయపూర్వకంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఈ బిల్లులో యీక్విటీ పాటించలేదు, డిస్క్రిమినేషను యిష్టంవచ్చినట్లు నడిపించారు. ఇందులో చాలా వ్యత్యాసాలు వస్తున్నాయి. హైదరాబాదులో ఒక తరం భూమికి 30 రూపాయలు వుంటే ఆదిలాబాదులోను, అనంతపురంలోను కూడా అదే తరం భూమికి

ఆ 30 రూపాయలే వుండాలికాని, అక్కడ 40 రూ. లు ఇక్కడ 30 రూ. లు లేక అక్కడ 20 రు.లు, ఇక్కడ 50 రు లు అంటే తప్పు అవుతుంది, ఇనీక్విటీ అవుతుంది, డిస్క్రిమినేషను అవుతుంది. అదనపు శిస్తు చట్టం కొట్టేసిన కారణాలలో డిస్క్రిమినేషను వుండడంకూడ ఒకటి కాదంటారా? డిస్క్రిమినేటరీగా, అర్బిట్రరీగా వ్యవహారాలు చేస్తున్నారు. ఈనాడు పత్రికలో చూచాను. 259 మంది స్పెషల్ తహశీల్దారులను అదనపు శిస్తు ఎంతెంత, ఎవరిఖాతాలో వసూలు చేశారో లెక్కలు తయారు చేయడానికి వేస్తారని వచ్చింది. అదనపు స్టాపును వేస్తామంటున్నారు. లీగల్‌గా ఒక మేజర్ తీసుకురావాలి. భూమిమీద శిస్తు, ప్రతి అంగుళంమీద శిస్తు అనే పద్ధతి రద్దుచేసి వ్యవసాయోత్పత్తి కుటుంబ అవసరాలకంటె అదనంగా ఆదాయం తెగలిగిన వ్యవసాయోత్పత్తిమీద పన్ను వేయవచ్చునని—స్లాబ్ సిస్టంమీద వేయవచ్చునని మేము వ్రాతమూలకంగా యిచ్చాముకదా? దానిని ఎందుకు చదివి వినిపించరు? చమత్కారానికి, వాదోపవాదాలకు పనికివచ్చేది మాత్రమే సెలవిస్తున్నారుకాని—ఇప్పుడు నేను మరోసారి, మరోసారి ఏదేపదే, ఆఖరిసారిగా ముఖ్యమంత్రిగారికి, రెవిన్యూ మంత్రిగారికి, వారిద్దరిద్వారా కాంగ్రెసుపక్షు శాసన సభ్యులందరికీకూడ వినయపూర్వకంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఆత్మవంచనకరమైన విధానం యిందులో వున్నదా లేదా అని ఆలోచన చేయండి. భగవంతుని దయవల్ల, సుప్రీంకోర్టు తీర్పువల్ల యీనాడు భూమి శిస్తులగురించి పునరాలోచించుకోడానికి ఒక సదవకాశం లభించింది. నేను చెప్పినదే చెప్పవలసివుంటుంది. భూమి పన్ను విధానం అనేది న్యాయమైనది, అక్రమమైనది, చాల పురాతనమైన మొరటు పద్ధతి అని నేనుగాని, రాజగోపాలచారిగారుగాని, రంగాగారుగాని చెప్పేమాటలు కాదు. బసవరాజుగారినే దీనిని కాదు అనమనండి. 1930 లో కరాచీ కాంగ్రెసులో ఇది గాంధిజీ చెప్పిన ధర్మం కాదని ఎవరైనా చెప్పగలరా? మాట్లాడితే వారు గాంధిజీ పేరు చెబుతారు. కాంగ్రెసు పేరు—చెట్టుపేరు చెప్పుకొని కాయలమ్మడానికి సిద్ధమయ్యారు. భూమిమీద పన్నువేసే పద్ధతి పోవాలని—సర్దార్ వల్లభాయి పటేల్‌గారు బార్డోలీ సత్యాగ్రహం సాగించారు. భారత స్వాతంత్ర్యం పోరాటములో బ్రహ్మాండమైన, చైతన్యవంతమైన, ఆత్మవిశ్వాసం ప్రజలలో కలిగించిన ఉద్యమంలో అది ప్రముఖమైనదికదా. ఈనాడు భూమిమీద పన్ను లేకపోతే ఎట్లా అని.........

శ్రీ టి. పాపారావు:—ఇదివరకు సర్దారు వల్లభాయి పటేల్‌గారు లాండ్ రెవిన్యూ మీద చేసినది భారత స్వతంత్ర ఉద్యమంలో భాగం అన్నారు లచ్చన్నగారు. ప్రొహిబిషను—కల్లు, సారా నిషేధం కూడ స్వాతంత్ర్య పోరాటములో ఉద్యమమేకదా. అయితే, మద్యనిషేధం తీసేయమంటారు, పన్నులకు నిషేధం పెట్టమంటారు. ఇందులో ఏది ఆచరణయోగ్యమైనది?

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— గాంధిగారి విధానాలు. పద్ధతులు—చేతకానిపని. వెంటనే దిద్దుకోవడం, రద్దుచేసుకోవడం మంచిదని గాంధిగారు వేయిసార్లు చెప్పారుకదా. 63–64 మోడల్ వారికి ఇవన్నీ తెలియాలంటే కష్టం దాని

చరిత్ర చాలా వుంది. అది చిన్న చరిత్రకాదు. వారు 1946 లో యీ దుర్మార్గమైన కంట్రోల్సు రద్దుచేయడం చేతకాకపోతే యీ జవహర్లాల్ నెహ్రూను అధికారంనుంచి తొలగమని నేను చెబుతాను అని గాంధిగారన్నది వారికి జ్ఞాపకం వుందా? గాంధిగారిని తెలుసుకోవడం చాల కష్టము. ఆయన వెంట తిరిగే వారికే చేతకాక దొర్లుతుంటే కొత్తగా వచ్చినవారికి మనకు ఎక్కడ అర్థమవుతుంది? ఈనాడు ఆత్మవంచన—పాపారావుగారికి తెలుసు......గట్టిగా పట్టు పట్టండి అంటే మేము అనలేము, పార్టీ క్రమశిక్షణ, ఏమి చేస్తాము అని ప్రక్కన లాబీలకు వచ్చి ఏడుపు, యిక్కడకు వచ్చి శ్రీరంగనీతులు చెప్పుకోవడం. ఎందుకొచ్చిన కక్కుర్తి యిది? ఇదంతా ఆత్మవంచన కాదంటారా? ఆత్మను పరిశోధించుకోండి. ఇది చాల దురన్యాయం. పచ్చి మహాపాతకం అని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రతి వారిని పీడించుకుతిందామనే పద్ధతి రైతు మనిషి కాడా, వారి బిడ్డలకు చదువు అక్కరలేదా? ఈనాడు పాపారావుగారు గాని, తునిరాజాగారుగాని, మీసాలరాజు, కాదుకాదు, సూర్యనారాయణ రాజు గారుగాని వీరంతా నాలుగురోజులు తిరుగుతున్నారంటే వారి తాత తండ్రులు సంపాదించిపెట్టిన భూములు, లేకపోతే వారు యీపాటికి ఏ బూడిదలోనో కలిసి పోయేవారు. భూములు వుండబట్టి, నాలుగు డబ్బులు తినడానికి వుండి, ఖర్చు పెట్టే శక్తి మిగిలింది కాబట్టి వారి రాజకీయాలు చెల్లాయి ఈనాడు ఎంత మంది కాళీ అయిపోయారో చూడండి. 6 నెలలకు-జనరలు ఎలక్షనులు పెట్టితే అభ్యర్థుల అందరి సంగతి తెలిసేది. ఈనాడు వ్యవసాయం ఒక వృత్తి. సేల్సు టాక్సు విధానంలో, ఇన్‌కంటాక్సు విధానంలో అవలంభిస్తున్న ధర్మాన్ని రైతులకు కూడ ఎందుకు వర్తింపచేయరు? కార్మికులు వారానికి ఆరు రోజులే పని చేయాలి, రోజుకు 8 గంటలే పని చేయాలి, వారికి సిక్ లీవు, ప్రివిలేజిలీవు, ప్రావిడెంటుఫండు బోనసు వుండాలనే ధర్మం వుంది. ఒక ఫ్యాక్టరీలో పని చేస్తున్నవారికి ఇవన్నీ అంగీకరిస్తునప్పుడు పొలంమీద పనిచేస్తున్నవారు మాత్రం ఏమి పాపం చేశారు? వారు తిండిపెట్టి ప్రపంచాన్ని పోషించడమే పాపమా? వారియందు యీ ధర్మం ఎందుకు పాటించరు? ఈ సిద్ధాంతాన్ని ఎందుకు అంగీకరించరు? డబ్బుకు ఇబ్బందిలేదని మనవి చేస్తున్నాను. సుప్రీం కోర్టు తీర్పు ప్రకారం రైతులకు ముదరా ఇవ్వవలసిన బాధ మీకు ఉంది. ఆ బాధానివారణకు న్యాయమైన పద్ధతి అనుసరించడానికి ఏదైనా ఉంటే ఆలోచన చేయండి, దానికి మేము సిద్ధంగా ఉన్నాము. అయినదేదో అయినది. తినేసారు. వసూలుచేసి ఖర్చు పెట్టేశారు. దివాళా కొట్టేసిన వారిని ఎవరేమి చేస్తారు? కాదు కూడదు, పొమ్మంటే పోతాము అంటారు. తరువాత ఎవరు వస్తే వారినెత్తిమీద పడుతుంది కదా. తినేసారు; దివాళాకొట్టేసారు. ఇప్పుడేమీ చిక్కని నెత్తురులేదు, చీము కూడా లేదని తెలుసు. ముదరా ఇవ్వలేదని మాకు తెలుసు దానిని సవరణ చేసుకోడానికి సిద్ధంగా ఉన్నామని పదేపదే మనవి చేస్తున్నాము, సెలక్టు కమిటీలో వ్రాసికూడా ఇచ్చాము. దానిని ఎందుకు ఆలోచన చేయరు. Family holding అనేది పెద్దదిగా ఉన్నది అంటే వదలి వేయండి, minimum economic holding ఎంతో ఒక నిర్ణయానికి వస్తారా? ఈ చట్టాన్ని

unanimous గా pass చేసుకునే పద్ధతి నేను చెబుతున్నాను, మీరు ఎంత అంటారు చెప్పండి మాగాణిభూమి family holding 4½ ఎకరాలు, అధమ పక్షం 4 ఎకరాలైనా ఉండాలి, అప్పటికి చాలదు. కొడుకులను చదివించుకోడానికి వీలుండదు. పేదరైతు ఇంట్లో పుట్టటమే దౌర్భాగ్యం, పాపం అన్నమాట. వాడు కూడా చదువుకుని ఒక్క రూపాయి అయినా సంపాదించుకోడానికి అవకాశం ఉండవద్దా ! కంట్రాక్టులు, లైసెన్సులు, పర్మిట్లు ఉంటే వేరు సంగతి కాని నాలుగు ఎకరాలు భూమి దున్నుకొని ఆ భూమిపై పంటతోనే బ్రతకాలంటే ఆ కుటుంబానికి చాలదు ఈనాటి ధరలలో గౌరవంగా బ్రతకాలంటే చాలదు. దానికి exemption ఇవ్వడానికి ఎందుకు అంగీకరించరు? నాలుగు ఎకరాలు మీకు ఇష్టం లేకపోతే మరొకటి మీరు చెప్పండి. రు. 10 లలోపు శిస్తు exemption ఇస్తున్నాము కదా అంటున్నారు. అది మరల పాతికం. మీ బిల్లువల్ల చాలా గందరగోళం అవుతుంది అని చెబుతున్నాను, బలం ఉంది అంటున్నారు. మేము ఏదో బెదిరింపులు చేస్తున్నాము అంటున్నారు. బెదిరింపులు కానే కాదు. అల్లరులు చేసి ఆందోళన చేయాలని మా ఉద్దేశం కాదు. ఎన్నిసార్లో బాధపడుతూ ప్రాధేయపడ్డాము, దేవుడు మీకు మంచి బుద్ధి ఇవ్వాలని నిత్యం దణ్ణం పెట్టుకుంటున్నాము. అల్లరులు లేవదీయాలని మాకు కూడా లేదు. ప్రమాణ పూర్తిగా చెబుతున్నాను. ఈ విషయం కొంచెం దయచేసి ఆలోచించండి. నవ్వులాటగా విడిచి పెట్టవద్దు. ఆఖరు సారిగా—

శ్రీ వి బి. రాజు :—మీకు చాలా భవిష్యత్తు ఉన్నది. మీకు చిన్నవయస్సు: నాకు చిన్న వయస్సే, ఇంకా పెద్దపనులు చేయాలి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ఇది పెద్ద పని అని చెప్పి ద్రోహం చేస్తున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ కపట నాటకం చాలును. శాసిస్తున్నామని అహంకారంతో మాట్లాడడం కాదు, చాలా కష్టమైనమాట. మెజార్టీతో పాస్ చేసుకోగలుగుతామని అనుకుంటున్న వారందరు వెళ్లిపోతున్నారు. 1962 లో సంజీవరెడ్డిగారు ఈ చట్టాన్ని తెచ్చారు. ఎన్ని పార్టీలుఉంటే అంత మంచిదని ఆయన నిన్న మాట్లాడారు. అప్పట్లో మంచిదికాదన్నారు. ఆకుర్చీలో ఏదో ఉన్నట్లు ఉన్నది. ప్రజాస్వామ్యం బాగా ఉండాలంటే ఎన్ని పార్టీలుంటే అంత మంచిదని ఇప్పుడు అంటున్నారు, మీరు కూడా అక్కడకు వెడితేనే కాని మీరోగాలు బాగుపడేటట్లు లేవు.

శ్రీ టి. పాపారావు :—Official party లో ఉంటే అందరికి ఆ బుద్ధిపుడుతుంది కాబట్టి లచ్చన్నగారివంటి పెద్దలు అక్కడ ఉంటేనే మంచిది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—నేను ఎక్కడకు వెళ్ళాలన్నా వెడతాను. ఇంటికివెళ్లాలన్నా వెడతాను,శ్మశానానికి వెళ్లాలన్నా వెడతాను. ఆ benches సంగతికూడా రెండుసార్లు చూచానుకదా, కొంచం దయగా ఆలోచించండి, సెలక్టుకమిటీ రిపోర్టు వచ్చింది, సెలక్టు కమిటీలో ఎంతమంది అనుకూలురు, ఎంతమంది వ్యతిరేకులు అని మీరు చేయి ఎత్తండి అని మరిచి పోయిన వారిని అడిగి చేయించుకున్న సంగతి కాదా!

హృదయాలు విప్పుకొని ఎవరైనా ఏమైనా చెప్పారా ? క్రమశిక్షణ అనే పేరుతో న్యాయాన్ని ధర్మాన్ని విస్మరిస్తున్నారు, ఇది మంచిది కాదు. చాలా ప్రమాదాలకు పరిణామాలకు దారితీస్తుంది. నేను వినయ పూర్వకంగా ప్రార్థయ పడుతున్నాను. Un-economic holdings—ఒక కుటుంబానికి చాలీ చాలకుండా ఉండే భూముల పరిమితి నిర్ణయించండి, ఆ పరిమితిని మీ శిస్తులనుంచి exempt చేయండి, మూడు ప్రణాళికలు అయిపోయాయి ; వ్యాపార రంగంలోను ఉద్యోగ రంగంలోను పౌరులకు చూపే ధర్మాన్ని వ్యవసాయ రంగంలో చూపక పోవడం సాగుతుంది అనుకుంటే పొరపాటు, అది తప్పు. దానిని ఈ నాటికి సవరణ చేసుకోవాలి. ఆఖరు సారిగా మీ ఆత్మకు ఆత్మలోని దేవుడు కాస్త దయఅనేది మీకు ఏర్పాటు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంత ఆదాయాలు తెచ్చుకునే వారికి పన్ను వేయకూడదని మేము స్పష్టంగా చెబుతున్నాము. బ్రతకడానికి చాలీ చాలని భూములకు పన్ను వేయవద్దని నా ప్రార్థన. ఈ విషయాన్ని నిన్ననే మాట్లాడాలని అనుకున్నాను, ముఖ్యమంత్రిగారు ఉన్నప్పుడు మరొకసారి మొర పెట్టుకుంటే ఏదైనా అవకాశం ఉంటుదేమోనని వినయపూర్వకంగా ప్రార్థయ పడుతున్నాను. మేము తొందరపడుతున్నామని ప్రచారం చేసుకుంటే లాభంలేదు, ఊరేగింపులు చేయడానికి వీలులేదంటే ఎవరూరారు అనుకున్నారు, ఎవరూ రావాలని మేము కోరుకోడం కూడా లేదు. నిషేధించాలన్నారు కాబట్టి ఉల్లంఘించడం శాసన సభ్యులే చేయడం మంచిది కాని ప్రజలను పిలిపించడం మంచిది కాదని మేమే ఉల్లంఘిస్తునామని ప్రకటించుకున్నాము. మేము ప్రకటించిన తరువాత మీరు ఉపసంహారణ చేసుకున్నారు. ఆఖరుక్షణంలో చేసుకున్నారు, అవకాశం ఉంటే ఎన్నివేలు వచ్చేవారో చెప్పలేము, మాకూ ప్రజలున్నారంటు న్నారు. ఏ ప్రజలు పన్నులు అవసరం, ఫరవాలేదు అంటున్నారో వారివద్ద మేము పాఠాలు నేర్చుకుంటాము. కాని ప్రజలు యెవరైతే ఒప్పుకున్నారో వారి మీద వేయండి. వద్దన్న వారిని వదిలేయండి బాబా. వేయాలన్న వారిమీద రాజు గారి మీద, వారి స్నేహితులమీద చుట్టాలమీద, వారికి వోట్లు యిచ్చిన వారిమీద బుల్లిబాబుగారు, కొమ్మూరి అప్పడు దొరగారు చెప్పిన వారిమీద పన్ను వేయండి. మరొక 300 రూపాయలు వేయండి మాకు అభ్యంతరం లేదు. వద్దన్నవారిని వదిలేయండి అని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది కనీస ధర్మం. ఈ ధర్మాన్ని పాటించవలసినదిగా మీ ద్వారా భగవంతుని ద్వారా వినయపూర్వకంగా ప్రార్థిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :—అధ్యక్షా, రివిన్యూ మినిస్టరుగారు ప్రతిపాదించిన లాండు అసెస్మెంటు బిల్లును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మనవి చేయదలచుకున్నాను. ఇప్పుడే మన అపోజిషను లీడరుగారు చాలా ఆవేశముగా ఎంత ఆవేశముగా మాట్లాడారో చెప్పడానికి కూడా అవకాశంలేని విధముగా మాట్లాడారు. ఒక ప్రక్క ఉద్రేకంగా మాట్లాడుతూనే అందులో శాంతస్వభావం కూడా మధ్య మధ్య చూపించారు. యేది నిజమో, యేది అబద్ధమో తెలియదు నాకు ... చిన్నవిషయం, యెకరానికి 200 రూపాయలు ఖర్చు అవుతాయనిఅంటే—

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—నిజమో అబద్ధమో తెలుసుకునే స్థితిలో ఉంటే నగుబాటే లేదు. నిజమో అబద్ధమో తెలుసుకోలేకనే వస్తున్న దర్దినం యిది.

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణ :—నిజమో అబద్ధమో తెలుసుకునేవారే మానవులని మీ ఉద్దేశ్యంలో అనుకోవాలనుకుంటాను. మానవులు కారా, మానవులు కారా అంటే మీరేనా మానవులు, మేము మానవ జన్మ యెత్తలేదా అని అడుగుతున్నాను. కొంచం సంభాషణలు కూడా సమంగా ఉంటే బాగుంటుంది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—సమంగానే ఉంటుంది. మానవాతీతులను మానవులనడం తప్పుకాదా ?

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణ రాజు:—చిత్తం. మానవాతీతులేఅనుకుందాం. మీకు వోటు యిచ్చినవారే మానవులు, మాకు వోటు యిచ్చిన వారు మానవులు కారా అని అడుగుతున్నాను. అదికాక తమరు మాట్లాడుతున్నప్పుడు మీసాలను గురించి కూడా యెత్తారు. యేమిటో దానిలోని అర్థం నాకు తెలియదు. అది సభ్యతా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—ఆ విషయంలో క్షమించండి. అంతా మీసాలరాజు అంటున్నారు కాబట్టి అన్నాను. నేను అనాలని కాదు. అది తప్పు అని ఒప్పుకుంటున్నాను.

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణ రాజు :—అయితే నేను ఒక చిన్న విషయం మనవి చేస్తున్నాను. లచ్చన్నగారు మాట్లాడుతున్నప్పుడు నేను ప్రతి దానికి కూడా లేచి మాట్లాడానా, చెప్పండి. ప్రతిదానికి అడ్డు తగిలితే నాకు యిచ్చేది 10 నిమిషాలో 5 నిమిషాలో. దయయుంచి నన్ను మాట్లాడనీయండి. వారు మూడు గంటలు మాట్లాడారు. వారి స్టేటుమెంటు 8 గంటలలో చదవలేక పోయారని చిన్న స్పీకరుగారు చెప్పారు. దయయుంచి నాకు టైము యిప్పించండి. 300 రూపాయలు ఖర్చులు అవుతాయి, యెకరానికి అన్నారు. పోనీ యెవరు చెప్పారంటే నాలాంటి బలిసివున్న రైతు అన్నారు. నాలాంటి బలిసివున్న రైతును సపోర్టు చేస్తున్నారా లేక స్టాండర్డు యేకరు కలిగి బ్రతకలేని రైతుకు తగ్గించాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారా అర్థం కావడంలేదు. చూశారా ? మన దేశ కాల మాన పరిస్థితులనుబట్టి తమరు ఆలోచించాలి, మనం అంతా ఆలోచించాలి. పూర్వం రామాయణ చరిత్ర ఆలోచిస్తే భరతుని టైములో చాలా అన్యాయంగా బొక్కసం ఖాళీ అయిపోతే రాముడు ఏమి చేశాడు, ఒక యుక్తితో తమాషాగా గుమ్మడికాయంత బంగారం సంపాదించి బొక్కసం నిలబెట్టుకున్నాడు. కాని మేము ఆ పని చేయలేదు. ఇదివరకు సుప్రీంకోర్టువారు ఇచ్చిన తీర్పుప్రకారం దానిని సవరించుకుంటున్నాము. అది తప్పా ? అందుచేత యేదో యిదివరకు చేసిన అన్యాయానికి మరొక విధంగా అన్యాయంచేసి మా ప్రభుత్వం సంపాదిస్తున్నదనడం న్యాయం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. యెందుకేతనంటే......

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—సుప్రీంకోర్టు జడ్జిమెంటు ప్రకారం చేస్తున్నామన్నారు. సుప్రీంకోర్టు యిచ్చిన జడ్జిమెంటులో కలెక్టు చేసినదానిని రిటర్ను బేక్ యివ్వమని అన్నారు. చేశారా ?

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :—అమ్మా, అంతా పూర్తిగా చదువలేదనుకుంటాను. రిటర్ను బేక్ యిచ్చేమనలేదు. ఆ తీర్మానం ప్రకారం మనం యివ్వవలసి వుంటుందికదా అని మా ప్రభుత్వం ధర్మంకోసం నిలబడి వుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—సుప్రీంకోర్టు తీర్పును అన్యాయం చేస్తే యెట్లా? సుప్రీంకోర్టు చాలా ప్లెయినుగా చెప్పింది. 1962 నుండి చట్టప్రకారం వసూలు చేసిన డబ్బు రైతులకు తప్పనిసరిగా యిచ్చితీరవలసినదే. ఏ రూపంలో చేస్తారనేది వేరే సంగతి. ఇచ్చితీరవలసినదని చెప్పారు.

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :— అడ్జస్టు చేయమన్నారుగాని ఇవ్వమనలేదు. ఆ పన్నులు అడ్జస్టు చేయాలన్నారు. అడ్జస్టుమెంటుకోసం యీ బిల్లు తీసుకువచ్చాము. అయితే ఒక చిన్న విషయం. వారి సభ్యులు మాట్లాడుతున్నప్పుడు మేము యెవరైనా యిలా అల్లరి చేశామా? మేము మాట్లాడుతున్నప్పుడు యెందుకు భయం అని అడుగుతున్నాను. పాయింటు నిజమే చెబుతాను ఉన్నమాట చెబుతాను. లేనిది చెప్పను. చూశారా; యేమి చేస్తారంటే డైవర్టు చేస్తే రాజు దొరుకుతాడనుకుంటున్నారేమో, అంతమాత్రంచేత దొరకనని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు చూశారా 62 నాటి శిస్తుకి మనం యిదివరకు వేసిన పన్ను కంటె యెక్కువ వేస్తారనే భయం ఉంటే తగ్గించామని అంటున్నాకూడా నమ్మకుండా ఉన్నట్లు మాట్లాడుతున్నారుగాని ప్రజలకు తెలుసును. పోయిన ఎలక్షన్సులో వారిపార్టీవారే భూమిమీద పన్ను వేయడం అవసరం అని నేనన్నందువల్ల వోడించారు. అప్పటినుండి భూమిమీద పన్ను ఉండాలి అని చెబుతూవచ్చాను, భూమిమీద పన్ను లేకపోతే ప్రభుత్వం ఎట్లా నడుస్తుందని నేను చెప్పాను, ఎలక్షను గెలుచుకున్నానని జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను. అదీగాక యీ బిల్లు తిరిగి పెడతారన్న దగ్గరనుంచి గ్రామాలు తిరిగాను. ఏ గ్రామానికి వెళ్ళినా యీ విషయాలన్నీ చెప్పి అపోజిషను పార్టీవారు యేదో దినుసుమీద యింకొకరకంగా పన్ను వేయడానికి అంగీకరిస్తున్నామంటున్నారు. అది యిష్టమా లేక భూమిమీద పన్ను యిష్టమా అని నేను ప్రశ్నించాను. మాకూ ప్రజలున్నారు. వారు యేమి చెప్పారంటే సేల్సుటాక్సు పన్ను వేశారు వారి గురువుగారు—రాజగోపాలాచారిగారు; అది తడిసి మోపిడి అయింది. అందుకని యితర పన్నులు వద్దు. భూమిమీదనే వేయండి యిచ్చుకుంటామని వారు శలవిచ్చారు. ఏ రైతుకూడా వ్యతిరేకించలేదు, ఒక చిన్న విషయం చూడండి. పన్నులు యెక్కువయినవి. రైతువల్లనే మనం అంతా బ్రతుకుతున్నామని చెప్పారు. చాలా సంతోషం. మరి ప్రభుత్వం బ్రతుకవద్దా? రైతే వెన్నెముక అన్నారు. పంటలు పండించే రైతు ప్రాణాధారం అన్నారు. అలాంటి మంచి స్థితిలో ఉన్న రైతు మనలను పోషించే రైతు ప్రభుత్వాన్నికూడా పోషించాలి. ఒక విషయం చూడండి. ఎకరానికి 15 బస్తాలు ధాన్యం అయితే

పియ్యం చెరిసగం వస్తాయి. పెద్దమిల్లులోనయితే ఎక్కువ వస్తాయి. చిట్టు, నిడ్డి పశువులకు యిస్తేసి, బియ్యం పెట్టుబడికి తీసివేస్తే తవుడుపాటి విలువ లేదు ప్రభుత్వానికి కట్టే పన్ను. 1962 నుంచి హెచ్చింపు చేసిన పన్ను తవుడుపాటి విలువ లేదు. ఊకకూడా ఖరీదు తెలుసును. వేరుశనగ పొట్టుకూడా ఖరీదయి పోయింది. బస్తా అర్ధరూపాయి, అరణాలు, పది అణాలు అమ్ముతున్నది. పన్నులు పెరిగిపోయినవి అనే పరిస్థితులు వున్నప్పుడు ప్రభుత్వము తగ్గిస్తుందని మొట్టమొదట నుంచి చెబుతూనేవున్నారు. కొన్నిచోట్ల అన్యాయము జరిగిన మాట వాస్తవము. 1934 లోనో ఎప్పుడో resettlement అయినవి అనుకోండి జమీందారీ ఎబాలిషన్ ఆక్టు వచ్చిన తరువాత జమీందారీ భూములను resettlement చేశారు. వాటిలో కొన్ని తేడాలున్నవి అలాంటి వాటన్నింటిని సవరించ డానికి 15 వ క్లాజును పెట్టారు. ఒకే కాలువ క్రింద వున్నభూమి చెరువు ఆధారము కూడ వున్న భూములను ఎకరానికి రు. 5 లు శిస్తు వుంటే కాలువ క్రింద వుండే భూమికి రు. 8 రు. 9 లు రేటు వేశారు. ఒకే కాలువ క్రింద 5 గ్రామాలున్నవనుకోండి. 4 గ్రామాలు గవర్నమెంటు విలేజెస్, ఒక గ్రామము ఎస్టేటు విలేజి estates ని abolish చేసినపుడు ఆ గ్రామాలతో సమానముగా చేయడానికి బదులు అక్కడ 5, 6 రూ॥లు వుంటే వీటికి 9, 10 రూ॥లు పన్ను వేశారు. అలాంటి తేడాలున్నచోట్ల సవరించడానికి 15 వ క్లాజును ఏర్పాటు చేసినట్లు మంత్రిగారు చెప్పారు. చాల సంతోషము దానిని అమలు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. రు. 10 ల లోపు శిస్తు చెల్లించే మెరక భూములకు మినహాయింపు చేశారు. మాగాణి భూములకు కూడా తగ్గించాలని కోరుతున్నాము. జాయింటు పట్టాలను విడదీయడము విషయము ఆలోచిస్తున్నారు. కనుకవచ్చే సంవత్సరము లెఖ్ఖలు చూచి పల్లపు భూముల విషయములో కూడా రు. 10 ల లోపు శిస్తు చెల్లించేవారికి మినహాయింపు సౌకర్యమును కలుగ చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఎక్కువ ఆవేశపడితే వారి వెనుక రైతులు వస్తారని అనుకొనడము పొరపాటు. మా వెనుక రైతులు వున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. ఎక్కువ డబ్బువస్తే నేగాని ప్రభుత్వము మీ అభివృద్ధి పనులు చేయ లేదు కదా. ఇది వరకు వసూలు చేసిన 2¼ కోట్ల రూపాయలను adjust చేయ డానికి ఈ బిల్లు కాని వెనుక నుంచి ఇది వసూలు చేస్తారనిచెప్పడము అన్యాయమని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీమతి టి. యస్. అనసూయమ్మ (తంబళ్ళపల్లి) :—అధ్యక్షా, మన సంఘములో dry lands పైన రు. 10 ల లోపు శిస్తు చెల్లించే రైతాంగానికి శిస్తు లేకుండా రద్దు చేస్తున్నందుకు నేను హృదయ పూర్వకముగా ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. శిస్తు చెల్లించే 70 లక్షల రైతాంగములో దాదాపు సగము అంటే 35 లక్షల చిన్నవారు రైతులపైన శిస్తు లేకుండా తొలగించారు అంటే ఇది ఎంతో ప్రభుత్వానికి విజయమని నేను భావిస్తున్నాను. 2 కోట్ల రూపాయల నష్టాన్ని సహించిన ప్రభుత్వము యొక్క ఔదార్యానికి ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను. మా ప్రాంతములో పల్లెలో వున్న భూమికి అంతా జాయింటు

పట్టావుంటుంది. 30, 40 కుటుంబాలకు ఏ 100 ఎకరాలు భూమియోవుంటే అంతకూ జాయింటు పట్టా తీసుకొని వుంటారు. ఒక్కొక్క కుటుంబమువారే వేరు వేరుగా సాగుచేసుకొంటూవుంటారు. వేరు వేరుగా శిస్తు చెల్లించుకొంటూ రసీదులు పొందుతూవుంటారు. రు. 10 ల లోపు శిస్తు చెల్లించే రైతులకు యిచ్చిన మినహాయింపులే ఈ చిన్నవారు రైతులకు కూడ కలుగచేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. జాయింటు పట్టాలను విడదీయడానికి ఎన్ని సంవత్సరాలు పడుతుందో నాకు తెలియదు. శిస్తు అసలు వుండడమే అన్యాయము అని చెప్పే కొందరి వాదనతో నేను అంగీకరించడము లేదు. శిస్తు లేని భూమి, సిగ్గులేనిస్త్రీ శోభించదు అనే ఆర్యోక్తి వున్నది. పుష్పములో నుంచి తుమ్మెద ఏవిధముగా ఆ పుష్పానికి భారము లేకుండా మకరందాన్ని ఆస్వాదిస్తుందో ఆ విధముగానే ప్రజలవద్ద నుంచి ప్రజలకు బాధ లేకుండా పన్నులు వసూలు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. లక్షణముగా శిస్తులు వసూలు చేయండి. రాష్ట్రాన్ని అన్ని రంగాలలో అభివృద్ధి చేయండి. ప్రజా రంజకముగా పరిపాలన సాగించండి కాని, సంఘానికి వెన్నెముక అయిన రైతుకు చెమటోడ్చి అన్నము పెట్టే రైతుకు ఎన్నో సౌకర్యాలు కలుగచేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. సకాలములో సరసమైన ధరలకు ఫెర్టిలైజర్సు, విత్తనాలు, మెట్ట ప్రాంతాలలో బావులకు కరెంటు ఇవ్వడమువంటి పథకాలు వేసి రైతు బాగా పండించి, సుభిక్షముగా కలకలలాడేట్లు ప్రభుత్వము చేసి వారికి చేయూత ఇవ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను. యావద్భారత దేశానికి ఆదర్శప్రాయుడైన ఆంధ్ర రైతు నలిగి వాడిపోకుండా సమస్త సౌకర్యాలు సమకూర్చాలని మనవిచేస్తున్నాను.

(Mr. Speaker in the Chair)

మూలిగేనక్కపైన తాటికాయపడినట్లుగా నిరుపేద అయిన రాయలసీమ రైతు పైన ఈ శిస్తు భారము పడిందని చెప్పడానికి నాకు ఎంతో బాధగావుంది. రాయలసీమలో కదిరి, రాయచోటి, మదనపల్లి, వాయల్పాడు తాలూకాలలో ఎలాంటి నీటి వనరుల వసతులులేవు. వర్షము కూడా below average rainfall అని ఈ చార్టులోనే యిచ్చివున్నారు. మాకు పెద్ద నదులులేవు, ప్రాజక్టులు లేవు. ఎలాంటి సౌకర్యాలు వ్యవసాయానికిలేవు. ప్రకృతి మా పైన చిన్న చూపు చూపినది అధ్యక్షా, ప్రకృతి పక్షపాతానికి గురిఅయి పేదరికముతో పెనుగులాడే పేద ప్రజానీకముపై ప్రభుత్వము కూడా కరుణ చూపకుండావుంటే ఎట్లాగో చెప్పండి. బ్రహ్మగారు ఆగ్రహించినా బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి ప్రభుత్వమైనా అనుగ్రహిస్తుందని ఆడియాసపడ్డాము. గోరుచుట్టుపైన రోకటిపోటులాగ ఈ శిస్తు డెల్టా జిల్లాల కన్న మా పైన మిన్నగా పడింది. ఇదేమి విడ్డూరమో అర్థము కావడములేదు. కృష్ణా జిల్లాలోని uplands పైన maximum రు. 14.88 పైసలు వుంటే మదనపల్లి, వాయల్పాడు ప్రాంతములోని uplands పైన maximum రు. 18/-లు వున్నది. ఇవి మాత్రము uplands కావా అని అడుగుతున్నాను. డెల్టా జిల్లాలలో మహానదుల నుంచి కాలువలు తీసుకొని సులభముగా సేద్యము చేసుకొంటున్నారు. ప్రతి సంవత్సరము 2 assured crops వారి చేతికి అందుతున్నవి. మా కంటె రెండింతలు నాలుగింతలు ఫలసాయము వస్తున్నది.

వారు తమ భూముల నుంచి బంగారము పండిస్తున్నారు. చెదురు బదురుగా కురిసే చినుకులతో నిండీ నిండని చెరువులపైన, సగము పంటకే ఎండిపోయే కుంటల పైన ఆధారపడుతుంది మా రైతాంగము. 30, 40 అడుగుల లోపలవున్న నీటిని బావుల నుంచి ఏతాలువేసి సేద్యము చేసుకొంటూ ఎన్నో కష్టనష్టాలకు గురి అవుతున్నారు. ఈ సేద్యము ఎంత శ్రమో, ఎంత ఖర్చో, ఎంత కష్టనష్టాలకు గురి అయినదో డెల్టా రైతులకు వూహాతీతము. ఒక సంవత్సరము పండితే నాలుగు సంవత్సరాలు కరువు. విత్తనాలు నాటినప్పటి నుంచి ఈ నాటిన విత్తనాలు అయినా చేతికి వస్తాయా లేదా అనే సందేహముతో, భయముతో, ఆందోళనతో వుంటూ బ్రతుకును ఎంతో దుర్భరముగా సాగిస్తున్నారు. మా రైతు ఆకాశానికి కళ్ళు అప్పచెప్పి వెయ్యి దేవుళ్ళకు మ్రొక్కుకొంటూ. ఇంత భయముతో గడుపుతూవుంటే డెల్టా ప్రాంతములోని మాగాణి భూముల పైన వేస్తున్న శిస్తుతో సమానముగా మా రైతుల పైన శిస్తు విధించడము న్యాయమేనా అని అడుగుతున్నాను. సమయానికి వాన రాకపోతే వారి కష్టము అంతా బూడిదలో పోసిన పన్నీరు అయిపోతుంది. ఇక ఆ పశు వారికి పస్తులే. మా రైతాంగము ఇంత risk తీసుకొంటున్నందుకు కనీస సౌకర్యాలు అయినా ప్రభుత్వము కల్గించినదా ? మా ప్రాంతములో ఎన్నో చెరువులు గత 20 సంవత్సరాలుగా పూడిపడి వున్నవి. వాటి విషయము విచారించే పరిస్థితిలేదు. ప్రభుత్వము అంచనా వేస్తున్న నీటిలో సగము నీరు మాత్రమే ఆ చెరువులలో వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. అర్ధపంట అయ్యేటప్పటికి ఆ చెరువులు ఎండిపోతున్నవి. ఇటువంటి precarious sources క్రింద వున్న మాగాణి భూమికి నూటికి నూరుపాళ్లు శిస్తు పెంచడము జరిగింది. ఈ చెరువుల క్రింద సేద్యము, డెల్టాప్రాంతాలలో వున్న సేద్యాన్ని ఒక్కటిగా జమకట్టారు. సెలక్టుకమిటీ మెంబరు అయిన నరసారెడ్డి గారు 25 % కి తగ్గించాలని అన్నారు. 30% పెంచబడినది. 25 % తగ్గిస్తే తెలంగాణా ప్రాంతానికి న్యాయముచే కూరుతుందేమోకాని మాకు 100% పెంచినప్పుడు 50 % అయినా తగ్గించనిదే న్యాయము చేకూరదని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. ఈ అదనపు భారం మా రైతు మోయలేడు. 8 లక్షల నష్టంతో లక్షా ముప్పయివేల ఎకరాల వెట్ ను డ్రైగా మార్చామని చెప్పారు. అది సంతోషమైన విషయం. ఈ ప్రికేరియస్ సోర్సెస్‌ను క్లాజు నాలుగు క్రింద చేర్చాలని మనవి చేస్తున్నాను. 1963 వ సంవత్సరంలో ముఖ్యమంత్రిగా వున్న బ్రహ్మానంద రెడ్డి గారు ఒక స్టేటుమెంటు ఇచ్చారు. అది చదివితే రాయలసీమలో ఎంతటి దుర్భర పరిస్థితులు వున్నాయో అర్థం అవుతుంది. వారి స్టేటుమెంటులో కొంత చదివి విన్పిస్తాను.

"Inspite of all our advance increased it is really distressing to note that the frequency of famines has increased tremendously in Rayalaseema during the 20th Century as against the 19th Century. Rayalaseema, a famine spot of India and there was a famine once in about 12½ years. The frequency seems to have considerably increased to about one famine every 5½ years in that area.

"The results are perpetual economic backwardness and social stagnation. The peasants in these areas "Drag on their weary existence without hope or cheer, leading the most unostentatious life based on utmost rustic simplicity and colossal poverty acquiesed in pathetic contentment and fossilised frustration.

"But what has been done all along? We have been treating these areas almost on a par with the other more fortunate areas in the region though we admit that the needs of backward areas deserve a higher priority in the formulation of development programmes."

"But what is not apparently recognised is the fact that the special situations call for special remedies. It should be recognised that the people inhabiting the traditionally drought affected area are already in a general mood of despondency. They feel neglected and lost and rightly so because precious little has been done for their uplift ever since the attainment of independence for the country." మా దౌర్భాగ్యం గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు ఇంత దీనంగా చెప్పారు. ఇది వారు 1963 వ సంవత్సరంలో చెప్పింది. అప్పటికీ ఇప్పటికీ పరిస్థితులు మారలేదు, పైగా ఇంకా వర్స్ అయ్యాయని మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. మా బావుల క్రింద సేద్యం ఎన్ని కష్టాలతో కూడిఉన్నదో తమకు తెలుసు. మా బావులకు కరెంట్ కనెక్షన్ రావడానికి అంచెలువారీగా ఎన్ని పంచవర్ష ప్రణాళికలు తరలిపోవాలో ఆ భగవంతునికే ఎరుక. రైతు చెల్లించవలసిన సేల్స్‌టాక్స్. ఇతర టాక్సులకు తోడు కరెంటు చార్జి కూడా 8 పైసల నుండి 12 పైసలకు పెంచారు. నిజంగా ఈ భారం అతనికి ఎక్కువ అని మీ దృష్టికి తీసుకవస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు వారు వేయి రూపాయలు ఇస్తే కాని మీ బావులకు కనెక్షన్ ఇవ్వము అని అంటున్నారు. పంపుసెట్ కొనలేని మా నిర్భాగ్యపు పేద రైతు ఎక్కడున్నంచి వేయి రూపాయలు తెచ్చి ఇస్తాడనే ఆలోచన కూడా లేదు వారికి. నక్కకు నాగలోకానికి వున్నంతతర తమ భేధాలు మాకు డెల్టా ప్రాంతానికి సౌకర్యాలలో కొట్టవచ్చినట్లు అందరకూ కన్పిస్తూవుంటే ప్రభుత్వం మాత్రం ఎందుకు మాపై సీతకన్ను వేసిందో నాకు అర్థంకాకుండా వుంది. అస్తిమసికాంతరం భేదంవుండే ఈ రెండు ప్రాంతాలను ఒకటిగా ముడిపెట్టి ఆంధ్ర రీజియన్ 100% ఇంక్రీజ్ అని చెబుతు వుంటే నాకో కథ జ్ఞాపకంవస్తున్నది. 100 ఆవుల మంద పోతూ వుంటే వెనకపోయే ముసలివాడొకడు నాదీ రాజుగారిది కలిపి ఆ ఆవులమంద అన్నాడట. ఆ మందలో నీవెన్ని ఆవులురా అని అడిగితే 99 రాజుగారివి, ఆ వెనుకపోయే కుంటి ఆవుమాత్రం నాది అని చెప్పాడట ఆ విధంగా వుంది. రాయలసీమను, కోస్తా జిల్లాలను కలిపి శిస్తు విషయంలో ఒక్కటిచేసి ఆంధ్ర రీజియన్‌కు 100 పర్సెంట్ ఇంక్రీజ్ అని చెప్పడం. రాతి గుట్టల మిట్టపల్లాలలో, కొండల నడుమ సందుల్లో, ఇక్కడో జానెడు, అక్కడో బెత్తెడు మాగాణిభూమి ఎంతో అపురూపంగా మాకు వుంటే దానికికూడ డెల్టావారితో సమానంగా శిస్తు వేయాలా చెప్పండి. సశ్యశ్యామలంగా, నిత్యకళ్యాణంగా వుండే ఆ భూములెక్కడ. మా ప్రాంతంలో వుండే జానెడు మాగాణి భూములెక్కడ? అధ్యక్షా. మీరైనా మాకు సహాయం చేయాలని కోరుకొంటున్నాను. రెవెన్యూ డిపార్టు

మెంటువారు కొన్ని లెక్కలు సప్లయిచేశారు, 57 వ పేజి చూస్తే అందులో నెట్ ఎసెస్‌మెంట్ ఇన్‌ఫ్లొ జెక్ట్స్ క్రింద కోస్తా జిల్లాలన్నిటికి మైనస్ (—) లెక్కలు ఇచ్చారు. అంటే 41 లక్ష 53 వేలు వారికి తరిగ ఇచ్చేటట్లుగానూ మాకుమాత్రం 11 లక్షల 58 వేలు 1962 వ సంవత్సరం తీసుకున్నా ఎక్కువ అయేటట్లుగానూ చూపారు. అయితే రెట్రాస్పెక్టివ్ ఎఫెక్ట్ వుండదని ముఖ్యమంత్రిగారు, రాజు గారు చెప్పారు. కాని ప్రాస్పెక్టివ్‌గా ఇదికూడా మాకు బాధని చెబుతున్నాను. డెల్టావారికి తగ్గించడం, మా రాయలసీమవారికి హెచ్చించడం విడ్డూరంగా వుంది. పిచ్చుకపై బ్రహ్మాస్త్రమూ అని నేను రాజుగారిని అడిగితే మీకోసమే క్లాజు 15 పెట్టాము, మీకు అన్ని ఎగ్జంప్షన్స్ ఇస్తామన్నారు అదే సర్వరోగ నివారిణి అని చెప్పారు. ఇది వింటుంటే ముందు మొట్టికాయ కొట్టి తరువాత కళ్ళనీళ్ళు తుడుచుకోటానికి చేతిగుడ్డ అందించినట్లు వుంది రాజుగారి వాత్సల్యం మాపైన. వారు ఇచ్చిన రిలీఫ్ ఒక్క మాగాణి సేద్యంచేసే సన్నకారు రైతును దెబ్బతీస్తుం దేమోనని బాధగా వుంది నాకు. ఇక్కడ చూపిన ఫిగర్స్‌లో 8 కోట్లు పెరిగిం దని చూపారు. 8 కోట్ల ఆదాయం గిట్టుబాటు అయ్యే పక్షంలో అంతో ఇంతో శిస్తు పెంచడం అన్యాయం కాకపోయినా మా రాయలసీమ రైతుల విషయంలో న్యాయం మరుగునపడిందని చెప్పకతప్పడంలేదు. పన్నులు వేయవలసిందే. లేకపోతే పరిపాలన ఎలా జరుగుతుంది? ప్లాన్స్ ఎలా అమలుజరుగుతాయి? దేశరక్షణకు డబ్బు కావలసినదే. అయితే అష్టకష్టాలకులోనై, ప్రకృతి పక్షపాతా నికి గురియై అధికశ్రమతో వ్యవసాయం చేసుకొంటూ, నిరంతరం కరువు కాటకా లకు ఆలవాలమైన మా రాయలసీమ రైతులను రక్షించి, వారిపై కొంత భారం తగ్గించమని ప్రభుత్వానికి మనవిచేసుకొంటున్నాను. నేను యీ బిల్లునుసమర్థిస్తూ యీ కొద్ది మార్పులను చేయవలసిందిగా మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:—గవర్నమెంటుమీద ఆశ వదులుకోవద్దన్నారు ఇంకా.

(నవ్వు)

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:—అధ్యక్షా, నిన్న, మొన్న హృదయవిదారకమైన విషయాలెన్నో నాగిరెడ్డిగారు, లచ్చన్నగారు చెప్పారు. అయితే రాజుగారి హృదయం కరగలేదనిపిస్తున్నది. సుప్రీంకోర్టు తీర్పు ననుసరించి యీ చట్టం తెచ్చాము. దీనిలో మార్పులన్నీ ఆ తీర్పు ననుసరించే చేశామని మంత్రిగారు చెప్పింది సత్యంకాదు అని చెప్పదలచుకొన్నాను. "Land revenue means-in relation to the Andhra area, the standard assessment payable in the Andhra Pradesh (Andhra Area) Land-Revenue Assessment Standardization Act 1956(2) in relation to Telangana area, the Land revenue payable under the Andhra Pradesh (Telengana area) Land Revenue Act 1317 fasli or under any other law in force in that area together with the special assessment payable under the Andhra Pradesh Telengana area) Land Special Assessment Act of 1952." ఈ సందర్భ ములో రెవెన్యూ మినిస్టరుగారి దృష్టికి సుప్రీంకోర్టు జడ్జిమెంటులో మాకు అంద చేసినదానిలో 12 వ పేజీ చూడమని కోరుతున్నాను. "It is stated that the

Andhra Pradesh Land Revenue Assessment (Standardization) Act, 1956 and the Hyderabad Land Revenue (Special Assessment) Act, 1952 were passed in order to standardize the rates on the basis of price level. They increased the rates by way of surcharge."

That is to say the standard of the basis for increasing the revenue is only price level and not resurvey and settlement. ఇది బహుశా 1956 స్టాండర్డయిజేషన్ యాక్టును వారు ఆలోచించివుండవచ్చు. 1936 రీ సర్వే మనసులో వుంచుకొని వుండవచ్చు. 1936 రీ సర్వే అండ్ సెటిల్‌మెంట్ బట్టి ప్రైసెస్ ఆర్బిట్రరిగా ఎక్కువ చేశారు గాబట్టి.

It is not based on any enquity, justice, good conscience, and also not on resurvey and settlement. What I whish to say is that so far as the Supreme Court is concerned, it is specifically stated that the only one way of categorising the lands is by resurvey and settlement. This could be seen from various therms. I invite your attention to page 13. "It will be seen from the said recommendations that the 'Committee did not recommend Ryotwari settlements but suggested that assessments should be based on the quality and productivity of soils, the duration of supply of water and the prices. And again in page 14.

"Prima facie we do not see any reasonable relation between the extent of the ayacut and the assessment payable in respect of an acre of land forming part of that ayacut. The system of periodical ryotwari settlement held by the British Government on a scientific basis of quality and productivity of the soil with marginal adjustments on the foot of the duration of water supply in the case of wet lands and grouping of villages in the case of dry lands was given up. The Scheme of surcharge on pre-existing rates, earlier accepted, was not adopted. The recommendation of the Committe that the assessment should be based on the duration of water supply among others was not followed."

There after I invite your attention once again to page 22 because while defining the land revenue, this difficulty is coming.

At Page 21 : Tanks supplying water for equal durations fall under different Classes. In a large number of cases the minimum rate is more than 100 per cent of the earlier assessment indicating thereby that the minimum rate has no relation to the quality or the productivity of the soil. In short both Sections 3 and 4 in fixing the minimum flat rate for dry or wet lands, as the case may be, have ignored the well established taram principle; and in the case of wet lands an attempt has been made to classify different systems on the basis of the ayacuts but the said test is unreasonable and has no relation to eithe the duration of water supply or to the quality or the productivity of the soil."

Thereafter, I further invite your attention to page 27:

"In the said Madras Acts, a surcharge was imposed in addition to the previous rates and the previous rates had been made on the basis of ryotwari settlements which did not offend Art. 14".

Finally while arguing the entire thing, their Lordships have specifically stated that unless a scientific approach is made out there could not be any revenue fixed as such and now what I would like to say is from the way in which the Government is approching the problem is that the Standardisation Act is in force and therefore we are entitled to take into consideration while defining the land-revenue. Now Speaker Sir, I invite your attention to Section (3) of the Amending Act: "In the case of the dry land in the State an additional assessment at the rate of 75% total for the fasli year for that land shall be levied and collected by the Government."

Therefore here they have taken into consideration the Standardisation Act and therefore that Standardisation Act by itself and by its implication must be deemed to have been nocked down.

Sri V. B. Raju :—What are their specific observations, in the sense, ultimately what is that the Court decided?

Sri A. Madhavarao :—It is not for that purpose, I am bringing out this fact. Only for this purpose you are defining the land-revenue basing our definition on the basis of the 1956 Act What I am saying is the Supreme Court itself observed that that Act was based on prices. But it is not on resurvey and settlement as could be seen from the observations of their Lordships. It has been specifically stated that this isbased on prices and not on the basis of resurvey and settlement. One could see from the judgment that it has been specifically stat d that resurvey and settlement is the sole process. We approach scientifically with reference to the fixing of revenue. Therefore, has it been followed or not? Basing on prices and debarring survey and settlement, what is the effect of it? If it is continued, the Act is going to have any effect at all? I say that the very definition of land revenue as is now set out by you is illegal and untenable because of the observations of the Supreme Court. Therefore, one thing which we have to see is, how far this Act of 1956 will give power legally and is the point to be considered and I leave it to you while discussing the matter. Therefore, one submission which I wish to say is that Section 3 of the earlier enactme t is identical with all its limitations except the minimum and the maximum that is provided there. It is not on the basis of minimum and maximum that the Supreme Court negatived this decision but it is on the basis of the very approach which is wrong. Therefore when the approach is found it has been specifically stated that it has been overruled by implication-you may call it obitur dicta or whatever it may be, the section itself is wrong. Therefore, what I wish to submit, Mr. Speaker, Sir is that the definition of land-revenue as is provided here is untenable and if the matter goes to the court of law it has no legs to stand and it is bound to be nocked down.

Sri V. B. Raju :—He is not quoting correctly. It is specifically on our fixation of the minimum, the Court observed that it is discrimination.

Sri A. Madhavarao :—Please go through it and if he is satisfi
I have no objection. I may submit Mr. Speaker Sir, that I hav
through the entire judgment as such and that portion of it and

road out in extenso, it has been specifically stated that the scientific approach must be there with regard to tarams and all those things. The Supreme Court has specifically observed and nocked down the earlier enactment on that basis. Therefore, my respectful submission is that if the Hon'ble Revenue Minister wants to satisfy himself that it has not been nocked down, I have no obj ction.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :— Supreme Court ఏమి చెప్పిందంటె 26 తరాల నుంచి 8 తరాలకు, ఆయకట్టు basis మీద resettle చేసినారు, That approach is discriminatory, that it is wrong అన్నారు. They did not question the validity of the fixation of tarams. That is the point which you have to take into consideration. Fixation of Tharams—1934 లో settlement అయినప్పుడు Tharams ఏ విధంగా base అయింది తెలిసి పోయింది. They did not say that it is not correct. They said that discrimination is only with regard to reducing of 26 tarams to 8 tarams on the basis of ayacut. He misunderstood it.

Sri A. Madhava Rao :— I am so sorry. Now it has been specifically stated that on the basis of ryotwari settlement which did not offend Article 14. Now what my learned friend is contending–of course, we are not here like advocates to argue the matters, but I am bringing it to the notice of the Hon'ble Minister to go through it. Iam once again repeating and reiterating that your earlier enactment or the Act of 1956 is based on the price level and it is not based on re-survey and settlement. Perhaps, while considering that enactment you might have taken into consideration the fact of resurvey and settlement in 1936. Of course, it may be there. But by 1952 and 1956 there might have been much waterflow. Therefore you may please consider it.

అధ్యక్షా! అని పోను మిగతా విషయాలు కొన్ని చెప్పదలచుకున్నాను. ఈ Re-survey and Settlement చేసేటప్పుడు, ముఖ్యంగా ప్రభుత్వము వారి అభిప్రాయ మేమంటే—ఎన్నో భూముల తరాలు మారి, భూఫలితాలలో కూడా తక్కువ ఎక్కువలు ఉంటూ వచ్చాయి. ఎక్కువలు ఉన్నందువల్ల 30 సంవత్సరాల కొక సారి మార్పు చేయమని చెబుతూ వచ్చారు. ఆ మార్పు తీసుక రావలసిందే. అయితే యీ రోజులలో అట్లా జరగ లేదు. Survey and Settlement లేదు. శ్రీమతి అనసూయ గారు ఒకటి చెప్పారు. మా వైపు సుమారు 30 సంవత్సరాల దరిమిలా కూడా ఎన్నో ట్యాంకులు, ఎన్నో భూముల తరాలు మారాయని—ప్రతి జిల్లాలో కూడా చాలా ఉంటాయి. అక్కడ వున్నటువంటి తరాలు మారేప్పుడు, productivity capacity తక్కువ ఎక్కువలు అయ్యేటప్పుడు మనము యీ రోజు ఏమి ఆలోచించాము? దాని గురించి ఆలోచన ఎంతవరకు వెళ్ళింది అనేది చూచినట్లయితే, ఆలోచన లేకుండా జరిగి పోతుంది. చిన్న ఉదాహరణ చెపుతాను. ఈ రోజు పశువుల మేత పోరంబోకు వుంది. అది dry land క్రింద classify అయి వుంటుంది. మామూలుగా ఒక వ్యక్తి ఉండేట్లయితే—ఆ dry land కు—పశువుల మేత, ఏమైన ఎక్కువ తక్కువలు అయినాయనే దానిని ఆలోచించి నట్లయితే—దానిమీద assessment

ఏమాగిరిగా వేస్తారు? Cultivated dry land అయితే I can understand it. అది గాకుండా ఎన్నో చెఱువులు మరమ్మత్తులు లేని దుస్థితిలో వున్నాయి. దీనికి కావర గలరా? వీటిక్రింద ఆయకట్టుకు నీరు పారకుండా వుంది. దాని గురించి ఏమి చేయలేము. చేయలేనప్పుడు, dry land గురించి—Re-survey and Settlement కానప్పుడు— Standardisation Act క్రింద దానిని మీరు ఎక్కువ చేయాలనే ఉద్దేశముతో దానిని standard గా తీసుకునే పక్షములో, యిది ఎంతదూరం వెళ్ళుతుందో ఆలోచించారా? ఇందులో మాగాణికి గాని, మెట్టకు గాని, యీ రెండింటికి కూడా Scientific approach అనేది లేకుండా జరిగిపోయే పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నాయి, నా అభిప్రాయం. Survey and Settlement చేసినా చేయకపోయినా మనము యీ రోజు అయినా కొంత information తీసుకోనిదే arbitrary గా దానిని పెంచడం మంచిది కాదేమో అనిపిస్తుంది. తరువాత యింకొక విషయం చెప్పదలచుకొన్నాను. ఈరోజు పరిస్థితులలో అక్కడ జరిగే విషయాలు చూస్తే గత 10 సంవత్సరాల నుంచి రైతు కృంగి పోతున్నాడనే దానికి ఎవరూ ఆక్షేపణ చెప్పలేరు నెల్లూరు జిల్లాలో 6 సంవత్సరాల నుంచి ఫలితం రావడం లేదని—లేఖలు పంపినప్పుడు ప్రభుత్వానికి తెలిసినదో, లేదో. రైతుకు సాగుబడికి అయ్యే ఖర్చు గాని, ఆదాయం గాని లెక్క చూస్తే 6 సంవత్సరాల నుంచి పంటలు లేవని మీరే ఒప్పుకొంటున్నారు గదా? దానికి మీరు ఏమి చేయవలచుకొన్నారు. నా అభిప్రాయంతో మీరు, అక్కడ పరిస్థితులు గమనించకుండా రైతుల నుంచి శిస్తులు వసూలు చేయాలనే ధోరణితోనే వ్యవహరిస్తున్నారు. ఒక చట్టం ప్యాస్ చేసేటప్పుడు కోర్టుకు పోవడం ఎందుకు bar చేయాలి? Why should a man be barred? కనుక యీ క్లాజు ఏ సందర్భం లోనూ ఉండటానికి వీలులేదు. Why should a m n be barred from going to a court of law? Is it the prerogative of the executive to prevent people from going to a court of law. In this connection, I wish to say one thing. Sir, you might have read in papers I extract below from the Hindu dated 4-9-1967 (Monday Morning Edition): " The International Commission of Jurists consisitng of Judges, Lawyers and a few teachers from all over the world assembled at the Congress in January 1962 have passed following resolution: "Judicial control over the acts of the execu ive should ensure, whenever rights, interests and status of persons are infringed or threatened by execution action, such persons shall have inviolable right of access to Courts, unless the Court be satisfied that such action was legally free and not unreasonable, be entitled to appropriate protection." అవతల ప్రక్కవారు చెప్పవచ్చును. —Writ వేయవచ్చును గదా అని—అటువంటప్పుడు కోర్టులు అక్కర లేదు. హైకోర్టు సరిపోతుంది గదా?

Let us not once again repeat the same old theory; even now, I say, let us not repeat the same old theory of man being rushed to a Court of law and there his position decided; let us make good legislation; and let us be satisfied in the first instance that we are passing good legislation. I am going to say that the Bill as framed as such has no legs to stand and it is bound to fall once again. Please take

notice that every bit of it, every inch of it, be considered once again, reconsidered and throught bestowed, and thereafter do what you think legally tenable though factually you may be correct.

శ్రీ కె. అచ్యుతరెడ్డి (కోడన్‌గల్):—అధ్యక్షా! సెలెక్టు కమిటీ నుంచి వచ్చిన యీ భూమి శిస్తు బిల్లుగురించి కొన్ని విషయాలు చెబుతాను. 15 మంది సెలెక్టు కమిటీ మెంబర్లు అయితే, 8 మంది వ్యతిరేకించారు. అది minutes of dissent గాని minutes గాని, మరి దీనికి స్టేటస్ ఏమిటో చూడండి. క్లాజు 4 లో మార్పులు వచ్చాయి. 15 వ క్లాజులో గొప్ప మార్పులు చేశామని చెప్పారు. ప్రరేకాల్వలు, నద్దీనాలాలు అనేవి యిది వరకే తెలంగాణాలో ఉన్నవి. కొత్తగా చేసినవి ఏమీకాదు. అయితే అప్పుడు maximum dry rate అని చెప్పారు. ఇప్పుడు dry rate fix చేస్తారని అధికారులకు అధికారం యిచ్చారు. ప్రికేరియస్ సోర్సెస్—మూడు నెలల కంటె తక్కువ నీరు ఉన్న వాటికి కొంత వరకు అన్యాయం జరుగుతోందని వారు చెబుతూ వచ్చారు. ఇంకొక ముఖ్యమైన విషయం—62 చట్టములో సుప్రీంకోర్టు ఏమి లోపాలు చూపించారో అవి పూర్తి చేసి మళ్లీ అటువంటివి రాకుండా యీ తీరుగా సరి చేస్తున్నారు. దాని పైన ఇప్పుడు చర్చలోకి పోవడం లేదు. అయితే ప్రికేరియస్ సోర్సెస్ అంటే—తెలంగాణాలో దానికి సరైన నిర్వచనంగాని, స్టేటస్టిక్స్ గాని లేవు. కనుక వాటికి సంబంధించిన అధికారం యిస్తే అది సరిగా నిర్వహించక పోతే రైతుకు న్యాయం జరగదు. న్యాయం అంటే చేయాలనే కుతూహలం ఉంటే ప్రికేరియస్ సోర్సెస్‌నుకూడా dry క్రింద పెట్టి—4 వ సెక్షన్‌లో—dry assessment క్రింద తీసుకోవాలని చెబితే బాగుంటుంది. 30 % ప్రికేరియస్ సోర్సెస్ ఉండవచ్చునని ఒక అంచనా ఉన్నది. సాధారణంగా జమాబంది టైములోనే ప్రికేరియస్ సోర్సెస్ క్రింద ఎవరైనా తప్పించుకునే ప్రయత్నం చేస్తారు. గత 10 సంవత్సరాలలో స్టేటిస్టిక్స్ చూస్తే ప్రికేరియస్ సోర్సెస్ క్రింద వచ్చిన ఆదాయం చూస్తే నేను చెప్పే సూచన కంటే ఎక్కువ వచ్చింది లేదు. Dry assessment క్రిందనే వస్తోంది. రెండు నెలల కంటే తక్కువ నీరు వచ్చేది. నీరు ఉపయోగించుట లేదు. ప్రక్కన బావుల క్రింద చేస్తున్నారని అంటున్నారు. అందువల్ల ప్రికేరియస్ సోర్సెస్ అన్ని dry గా ట్రీట్ చేయాలి. వీటిని maintain చేసే బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద లేకుండ ప్రికేరియస్ సోర్సెస్ dry గా ట్రీట్ చేస్తే ఏమీ లోటు కలుగదు.

1962 లో ఏదైతే శిస్తు వసూలు చేశారో దానికంటే ఎక్కువ వసూలు చేయకుండ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆర్డరు చేస్తామన్నారు. 15 వ క్లాజు all pervading clause బాగా చదివి చూచాను. దానిలో ఒక చేతితో యిచ్చి రెండవ చేతితో తీసుకొన్నట్లు ఉన్నది.

" Clause 15 (a) The Government may grant exemption, make a reduction in the rate or order other modificat on, not involving an enhancement in the rate, of ..',

అన్నారు. తగ్గింపు చేయుటకు బాధతా మన్నారు. మంచిగానే ఉన్నది. (బి) లో... ....

(b) "cancel or vary such exemption, reduction or other modification." అంటే ఏదైతే యిదివరకు తగ్గింపు జరిగినది అంటే అది మళ్లీ కేన్సిల్ చేయగలుగుతున్నామని. ఇది ఏ తీరుగా ఉన్నది అంటే ఒకవేళ పొరపాటు జరిగి మోసము చేసి తగ్గింపు చేసుకుంటే దానిని రెక్టిఫై చేయడానికి ఉంది. అది వేరే పెట్టి చేయవచ్చును గాని రిలీఫ్ యిచ్చే యీ 5 వ క్లాజు క్రింద ఒక సబ్-క్లాజుగా చేర్చి చేయడం బాగుండలేదు. ఈ స్టేటిస్టిక్స్ చేస్తే ఒకదానికొకటి కలవదు. ప్రతిదీ యావరేజి మీద పోతున్నాము. యావరేజి అంటే గుర్రము + గాడిద = కంచర గాడిద అన్నట్లు అవుతుంది. (నవ్వు). ఇందులో ఒకషీటు చదువుతాను—యావరేజి అంటే ఎట్లా వున్నదో తెలుస్తుంది. 'స్టేండర్డ్ అసెస్మెంట్' అన్నారు. Prior to 62—అన్నారు. 62 తరువాత అన్నారు. 62 తరువాత వెట్ రేటులో తెలంగాణాకు సంబంధించినంత వరకు 5 వేల ఏకరేజి కంటె తక్కువగా ఉన్నదని, రేట్ 14 రూపాయలకు మించ కూడదని ఉన్నది. 14 రూపాయలు మేక్సిమమ్ అయితే కడమాది దానికంటె తక్కువగా ఉన్నది. యావరేజి తీసుకుంటే రూ. 10 లు, 11, 12,—వస్తుంది. కాని ఇక్కడ స్టేటస్టిక్సు మహబూబ్‌నగర్ 15.4, నిజామాబాద్ 16.47. యీ తీరుగా యావరేజ్ ఉన్నది. ఇప్పుడు 30 పర్సెంట్ పెరిగిన తరువాత 14 మేక్సిమమ్ లేదు, ఏమీ లేదు. ఇక్కడ 5 వేల ఏకరేజి ఉండి 14 తరువాత 21 స్లాబ్ కవరు చేసినది ఒకటి కూడ లేదు. మరి యీ స్టేటిస్టిక్సు ఎట్లా వస్తున్నవి అనేది అనుమానంగా ఉన్నది. రిలై చేసేవిగా లేవు. ఈవిధంగా అదనంగా తెలంగాణాపై పడుతున్నప్పటికీ 65 పర్సెంట్‌ను 30 పర్సెంట్ చేశాము. అక్కడ ఇక్కడ ఈక్వేట్ చేసినాము- అనేదానిలో ఏమైనా అర్థం ఉన్నదా? అందువల్లనే మైనస్ 22 కోట్లు ఆంధ్ర ఏరియాలో ఉంది. వారు పంట పండించగలుగుతున్నారు. వారు పండించగలుగుతారు, వారు ఇవ్వగలుగుతారు అనే విషయం కాదు. ఈ ప్రికేరియస్ సోర్సెస్ 30 పర్సెంటు ఉన్నది అని ఒక అంచనా వేసినారు. ఆ 30 పర్సెంట్ ఏదో ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆర్డర్‌తో 25 పర్సెంట్ రిడక్షన్ చేస్తామని ఏదో చెబుతున్నారు. ఇప్పుడు 100,130 అయితే. 25 పర్సెంట్‌కు రిడక్షన్ చేస్తే ఇవాళ ఉన్నదానికంటె రూపాయికి రెండు పైసలు తగ్గుతుంది. ఏదో చాలా మెహర్బానీ చేస్తామని చెప్పి. రూపాయికి రెండు పైసలు తగ్గిస్తున్నాము; యీ ప్రికేరియస్ సోర్సెస్ క్రింద రెండుమూడు నెలలు నీరు ఉండేదాంట్లో-10 రూ; 15 రూ; 16 రూ; 18 రూ; ఉండేదానిలో రూపాయికి రెండు పైసలు తగ్గిస్తున్నాము, పెద్దగా ఎగ్జంప్షన్ ఇస్తున్నాము, అది ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆర్డర్ ద్వారా ఇస్తాము అంటున్నారు. అది కూడ ఎంతవరకు అమలు జరుపుతారు అంటే—అది ఆఫీసర్స్‌పైన ఆధారపడివుంది. నాకు తెలుసును. కరీంనగర్‌లో ఒకటే సోటుక్రింద మూడు గ్రామాలక్రింద భూమికి శిస్తు—1962 యాక్టుక్రింద ఇంటర్‌ప్రిటేషన్ చేయవలసిన పరిస్థితి వస్తే ముగ్గురు ఆర్.డి.ఓ. లు మూడు తీరులుగా చేసినారు. ఆ తీరుగా ఉన్న మన ఉద్యోగుల చేతిలో ఏదో పెట్టి—మీకంతా ఎష్యూరెన్స్ ఇస్తాము: 92 కంటె ఎక్కువ వసూలు చేయము; 25 పర్సెంట్ ఎగ్జంప్షన్ ఇస్తాము;—అని అంటే కాదు. సుప్రీమ్‌కోర్టుకు పోతే

ఏదో పోతుంది అని కాకుండా సెక్షను 4 క్రింద ప్రికేరియస్ సోర్సెస్ ద్రయిగా ట్రీట్ చేసి దాని జిమ్మేదారి దాని మెయిన్ టెనెన్స్ మీ మీద లేకుండా చేసి- రెండవది- యీ 30 పర్సెంట్ ను 20 పర్సెంట్ చేసి కొంతవరకు మేలు చేయాలని నేను కోరుతున్నాను.

నేను సుప్రీంకోర్టు జడ్జిమెంట్ ఎన్నిసార్లు చదివినా, బహుశా, అందులో అంతో ఇంతో లీగల్ బేసిస్ ఉన్నందుకొరకు ఆ తీరుగా అభిప్రాయానికి రావటానికి కారణం అయిందేమోకాని - ఏదైనాగాని - యీ మద్రాసు సర్చార్జిబిల్లుగాని ఈ మైసూరు సర్చార్జి బిల్లుగాని డిస్కస్ చేస్తూ సుప్రీంకోర్టువారు ఏమి అన్నారంటే—As long as this is a temporary measure, after all, and when there is an element of permanent thing there. అని అన్నారు. ఆ తీరుగా ఉన్నంతవరకు దానిని డిపేలిడేట్ చేయకుండా వేలిడేట్ గా చేయటానికి ఏమీ అభ్యంతరం లేదనే అభిప్రాయానికి పోతున్నారు. కన్ సెషన్ చూపించాము అంటున్నారు. 35 పర్సెంట్ నుండి 30 పర్సెంట్ కు తీసుకువచ్చాము అంటున్నారు నా చిన్నప్పటి ఒక సంఘటన జ్ఞాపకం వస్తున్నది. ఒక బ్రాహ్మణుడు రోడ్ వెంట కాలినడకన పోతున్నాడు. చాలా అలసిపోయినాడు. మన రాజుగారిలాంటివారు ఒకరు ఆ రోడ్ కొలుచుకొంటూ పోతున్నాడు, ఆ బ్రాహ్మణుడు అతడిని అచ్చంపేట ఇంకా ఎంతదూరమని అడిగినాడు. 4 మైళ్లు ఉన్నది అన్నాడు. అబ్బా, ఇంకా నాలుగుమైళ్లు ఉన్నదా, ఎట్లా పోవాలి- అని ఆ బ్రాహ్మణుడు అనుకొన్నాడు. సరే, కొంచెం తక్కువ చేస్తాను, నాకు ఏమి ఇస్తావు అని అతడు అడిగాడు. ఒక గడ గీసినాడు. దానికి నాలుగు భాగాలుగా చేసి రెండు పూడ్చేసి, ఇంకా రెండుమైళ్ళు ఉన్నది పొమ్మన్నాడు. ఆ బ్రాహ్మణుడు తన కొంగులో ఉన్న ప్రసాదం కొంత అతనికి పెట్టినాడు. ఆ తీరుగానే ఇపుడు జరుగుతున్నది. కుంటలు గుంటలతో పాడు బడ్డ యీ తెలంగాణా భూములను డెల్టా భూములతో, సస్యశ్యామలంగా పంటలు పండే భూములతో ఈక్వేట్ చేస్తూ—కొంత తగ్గించాము; సంతోషపడు- అని అంటున్నారు. నైజాం కాలంలో, ఆ దౌర్భాగ్య కాలంలో అన్యాయానికి గురై—ఆ అన్యాయాన్ని తొలిగించాలనే ఆశతో యీ పోరాటం జరిపితే ఆ అన్యాయాన్ని పర్ పెట్యుయేట్ చేసుకొంటూ- యీ అన్యాయాన్ని కొంత తగ్గించినామని అంటే...ఏమైనా న్యాయమా అని ? నాకేమీ అర్థం కావటంలేదు, కనీసం మన ప్రక్కనవున్న రాయలసీమవారి లెవెల్ కు అయినా మనం వస్తామా అంటే లేదు. మళ్ళీ ఏదీ మమ్మల్ని మాట్లాడకుండా- మళ్ళీ సుప్రీంకోర్టుకుపోతే ఇది డిస్పారిటీ వస్తుందేమో, కాన్ స్టిట్యూషన్ కు విరుద్ధంగా వస్తుందేమోనని చెబుతున్నారు. 30 పర్సెంట్ కాకుండా 25 పర్సెంట్ చేస్తే ఏమి డిస్క్రిమినేషన్ వస్తుందో ఏమి కొట్టుకుపోతుందో అది మాత్రం చెప్పలేకపోతున్నారు.

ఈ స్టేటిస్టిక్స్ సరిగా లేవు. ఏ జిల్లాలో చూసినా. 38 లక్షల రు.లు ప్రతి సంవత్సరానికి డెల్టా ఏరియాలో తక్కువ అవుతుంది. ఒక్క జిల్లాలో అయినా ఎక్కడా ఎక్కువ ఉన్నట్లు లేదు. వారికి తక్కువ అవుతుందని నాకు కడుపు

నొప్పి రావటంలేదు. "ఇంకా పన్ను వేయమంటున్నారు, వేయండి. మేము భరించటానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము;" అని ఆ మిత్రులు చెబుతున్నారు. డెల్టాలో 12, 13 వేల విలువగల ఎకరమును, ఇక్కడ 150 రూ॥ల విలువగల ఎకరమును ఒకే తీరుగా ట్రీట్ చేస్తే ఎట్లా ? అక్కడ కనీసం ఎకరానికి 20 బస్తాలు పండితే ఇక్కడ కనీసం 5 బస్తాలు పండవు. సారవంతంలేని భూమి, కాస్ట్ ఆఫ్ కల్టివేషన్ పెరిగే ఇక్కడి భూమిని- అక్కడి భూమిని ఈక్వేట్ చేస్తున్నామని, వారు ఇస్తామంటున్నారని, వారిని నిన్న సమానం చేస్తామని, వారు ఇంకా ఎక్కువ వేసినా ఇస్తామంటున్నారని—తెలంగాణావారిమీద వేస్తే ఇదివరకునుండి జరిగిన యీ అన్యాయం ఎప్పుడు పోతుంది ? ఇంకా కొన్ని రోజులలో అయినా న్యాయం జరుగుతుందని నేను ఆశిస్తే ఇవాళ ఆ అన్యాయాన్ని ఇంకా పర్పెట్యుయేట్ చేసుకొంటూ- ఇవాళ 35 పర్సెంట్‌ను 30 పర్సెంట్ వేశామని దానికి సంతోషపడండి అని చెబితే ప్రజలు సంతోషపడరని చెబుతున్నాను. తస్కర్ కమిటీనుండి యీ రోజువరకు- ఎన్ని కమిటీలు మనం స్టడీ చేస్తే—మన మిత్రులంతా ఏవో సిద్ధాంతాలు మాట్లాడుతున్నారు. నేను లీగల్ పాయింట్ మీద మాట్లాడాలి అని అనుకొంటే నాకు ఏదో వీక్ కేస్ ఆర్గ్యూ చేస్తున్నట్లు అనిపిస్తున్నది. ఎందుకంటె నేను బహుశా పదేపదే హైకోర్టు జడ్జిమెంట్ సుప్రీంకోర్టు జడ్జిమెంట్ చదివినందున నాకు యీ ఇంపాక్ట్ కలిగిందో ఏమోగాని నా కేసు కొంత వీక్‌గానే కనిపించింది. సరే, ఆ కేస్ ఎట్లా ఉన్నా, ఆ లీగల్ విషయాలు ఎట్లా ఉన్నా, దానిని చర్చించటానికి నేను పూనుకోలేదు. ఈ డిస్పారిటీస్, యీ అసీక్వలిటీస్, యీ ఇంబాలెన్సెస్ ఎన్నడు తగ్గాలి ? తెలంగాణా రైతులు బీదరైతులు, వారు ఇచ్చే ఆదాయం సరిపోవటంలేదా, వారి డెవలప్‌మెంట్ కొరకు ఏమైనా ఎక్కువ డబ్బు అవసరం ఉండదా, అనే విషయం కూడ అనవచ్చును. ఈ ఎడిషనల్ లాండ్ రెవిన్యూ లేకపోయినా—తెలంగాణా ప్రాంతం సెల్ఫ్‌సఫిషియెంట్ యేకాదు; సర్‌ప్లస్‌గా కూడ ఉన్నదని చెబుతున్నాను. నేను ఒకటి చదివి వినిపిస్తాను—

"Explanatory Note : Para 28 (a)-Coming to the additional taxation in the Second Five-Year Plan, it is originally proposed to have a fresh taxation of about Rs. 1.68 crore in Telangana region. But the actual fresh taxation measures introduced by the Government during the second plan period is Rs. 6.03 crores. In the third plan, it was proposed to introduce additional taxation measures to the tune of Rs. 38.0 crores for the entire State, and of this sum Rs. 30.0 crores in the Andhra region and Rs. 8.0 crores in Telangana region. But, out of total expected yield of Rs. 47.11 crores for the whole of Andhra Pradesh, Rs. 35.79 crores is in the Andhra area and Rs. 11.32 crores in Telangana area. This would mean that the percentage of increase in the yield, the difference between the expected yield and the estimated yield in the case of Telangana is Rs. 41.7 per cent, comparatively much higher than that of Andhra region where it is only 19.3 per

cent. The Committee therefore feels that it would be appropriate for the Government to consider .... "

Then, I will give some more figures :

Revised Estimate for 1966-67 :

Andhra area :	Receipts	Rs.	111.00 cr.
	Expenditure:		120.00 cr.
			—9.28 cr.
Telangana region :	Recipts	Rs.	65.89 cr.
	Expenditure:		65.01 cr.
		plus	.88 cr.

Budget Estimate for 1967-68 :

Andhra area	Receipts		105.49 cr.
	Expenditure:		118.83 cr.
			—13.34 cr.
Telangana region :	Receipts	Rs.	66.15 cr.
	Expenditure :		66.58 cr.
		Plus	.5 cr.

Total:	Andhra	Rs.—22 62 cr.
	Telangana	+ 1.455 cr.

This is the financial position.

ఏదైనా గాని టాస్కర్ కమిటీ నుంచి అనంతరామన్ కమిటీవరకు nationalization basis మీద ఏదైన permanent solution గా చేయాలనే ఉద్దేశ్యంగా ప్రతి వాళ్ళు report చేసినారు. Report చేసినప్పుడు మనం ఈ బిల్లు చూస్తున్నాము. ఇటీవ బిల్లుకు పునరాలోచన 1968 లో వచ్చినది. మళ్ళీ 87 లో వస్తుందో 97 లో వస్తుందో మనకు తెలియదు. ఏమి అవుతుందో తెలియదు. రైతుకు యివ్వాళ భారం మోపుతున్నాము. నేను అదనంగా భారం మోస్తున్నాను. నా శక్తికంటె, నా భూమియొక్క శక్తికంటె ఎక్కువ భారం నామీద పెడుతున్నారు అనే psychological affect ఉన్నప్పుడు, దానిని పోగొట్టటందుకొరకు కొంతకాలం జరిగిన తరువాత resettlement and resurvey ఈ పద్ధతిపైన మేము చేయుస్తాము. ఇది temporary measure గా పని చేస్తుంది. అటు తరువాత permanent గా resettlement మీద వస్తుందనే clause దీనిలో పెట్టకపోతే దేశానికి గాని, ప్రజానీకానికి గాని రైతాంగానికి గాని ఏమి హాని యిచ్చి

నట్లు ? Imbalance of irrationalism ఎప్పటికి ఉంటుందని చెప్పేటందుకొరకు ఆస్కారం ఉంటుందని మీతో మనవి చేస్తున్నాను. ఏదో చెప్పాలి అని చెపుతూ ఉంటాము. Prices పెరిగినాయి. ఈ Prices లో రైతాంగం ఎంతో లాభ పడుతున్నారు. ఇది చాలు అని ఒకరిద్దరు మాట్లాడుతున్నారు. రైతుగా కృషి చేసి భూమిపై శిస్తు చెల్లించేవాడు ఎప్పుడూ ఆ తీరుగా మాట్లాడడు. ఇవ్వాళ cooperatives గవర్నమెంటులో కోట్లకొలది రూపాయల ద్రవ్యం అప్పులుగా పోతున్నాయి. అవి ఎక్కడ పోతున్నాయి ఒక్కటి నాకు తెలుసు. Cooperative Sector 100 crores of rupees, long term loan గాని short term loan గాని యిదివరకు ఇచ్చారు. సస్యశ్యామలంగా ఉండి, మంచిగా పండించుకొని ధరలు బాగా పెరిగి అభివృద్ధి అవుతూ ఉంటే ఎక్కడికి పోయినాయి. ఒక కోటి కాదు. This is only 22% of the entire indebtedness of the agriculture ఇవ్వాళ మనం సంపాదించింది ఏమిటి ? ఈ 20 సంవత్సరాలలో, 18 సంవత్సరాలలో నాకు తెలిసినంతవరకు Agriculture Sector లో indebtedness బాగా పెరిగిపోయినది. Agriculturist మాత్రం క్రుంగి పోతూ నే ఉన్నాడు. ఏ fertilizer supply చేస్తున్నాము, ఏ irrigation facilities చేస్తున్నాము ? అది చేస్తున్నాము. ఇది చేస్తున్నాము, ఇన్ని బ్లాకులు పెట్టాము, ఇన్ని పంచాయితీలు పెట్టాము అనుకున్నాగాని ఖచ్చితంగా యివ్వాళ agriculture indebtedness పెరిగిపోతున్నది. Short term pay చేసేటందుకొరకు, long term కట్టేటందు కొరకు ఇంకెవరితో ముంచి, యింకెవరినో ముంచి తీసుకు వస్తున్నాడు. బహుశః ఇది రాజుగారికి తెలియదు. వారు ఆ ruralsector లో లేరు. ఎప్పటికీ urban sector లో ఉంది. Industries, industries అని దాని క్రిందే ఉంటున్నారు గాని ఈ agriculture లో ఏమి ప్రమాదం జరుగుతున్నది. ఎక్కడ పోతున్నారు, ఎక్కడ క్రుంగి పోతున్నాడు అనేది తెలియదు. ఎంత ధనికుడైన agriculturist అయినాగాని 500 ఎకరాలు ఉండనీ, 5 వేల ఎకరాలు ఉండనీ, entirely agriculture మీద depend అయ్యే agriculturist కు indebtedness లేదని ఋజువు చేస్తారా ? అని నేను ఖచ్చితంగా అడుగుతున్నాను. అందు చేత వాళ్ళమీద దయాదాక్షిణ్యాలు చూపండి. రు. 2 కోట్ల 50 లక్షలు చేస్తాము అంటున్నారు. 2 కోట్ల 50 లక్షలు వీళ్లకు relief యిచ్చి నేను చెప్పినట్లు రెండు మూడు సూచనలు అంగీకరించమని మనవిచేస్తున్నాను. 1962 కంటె పూర్వం ఉన్నదాని మీద ప్రభుత్వానికి హక్కు ఉన్నది నేను దాని మీద legal dispute చేయడం లేదు. అంతవరకు తృప్తిపడి ఏదో కొద్దిగా అదనంగా తీసుకొని వాళ్లకు కొంతమటుకు బ్రతకనీయండి అని నేను వినయంగా మీ ద్వారా మనవి చేస్తూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—అధ్యక్షా, అచ్యుతరెడ్డిగారు చెప్పిన ఉపన్యాసం వాస్తవంగా తెలంగాణ ప్రజల యొక్క అభిప్రాయాన్ని, వారి బాధలను చక్కగా ప్రతిబింబిస్తుందని నేను మనవి చేస్తూ, అలాంటి విషయాలను సభదృష్టికి తీసుకువచ్చినందుకు వారికి ప్రత్యేకంగా అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను.

గౌరవనీయులైన మంత్రిగారు మొన్న చెప్పిన తరువాత నేను మళ్ళీ ఒకసారి గ్రామాలలోకి వెళ్ళి లెక్కలు తీసుకువచ్చాను. 20 గ్రామాల లెక్కలు తీసుకు వచ్చాను. మా మంత్రిగారు average గా చెప్పి మూసేస్తున్నారు. ఏమి సంగతి అని వెళ్ళి చూచుకొని వచ్చినాము. అది కూడా నేను తరువాత చదివి వినిపిస్తాను. తెలంగాణాకు ఏదో చాల లాభం చేస్తున్నాము, మేలు చేస్తున్నాము అని పదే పదే, రెండు మూడుసార్లు చెప్పారు. ఈ మంత్రి గారే రామకృష్ణరావు గారి condolence motion pass చేసేటప్పుడు ఆంధ్ర మహాసభ విషయం వారు పని చేసిన విషయం జ్ఞాపకం చేశారు. ఆంధ్ర మహాసభనాడు తెలంగాణ రైతులపైన శిస్తుల భారం అత్యధికంగా ఉన్నది. ఏ state లో లేనంత భారం ఉన్నది. ఇది తగ్గాలి అని తీర్మానం తెచ్చిన మంత్రిగారే తిరిగి రైతులమీద పన్ను పెంచే విషయం తీసుకోవడం అనేది చాల ఘోరంగా ఉన్నది. గౌరవనీయులైన సభ్యులు, కొంతమంది తవుడు పైకంకాదండి పెంచేది శిస్తు అని అంటే చిట్టు పైకంకాదు వేరు శెనగపొట్టు పైకంకాదు అని చాల తేలికగా చెపుతున్నారు. ఆ పొట్టు, తవుడు మిల్లు వాళ్ళకు వస్తున్నాయిగాని రైతుకు ఎక్కడా చెందడంలేదు అనే విషయం బహుశః వారికి తెలియదో లేక వారికి rice mill ఉన్నదో నాకు అర్థం కావడంలేదు. ఆ చిట్టు పొట్టు అంతా rice mill వారికే పోతుంది గాని రైతుకు చెందడంలేదు. అసలే చిన్న రైతు. అతనికి మిగిలేది తక్కువ. కళ్ళంలో ధాన్యం కొలుస్తాడు అనే విషయం కూడా అందరికి తెలిసిన సత్యం. 1934 నాటి నుంచి యివ్వాళ వరకు ఎనిమిదింతల ధరలు పెరిగి రైతుకు బ్రహ్మాండమైన గిట్టుబాటు ఉన్నదని చెప్పతున్న మంత్రిగారు వివరణ చేసిన తరువాత, Reserve Bank వారు చేసిన సర్వేలో రైతులపైన అప్పుభారం దినదినం పెరుగుతున్నదని ఎందుకు వెల్లడి అయినట్లో, ఈ విషయాన్ని దృష్టిలోకి తీసుకొని పరిశీలించమని మంత్రిగారికి నేను సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. తెలంగాణాలో settlement ఎప్పుడు అయింది ? 50 ఏండ్ల క్రింద అయిన బందోబస్తు పల్లెపల్లెలలో చెప్పుకుంటూ ఉంటారు. ఆ నాడు ఉన్న ఉద్యోగులు ఏ శాస్త్ర ప్రకారం చేశారో ఏమోగాని ప్రతి పల్లెలో చవుటి భూములకు శిస్తు ఎక్కువ ఉంది. కాస్త మంచి భూములకు శిస్తు తక్కువ ఉన్నది. వాళ్లు వచ్చి ఆ మట్టి నోట్లో వేసుకుంటే కారం ఉన్నది, దానివల్ల శిస్తు ఎక్కువ పెట్టారు అని ముసలివారు, పల్లెజనం చెపుతూఉంటారు. ఆ విధంగా ఎన్నడో నిరంకుశ ఉద్యోగులు, నిరంకుశ ప్రభుత్వం అని అందరిచేత చెప్పబడినటువంటి వారు చేసిన సెటిల్‌మెంటు ఈ నాడు 20 ఏళ్ళ స్వరాజ్యం అనుభవించి పూర్తిగా ప్రజాస్వామ్యయుతమైన ప్రభుత్వం అని ప్రొద్దునలేస్తే 16 సార్లు చెప్పుకొనే మనం దానిలో ఉన్న వాస్తవాలను పరిశీలించకుండా నిజా నిజాలను తెల్సుకోకుండా ఆ నాడు 50 ఏళ్ళ క్రితం చేసిన settlement సరైనది అని ఒక clause లో ధృవ పరచినందువల్లన ఎలా సరిపోతుందని నేను మంత్రి గారిని ప్రశ్నిస్తున్నాను. తెలంగాణాలో చిన్న చిన్న sources క్రింద కొంత ఏదో consideration చేయడానికి 15 వ clause లో అవకాశం పెట్టాము. అని వారు చెప్పారు. ఆ 15 వ clause లో తాసిల్దారు, R. D. O. ల పైన ఆధారపడి చేసుకోమని చెప్పారు. అది ఎంతవరకు జరుగుతుందో నాకంతె

తమరికి బాగా తెలుసు. తమరు కూడ బాగా అనుభవజ్ఞులు. కొన్ని విషయాలు నేను మీ దృష్టికి తీసుకువస్తాను. తెలంగాణాలో ఎట్లా భారం పడుతుంది అంటే — ఇటీవలనే ప్రభుత్వంవారు ఈ సందర్భంలోనే ప్రతి తాలూకాకు ఒక revenue circle లెక్కలు తీయించారు. ఆ విధంగా నల్లగొండ తాలూకాలో నార్కట్‌పల్లి రెవెన్యూ circle లో మొత్తం 23 గ్రామాల లెక్క తీయించారు. ఆ 23 గ్రామాల వివరాలు చెపుతాను. తమరు అర్థం చేసుకుంటే సరిపోతుంది. 23 గ్రామాల total figure ఎట్లా ఉన్నది అంటే — 1962కు పూర్వం శిస్తు — మాగాణి మీద 45.397 రూపాయలు ఉండేది. అంటే, మాగాణి మీద, 62 శిస్తువల్ల, రు, 58.189 లు అయింది; ఇప్పుడు రు. 62,639 లు అవుతుంది యీ బిల్లు ప్రకారం. మొత్తం 23 గ్రామాలలో నాలుగు గ్రామాలకుమాత్రం తగ్గినది, తక్కిన 19 గ్రామాలకు పెరుగుతున్నది. తగ్గిన యీ నాలుగు గ్రామాలలో కూడా ఒక గ్రామంలో పదిరూపాయలు, ఒక గ్రామంలో 20 రూపాయలు, ఒక గ్రామంలో రు. 15 60 పైసలు యీ విధంగా తగ్గుతున్నది. పెరిగే యీ 19 గ్రామాలలో వందలు, వేలకునా పెరుగుతున్నది. తెలంగాణాలో యిటువంటి గ్రామాలు ఎన్నోవున్నాయి. మరి. తెలంగాణాలో తగ్గుతుందని ఎట్లా చెబుతున్నారో నాకు అర్థం కావటం లేదు. నేను ఒక్క రెవిన్యూ సర్కిల్‌గురించి మాత్రమే చెప్పాను. ఇది నేషనల్ హైవేస్‌పైననే వుంది. మన సూర్యనారాయణరాజుగారు యితరమిత్రులు ఒక్కసారి నార్కట్‌పల్లివద్ద దిగి చూస్తే పరిస్థితి ఏ విధంగా వుందో తెలుస్తుంది. పైర్లన్నీ ఎండిపోయినవి. నా అనుభవం నుండి నేను చెబుతున్నాను. 150 రూపాయలు పెట్టుబడిపెట్టి రెండెకరాలలో నాట్లుపెట్టి, ఎకరం ఎండబెట్టుకుని చప్పుడుగాకుండా కూర్చున్నాను ఏమిచెయ్యాలో తోచక, అక్కడనాకు రెండెకరాలపైన పదిరూపాయలు పెరిగింది యీ లెక్కలప్రకారం. అందువలన, అన్నింటినీ ఒకేగాటనుగట్టి పరిశీలించే పద్ధతి న్యాయమైనది కాదు. అచ్యుతరెడ్డిగారు చెప్పినదానిలో అర్థం వుంది. అయితే వారొకమాట చెప్పారు. పదిరూపాయలు శిస్తుకట్టడానికి రైతులెవరూ వెనుకాడరు; కాని వారికి ఒక బస్తాఎరువులు యివ్వండి అన్నారు. వారు అట్లా ఎందుకు చెబుతున్నారో నాకు ఆశ్చర్యం కలిగింది. మాకు అయిదు గ్రామాలకు కలిపి 139 బస్తాలయూరియా వచ్చింది. పదిమాట్లు డప్పుకొట్టి, యింటింటికివెళ్లి చెప్పాము. యీ బస్తాలు అమ్ముడుకావడం కష్టం అయింది. మాకు అక్కర్లేదు అని వ్రాసి యిచ్చివచ్చాము. బస్తా ఎరువు యిస్తేచాలు రైతు పదిరూపాయలు కట్టమన్నా కడతాడు, యిరవై రూపాయలు కట్టమన్నా కడతాడు అంటున్నారు. బస్తా ఎరువుకొనుక్కోడానికి వాడిదగ్గర డబ్బులేదు, ఆ విషయం మరచిపోతున్నారు. ఇప్పటికే రైతు అప్పులలో మునిగిపోయివున్నాడు. ఇటువంటి సమయంలో అదేమీలేదు. మేము పన్నుకడతాం, మీ ఆటంకం తొలగించుకోండి అని వారు చెబుతున్నట్లుగా అంటున్నారు. మరి వారేవిధంగా అట్లా చెబుతున్నారో నాకు అర్థం కావడంలేదు. మంత్రిగారిని నేను కోరేదేమిటంటే — ఎక్కడ అయితే ఆ విధంగా కోరుతున్నారో ఆ కాన్‌స్టిట్యుయెన్సీస్‌లో పెంచండి; అక్కడి ప్రజలు కోరుతున్నప్పుడు పెంచకపోవడం న్యాయం కాదేమో. వారు చెబుతు

న్నారుగదా, తాము ప్రజలవద్దకువెళ్ళి చెప్పామని. వారు ఏ ఫాక్టర్స్‌పై గెలిచారో, మేము ఏఫాక్టర్స్‌పై గెలిచామో ఎలక్షనుపై మనకందరకూ తెలుసు. వారు శిస్తు విషయం చెప్పి మేము గెలిచాము అంటున్నారు; సూర్యనారాయణరాజుగారు. అయితే మేము గెలిచినచోట్ల మీరు ఓడిపోరుగదా, అందుచేత గెలిచినచోట శిస్తుపెంచి, వోడిపోయినచోట పెంచకుండావుంటామా, అది సూత్రం అవుతుందా ? అందుచేత దయచేసి యీ బిల్లును ఆపి, కనీసం తెలంగాణాలోని చిన్న సోర్సెస్‌పై తగ్గించడం అవసరం. దీనిని పూర్తిగా మళ్లీ ఉపసంహరించుకునేవిధంగా ఆలోచించవలసినదిగా నేను మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. మొత్తం తెలంగాణాలో జరిగే అన్యాయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని తిరిగి పరిశీలించవలసినదిగా మరొకసారి మీ ద్వారా వారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— వారు చెప్పింది నిజమే, ఎక్కువ కావచ్చు. అయితే ఎవరైతే ఎక్కువ యివ్వవలసివస్తుందో వారిదగ్గర తీసుకోకుండావుండే మార్గం కూడా పరిశీలించడం జరుగుతున్నది అని ప్రభుత్వ పక్షాన నేను వారికి హామీయిస్తున్నాను. ఇంక, ప్రాస్పెక్టివ్ విషయంలో, యీ ప్రికేరియస్ సోర్సెస్ విషయమై మనమందరం కూర్చుని ఆలోచిద్దాం. అచ్యుతరెడ్డిగారు చెప్పినదానిలో సత్యం వుంది. కోర్టు భయం మాకు వుండనేవుంది. కోర్టు భయం వుండబట్టే, వెనక న్యాయం చేద్దాం అనుకున్నది నిలబడకపోబట్టే యిప్పుడు న్యాయం చేద్దామనుకున్నా కూడా మరల నిలబడదేమోననే అనుమానంవలన...... మీతో సంపూర్ణంగా ఏకీభవిస్తున్నాం.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—మనమంతా న్యాయమనుకున్నది ఎవరుకాదంటారు.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— అట్లాకాదు. సుందరయ్యగారు చేసిన సూచనను బట్టే, ఆయకట్టువిషయం ఆలోచించి చేయడమైనది. ఇందులో పార్టీ విషయమే లేదు. కాంగ్రెసుకానీ, కమ్యూనిష్టులుగానీ, ఇది పార్టీల దృక్పథాన్నిబట్టికాదు. దీనికొక మార్గాన్ని అందరంకలిసి ఆలోచిద్దాం. అందువలన, పదే పదే ఆ విషయం చెప్పవలసిన అవసరం లేదు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—ఇప్పుడు ప్రభుత్వం తీసుకొచ్చిన బిల్లు ఇర్రేషనల్, ఇన్‌డిస్క్రిమినేటరీగా వుంది కాబట్టి దానిని మార్చదలచుకున్నాం, కాబట్టి మేము కొన్ని సవరణ్లు మా వద్ద పెట్టుకున్నాము....... ....

శ్రీ వి. బి. రాజు :— నేను ఇర్రేషనల్ అనలేదు. ఇప్పుడు ఇంటిగ్రేషన్, రేషనలైజేషన్, సింప్లిఫికేషన్ యీ మూడు ప్రిన్సిపుల్స్‌పై ఆలోచిస్తున్నాం. అచ్యుతరెడ్డిగారు కూడా ఎనలైజ్ చేశారు. డెల్టా ఏరియాస్‌లోవున్న భూములపై ఖర్చుతక్కువగావున్నది, ఆదాయం ఎక్కువగా వున్నది; ఇక్కడ ఆదాయం తక్కువగా వున్నది ఖర్చు ఎక్కువగా వున్నది; నియర్ పారిటీ రాలేదు అని చెప్పడం జరిగింది. ఇన్నివందల సంవత్సరాలుగా జరుగుతూవస్తున్నదానికి ఒక్కసారి నియర్ పారిటీ రాదు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— దానిప్రకారంగా చూస్తే, మీరు యింతకు ముందు చెప్పినదానిప్రకారంగా చూస్తే, ఇర్రేషనల్, ఇన్‌డిస్క్రిమినేటరీగా. కనబడుతుంది........

శ్రీ పి. బి. రాజు :— నేను అనని మాటలు నేను అన్నట్లుగా చెప్పవద్దు దయచేసి,

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— అట్లా అని కాదు ......

శ్రీ కె. అచ్యుతరెడ్డి :— నేను వారు చెప్పినదానితో ఏకీభవిస్తాను. అయితే ప్రైవేటు కాల్వలు, నదీనదాలు వెట్‌గా అవుతుంది, డ్రైగా ట్రీట్ చేస్తున్నారు. నేను చెప్పింది, ప్రికేరియస్ సోర్సెస్ అక్కడా యిక్కడా వున్నవి. వాటిని డ్రైగా ఎందుకు ట్రీట్ చేయరు ? దానిని ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ పి. బి. రాజు :— ఈ ప్రైవేటుకాల్వలు, నదీనదాలు, అడంగులు, పహిణీల ఎంట్రీలో వున్నవి. ప్రికేరియస్ సోర్సెస్‌గురించి మాత్రం ఎంట్రీ ఏమీలేదు. ఆంధ్రలోవున్నట్లుగా, యిక్కడ వాటికి సంబంధించి రికార్డు ఏమీలేదు. నాగిరెడ్డిగారు సెలక్టుకమిటీలో పదిసార్లు పట్టుబట్టి అడిగారు. ఒక మాట కూడా తీసుకున్నాడు. ఇందులో ఎడమెన్సీ ఏమీలేదు. అయితే ఇప్పుడు డిబేటువలన అదేమీ తేలదు.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాల రెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఈ భూమిశిస్తు బిల్లు చాలా విమర్శకు గురికావడం దురదృష్టకరం. ప్రతిపక్ష సభ్యుల కేకలు. బొబ్బరింపులు. నాగిరెడ్డిగారి ఇంచ్ బై ఇంచ్, ఫుట్ బై ఫుట్ క్రిటిసిజం యిందంతాచూస్తుంటే ప్రభుత్వం తలపెట్టే అభివృద్ధి కార్యక్రమాలతో వీరు సహాయకారిగా వుండడానికి నిర్ణయించుకోలేదా ? అనే సందేహం నాకు కలుగుతుంది. లచ్చన్నగారు భూమిశిస్తే వుండకూడదన్నారు. ఆ తరువాత భూమిశిస్తులేకపోతే రైతుకు భూమిపై హక్కువుండదనేవిషయం గమనించి, స్వతంత్రపార్టీ మూలసిద్ధాంతమైన వ్యక్తిగత హక్కు, రక్షణ దానికి తిరిగి వారు కట్టుబడడం జరిగింది. అయితే లచ్చన్నగారు సుప్రీంకోర్టు తీర్పును పదేపదేవల్లిస్తూవుంటారు. వారు ఏమి చెప్పారో నేను వివరంగా మీకు చెబుతాను. 1930లో చేసిన రీసెటిల్మెంటు ఒక విధంగా శాస్త్రీయంగా కనబడుతుంది. ఇప్పుడు మనం చూస్తే కొన్ని అవకతవకలు వున్నట్లుగా కనబడువచ్చుగాని. ఆ దినాలను దృష్టిలోపెట్టుకున్నప్పుడు యిది ఒక క్రమ పద్ధతిలోనే జరిగినట్లు అనిస్తుంది 1962 లో మనం ఒక చట్టంచేసుకున్నాం. దానికి సంబంధించి వారు తీర్పు యిచ్చారు. ముఖ్యంగా యీ ఒక్కపాయింటుపైన యిది శాస్త్రీయంగా లేదు, 1930లో చేసినవిధానానికి అనుగుణంగా లేదు ఇది, ఆ విధానంవలన హెచ్చుతగ్గులున్నాయి కనుక అది చెల్లడానికి వీలులేదని చెప్పారు కాని అసలు శాసన సభకు పన్నులువేసే అధికారం లేదని ఎప్పుడూ కూడ చెప్పలేదు. లచ్చన్నగారు. యితర నాయకులు శాసన సభకు పన్నులు వేసే అధికారమే లేదని చెబితే అది శాసన సభ హక్కులను కుంచించినట్లే అవుతుందని స్పష్టంగా మనవిచేస్తున్నాను. పన్ను వేయడానికి ప్రభుత్వానికి హక్కు

నిర్ణయించిన తరువాత, 1932 లోని సర్వే సెటిల్మెంటు ప్రకారం ఇది జరగలేదు, న్యాయం జరగలేదు, అక్కడక్కడ అవకతవకలు జరిగినాయని చెబుతున్నారు. నిజమే. అయితే, యీ తరుణంలో యీ తర్జనభర్జనలకు దిగి ఇది సక్రమంగా చేయాలంటే ఎంత కష్టనష్టాలకు గురవుతుందో ఆలోచించవలసివుంటుంది. ఈక్విటబుల్‌గా, రీజనబుల్‌గా చేయాలంటే-యీ తరాలు వున్నగువాటి విషయం మళ్ళా పరిశీలన, పరిశోధన చేయాలంటే యిది ఒక నెలలోగాని, ఒక సంవత్సరం లోగాని, 5 ఏండ్లలోగాని జరిగేపని కాదుకదా. అందువలన ఇప్పుడు ఏదో ఒక రూపంలో బిల్లు తెచ్చుకొని, కొంత ఆదాయం రాబట్టుకొని ప్రభుత్వ కార్యకలాపాలు కొనసాగించుకొనవలసివుంటుంది. ఇప్పుడు యీ తర్జనభర్జనలకు దిగకుండా, రైతాంగానికి యితరవిధాలుగా ఏమిచేయగలుగుతున్నామనే విషయం ప్రధానంగా ఆలోచించాలి. ఎక్కడో రెండు రూపాయలు ఎక్కువ పడిందని, ఎక్కడో రెండు రూపాయలు తక్కువ పడిందని దానిని మాగ్నిఫై చేసి దారుణంగా వుంది, అన్యాయంగా వుంది అని రిజియనువైజుగా కూడ యీ బిల్లును విమర్శించడం విచారకరమైన విషయం. ఈ నాడు మనం అధ్వాన్న పరిస్థితులలోవున్నాము, రైతాంగం అధ్వాన్న పరిస్థితులలో వుంది ఇటువంటప్పుడు వారికి ఒకటి, రెండు రూపాయలు తగ్గించటంవలన పెద్ద మేలు చేసినవారమవుతామా అనేదికూడ ప్రధానంగా ఆలోచించాలి. భారతదేశములో సుమారు 35 కోట్ల ఎకరాలు సాగుకు లాయికీ అయిన భూమి వుండగా యీనాడు 9 కోట్ల ఎకరాలకు కూడ నీటిపారుదల సౌకర్యాలు కలుగజేయలేకపోతున్నాము. ఇరిగేషను పొటెన్షియల్ లెక్కలోకి తీసుకుంటే 25 కోట్ల ఎకరాలకు నీటిపారుదల సౌకర్యాలు కలుగజేయడానికి నీరువుందని లెక్కలద్వారా తెలుసు. డబ్బులేని కారణంగా యీ సౌకర్యాలు కలుగజేయలేకపోతున్నాము. రైతు క్షేమం కాంక్షించేవారు మొట్టమొదట వారికి నీటిపారుదల సౌకర్యం కలుగజేయాలి కాబట్టి డబ్బు సమకూర్చుకోవాలి. అయితే, ఆ డబ్బు ఎక్కడనుంచి రావాలి? నాగిరెడ్డిగారు డిస్సెంట్ నోటుయిచ్చారు. వారు అందులో మంచి పద్ధతులు సూచించారు. అయితే, యీ తరుణంలో ఎక్స్‌పరిమెంటు చేసి, తర్జనభర్జన చేసి ఏది న్యాయము, ఏది అన్యాయము అనేది తేల్చుకోవడానికి ఇప్పుడు సమయమా? నాగిరెడ్డిగారంటే నాకు చాల గౌరవం. ఆ ప్రిన్సిపుల్‌తో నేనుకూడ అంగీకరిస్తున్నాను. అయితే ఆ పని యిప్పుడు సాధ్యమవుతుందా అనేది అనుమానంగా వుంది. వారిపార్టీ కొన్ని రాష్ట్రాలలో ప్రభుత్వంలో వుంది. కాబట్టి వారు చెప్పిన పద్ధతులలో అక్కడ భూమిశిస్తు చట్టం ప్రవేశపెట్టించి, అక్కడ ఏమి ఫలితాలు వస్తాయో, ఏమి అభివృద్ధి వస్తుందో చూచి, ఇదిగో మేము ఫలానచోట చేసి చూపించాము, అభివృద్ధికి వచ్చింది. మీరుకూడ చేయండి అని యిక్కడ చెబితే బాగుంటుంది అది మరచి పోయి, యిక్కడనే ముందు అమలు చేయాలని చెప్పడం హాస్యాస్పదంగా వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. రత్నసభాపతిగారు, లచ్చన్నగారుకూడ ఇది ఎప్పుడో 1932 లో జరిగింది, దీనివల్ల ఇప్పుడు కష్టనష్టాలు వున్నాయి అని చెబుతున్నారు. వారుకూడ వారి ప్రభుత్వాలు ఇతరచోట్ల వచ్చాయి కాబట్టి వారు అక్కడ అమలు చేయించి,

అక్కడ ఘనమైన అభివృద్ధి సాధించామని చెపితే-మంచిని ఎక్కడనుంచైనా తీసుకుంటాము. చైనావారు చెప్పినా, రష్యావారు చెప్పినా, అమెరికా వారు చెప్పినాకూడా మంచి కార్యక్రమాలుగా వున్నవాటిని అవలంబిస్తామని నేను హామీయిస్తున్నాను. అగ్రికల్చరల్ టాక్సు గ్రేడెడ్ టాక్సు వేయాలన్నారు. అది న్యాయంగానే కనుపిస్తోంది. కాని అప్పటి పరిస్థితులలో అగ్రికల్చరు హీనముగా వుంది. ఇప్పుడిప్పుడే పుంజుకుంటోంది. ఒక విధమైన విప్లవం వచ్చే పరిస్థితి వుంది. అక్కడక్కడ ఇప్పుడె సాధించామని చెప్పుకోడానికి ఎటువంటి విమానం తిరిగితిరిగి ఎప్పుడో పైకి లేచినట్లు మనం ఇంకా తిరగడంలోనే ఉన్నాము కాని పైకి లేచే శక్తి యింకా రాలేదుకదా. పెట్టుబడులు ఎక్కువగా కావాలి. ఎక్కువగా పెట్టుబడులు లేనిదే వ్యవసాయరంగములో యీ కార్యక్రమాలు నిర్వహించి అభివృద్ధి సాధించడానికి వీలులేదు. కమర్షియల్ బాంక్సు-బాంకులను పూల్ చేసి, అగ్రికల్చరల్ ప్రోగ్రామ్సుకు ఫినాన్సుచేసి, అభివృద్ధి చేయడానికి సహాయం చేయాలి. అగ్రికల్చరుకు ప్రాముఖ్యం యిచ్చి, ముందుకు పోతే: పోతే మనదేశం వెనుకబడిపోతుంది, తునాతునకలై పోతుందనే విషయం గమనించి ఇప్పుడిప్పుడే అక్కడ నుంచి, యిక్కడనుంచి పెట్టుబడులు తెచ్చుకుంటున్నాము. గ్రేడెడ్ టాక్సు, ఇన్కం టాక్సు- యివన్నీ తెచ్చిపెట్టితే- ఇప్పుడు వ్యవసాయ రంగములో అభివృద్ధి సాధించడానికి వీలుండదనే విషయం మీరంతా కూడ గమనించాలని చెబుతున్నాను. ఈ బిల్లులో తక్కువ ఆదాయవర్గాలవారికి యీ ప్రైసెస్ వల్లగాని, గవర్నమెంటు చేసిన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలవల్లగాని లాభం రాలేదు, ఎక్కువ భూస్వాములకే ఉపయోగ పడిందని నాగిరెడ్డిగారు చెప్పారు. అయితే, భూస్వామి అంటే ఎవరో అయన నిర్వచనం చెప్పలేదు. 50 ఎకరాలవున్నవారు భూస్వామో, 100 ఎకరాలున్నవారో, లేక 500 ఎకరాలున్నవారు భూస్వామో, ఎవరిని వారు భూస్వామి అనుకుంటున్నారో చెప్పలేదు. వారి ఏరియాలో తెనాలు క్రింద 100-50 ఎకరాలు నాగులోకి వస్తే ఎల్. ఎం బి. ద్వారా ఆ ప్రాంతములో అప్పులు తీసుకున్నారా, లేదా? బీదవారికి ఆ అప్పులు, ప్రభుత్వం తరపున కార్యక్రమాలవల్ల లాభము రాలేదని నాగిరెడ్డిగారు చెప్పడం న్యాయంగా వుందా?

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—నేను యిచ్చిన ఫిగర్సు ఇండియా రిజర్వుబ్యాంకు రిపోర్టులోనుంచి యిచ్చాను. అ రిపోర్టులో వదివేల రూపాయలకుమించిన ఆస్థికలిగినవారిలో 13 పర్సెంటు మందికి—ఆ 13 పర్సెంటురైతాంగానికే యీ కోఆపరేటివ్ బాంక్సు ద్వారా వచ్చే 53 పర్సెంటు అప్పులు లభించాయని, మిగతా వారికి దొరకలేదని రిజర్వుబ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియావారు సర్వేచేసి తయారు చేసినరిపోర్టులో వుంది ఇది మనకు కనుపిస్తున్న రియాలిటీ.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి:—వారు మరి 65 పర్సెంటు భూమిశిస్తు యిస్తున్నారు అనేమాట వారు మరచిపోతే ఎట్లా? ముఖ్యంగా వారి వల్లనే ఎక్కువ ఆదాయంకూడ వస్తోందనేదికూడ మరచిపోకూడదు. ఎక్కువ

ఆదాయవర్గాలవారి భారం వుందని గ్రహించే, వారు చెప్పడానికిముందే, పది రూపాయలలోపు శిస్తు వుండేవారికి మేము మినహాయించాము. ఇది వారు చెప్పకముందే అంగీకరించామనేవిషయం స్పష్టంగా చెబుతున్నారు. బడ్జెటు సమావేశ సమయంలోనే దీనిని గురించి పాలసీ స్టేటుమెంటు యిచ్చారు కాబట్టి వారు మాపైన విజయం సాధించింది ఏమీలేదని చెబుతున్నాను. ప్రకాశం పంతులుగారి స్మారక చిహ్నంగా తక్కువ ఆదాయవర్గాలవారికి యీ శిస్తు మినహాయింపు అనేది గర్వింపదగిన విషయం, ఇందుకు ప్రతిపక్షాలుకూడ ప్రభుత్వాన్ని అభినందించవలసివుంది. వారికి యిష్టంలేదు కాబట్టి అభినందించలేదు. అంతే. రాయలసీమ ప్రతినిధి — అనసూయమ్మగారు అక్కడి పరిస్థితులు చెప్పారు. అక్కడ చెరువులు, కుంటలు వుంటాయి. అవి రెండు మూడేండ్లకు ఒకసారి నిండుతాయి. అక్కడ కొన్ని బాధలు వున్నాయి. ఆ విషయం గమనించి 15 వ క్లాజుక్రింద యిచ్చిన సౌకర్యం యింకా కొంచెం విస్తరించి ఆమెచెప్పినట్లు చేస్తే బాగుంటుందని నాకుకూడ అభిప్రాయం కలిగింది. అక్కడ బాధలు వున్నాయి. కొన్ని దృష్టాంతములు నాగిరెడ్డిగారుకూడ చెప్పారు. బాగానే వుంది. కాని వారు వారి రాష్ట్రాలలో అవలంబించే పద్ధతి చెబితే బాగుంటుంది డిస్కమిషనను వస్తుందేమో, మారిస్తే హైకోర్టుకు, సుప్రీంకోర్టుకు పోయి, ఇది సవికిరాకుండా పోతుందేమోననే అనుమానం కూడ వుంది, ఇప్పుడున్న పరిస్థితులలో ఇంతకంటె మెరుగుపడడం సాధ్యం కాదు. డబ్బు రాబట్టుకోవలసిన పరిస్థితి వుంది కాబట్టి ప్రభుత్వం తెచ్చిన యీ బిల్లును సమర్థిస్తూ, నేను విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. వాసుదేవ రావు:— అధ్యక్షా, ఈ బిల్లును సాధారణమైన పరిస్థితులలో తీసుకురావడంలేదనే మనం ప్రధానంగా గమనంలోనికి తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. 1962 వ సంవత్సరంలో అదనపు భూమి శిస్తు బిల్లు పాస్‌చేసుకున్నపుడు వీలైనంత వరకు న్యాయం మొత్తంమీద తారతమ్యాలు చూచి బిల్లు పాసుచేసినప్పటికి సుప్రీంకోర్టు న్యాయ శాస్త్రరీత్యా సాంకేతిక లోపాలు ఉండడంవల్ల ఆ బిల్లు రద్దుచేసారు. దానివల్ల ఏర్పడిన పరిస్థితి ఏమిటి? ప్రభుత్వానికి ఏశిస్తు వసూలు చేసుకునే అవకాశంలేని క్లిష్ట పరిస్థితి ఏర్పడింది. 1962 కు పూర్వం ఉన్నశిస్తు కాని 1962 తరువాత ఉన్నశిస్తు కాని వసూలు చేసుకునే స్థితి లేకుండా 1962 సంవత్సరం బిల్లుద్వారా వసూలుచేసిన అదనపు భూమిశిస్తు తిరిగి రైతులకు ముదరా చెల్లించవలసిన పరిస్థితి వచ్చింది— సుమారు 20 కోట్లు, ప్రభుత్వం ప్రజలకు తిరిగి డబ్బు ఇవ్వాలని అంగీకరించినపుడు ప్రభుత్వం ఎక్కడనుంచి ఇవ్వాలి? ఏదోఒక విధంగా ప్రజలనుంచి రాబట్టుకుని ఆవిధంగా ముదరా ఇవ్వవలసిన పరిస్థితి ఉన్నది. ఈ బిల్లు అసాధారణమైన పరిస్థితులలో తీసుకు రావడం జరిగిందని ఈ బిల్లు కేవలం stop gap గా ప్రభుత్వం తీసుకు వచ్చిందని నేను భావిస్తున్నాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:— అవునేమో చెప్పమనండి. Does he agree that this is a stop-gap Bill·

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు:— ఈనాటి శాసనం ఏ చ్ఛేతరాల వారికి మహాత్తరమైన మూలికగా ప్రసాదించినామని ప్రభుత్వం అనుకుంటున్నదని నేను అనుకోవడం లేదు. అట్లా ప్రభుత్వం అనుకుంటే అది సరియైనది కాదని నా అభిప్రాయం వెలిబుచ్చుతున్నాను. మనం చాలా విచిత్రమైన నావలో ప్రయాణం చేస్తున్నాము. ప్రయాణాన్ని ఆపడానికి వీలులేదు. నడుస్తూనే ఉండాలి. ఈ నావ మరమ్మత్తు చేస్తూనే ఉండాలి. ప్రభుత్వం ఇంతవరకు ఏ rate of progress రాష్ట్రంలో maintain చేస్తూ వచ్చిందో ఆ rate నే continue చేస్తూ పోవలసి ఉంటుంది. ఈ బిల్లును ఆపద్ధర్మ చర్యగా పరిగణించవలసి ఉంటుందని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఈ బిల్లు ప్రవేశపెట్టిన తరువాత ఇంతవరకు అనేకమంది సభ్యులు ఈ బిల్లుపై అమూల్యమైన అభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చారు. వెలిబుచ్చేటపుడు ప్రతిపక్షం లోనివారు కాని అధికార పక్షంలోనివారు కాని అందరు ఒక విషయాన్ని స్పష్టంగా గమనించినారని చెప్పడానికి సాహసిస్తున్నాను. ఏదో ఒక రూపంగా పన్నులు వేయవలసిన అవసరం ఉందని ఈ ప్రభుత్వం నడవడానికి ప్రజలకు సౌకర్యాలు అందించడానికి ఈ అవసరాన్ని ఎవరూ కాదనలేరు. ఏదో ఒకరకంగా పన్ను వేయవలసిన అవసరాన్ని గుర్తించినందువల్ల బిల్లును ప్రత్యక్షంగానో పరోక్షంగానో బలపరచినదనే నేను భావిస్తున్నాను. బిల్లును ప్రవేశపెట్టిన తరువాత చర్చలయొక్క సారాంశాన్ని చూస్తే ఏమి తెలిసినది? ఈ బిల్లును చాలా తొందర పాటుగా తెచ్చారని చెబుతున్నారు. నిజంగా తొందరపాటుగా తెచ్చారా అనే మొదటి ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పుకోవాలి. నేను మొదటనే మనవిచేసాను. ఇది ఆపద్ధర్మచర్య అయినప్పుడు తొందరపాటుగా తెచ్చిన బిల్లు కాదు. బడ్జెటు సమావేశంలో రివెన్యూ మంత్రిగారు బిల్లులోని ప్రధాన అంశముపై స్టేటుమెంటు ఇచ్చారు. పెద్దలు చర్చించారు, పత్రికలు చర్చించాయి, తరువాతనే బిల్లు ప్రవేశపెట్టారు. తరువాత బిల్లుపై సాధారణ చర్చ జరిగిన పిమ్మట సెలక్టు కమిటీ క్షుణ్ణంగా పరిశీలించింది. ఈనాడు ఈ బిల్లు మన ముందు ఉన్నది. ఇంత కార్యక్రమం జరిగిన తరువాత కేవలం తొందరపాటుతో తెచ్చారని వ్యాఖ్య, విమర్శచేయడం సబబుగా లేదని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. చాలా మంది పెద్దలు మాట్లాడుతూ వివిధములైన అభిప్రాయాలు ఇచ్చారు. భూమిపై పన్ను ఉండనే రాదని, భూమిపై పన్ను ఉన్నప్పటికి ప్రభుత్వం నుండి ఎటువంటి సహాయం, services పొందని మెరక భూములపై శిస్తు వసూలు చేయడం ఏమాత్రం ప్రభుత్వానికి ధర్మం కాదని, మెరక భూముల పై శిస్తు రద్దుచేయవలసిన అవసరం ఉందని అభిప్రాయం వెలిబుచ్చుతూ వచ్చారు. గిట్టుబాటు కాని కమతాలపై మాగాణి అయినా మెరక అయినా శిస్తు ఉండడానికి వీలులేదనే అభిప్రాయం కూడా వెలిబుచ్చుతూ వచ్చారు. ఇప్పుడు ఉన్న వ్యవస్థలో వ్యవసాయేతర వర్గాలవారు ఏన్యాయ సూత్రాలపై ఏవిధంగా పన్ను చెల్లిస్తున్నారో భూమిపై ఆధారపడిన రైతులకు కూడా అదే సూత్రాన్ని అనుసరించి పన్నులు చెల్లించాలి కాని ఈ తారతమ్యం సరియైనది కాదనే అభిప్రాయం కూడా వెలిబుచ్చుతూ వచ్చారు. మరొక సూచన — ఎప్పుడో వెనుక ఎవరు చేసినారో, ఏపద్ధతులపై చేసినారో, ఆనాటికి ఈనాటికి కాలమాన పరిస్థితులలోను

భూమి పరిస్థితులలోను తేడా వచ్చింది కాబట్టి fertility ని బట్టి నీటివసరులను బట్టి మార్కెటుకు రాక పోకల సౌకర్యాలను బట్టి పంటల ధరలను బట్టి శాస్త్రీయంగా భూమి శిస్తు మదింపు జరగాలి. కాని ఈ విధంగాజరుగకూడదనే అభిప్రాయంకూడా వచ్చింది. ఇవి అన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకుంటే ఒక విషయం స్పష్టంగా ఆలోచించవలసి ఉంది. భూమి శిస్తు మదింపును భూమి వ్యవస్థను దృక్పథంలో పెట్టుకోకుండా ఆలోచించడమా అని. స్వతంత్రం వచ్చిన తరువాత భూమి వ్యవస్థకు సంబంధించి ఫ్యూడల్ భూస్వామ్య వ్యవస్థ ఉండడానికి వీలులేదని కాంగ్రెస్ పార్టీ పదే పదే చెబుతూ వచ్చింది. ఆ నిర్ణయాలకు అనుగుణంగా జమీందారీలను రద్దు చేసారు. దారీలను అగ్రహారాలను ఈనాములను రద్దు చేసారు. అన్నింటిని రద్దు చేసారు. కాని ఒక్క slogan మిగిలిపోయింది. దున్నేవాడికే భూమి అనే సిద్ధాంతం. ఈ నాడు అన్ని జమీందారీలు, జాగీరులు రద్దు అయినప్పటికి దున్నేవాడి చేతిలో భూమి ఉన్నదా అంటే బొత్తిగా లేకపోలేదు కాని ఎంత భూమి దున్నేవాడి చేతులలో లేదు. Absentee landlordism ఈ రోజున చాలా బలంగా ఉందని ఒప్పుకుని తీరవలసి ఉంది. కాంగ్రెసు పార్టీ సోషలిస్టు సమాజస్థాపనకు పూనుకుంటున్నామని కంకణం కట్టుకున్నప్పుడు అందుకు అనుగుణమైన విధానం ఆర్థిక శాస్త్రరీత్యా రూపొందించుకోవాలి. భారతదేశంలో 80% భూమిపై basic issue పరిష్కరించవలసిన అవసరం ఉన్నది. అనేక మంది పెద్దలు అనేక విధాలైన సూచనలు ఇచ్చారు. వాటిని గమనంలోనికి తీసుకొని భూమి వ్యవస్థను భూమి శిస్తును ఒకే సమస్యగా పరిగణించి పరిష్కారం చేస్తేనే సంపూర్ణమైన న్యాయం జరుగుతుందికాని అంతవరకు వేరే మర్యాదకాని న్యాయంకాని సమకూర్చిన వారం అవుతామని నేను అనుకోవడం లేదు. నాకు సంపూర్ణంగా విశ్వాసం ఉన్నది—బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారి ప్రభుత్వం ఈ దృక్పథంలో సోషలిస్టు సమాజ స్థాపనను ఆర్థిక సిద్ధాంతరీత్యా పార్టీ అంగీకరించినపుడు అందుకు అనుగుణమైన radical outlook, progressive legislation శాశ్వతంగా ముందు తరాల వారికి మార్గదర్శకంగా ఉండేటట్లు చేయవలసిన అవసరం ఉన్నదని అది కాంగ్రెస్ పార్టీ చేయజాలనపుడు కాంగ్రెసు పార్టీ చేయజాలలేదని రిమార్కు భావితరాల వారు చరిత్రలో వ్రాయడానికి పనికి వస్తుంది కాని మరొకటి కాదు. ఈ కారణాన్నిబట్టి అందుకు అనుగుణంగా ప్రభుత్వం యీ నాడు యీ భూమి శిస్తు బిల్లును అపద్ధర్మ చర్యగా గుర్తించి శాశ్వతంగా ఒక శాస్త్రీయ పద్ధతులలో యీ నాడు మనం సిద్ధాంతీకరించుకున్న సిద్ధాంతాలకు అనుగుణంగా అనువైన ఒక స్పష్టమైన బిల్లును తేవడానికి ఒక సంవత్సరం కానీయండి రెండు సంవత్సరాలు కానీయండి. మూడు సంవత్సరాలు కానీయండి శ్రమపడి నిపుణులు బాగా స్టడీ చేసి ప్రత్యేకమైన కృషి చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, ఇప్పుడు యీ బిల్లుకు సంబంధించినంతవరకు నేను ఒక విధముగా దీనిని ప్రోగ్రెసివు బిల్లు అని అభినందిస్తున్నాను. యెందుకంటె యిందులో యేదయితే మనకు సాంఘిక న్యాయం కావాలంటున్నామో పేదవాడిపైన పన్ను భారం పడకూడదని అంటున్నామో, మోయలేనివాని మీద పడకూడదంటున్నామో కిట్టు

బాటు కాని కమాతలపైన పన్ను పడకూడదని అంటున్నామో ఆ మార్గంలో ఒక ప్రధానమైన అంశము యీ బిల్లులో ఉంది. అదేమిటంటె 10 రూపాయల లోపు శిస్తు కట్టేవారు యెవరైతే ఉన్నారో వారిని యీపన్నులనుంచి మినహాయించడం జరిగింది.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—మెట్టభూములకు సంబంధించిన క్రమే మినహాయించడం జరిగింది.

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు:—మెట్టభూములను మినహాయించడం జరిగింది. ఇది అభివృద్ధికి ఒక ప్రధానమైన చిహ్నమని మనవిచేస్తున్నాను. ఆ విధముగా బిల్లు ఉన్నందుకు ముఖ్యంగా ప్రభుత్వాన్ని, బ్రహ్మానందరెడ్డిగారిని, వి. బి. రాజుగారిని అభినందిస్తున్నాను. అందువల్ల యింతకుముందు గవర్నమెంటు లెక్కలను బట్టి సుమారు 68 లక్షల పట్టాదారులలో 10 రూపాయల మినహాయింపువల్ల 38 లక్షల పట్టాదారులకు వర్తిస్తుంది. వచ్చే రెండు మూడు సంవత్సరాలలో దాదాపు 25 రూపాయల వరకు ఉన్నటువంటి శిస్తు కట్టేవారికి యీ పది రూపాయలలోకి వచ్చేస్తారని అనుకుంటున్నాను. అది యెట్లా అంటె జాయింటు పట్టాల విభజన జరిగిన తరువాత తెలంగాణాలో రికార్డు ఆఫ్ రేట్సు ప్రత్యేకంగా రైతుల హక్కుల ద్వారా షిక్మీ హక్కులు యితరత్రా వీటిద్వారా భూమి విభజన జరిగి యెవరి భూమికి వారికి పట్టా కచ్చితంగా వచ్చినప్పుడు వీరి సంఖ్య యింకా హెచ్చుగా పెరిగేటటువంటి అవకాశం ఉంది. అందుకని యిది అభివృద్ధికరమైన చర్యగా మనవి చేస్తున్నాను. అంతే కాకుండా యేవో తారతమ్యాలున్నాయంటున్నారు అవన్నీకూడా యీ నాడు మన కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం తెచ్చిపెట్టింది కాదని దృష్టిలో పెట్టుకున్నప్పుడు వెనుకటినుంచి వస్తున్న తారతమ్యమును యే విధముగా తగ్గించాలనేటటువంటి కోణంలో ఆలోచన చేయడం జరుగుతుంది. అందుకోసం 1962 లో ఆ సమస్య సమగ్రంగా పరిశీలించి తీసుకోవడం జరిగింది. దురదృష్టవశాత్తు ఆ చట్టం రద్దు కావడం వల్ల యీ నాడు యేదో ఒక విధముగా 1962 సంవత్సరం యొక్క అదనపు శిస్తు చట్టం వల్ల యే ప్రభుత్వాదాయం వచ్చిందో 5 సంవత్సరాలనుంచి యే మేరకు పన్ను చెల్లిస్తూ వచ్చేరో ఆ మేరకు పన్నులు వేసుకోకపోతే బండి నడవదు అనే ఉద్దేశ్యముతో చర్య తీసుకున్నారు. తీసుకున్నప్పుడు తరి భూములపైన ఆంధ్రాలో నూటికి నూరు పెంచినా తెలంగాణాలో 50% పెంచినా మెరకలో తేడా లేదు ఆంధ్రలోను 75% తెలంగాణాలో పెరుగుదల జరిగింది. ఆంధ్ర డెల్టా ప్రాంతంలో తరి భూములకు 1962 శిస్తు కంటె చాలా భూములపైన తగ్గుతుంది. అసలు హెచ్చుగా ఉన్నశిస్తులలో తెలంగాణా ప్రాంతంలోను రాయలసీమ మరొకచోట శిస్తుపైన 30% అనేసరికి కొంత పెరుగుతుంది. దానికి కూడా ఒక క్లాజు పెట్టుకున్నారు. హోర్డుషిప్పు యేమయినా ఉంటే పరిష్కారం చేసుకొనవచ్చునని. ప్రికేరియసు సోర్సును గురించి నేను ఒక ముఖ్యమైన సూచన చేయదలచుకున్నాను. నాలుగు మాసాలైనా కనీసం నీరు నిండని యే సోర్సునైనా ప్రికేరియసు సోర్సుగా ప్రభుత్వం గుర్తించాలి.

ఈ నాడు ప్రభుత్వం 30% పెంచి 25% తగ్గిస్తామంటున్నారో అదిసబబుగా కనిపించడం లేదు. 40% అయినా తగ్గించకపోతే యీ తారతమ్యం తీసివేయజాలము అనే విషయాన్ని ప్రభుత్వం గమనంలోకి తీసుకోవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తూ ప్రతిపక్షాలవారితో ఒక విషయిం మనవి చేస్తున్నాను. ఈ అన్ని కారణాల దృష్ట్యా సభవారిముందున్న బిల్లును పదే పదే మాటలు చెప్పినారని మేము చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. చెప్పకూడదు, చెప్పినందువల్ల ప్రయోజనం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ బిల్లుమ కదలనీయము, తిరుగుబాటు వస్తుంది. యెల్లాజరుగుతుందో చూద్దామనే కోణంతో యీ సమస్య పరిశీలనచేసి కేవలం రాజకీయ దృష్టితో ఆలోచించవద్దు అని సవినయంగా విజ్ఞప్తి చేస్తూ బిల్లును సమర్థించవలసినదని ప్రార్థిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—అధ్యక్షా, నాకు ముందు కొంతమంది కాంగ్రెసు మిత్రులు యేదో డిసిప్లిను కోసము ఒకటి రెండు మాటలు దానిని సపోర్టుచేస్తున్నామని చెప్పినా వాస్తవాలను గుర్తించి పన్నులను వేసే విధానంలో వివిధ ప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి రిజీయనులు డిస్పారిటీసును ఒక రేషనలు పద్ధతిలో ఉండాలని కొంతమంది అయినా చెప్పినందుకు నేను చాలా సంతోషిస్తున్నాను. ఇప్పుడు మంత్రిగారు మేము యేదయినా విమర్శ చేసినప్పుడు దానిని కేవలం విమర్శ కోసం విమర్శ చేస్తున్నట్లుగా దానిని శాపనార్థాలుగా, తిట్లుగా వారు పదే పదే చెబుతున్నారు.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు (బాపట్ల):—విమర్శను గురించి కాదు. భాషను గురించి అన్నారు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—సరియైన పదజాలంతో అంటున్నా వారు అర్థం చేసుకోవడం లేదు. ఉన్నటువంటి విషయాన్ని గురించి గట్టి విమర్శచేస్తే తిట్లు అంటున్నారు. ఇవ్వాళ భూమి మీదపన్ను వేయాలా లేదా అనే సమస్య చర్చిస్తున్నట్లు భావించుకుని సమాధానాలు చెప్పారు. ఇది చాలా విడ్డూరంగా ఉంది. మేము యింతకుముందు యీ బిల్లు పైన సాధారణ చర్చ జరిగినప్పుడు తరువాత సెలెక్టు కమిటీలో ప్రతి పక్షాలు యిచ్చినటువంటి డిసెంటునోటులో స్పష్టముగా ప్రోగ్రెసివు టాక్సేషను మీద యెందుకు వేయకూడదని అడగడం జరిగింది. అయితే మన దురదృష్టం కొద్దీ ప్రిన్సిపుల్సు ఒప్పుకోవడం అమలులో రావడానికి మాత్రం అది ఆచరణలో అసాధ్యం అనడం యేవో కొన్ని కారణాలు చెప్పడం జరుగుతున్నది. ఇంతకుముందు కాంగ్రెసు మిత్రులు చెబుతున్నది యేమిటంటే ప్రోగ్రెసివు టాక్సేషను, గ్రేడెడు టాక్సేషను చేస్తే వ్యవసాయంలో పెట్టేటటువంటి పెట్టుబడి అంతటికి నష్టం వస్తుందని చెబుతున్నారు. దానిలో లాజిక్కు యేమిటో నాకు అర్థం కావడంలేదు. మరి సరియైన ప్రోగ్రెసివు టాక్సేషను వేసే మాటయితే అశేషమైన రైతులు యెవరైతే పేదవారుగా ఉన్నారో యెవరైతే 60-70%గా వున్నారో వారిపైన వేసే టాక్సేషను యిన్సిడెన్సు తగ్గించినప్పుడుఅగ్రికల్చరర్ వారు పెట్టే యిన్పుట్సు ఎక్కువవుతుంది. అన్ని విషయాలలో దేశానికి రాష్ట్రానికి ప్రజలకు క్షేమకరం అని మేము చెబుతూ

ఉంటే వారి చేతులో పెట్టుబడి పోతుందని వారు బాధపడుతున్నారు. అలాగే యితర రాష్ట్రాలలో చేశారా అని అడుగుతున్నారు. ఇతర రాష్ట్రాలలో అనేకమైనవి జరుగుతున్నాయి. కొన్ని యెక్స్‌పెరిమెంట్సు చేస్తున్నారు. కొన్ని చోట్ల 6 యెకరాలు యెగ్జెంప్షను లిమిట్సు వదిలేస్తామని అన్నారు. రకరకాలుగా వివిధ రాష్ట్రాలలో యెగ్జెంప్షను లిమిట్సు గురించి టాక్సేషనును రేషనలైజు చేయాలని పట్టుదలయిన పద్ధతిలో ఆలోచన చేస్తున్నపుడుమన రాష్ట్రంలో కేవలం నామమాత్రంగా 10 రూపాయలు అనేమాట అని మిగిలిన దానికి గ్రేడెడు టాక్సను ఆలోచించడానికి వీలు లేదని చెప్పడం యెంతమాత్రం సమంజసముగా లేదని మనవి చేస్తున్నాను. నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నది యేమిటంటే గ్రేడెడు టాక్సను వేయడంలో మీకు ఉన్న నిజమైన డిఫికల్టీ యేమిటో మమ్ములను కన్విన్సు చేస్తే యెట్టి ఆక్షేపణా లేదు. కాని నిజమైన యిబ్బంది యేమిటో చెప్పకుండా సర్చార్జి ఆక్టు తరువాత తీసుకు వస్తామని అన్నారు. అయ్యావారు యేమి చేస్తున్నారంటే తప్పులుచేసి దిద్దుకుంటున్నారన్నట్లు యీ పన్ను వేయడం యెందుకు? రాద్ధాంతాలు, సత్యాగ్రహాలు జరిగి సుప్రీం కోర్టు కొట్టేసిన తరువాత కూడా మళ్లీ అదే రకమైన తప్పులు చేస్తూ అశాస్త్రీయమైన, యిరేషనలు బిల్లు తయారు చేసి మళ్లా యెప్పుడో తరువాత దిద్దుకుంటామని వాసుదేవరావుగారు చెప్పారు. స్టాపుగాపు యేర్పాటు క్రింద తెచ్చాము. తరువాత గ్రేడెడు పద్ధతిన వేస్తామని చెప్పారు. అది సరియైన విధానమా అని అడుగుతున్నాను. ఇవ్వాళ గ్రేడెడు టాక్సేషను వేయడానికి మీకు ఉన్నటువంటి యిబ్బంది యేమిటో యీ హౌసుముందు, ప్రజలకు మీ మనస్సులో ఉన్నటువంటిది దాపరికం లేకుండా చెప్పి ప్రజలతో మీ అభిప్రాయాలు యివి అని చెబితే అభ్యంతరం లేదు. కాని అది యేమీ లేకుండా ఊరికెనే వేయాలి కాబట్టి వెంటనే తొందరగా వేసుకోవాలి కాబట్టి అనడం తప్ప మీ డిఫికల్టీ యేమిటి? సెలెక్టు కమిటీ స్టేజిలో ఉన్నటువంటి పరిమితిలో సరార్జి ఆక్టు పెట్టనక్కర లేకుండా స్టాండర్డు అసెస్మెంటు ఆధారం చేసుకొని గ్రేడెడు పద్ధతిలో టాక్సు వేయండి అని చెప్పినప్పుడు దానిని ఒప్పుకోవడం లేదు. వారి వెనుక వున్న వారిని offend చేయడానికి ఇష్టము లేదని. వారికి కష్టము కలుగుతుందని వారి మనస్సులో వున్నదిచెప్పి వారి honesty ని ప్రదర్శించుకొంటే సంతోషిస్తాము. వారి వెనుక వున్న వారికి graded tax వేస్తే ఎక్కువనష్టము జరుగుతుందని అంగీకరించారు అన్నమాట. వారి existenceకి stake వస్తుందని బహిరంగముగా చెప్పడము జరిగితే సంతోషిస్తాము. Progressive taxation వేయడానికి కారణాలు చెప్పకుండా, blank గా విడిచి పెట్టి irrational and unscientific గా వున్న బిల్లును తీసుకునివచ్చి ఆమోదించాలని కోరితే ఎలా సాధ్యము అవుతుందని కోరుచున్నాను. Concession ఇవ్వబడినట్లు చాలమంది మిత్రులు పదే పదే చెబుతున్నారు. రు. 10 ల లోపు శిస్తువున్న వారికి యిచ్చిన concession లో అయినా ఏమైనా seriousness వున్నదా అనే అనుమానము కల్గుతున్నది. Dry Lands కి సంబంధించినంతవరకు రు. 10 ల లోపు శిస్తు మినహాయింపు అన్నారు. ఇది ఎలా లెక్క వేస్తారో నాకు అర్థంకాలేదు.

ఏది unit గా పెట్టుకొని లెఖ్ఖ వేసి రు. 10 ల లోపు అనేది తేలుస్తారు ? ఒక గ్రామంలో వున్న రైతులందరి జాబితా తీసుకొని అందులో రు. 10 ల లోపు చెల్లించేవారు ఎవరు అనేది చూసి చేస్తారా? తాలూకాను బట్టి చేస్తారా ? జిల్లాను బట్టి చేస్తారా ? ఏ పద్ధతిలో చేస్తారని అడిగితే తాలూకాను unit గా పెట్టుకొని చేయదలచుకొన్నామని మంత్రిగారు చెప్పారు.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—గ్రామాన్ని unit గా పెట్టుకొని చేస్తాము.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—గ్రామము unit అని సెలక్టు కమిటీలోగాని, ఎక్కడా రాలేదు. దానికి సంబంధించి సవరణ ప్రభుత్వము వారే move చేస్తే అభ్యంతరము వుండదు.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—సవరణ అవసరముండదేమో ఎందుకంటే తాలూకా అని గాని, జిల్లా అనిగాని అంటే సర్టిఫికెట్ను తెచ్చుకోవాలి. Accounts కావాలి. గవర్నమెంటుకు డబ్బు వసూలు కాదు, గవర్నమెంటుకు ఇబ్బంది. రైతులకు ఇబ్బంది. ఏ village కి ఆ village unit గా పెట్టుకొంటే బాగుంటుంది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—క్రిందటిసారి తాలూకా unit అన్నారు. ఇప్పుడు village అంటున్నారు.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—తాలూకాయా లేక ఫిర్కా లేక గ్రామమా అనేది ఆలోచనలోవున్నదని చెప్పాము కాని తాలూకా అని చెప్పలేదు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఆ village unit అనేది act లో తీసుకొని వచ్చి satisfy చేయాలి గాని ఎప్పుడో తరువాత అన్నీ executive orders ద్వారా చేస్తాము అంటే సహజముగా చాల అనుమానాలు కలుగుతాయి. Village unit అనేది స్పష్టముగా చెప్పకపోతే ఇది అమలులోకి రావడము అసాధ్యము అని మా తాలూకాలోని గ్రామాలకు పోయినపుడు అనేక అభిప్రాయాలు వచ్చినవి. కాబట్టి దీనిని ప్రత్యేకముగా మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పటికయినా act లో ఇముడ్చడము కోసము అంగీకరించారని భావించవచ్చునా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—బిల్లులో అవసరములేదు. ప్రభుత్వము ఎట్లాచేయ బోతున్నదో చెబుతాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—అన్నీ executive orders ద్వారా ఇస్తామని దీనిని కూడ చేరుస్తున్నారు.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ఏదైన అసెంబ్లీ ముందుకు రావాలని పెట్టాము. We have not taken the powers. We are not usurping the powers enjoyed by the Legislature.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఆరకముగా చేస్తే ఆ మేరకు అయినా relief దొరుకుతుంది.

Precarious sources గురించి చాలమంది మిత్రులు మాట్లాడారు. ఆంధ్ర ఏరియాలోని ప్రాంతాలు అన్నీ ఒకేవిధంగా వున్నట్లు అభిప్రాయాలు అక్కడక్కడ వున్నట్లువుంది. చాల upland తాలూకాలలో చాలా దారుణమైన పరిస్థితివుంది. విశాఖపట్టణము, శ్రీకాకుళం, చిత్తూరు మొదలైన జిల్లాలు తీసుకొన్నప్పుడు జమీందారి ఏరియాలలో precarious sources ద్వారా సాగు అవుతున్న భూములు చాలవున్నవి. నదులలో వున్న నీరు సక్రమముగా కాలువలలోకి రావడములేదు. విశాఖపట్టణము జిల్లాలలో river system క్రింద వున్న భూములలో కొంత మాత్రమే transplantation జరిగింది. మొత్తం జిల్లా అంతా జరగలేదు. ఇక చెరువులక్రింద చెప్పనక్కరలేదు. 700 చెరువులు వుంటే ఒక్కటీ కూడ గ్యారంటెడ్ వాటర్ సప్లయ్‌వున్న చెరువులేదు. ఇవన్నీ పంచాయతీసమితులకు transfer అయిన తరువాత మరమ్మత్తులు క్రమముగా తగ్గిపోయినవి. పంటలు పండడము లేదు. ఈ చెరువులలో నీరు లేకపోవడము వల్ల transplantation జరగలేదు. Precarious sources గురించి ఆలోచిస్తాము అంటున్నారు దీనిని executive instructions ద్వారా పెడతాము అంటున్నారు ఈ బిల్లును pass చేసే లోపల ....

శ్రీ వి. బి. రాజు :—బిల్లులో పెట్టేదానికి వీలులేదు. ఏ చర్యలు తీసుకోవాలనేది ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తున్నది. Classification of sources simplify చేసి, 2, 3 నెలలలో చేయడానికి అవకాశము వున్నది. అంతా executive action ద్వారా చేయవచ్చునుకదా. అన్నీ బిల్లులో పెట్టలేము.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—Board Standing orders కి సంబంధించినంత వరకు మనము అనేకమైన difinitions మనము చేస్తున్నాము.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—అవి వుండవనేకదా. Law ను pass చేస్తున్నాము. B.S.Os, notifications వుండవేమో అని ఒక క్లాజు పెట్టాము.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—Definitions చేయడానికి వీలులేకపోతే ఆ చేసే రూల్సు అయినా ఈ బిల్లు pass చేయకముందు దీనితోపాటు తీసుకువచ్చి పెట్టడము చాల మంచిది. ఇది చాల ముఖ్యమైన అంశము. రాష్ట్రములో up land areas వున్నవని గుర్తించినపుడు, వారు అంగీకరిస్తున్నపుడు, ఆ executive instructions ఏమిటో అందరిని కూర్చోబెట్టి మాట్లాడి decide చేస్తే బాగుంటుంది. ఇంతకుముందు కొన్ని definitions చేశాము. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో cross bunding విషయములో పెద్ద పేచీ వచ్చింది. అదనపుభూమిశిస్తు చట్టములోని నిర్వచనం ప్రకారం కొన్ని వాగులున్నవి. ఆ వాగులద్వారా కొంతమంది సాగుచేసుకొంటున్నారు. దీనిని cross bunding క్రింద treat చేయడానికి వీలులేదు. మరొక కేటగరీ క్రింద treat చేస్తున్నాము అని వారి యిష్టము వచ్చిన interpretation వారు యిచ్చారు. వసూలు చేయవలసిన దానికంటె చాల అదనముగా వసూలు చేయడము జరుగుతున్నది. ఎప్పుడో instructions తీసుకువస్తామని కాకుండా, precarious soureces క్రింద ఇంత

రిలీఫ్ ఇస్తున్నట్లు స్పష్టముగా ప్రకటన చేయడమే కాకుండా నలుగురిని కూర్చో బెట్టి ఈ బిల్లు pass చేయడానికి ముందే ఏమి చేయదలచుకొన్నారో చెబితే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఆ విధంగా చేయకపోతే అనుమానాలు అలాగే వుండిపోతాయని మనవిచేస్తున్నాను. పర్రెకాలువల క్రింద, cross bunding క్రింద వున్న భూములన్నింటిని dry lands క్రింద treat చేస్తామని అన్నారు. దీనికి water rate మాట ఏమిటి ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—Water rate లేదు. Dry assessment అని clearగా వుంది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—Water rate అనేది పూర్తిగా remit చేస్తారా?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—There is no question of remission. దీని మీద clarification పర్రెకాలువక్రింద రు. 4 లు water rate వసూలు చేస్తూ వుండే వారు. అది ఇప్పుడు లేదు. ఎందుకంటె 1962 అక్టును కొట్టివేశారు. It reverts to the position of pre-1962. 1962 కి పూర్వము ఏదైతే wet assessment వున్నదో దాని ప్రకారము గత 5 సంవత్సరాలు లెక్కతీసి సరిపెడతాము. All these lands will be treated only as dry lands and only dry assessment which is obtaining in the viscinity will be obtaining to it.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—వారి ఉద్దేశ్యము మంచిదే కాని dry lands కి నీరు తీసుకుని పండిస్తున్నారు కాబట్టి irrigated dry అని define చేయడానికి అవకాశము లేదా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—చేయము. ఏ lands అయితే అడంగలులోగాని పహాణీలోగాని enter అయి వున్నవో అవి పర్రెకాలువల క్రిందగాని, నద్దినాలాల క్రిందగాని వున్నప్పుడు ఆ sources Government sourcess కావు అని, wet cultivation అవుతున్నప్పటికి dry assessment తీసుకోబడుతుందనే భావన వున్నది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—నల్లటి అక్షరాలలో తెల్లటికాగితముమీద వ్రాస్తేతప్ప ఈ భావనవుందనిఅంటే రేపు interpretation వచ్చేటప్పటికి మంత్రిగారు చేయరు కదా. R.D.O గాని, తహశీల్దారుగాని వారు చేసే interpretation కు ambiguity వుండడం అనేది మంచిదికాదు. Ambiguityకి వదిలివేసి వారి భావన ఇలావున్నది అని చెప్పినంతమాత్రాన సరిపోతుందాఅని అడుగుతున్నాను. అందువల్ల ప్రభుత్వము ఏ మేరకయితే concessions ఇద్దామని అనుకొంటున్నదో అవన్నీ ఈబిల్లు passచేసే దానికి ముందే తీసుకునివస్తే ప్రజలకు కొంతవరకైనా మేలుచేశారని అనుకొనడానికి ఆస్కారం ఏర్పడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక ఆఖరు విషయము—ఇటువంటి లెజిస్లేషన్ మీరు తీసుకువస్తున్నప్పుడు మళ్ళీ తిరిగి కోర్టుకు వెళ్ళే పద్ధతి వుండకుండా చూడాలి. కాని కోర్టుకు వెళ్ళే అవకాశం వున్నట్లు నాకు కన్పిస్తున్నది. రెట్రాస్పెక్టివ్ ఎఫెక్టు ఇస్తూ 5 సంవత్సరాలు వెనక్కు తీసుకువెడుతున్నాము. రెట్రాస్పెక్టివ్ ఎఫెక్టు ఇచ్చే అవకాశం, అధికారం ప్రభుత్వానికి లేదని మేము

అనటం లేదు. ఇది కొన్ని లక్షల మంది రైతులకు సంబంధించిన సమస్య కనుక దీనిని ఎన్ని సంవత్సరాలు వెనక్కు తీసుకు వెళ్లటానికి అవకాశం వున్నది? 5 సంవత్సరాలు చేశారు 10 సంవత్సరాలు చేయవచ్చా. 20 సంవత్సరాలు చేయవచ్చా?— చేయకూడదని మా అభిప్రాయం. ఒక్కసారిగా ఇన్ని సంవత్సరాల బకాయిలు మీరు చెల్లించాలి అంటే అవి కాన్‌స్టిట్యూషన్‌ని అఫెండ్ చేస్తుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. లిమిటేషన్ యాక్టు వుంది. అది మనకు సంబంధం లేదా? పన్ను వసూలు చేయాలంటే 3 సంవత్సరాలు వసూలు చేయటానికి అవకాశం వుంది. కాని అంతకుపూర్వం చేయటానికి వీలులేదు. లిమిటేషన్ యాక్టు ఈనాడు అమలులో వున్నదా, లేదా? ఒకవేళ రెట్రాస్పెక్టివ్ ఎఫెక్టు ఇవ్వాలంటే 1964 నుండి ఇవ్వాలి కాని 1962 నుండి 1960 నుండి 1958 నుండి ఇవ్వటానికి వీలులేదుకదా.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— ఈ బిల్లులో 1956 నుండి వసూలు చేయాలని లేదు కదా. అప్పుడు వసూలు చేసినవన్నీ కరెక్టుగానే, లీగల్‌గానే వసూలు చేశారని భావించండి అని చెబుతూ 62 నుండి రెట్రాస్పెక్టివ్ ఎఫెక్టు అన్నాము. 62 కు తరవాత లేదుకదా.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— 5 సంవత్సరాలు చేశారు. ఎన్ని సంవత్సరాల వరకైనా చేయటానికి అవకాశం వున్నదా?

శ్రీ వి. బి. రాజు :— 10 సంవత్సరాలు కూడా చేయవచ్చునని సుప్రీం కోర్టు డెసిషన్స్ వున్నాయి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— కొన్ని లక్షల రైతులకు సంబంధించిన ఈ సమస్యలో 5, 10 సంవత్సరాలు వెనక్కు వెడతామంటే రైతు తమ ఆస్తిపాస్తులు అమ్ముకొనో, తాకట్టుపెట్టుకొనో చెల్లించాలి. అప్పుడు it effects the constitution. ఈ బిల్లును మేము ప్రధానంగా ఎందుకు వ్యతిరేకిస్తున్నామంటే మన రాష్ట్రంలోని వాస్తవ పరిస్థితులను సక్రమమైన పద్ధతిలో పరిశీలించి తయారుచేసిన శాస్త్రీయమైన బిల్లు కాకపోవటం ఒకటి. సైంటిఫిక్ ఎనాలిసిస్ లేకుండా ఆర్బిట్రరీగా తయారుచేసి 2, 3, 4, 5 సంవత్సరాల వెనక్కుపోవచ్చు, 10 % కావచ్చు, 25 % కావచ్చు అంటూ తెచ్చిన ఇటువంటి చట్టాన్ని ఏ దేశంలోనూ, ఏ రాష్ట్రంలోనూ తెచ్చినట్లు జ్ఞాపకం లేదు. ఆర్బిట్రరీగా మోస్ట్ అన్ సైంటిఫిక్‌గా ఇర్రేషనల్ పద్ధతిలో తీసుకువచ్చినదానిని మేము అంగీకరించలేకుండా వున్నాము. న్యాయమైన గ్రేడెడ్ టాక్సేషన్ విడిచిపెట్టినందుకు ప్రొటెక్షన్ తెలియచేస్తూ సెలవు తీసికొంటున్నాను.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :— అధ్యక్షా! రెవెన్యూ మినిష్టరుగారు పాలసీ స్టేటుమెంటు చేసిన తరువాత అనేక స్థలాలలో, అనేక రకాల ఫోరమ్స్‌లో అనేకసార్లు ప్రతిపక్ష సభ్యులు, అధికార పక్ష సభ్యులు ఈ బిల్లు గురించి మాట్లాడారు. మొత్తంపై వచ్చిన విమర్శల నుండి ఏదైనా మీటింగ్ గ్రౌండ్ వున్నదా అని నాలుగైదు రోజుల నుండి ఆలోచిస్తున్నాము. స్వతంత్రపార్టీవారు

తీసికొన్న stand లో, తరువాత డెవలప్ అయిన స్టాండులో కమ్యూనిస్టు పార్టీలో ఉభయ పక్షాలవారు. మిగిలినవారు చెబుతున్న దానిబట్టి తేలుతున్నదేమిటంటే గవర్నమెంటుకు land మీద పన్ను విధించటానికి హక్కు వుందని బ్రాడ్‌గా ఒక ఎగ్రిమెంటుకు వచ్చినట్లు కన్పిస్తున్నది. ఒక్క షరతుతో ప్రతిపక్షంవారు accept చేస్తున్నారు. ఇకముందు చేసేవి సునమందరం కూర్చుని ఒక పద్ధతిగా ఆలోచిస్తే మాకువున్న కష్టాలు తెల్పి రెట్రాస్పెక్టివ్ ఎఫెక్ట్‌గా కూడా వసూలు చేయటానికి మాకు అభ్యంతరం లేదు. ఇంత కంటె కఠినమైనది చేసినప్పటికి ప్రస్తుతం వుండే కష్టాలను ఎదుర్కోటానికి, మన ఇబ్బందులను ఎదుర్కోటానికి రెట్రాస్పెక్టివ్‌గా ఏదైనా మెజర్ తీసికొంటే దానికి కూడా అభ్యంతరం చెప్పము అని కూడా అన్నారు. ఈ రెండు పాయింట్ల మీద ఏకాభిప్రాయానికి వచ్చినప్పుడు డిఫరెన్స్ ఏమివుంది? గవర్నమెంటు ప్రస్తుతం ఆర్థిక ఇబ్బందిలో వుందని అందరం అంగీకరించాము. ఏదో రూపంలో పన్ను వసూలు చేయాలని అందరు అంగీకరించారు. అయితే డిఫరెన్స్ ఎక్కడొచ్చిందంటే ఇప్పుడు చేసే method సరైనది కాదని కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఉభయ పక్షాలు ఏకోన్ముఖంగా చెబుతున్నాయి. 1957 సంవత్సరం నుండి అనేక రకాలైన లాండ్ రెవెన్యూలు ఏర్పడ్డాయి. మెహది నవాబ్ జంగ్ కమిటి, సుబ్రహ్మణ్యం కమిటి, టాక్సేషన్ ఎంక్వయిరీ కమిటి. అనంతరామన్ కమిటి అందరూ కూడా ప్రస్తుతం వున్న land settlement method absolute అని, దానిని రేషనలైజ్ చేయవలసిన అవసరం వుందని సూచించారు. 1962 లో మన ప్రభుత్వం ఈ చట్టాన్ని మన సెటిల్‌మెంట్ పాలసిని బేస్ చేసుకోకుండా కొత్త పద్ధతిలో శిస్తు వేసేట్లు తయారు చేశారు. ప్రభుత్వం కూడా అది సక్రమ పద్ధతిగాలేదు, డిస్పారిటీస్ ఎక్కువగా వున్నాయి. అప్పుడు లాండ్ సెటిల్‌మెంటు చేసినప్పుడు వున్న పరిస్థితులు వేరు. ఇప్పుడున్న పరిస్థితులు వేరు అని గ్రహించి వుంటుంది. కాని అప్పుడు వారు అంగీకరించిన ప్రిన్సిపల్‌కు కారణం నాకు తెలిసినంతకాలం నేను ఎంక్వయిరి చేసినప్పుడు నాకు తెలిసింది. పుచ్చలపల్లి సుందరయ్యగారు ఆయకట్టు సిస్టమ్, గ్రేడెడ్ సిస్టమ్ ఏర్పాటు చేస్తే మంచిదేమో చెప్పినదానికి వీరు కన్విన్స్అయి చేసినట్లు వున్నారు. అదే మన యాక్టు చెల్లదు అని సుప్రీంకోర్టు తీర్పుచెప్పటానికి అదే కారణంగా తీసికొన్నారని, మళ్ళీ ఏదైనా కారణం వల్ల కోర్టుకు పోతే ఇది పోతుదేమోనన్న ఉద్దేశంతో, సర్దుబాటు చేసుకోరేమోనన్న ఉద్దేశంతో line of least resistance గవర్నమెంటు తీసికొన్నది. ఇప్పుడు వెంటనే ఒక చట్టము కావాలి. అయిదు ఏండ్ల నుంచి మనము వసూలు చేసినటువంటి ధనాన్ని మళ్ళీ వారికి వాపసు చేయడమో లేక adjust చేయడమో జరగాలి. ఉత్తరోత్తరా మనము వసూలు చేసుకోవాలంటే యీ ప్రతిబంధకము తొలగాలి. అందుకని ఇది line of least resistence, line of least offence గా దారి చూసుకున్నదేగాని ఇదే perfect policy అనిగాని, యిదే perfect method అనిగాని గవర్నమెంటు అంటుందని నేను అనుకోను. లచ్చన్నగారు, రత్నసభాపతి గారు యిచ్చినటువంటి Joint desent of Note లో వారు కూడా Graded system accept చేస్తామన్న ధోరణిలో కన్పిస్తుంది. Graded system మంచిదని

వారు అంటున్నారు. మనవారిలో కూడా చాలామంది అంటున్నారు — కనుక Graded system యీ తరుణం నుండే accept చేసినట్లయితే ఏమైన యిబ్బందులు వున్నాయా అని ఆలోచించినప్పుడు మీరు land settlement సరిగా లేదు, revise కావాలని ఏదైతే అంటున్నారో అదే basis గదా మనము Graded system కు పోవాలంటే. కనుక Graded system చూచుకున్నప్పుడు లేక మరొకటి చూచు కున్నప్పుడు ఇవ్వాళ కాకపోతే రేపు అయినా సరే rationalise చేయవలసిన అవసరం వుంది. పోతే Agricultural Income tax గురించి చెప్పారు. ఇటీవల United Nations వారు జరిపిన survey లో — under-developed Countries in Asia, Land system గురించి జరిపిన survey లో — వారు చేసిన ఒక తీర్మానము ఏమంటే ప్రస్తుతము illiterate రైతులు ఎక్కువగా ఉన్నందు వల్ల యీ Agricultural Income Tax కు అవకాశము లేదన్నారు. మనకు అనుభవములో వుంది. 40 క్వింటాళ్ళను మించి వుంటే declaration ఇయ్యాలని provission పెడితే దానిని మన రైతులు సక్రమంగా పాలించలేకుండా వున్నారు....

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— Agricultural Income Tax విషయములో difficulties వుండవచ్చు. Graded Tax విషయములో వచ్చిన యిబ్బంది ఏమిటి?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:— Graded Tax లో వున్న యిబ్బంది ఏమంటే Taram base మీద Fertility గాని, Market proximity గాని యివన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని classify చేసి Tax వేసినప్పుడు ఎక్కువ పొలం వున్నవాడి మీద ఎక్కువ Tax అంటే per acre tax — ఎక్కువ Rate వేయుచున్నప్పుడు It amounts the discrimination therefore, element of progression కావాలంటే మనిషి మీద చేయాలి. పొలం మీద కాదు. Surcharge Act తప్పితే Graded Taxation లో discrimination అవుతుంది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— అయితే Surcharge చేయవచ్చును గదా.

Mr. K. Prabhakar Rao:-- It is a taxation on the person - It is not a taxation on the and.

Mr. T. Nagi Reddy:— We can adopt a different method. The method will be on the basis of the assessment of the past, as it is, taking it for granted; for simplification, we can grade the taxation according to the person who pays certain amount of tax- may be on the person or on the land he holds- whatever it is - it does not matter that simplification can be made - I don't say it is sientific but as a measure it would give some progression on the basis of the assessment which has already been made and which is in existence.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:— వారు చెప్పిన యీ slab system discrimination క్రింద వస్తుంది. Principle ను మనము accept చేయడం తటస్థిస్తే దీనిలో ఏవైన చిన్న చిన్న సాధక బాధకాలు

వుంటే ఏమైన concessions చూపించవచ్చు — నేను చెప్పేదేమంటే యివ్వాళ ఏదైన చేస్తే for instance 100% అన్నాము, 30% అన్నాము. 75% అన్నాము, ఇవి arbitrary గా fixup చేశారని మీరు అంటున్నారుగదా, అలాగే మనము Slab system పెట్టినప్పుడు. రూ. 50 ల నుండి రూ. 100 ల వరకు శిస్తు pay చేసేవాడికి, రూ. 200 లు pay చేసేవాడికి, యీ rates ను fixup చేస్తే. అది కూడా almost arbitrary గా అవుతుంది. ముందు ప్రతిపక్ష సభ్యులు, అధికార సభ్యులు కూర్చుని ఒక principle ను చేసుకున్న తరువాత దాని application ఎట్లా చేయాలనేదానికి time వుంది. చూచుకోవచ్చు. ముందు principle ను accept చేయాలి. వెంటనే relief కావాలి గనుక తరువాత వచ్చేవి ఏవి కూడా యీ రోజునే accept చేయడానికి సావకాశం లేకుండావుందని మాత్రం ప్రతిపక్ష సభ్యులకు చెబుతున్నాను. Concession of ten rupees గురించి చెప్పారు. ప్రకాశం పంతులుగారు చెప్పినట్లు చేయక వారికి అన్యాయం చేశామని, ద్రోహం చేశామని ఏమేమో చాలా అన్నారు. పది రూపాయల శిస్తు లోపల మినహాయించబడ్డవారు అసలు ఎవరు లేరంటారా ? ప్రభుత్వ లెక్కల ప్రకారము దాదాపు 37 లక్షల 50 వేల మంది పట్టాదారులు దీనివల్ల లాభము పొందుతున్నారు. ఇంకా ఎక్కువ కావాలని కోరితే మంచిదే అది కాదనను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—ప్రభుత్వ లెక్క ప్రకారం దీనిలో నుండి wet తీసివేస్తే 30 లక్షలు వుండదు. wet తీసివేస్తే ఎన్ని లక్షలు వుంటాయో మన రాజు గారికి కూడా తెలియదు.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :—20 లక్షలు అనుకోండి. ఇంకా ఎక్కువ మందికి benifit కావాలని కోరితే అది నేను కాదనను-కాని దీనిలో వచ్చినటువంటి difficulties గురించి, policy statement విషయములో మాట్లాడినప్పుడు ప్రభుత్వాని కోరివున్నాము, యీ dry concession, wet కు కూడా యివ్వవలసిందని. వారు చెబుతున్నటువంటి అమెండు మెంటులో సూచన చేశారు. దానిలో వున్న యిబ్బంది ఏమిటో, యిప్పుడు గ్రహించాను. అదేమంటె Consolidated wet వుంది, దానిలో Dry ఎంత, wet ఎంత అని యివ్వాళ ఏదో పద్ధతి పెట్టి Seperate చేయడానికి సావకాశం లేదు గనుక బహుశ ప్రభుత్వము వారు accept చేయలేదేమో.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—Wet ను Dry ను Seperate చేసే పద్ధతి కూడా వారికి వుంది. ఆ Seperate చేసే పద్ధతి ప్రకారం, ఆ Consolidated wet నుంచి irrigation పద్దు క్రింద వారి ఖర్చులకుగాను Dry కి ఇంత అని వారు Seperate చేస్తున్నారు. They are doing it even now. Is it not so ? Yes Sir, your Budget Account will show it. Please see it.

Sri V. B. Raju :—Sir, It is a national thing, but it cannot be sustained in law because that has been determined again on taram basis-not as a water rate separate that rate for water supply for fertility of soil, proximity of the market etc. has been compounded and settled; when it is settled you cannot break it up without Law.

Sri T. Nagi Reddy :—You can make a law an easy law at that, to see that it is broken up; just as we are doing it on a national basis we can do it in law both on a notional and also on the basis of the nearness of other tarams to which we have already separately accounted for the dry rate. It is not so very difficult because taram rates are there in the neighbouring villages or in the neighbouring taluks, which can be adjusted-which we are trying to do even according to this Bill which we are passing on those lands where in rates have not yet been fixed.

శ్రీ కె ప్రభాకరరావు :—అలాగే Econoncic Holdings ను మనము exempt చేయువచ్చును గదా అని వారు ఒక సూచన చేశారు. మనము దానికి ఒక నిర్వచనం చెప్పుకోవాలి. చెప్పుకున్నప్పుడు ఒక్కొక్క ప్రాంతానికి ఒక్కొక్క రకంగా Economic Holdings, ఉన్నటువంటి పరిస్థితులను బట్టి, మారిపోతుంటాయి—అదిగాకుండా మనము Acrage extension ను బట్టి Econonic Holdings నిర్ణయించడం జరిగినట్లయితే మనము లోగడ Ceilings Act అనుభవం వుంది. కొద్ది సంవత్సరలలో పదికూడా taxable level కు మించి ఉండడానికి సావకాశం లేకుండా ఏర్పాటు చేయడానికి మంత్రి గారు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు అందువల్ల అది కూడా సంభవం కాదు—కాని Slab system ఏర్పాటుచేసినా, Concession గురించి మనము ఆలోచించినా, ఎప్పుడైన cist paid కిస్తు concession యివ్వడానికి రు. 10/ల నుండి రు. 15/లు చేయుమని కోరవచ్చు. రు. 15/ల నుండి రు. 20/లు చేయుమని కోరవచ్చు. అట్లా అడగవచ్చు. అలాగే graded system పెట్టినా కూడా Rupees paid మీదనే మనము slab ఏర్పాటు చేయడం మంచిదిగాని Extent మీద మంచిది కాదని మనవి చేస్తున్నాను. పోతే Removal of minimum and maximum classes గురించి ఒకముక్క చెబుతాను. ఇప్పుడు మనము తెచ్చినటువంటి చట్టములో minimum తొలగించాము. దీని మూలంగా 51 లక్షల ఎకరాలు లాభంపొందాయి. Lands benefitted under the removal of minimum cleause Act are 51 lakhs. Maximum limit చేయడానికి లోగడ 62 వ సంవత్సరములో ఒక ఏర్పాటు చేశాము. దీనివల్ల ఎక్కువగా పెరిగిపోయిన వారికి concession యివ్వడానికి అని ఎప్పుడైతే Minimum clause ను Supreme Court వారు discrinination అన్నారు అదే maximum దానికి కూడా వుంటుందనే ఉద్దేశముతో, అది కూడా తొలగించబడింది. ప్రై కాలవల గురించి concessions వున్నాయి. వాటిగురించి యితర సభ్యులు కూడా మాట్లాడారు. ఒక విషయం మాత్రం చెబుతాను. General గా యీ బిల్లు యొక్క effect ఎట్లా వుందంటే In Andhra there is a general reduction of 84 paise in Rayalaseema 77 paise and in Telangana 40 paise reduction. కాని ప్రతిపక్ష సభ్యులు ఏమి చేశారంటే Maximum individual cases తీసుకువచ్చి ఇంత పెరిగిందని

చూపించారు. గవర్నమెంటువారు ఇచ్చిన లెక్కలు, avarage ప్రకారం ఇంత తగ్గిందని చెబుతున్నారు అయితే మనం ఏ లెక్కలని తీసుకోవాలి.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—Maximum individual cases చూపించలేదు. ప్రతి tank క్రింద పెరుగుతుందిగాని, తరగదు. అది రాయలసీమలోగాని, తెలంగాణా లోగాని లేక గుంటూరు, కృష్ణా, నెల్లూరు uplands లోగాని అది పెరుగుదలకే సూచన గాని తరుగుదలకు కాదు. అదే అక్కడ ఉన్న ప్రత్యేకత. That is exactly what I want the Minister to understand and try to solve the problem

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :—ఇప్పుడు వారు చెప్పినదానిలో కొంత యథార్థం ఉంది. ప్రతిపక్షాల వారివి పూర్తిగా తప్పుడు లెక్కలని అనటం లేదు. కాని diffrence ఎక్కడ వస్తున్నదంటే ఎక్కడ అయితె ఎక్కువ అవుతున్నదో ఆ cases ని వారు pin point చేస్తున్నారు. గవర్నమెంటు వారు averge ని లెక్కలు ఇంత అని చెబుతున్నారు అయితే దీనికి సమన్వయం చేసి చెప్పేది ఏమిటంటే, గవర్నమెంటు ఏది అయినా చట్టాన్ని pass చేయవలసినప్పుడు, genral గా public సంబధించిన చట్టాన్ని చేస్తుంది. కాని ప్రత్యేకంగా ఒక tank ను గురించిగాని, ఒక ఊరుని గురించి గాని, చట్టాన్ని తయారు చేయడానికి వీలు లేదుకదా! అది ఎక్కడైన individual cases లో మన నాగిరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు, అధికమైనపన్ను పడినప్పుడు, దానిని Remit చేయడాన్ని. Concession Powar తీసుకోవడానికి అవకాశం ఉంది. దానిని Section 15 లో introduce చేశాం. అది దానిలోనికి రావడానికి అవకాశం ఉంది.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:— మేము కోరినట్టుగా Tanks కి ప్రత్యేకంగా చేస్తే బాగుంటదా? Tanks ని మినహాయించి, ప్రత్యేకంగా చేస్తే ఈ Problem easy గా solve అవుతుందిగదా! Tanks are separate sorce of irrigation. They are not like canals.

శ్రీ వి. బి. రాజు:— ఆ ఆయకట్టు పద్ధతి మీద, ఏ దెబ్బ అయితే తగులుతుందో, అదే దెబ్బ దీనికి తగులు తుంది.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:— అధ్యక్షా! 62 వ Act క్రింద ఆంధ్రలో 517 లక్షలు వసూలు అవుతూ ఉంటే, ఇప్పుడు 487. అంటే 30 లక్షలు తక్కువ. అప్పుడు తెలంగాణాలో 286 లక్షలు వసూలు అయ్యేది ఇప్పుడు 279 లక్షలు. అంటె 7 లక్షలు తక్కువ. Dry on ఆంధ్రలో 361 లక్షలు వసూలు అయ్యేది. ఇప్పుడు 355 లక్షలు. అంటే 16 లక్షలు తక్కువ. తెలంగాణాలో 226 లక్షలు

అయితే, ఇప్పుడు 220 లక్షలు—అంటే 6 లక్షలు తక్కువ. అంటే genaral గా 62 లో వసూలుచేసిన దానికంటె, ఇప్పుడు చాలా తక్కువ వసూలు చేస్తున్నాం, అని మనవిచేస్తున్నాను. Andhra including Rayalaseema.

శ్రీ వి. వి. రాజు:— State Reorganisation లో, ఆంధ్ర, తెలంగాణా అనే 2 ప్రాంతాలే ఉన్నాయి గాని రాయలసీమ అనే ప్రాంతం లేదు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:— అక్కడ కూడా 12 లక్షలు పెరిగిందని ఒక మాటగా చెబితే సరిపోతుంది గదా!

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:—ఒక విషయం మనవిచేస్తాను. తెలంగాణాకు, రాయలసీమకు చాలా అన్యాయం జరిగినమాట వాస్తవమే. అది ఈ చట్టం వల్ల జరిగింది కాదు. లోగడ చరిత్రలోనే జరిగింది. దానిని సరిచేయవలసిన అవసరం ఉంది. గవర్నమెంటు కూడా దానిని ఒప్పుకుంటోంది. ఈ వేళ ఉన్నటువంటి ప్రత్యేక పరిస్థితుల దృష్ట్యా అది చేయడానికి నావకాశం లేకపోవచ్చు. కాని నేను గవర్నమెంటును కోరేది ఏమిటంటే, ఒక Agricultural Commission ని ఏర్పాటు చేసి అందులో ప్రతిపక్షనాయకులు, ప్రభుత్వనాయకులు కలిసి దానిని Thorough గా enquiry చేయాలి. నాగిరెడ్డిగారు చెబుతున్నారు. అనంతపురం జిల్లాలో రాయలసీమలో కొన్నికొన్ని చెరువుల క్రింద Delta లో కంటె ఎక్కువ పంటలు పండే ప్రాంతాలు ఉన్నాయని అన్నారు. అలాగే నిజామాబాదులో కూడా ఉన్నాయి కేవలం మూక ఉమ్మడిగా, మొత్తం అంతా కూడా తక్కువ, ఆంధ్రలో ఎక్కువ అని చెప్పడానికి అవకాశం లేదు. ఇది చాలా clear గా, detail గా study చేయవలసిన అవసరం ఉంది. దాన్ని Slab System అనండి లేక ఇంకో రకంగా అనండి. Resettelement చేయడానికి వీలులేకపోతే, మరొక Rational Method ఆలోచించి, ఈ 5 సంవత్సరాలలోనే ఒక సక్రమ మార్గంలో ఆలోచన చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారని నా అభిప్రాయం. కాని ఇప్పుడు ఉన్న పరిస్థితులలో, ప్రతిపక్షంవారు కూడా ఒప్పుకొంటున్నారు గనుక, ఈ చట్టం విషయంలో, ఎటువంటి వ్యతిరేకత చూపించక దీన్నిగురించి ప్రజలకు మభ్యపెట్టి పెడదోవ పెట్టించక ప్రభుత్వానికి మీ అండదండలు సహకారాలు అందజేస్తారని విశ్వసిస్తున్నాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:— వారు రాయలసీమలో వర్షం వచ్చినప్పుడు పంటలు బాగా పండుతాయి అన్నారు. అయితే వర్షం ఎప్పుడు పడుతుంది. ఇప్పటికి 2 ఏండ్లు అయింది వర్షం పడి. ఇప్పటికే మా చెరువులు నిండలేదు నిన్ననే నేను

అనంతపురం నుంచి వచ్చాను. ఒక్క చెరువులో ఒక్క నీటిచుక్క కూడాలేదు. కాబట్టి 5 సంవత్సరాలలో—3 సంవత్సరాలు పంటలు పండక, 2 ఏండ్లు పంట పండితే పండవచ్చు, పండిన సంవత్సరం ఇతర చోట్ల కంటె ఎక్కువ పండుతుంది. అందుకని మేము ఎక్కువ శిస్తు వేస్తాం అంటే ఎట్లా? It is naither Reasonable nor Rational.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :— అధ్యక్షా! gross out-put of paddy per acre ఇచ్చారు. దానిలో రాయలసీమలో 57 రు పాయిలు ఉంటే, Delta లో 482 తెలంగాణాలో 354 ఉంది దీనిని బట్టి ఏమిటంటే, complete గా తెలంగాణా అంతా బ్రహ్మాండంగా పండుతుందని అనటం లేదు. రాయలసీమ అంతా బ్రహ్మాండంగా పండుతుందని అనటంలేదు. వారు ఇచ్చిన Statement లో ఉంది అదే కొన్ని pockets ఉన్నాయి. బ్రహ్మాండంగా పండేవి ఉన్నాయి బొత్తిగా ఎందుకూ పనికిరాకుండా పోయేవి ఉన్నాయి అందుచేత Detail గా study అవసరం అని మనవిచేస్తున్నాను. Permanent గా ఒక Commission ని ఏర్పాటు చేయటం కూడా అవసరం అని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. నాగేశ్వరరావు (మంగళగిరి):—అధ్యక్షా! ఎంతో వివాదానికి, వాదోపవాదాలకు దారితీసినటువంటి ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ భూమిశిస్తు పెంపుదల బిల్లు విషయంలో, Law points కొన్ని తడవతడవకు వచ్చాయి. ఆ విషయంలో కొన్ని విషయాలు మనవిచేస్తాను. Supreme Court వారు తమ order లో తోసిపుచ్చినటువంటి, 1962 భూమిశిస్తు చట్టంక్రింద, అదనంగా వసూలుచేసినటువంటి డబ్బు రాబోయే సంవత్సరాలలో చెల్లించాలని లేక adjust చేసుకోమని చెప్పారు. దీనిలో retrospective effect tax వేయడానికి Legislative కి హక్కు ఉన్నదనేది నిర్వివాదాంశం. అదే Supreme Court వారు 1954 లో ఒక case సందర్భంలో, నరోత్తమదాస్ Verses-State of Madhya Pradesh లో ఉద్ఘాటించారు. ఎంతవరకు retrospect effect వేసుకోవచ్చు, ఎన్ని సంవత్సరాలు వెనక్కుపోవచ్చునని, కొంతమంది సభ్యులు ఇంతకుముందే చెప్పారు. ఆ విషయంలోనే మరొక case లో, బీహారులో taxation of goods and passenger taxes Act లో ఒక 10 సంవత్సరాలవరకు retrospect effect ఇచ్చినప్పటికీ valid అన్నారు. కాబట్టి 1–7–62 నుంచి అమలులోకి వచ్చిన శాసనం చేయడానికి మాకు సంపూర్ణమైన హక్కు ఉంది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఇప్పుడు హక్కు ఏమో retrospect effect చేయడానికి ఉంది. ఎంతవరకు అన్నప్పుడు, 5 ఏండ్లు, 10 ఏండ్లు, 20 ఏండ్లు చేయవచ్చు. కాని constitution లో ఇంకొకటి ఉంది. అది ఏమిటంటే, మీరు చేసే Legislative వల్ల అతనికి ఉన్నటువంటి property ని అమ్ముకొనే పరిస్థితి రాకూడదు. వారు offend కాకూడదనికూడా ఉంది. కావాలంటే reference చూపెడతాను.

శ్రీ టి. నాగేశ్వరరావు:—10 సంవత్సరాలవరకు Supreme Court వారు ఒప్పుకొన్నారు. ఆ meaning దానిలో ఉందని అర్థంచేసుకోవలసి

ఉంటుంది. తర్వాత power of Legislation కి Court కి అప్పుడప్పుడూ వివాదాలు ఉత్పన్నం అవుతూఉంటాయి. మనకు ఎంతవరకు Legislative competent ఉన్నదంటే, న్యాయంగా విచారిస్తే—Fundamental గా constitution లో so long as fundamental rights are not infringed, we can legislate suitably. The power of a Legislature to enact a law with referenceto a topic entrusted to it is unqualified subject only to any limitation imposed by the Constitution అని ఒక కేసులో చెప్పయున్నారు. Jute Mills workers of U. P. case లో—In the exercise of such a power—it will be competent for the legislature to enact a law which is either prospective or retrospective.

In another case, in Jalan Trading Comany Vs. Mill Mazdoor Sabha, Supreme Court held that the legislature can by law modify the principles laid down by the Court and observed as follows:

Parliament has normally powers within the frame work of the Constitution to enact legislation which modifies principles enunciated by the Supreme Court as applicable to the determination of any dispute and by exercising that power the Parliament does not perpetuate fraud on the Constitution. The only Constitutional limitation upon the power of retrospective legislation under the Constitution is that imposed by Art. 20 Clause(1) viz., that it cannot make retrospective penal laws. పీనల్ లా—(Penal Law) retrospective గా చేయడంలో limitation ఉందేమోగాని మరొకవిధంగా లేదు. అలాగే ఇప్పుడు జడ్జిమెంటులో గాని, డిక్రీలోగాని, ఆర్డరులోగాని-ఏమి చెప్పినప్పటికీ దానికి వేరుగా legislative competence కు పరిమితమై చేసేటప్పుడు ఏ కోర్టూ తప్పుపట్టదు. అలాంటి legislations కోర్టుకు పోయినప్పుడు సుప్రీంకోర్టువారే ఆ Act సబబు అని చెప్పారు. తరువాత, యీ బిల్లుక్రింద భూమిశిస్తు-ఆంధ్రలో 100% హెచ్చింపు, తెలంగాణా ప్రాంతంలో 30% హెచ్చింపు-యీ తేడాలు ఏమిటి ?-discrimination కాదా అని అనుమానం కలగవచ్చును. కాని వేరు వేరు విధానాలక్రింద యీ రెండు assessments జరిగాయి. తెలంగాణాలో pitch of assesment హెచ్చుగా ఉన్నది. అందువల్ల యావరేజి తీసుకొని ఆంధ్రలో 100% హెచ్చింపు, తెలంగాణాలో 30% హెచ్చింపుచేస్తే సరిసమానంగా సరిపోతుందనే భావంతో ఆ విధంగా చేశారు. సుప్రీంకోర్టువారు regional disparities గురించికూడ చెప్పారు. అవి అధిగమించడానికి వేరువేరు బేసిస్ అవలంబించడం న్యాయసమ్మతమే అన్నారు. ఇప్పుడు గత్యంతరంలేక మన ఆర్థిక క్లిష్టపరిస్థితులను ఎదుర్కొనుటకు యీ బిల్లు తేవలసివచ్చింది. అయితే ప్రభుత్వం ఉదారంగా వాటిలో మినహాయింపులూ అవీ చూపెట్టారు. ఈ ఆర్థికపరిస్థితులు మెరుగయితే యింకా శాస్త్రీయంగా చిన్నకారు రైతుకు వనరులు చేకూర్చి పెద్దవారికి భారంతగ్గించడంలో ప్రతిపక్షాల సహకారంతో, ముందు చేయడానికి అవకాశం ఉన్నది. ఒక సూచనచేస్తున్నాను ప్రభుత్వం వారు సానుభూతితో పరిశీలించగలరని విశ్వసిస్తున్నాను. 4 వ క్లాజులో ప్రత్యేకాశ్వాలు, నదీజలాలు మొదలైన వాటి క్రింద లెక్కలలో మాగాణిగా నమోదు చేయబడినవి, మెట్ట భూమిగా పరిగణించి మెట్ట భూమిశిస్తు వర్తింపజేస్తామన్నారు. ఈ రకంగా 1 లక్ష 40 వేల ఎకరాలు ఈ

పరిధిలోకి వస్తాయి. అయితే అదే క్లాజు క్రింద; 10 రూపాయల లోపు మెట్ట శిస్తు మినహాయింపు. ఈ మెట్ట భూములకు కూడ వర్తింప జేయవలెనని మనవి చేస్తున్నాను, లీగల్ అబ్జెక్షన్స్ ఉండదు. Clause 4-explanation 1 లో other than those lands covered by Clause 4 అని add చేస్తే సరిపో తుందేమో.

ప్రభుత్వం యిచ్చిన మినహాయింపుల గురించి చాలామంది గౌరవ సభ్యులు వక్కాణించి యున్నారు. క్లాజు 15 కొత్తగా పొందుపరచారు. నీటి వనరుల వర్గీకరణలో తప్పయి, పొరపాట్లుంటే రిలీఫ్ యివ్వడానికి ఏర్పాటు చేశారు ప్రభుత్వంయొక్క నిష్పాక్షిక దృష్టికి యింకొక ఉదాహరణ ఏమంటే—ఈచట్టం క్రింద నోటిఫికేషన్ చేసే రూల్సు అన్నీ అసెంబ్లీ ముందు పెట్టి అనుమతి పొంద వలసి యున్నదన్నారు. ఇటువంటి నిష్పాక్షిక వైఖరికి ప్రభుత్వాన్ని అభినందించ వలసి యున్నది. సంవత్సరములో మూడు నెలల కంటె తక్కువ కాలం నీరు పారే చిన్నతరహా నీటి వనరుల క్రింద భూములకు భూమి శిస్తులో 25 శాతం రాయితీ యిస్తామన్నారు. అది ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆర్డర్సు వల్ల జరుగుతుందని అను కొంటున్నాను. అది కూడ హర్షించదగిన విషయం.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—15 వ క్లాజులో చెప్పిన నోటిఫికేషన్ అసెంబ్లీలో పాసయిన తరువాత అమలులోకి వస్తుందని వారు చెబుతున్నారు. అట్లా కాదు. గవర్నమెంటు నోటిఫికేషన్ యిచ్చిన తరువాత మనకు వస్తుంది. దానిని మనము ఒప్పుకోవచ్చును. లేకపోతే లేదు. అంతే కాని మనము ఒప్పు కొంటేనే అమలులోకి వస్తుందనేది లేదు. అటువంటిది అంటే మంత్రిగారిని చెప్ప మనండి.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—నోటిఫికేషన్ తీసుకువచ్చి అసెంబ్లీ టేబుల్ మీద పెట్టుతాము. దానిలో ఏదైనా పొరపాటు ఉంటే దిద్దుకోబడుతుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—దిద్దుకోవడం వేరే. మొదలు అది అమలు జరుగుతుంది కదా?

శ్రీ వి. బి. రాజు:—ప్రతి దానికీ యిక్కడకువచ్చి ఎగ్జిక్యూటివ్ యాక్షన్ కూడ మీరు చెప్పిన తరువాతనే చేయాలంటే యిక అక్కడ డబ్బు యిచ్చేది కూడ దొరకదు. కాని గవర్నమెంటు రహస్యంగా చేయడమనేది ఉండదు. నోటిఫి కేషన్ అసెంబ్లీ ముందు పెడతాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—మీరు చేసిన తరువాత మాకు చెబుతా మంటారు.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—అదైనా మంచిదేకదా?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అది సరేలెండి.

శ్రీ టి. నాగేశ్వర రావు :—ఈ 10 రూపాయల ఎగ్జెంప్షన్ వల్ల లాభ పడేది 37 లక్షలు అని అంటున్నా. జాయింట్ పట్టాలు విడదీసినతరువాత ఆ సంఖ్య యింకా పెరిగే అవకాశం ఉన్నది. పన్ను వేయడం ఇంచుమించు ప్రతిపక్షాలు ఒప్పుకున్నట్లే కనబడుతుంది. ఇక పన్ను గురించి ఇన్సిడెన్స్ గురించి ఆలోచించవలసి ఉంటుంటే ఒక సమగ్రమైన బిల్లు ముందుముందు తీసుకు రావచ్చును. ఇప్పుడున్న ఆర్థిక పరిస్థితులను అధిగమించడానికి తెచ్చిన యీ బిల్లును సమర్థిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

Smt. J. Eswari Bai :—The Andhra Pradesh Land Revenue Enhancement Bill is one of the most retrogade bills in the history of Indian legislation after Independence. That is because it wants to give legal sanctity to that Land Revenue Additional Assessment Act of 1962, which has been struck down by the Supreme Court recently but also wants to give retrospective effect to the same Bill now being brought before the Assembly in a new form and new shape and thus collect all the additional tax under this Bill and not refund or adjust the old collected tax under the 1962 Act as per the judgement of the Supreme Court.

Retrospective laws are not only contrary to the principles of natural justice but also against the principles of legal jurisprudence. The tax now being levied is to the tune of about Rs. 22 crores. The tax is being levied almost on a flat basis in all the three economic regions of the State, Telangana, Rayalaseema and the Circar districts. It is neither being levied on the principle of the soil and the net out put per acre. The worst tax burdened region will be Telangana under the present Bill. The enactment is 75% on dry land and 30% on wet land in Telangana region against 75% on dry land and 100% on wet-land in the Andhra region, but one should bear in mind the difference in the dry and wet land of Telangana and Andhra. The dry land of Telangana is almost tank irrigated and the wet landof Andhra is almost canal irrigated. Therefore, there is a lot of difference in the wet and dry cultivation of Telangana and Andhra based upon rainfall and perenial canal system. In view of this, the tax burden on the Telangana region is much more than that of Andhra. In Telangana, the water rates are much more than Andhra. The water rate is roughly Rs. 15 per acre on an average. The cost of cultivation is also very heavy in Telangana. The out p t in Telangana is also very much less, than that in Andhra. The rough net out put per acre is Rs. 50/- and in Andhra it is about Rs. 225. Even the cost of land in Telangana is hardly 1/6th of the cost in Andhra. Thus we see the overal tax burden. In view of all these above mentioned factors, it is very much greater on the poor farmer in Telangana. I do not mean the ryot in Andhra is not being affected by the present Bill. He is also being affected by the present Bill, but not to the extent of Telangana ryot. Not only the water cess in Andhra is less but the production is also much greater in Andhra per acre. In view of these factors, the tax burden on the farmer becomes less on the Andhra ryot. But nevertheless, on the whole the Bill imposes more burden on the entire ryot population of the State,

Another strange feature of the Bill is, it tries to exempt all pattadars paying Rs. 10/- and below but this exemption is not being given retrospective effect as they want to collect retrospective additional levy from 1962 under the present Bill. The exemption for the 10 rupee land holders is only after the passing of this new Bill which means all the additional taxes which they have paid under the 1962 Act, till the passing of this Bill, will not be refunded to them. Whe small States like Harayana and Rajasthan have decided to abolis land revenue, why should a Class I State like the Andhra State go back to abolish land revenue and resort to this retrogade legislation as contemplated under the present Bill. Clause 10 deals with the land revenue remission. In the interest of equity and justice all types of land revenue exemption should be given when crops fail due to drought and other natural calamities on all lands assessed to yield 6 bags of paddy per acre.

Clause 14 deals with the bar of the jurisdiction of the court. This Clause is trying to bar the protection of the court to the aggrieved farmer. This is against the fundamental rights guaranteed by the constitution and tantamounts to the violation of the basic freedom guaranteed under the Constitution. Clause 14 will do injustice to the people. Justice has to be done to the people. So I request the Hon. Revenue Minister to remove the Clause 14.

Another worst clause introduced into this Bill is clause 15 (1). This deals with "exemption, reduction and other modification". This is purposely incorporated to give discriminatory treatment between ryots politically supporting the ruling Party and the Opposition Parties. Just like Devil quoting the scriptures, the ruling Party will give tax exemption under various pleas to its farmer disciples.

Instead of hustling through this Bill, the Government can completely scrap Prohibition in the Andhra region and easily get more than Rs. 10 crores of additional revenue in the first year itself in the Andhra region. In the course of next five years, the total revenue under Excise after scraping the Prohibition can easily get between 25-30 crores of rupees. If the commercial taxes Department is properly organised with a new team of officers at the helm of affairs and the plugging of leakage of taxes, the C. T. Revenue which is now about Rs. 33 crores can easily go up to Rs. 40 crores in the next 3 to 4 years. There is a lot of improper spending in the P. W. D. and Irrigation Department. If this improper spending and leakages of materials is strictly checked, there will be a huge saving of atleast Rs. 10 crores annually, which can easily add to the Revenue of the State and to that extent lessen the tax burden on the people. Even the allocation of Central Excise duties and Income-Tax between Centre and State is not at all equitable to the Andhra State. If the State fights properly in that direction, there is possibility of getting more Central revenue to the State under this head. Thus, we see there are many methods and ways of improving our financial conditions, instead of resorting to this black Bill of additional enhancement of Land Revenue. In the interest of the peasantry in Andhra and progressive legislation, I appeal to the Revenue Minister and to the Chief Minister to bury this Bill.

రాజుగారు రెండున్నర కోట్ల రూపాయలు ఆదాయం రాబట్టటం కొరకే యింత బాధపడుతున్నామని చెబుతున్నారు. దానికి నేను ప్రొహిబిషన్ ఎత్తి వేయమని చెబుతున్నాను.

శ్రీ పి. వి. రాజు: —త్రాగమని—హరిజనులు స్త్రీలు చెప్పే మాటేనా ఇది?

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి:-మీకు యీనాడు ప్రొహిబిషన్ ఫెయిల్ అయిందని తెలిసే అన్ని రాష్ట్రాలలోను తీసివేస్తున్నారు. ఇవాళ ప్రతి ఇంటిలో బట్టీలు పెడుతున్నారు. దానివల్ల చిన్నపిల్లలకు తెలిసి, ఆడవారు చిన్నపిల్లలు కూడా త్రాగుతున్నారు. మీరు ప్రొహిబిషన్ తీసివేసి—ఆడవారు, పిల్లలు త్రాగకుండా రెస్ట్రిక్షన్స్ పెడితే బాగుంటుంది. ఇపుడు దొంగతనంగా త్రాగుతున్నారు. దానివల్ల ప్రభుత్వానికి డబ్బు రాకుండా వేస్ట్ అవుతున్నది. మీరు ప్రొహిబిషన్ తీసివేస్తే గవర్నమెంటుకు డబ్బు వస్తుంది. కమర్షియల్ టాక్సెస్ సరిగా వసూలు కావటం లేదు. అందులో తగినకట్టుదిట్టాలు చేస్తే ప్రభుత్వానికి మరింత హెచ్చు ఆదాయం వస్తుంది. హైదరాబాద్‌లో మేము హోళీపండుగ జరుపుకొంటాము. మేము రంగులతో హోళీ ఆడుతాము. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం రక్తంతో హోళీ ఆడుతున్నారు. రాజుగారు 20 సంవత్సరముల నుండి తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఉన్నారు. వారికి తెలంగాణా ప్రజలపై ప్రేమ ఉంటే—ఇటువంటి పన్ను ఇక్కడ పెంచకుండా ఉండాలి. వారు రైతుల రక్తంతో హోళీ ఆడుతున్నారు. మేము రైతులచే ఎన్నుకోబడి ఇక్కడ శాసనసభలో కూర్చున్నాము కాబట్టి—రైతులకు సంబంధించిన ఈ సమస్యపైన రాజుగారిని ఎన్ని తిట్లు అయినా తిట్టకుండా ఉండలేము. తెలంగాణా మెంబర్సు గాని, తెలంగాణా మంత్రులకు గాని ఏ ఒకరికైనా—తెలంగాణా రైతులపై ఎక్కువ భారం పడుతున్నందుకు బాధగా ఉన్నదా? వారు బాధతో మాట్లాడుతున్నారా? రాజు గారికి తెలంగాణా వారికి గోచీ పెట్టాలని ఇష్టంగా ఉన్నది. నాగిరెడ్డి గారు రాయలసీమకు చెందిన వారైనా—తెలంగాణాలో ఉన్న రైతుల యొక్క బాధలకు వారు ఫీల్ అవుతున్నారు. వారు చెప్పిన మాటలకు మేము సిగ్గుపడవలసిఉన్నది. రాయలసీమలో ఉన్నవారు—వారికి తెలంగాణా వారి బాధ తెలుస్తున్నది. కాని తెలంగాణా మంత్రులు, మెంబర్సు ఎందుకు ఆ బాధ ఫీల్ కావటం లేదో అర్థం కావటం లేదు. డెమాక్రసీలో ఫ్రీడమ్ ఉండాలి.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—అధ్యక్షా, వారు ఇంగ్లీషులో తిట్టారు; తెలుగులో తిట్టారు; ఇపుడు ఇంకో విధంగా తిడుతున్నారు.

శ్రీమతి ఎన్. విమలాదేవి (చెన్నూరు):—వారు మాటి మాటికి మేము ప్రజలతో ఎన్నుకోబడ్డాము అంటున్నారు. ఆమాట మాయందు కూడ ఉన్నదని దయచేసి ఆలోచించుకొని మాట్లాడాలి. ప్రజల రక్తం త్రాగుతున్నారు అంటున్నారు. మేముకూడ ప్రజలతో ఓట్లు వేయించుకొని వచ్చామనేది గమనించమని ప్రార్థిస్తున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి:-వాళ్ళు ప్రజలతో వచ్చారు, మేము ప్రజలతో వచ్చాము. వాళ్ళు ప్రజలలో, డబ్బు యిచ్చి ఓట్లు పుచ్చుకొని వచ్చారు. మేము ప్రజలలో వాళ్ళమనస్సుకు నచ్చచెప్పి, tax లు వేయము అని చెప్పాము. వాళ్ళకు మాకు ఉన్న తేడా యిది అని చెప్తున్నాను. ఆమె అంటున్నది కనుక ఆమెకు నేను చెప్పాను. అపోజిషన్ పార్టీ దగ్గర డబ్బు లేదు. మీ బాధలు మాబాధలు అనుకుంటాము. మీ కష్టాలు మా కష్టాలు అనుకొని తీరుస్తామని చెప్పాము. అందుకని ఈనాడు మేము మా గొంతులు కూలి పోయే దాకా మేము ఇక్కడ కూర్చుని అరుస్తున్నాము. ఆ బీద ప్రజల గురించిన బాధ మీకు లేదు కాబట్టి ప్రజల tax వేయమంటున్నారు. Tax వేయకుండా ఎలా అవుతుంది, టాక్సులు వేయాలి అని అంటున్నారు. మిమ్మల్ని ఎవరైతే అడుగుతున్నారో వారికి టాక్సులు వేయండి. తెలంగాణా ప్రజలు చాల హీనస్థితిలో ఉన్నారు కాబట్టి తెలంగాణాలో ఉన్న వారికి ఒక్క పైస కూడ tax వేయకూడదు అని నేను గట్టిగా చెప్తున్నాను. ప్రభుత్వం tax వేసినట్లయితే వాళ్ళు మలమల మాడిపోతారు అని చెపుతున్నాను. ఈనాడు వారి కడుపులో పేగులు లేవు. వాళ్ళ పొట్ట వీపుకు అంటుకొన్నది. వాళ్ళకు తినడానికి లేదు. ఈనాడు business నడవాలి అందరు అంటున్నారు. రైతులు అక్కడ పండిస్తేనే గాని business నడవదు. ఎంతమంది రైతులు తినడానికి తిండి లేకుండా రిక్షాలు తోలుతున్నారు. రైతులు తినడానికి తిండి లేకుండా, దున్నడానికి భూములు లేకుండా వారు కూలి పనులు చేసుకొని బ్రతుకుతున్నారు. కాని ఈ ప్రభుత్వానికి ఈ సంగతులన్నీ తెలుసునా? నిజంగా రాజుగారికి తెలంగాణాపైన ప్రేమ ఉన్నట్లయితే—I will ask him to resign on this issue.

శ్రీ జి. సత్యనారాయణ (తణుకు) :—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బిల్లును సంపూర్తిగా సమర్థిస్తున్నాను. Supreme Court 1962 లో చేసిన అధిక శిస్తు శాసనమును కొట్టివేసినందువల్ల మన రాష్ట్రానికి వచ్చిన లోటును సంపూర్తి చేసుకోవడం కొరకు ఈ బిల్లు తీసుకురాబడింది. మన రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితిని దృష్టిలో పెట్టుకొన్నప్పుడు సమర్థించవలసి ఉంటుంది కనుక సమర్థిస్తూ ఉన్నాను. అయితే కొందరు మిత్రులు అసలు శిస్తే వద్దు అంటారు. మన రాష్ట్రంలో ప్రత్యేకంగా రైతు స్వామ్యం ఉన్నది. రైతుకు పూర్తిగా స్వేచ్ఛ ఉండాలంటే తప్పనిసరిగా శిస్తు విధానం ఉండాలి. అప్పుడే ప్రతి రైతు యిది నా భూమి అని అనుకోవడానికి హక్కు ఉంటుంది. ఇది నా భూమి అని అనుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఒకవేళ ప్రభుత్వంపై కోర్టులో దావా వేయవలసి ఉంటే, adverse position ను prove చేయవలసియుంటే land revenue receipts ఉండాలి. అప్పుడే రైతు తన భూమిగా prove చేసుకోడానికి అవకాశం లేకుండా ఉంటుంది. అందువల్ల శిస్తు విధానం తప్పని సరిగా ఉండవలసియుంటుంది. ఈ బిల్లులో కొన్ని provisions తీసుకుంటే clause (3) ప్రకారం ఆంధ్రలో 100 పాళ్ళు అధికంగా హెచ్చించుకుంటూ, తెలంగాణాలో మాత్ర 30% ఎక్కువ చేయబడింది. దీని దృష్ట్యా ఆలోచించుకొన్నప్పుడు,

62 వ పేజిలో యివ్వబడిన picture ప్రకారం చూసుకుంటే కృష్ణాలో పూర్వం మూడు రూపాయలులోగా ఉంటే high rate, అధిక శిస్తు ప్రకారం రూ. 7.44 పైసలు అయింది. Low rate 6 రూపాయలు ఉంటే అధికంగా రూ. 14.85 పైసలు అయింది. నేను వచ్చిన ఖమ్మం జిల్లా పరిస్థితి చూసుకున్నప్పుడు పూర్వం తక్కువ rate రూ. 3-43 పైసలు ఉంటే ఎక్కువ rate రూ. 20.57 పైసలు ఉన్నది. ఇప్పటి బిల్లు రీత్యా తక్కువ rate రూ. 4.62 పైసలు ఉండి ఎక్కువ rate రూ. 21.97 పైసలు అవుతూ వున్నది. ఆంధ్ర పరిస్థితి దృష్టిలో చూసుకున్నప్పుడు అక్కడ డెల్టా భూములు చాల సారవంతమైనవి. గొప్ప పంటను యివ్వడానికి అవకాశం ఉన్నది. అదీగాక cost of production తక్కువ అయినప్పటికి సగానికి సగం అక్కడ తక్కువగా ఉన్నది. 14 రూపాయలు షుమారుగా ఉంటే యిక్కడ 27 రూపాయలు అయింది. అనగా రెండు పంతులు ఎక్కింది. Net out put తెలంగాణాలో 48.37 ఉంటే ఆంధ్రలో 223 ఉన్నది. Existing tax చూసుకుంటే 7.15 % ఉంటే ఆంధ్రలో 4.6 % మాత్రమే ఉన్నది. ఈ ప్రకారంగా చూసుకున్నప్పుడు ఖమ్మంలో మాబోటి శాసన సభ్యులము ప్రజానీకం ముందు వెళ్ళినప్పుడు మమ్మల్ని ఎవరైనా ప్రశ్నిస్తే ఏమి చెప్పుకోవాలో మాకు అర్థం కావడంలేదు. కనుక ప్రభుత్వం వారు దీనిని మరల ఒక పర్యాయం జాగ్రత్తగా ఆలోచిస్తే మంచిదేమోనని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. Section 4 clause 4 లో మరుగు కాలువలు యివన్నీ dry lands గా treat చేస్తాము అని చెప్పారు. కాని water cess విషయంలో ఉండదని చెప్పారు. దానిని రాజుగారు యిక్కడే చెప్పారు. లిఖితపూర్వకంగా వ్రాసి ఉంటే చాల బాగా ఉంటుందని, రైతాంగానికి హామి యిచ్చినట్లు ఉంటుందని నేను భావిస్తున్నాను. దానిని వ్రాత పూర్వకంగా యిందులో యిమిడ్చవలసిందిగా కోరుతున్నాను. Clause 6 లో 10 రూపాయలలోపు ఉన్న వాటినన్నిటికి శిస్తు మాఫీ ఉంటుందని, శిస్తు ఉండదని చెప్పారు. దీనిని wet lands కు అనువర్తింప చేస్తే బాగా ఉంటుందేమో అనుకుంటాను. అలాంటిది వీలు పడకుండా ఉంటే మురుగు కాలవలకు వీటన్నిటిని dry lands గా treat చేయబడుతుందని, వాటిలో 10 రూపాయల శిస్తులోపల ఎవరైతే వస్తారో వారికి clause 6 లో ఏదైతే అనువర్తింపచేశారో దానిని వీటికికూడ clause 4 లో అనువర్తింపచేస్తే బాగా ఉంటుందని నేను భావిస్తున్నాను. 5 వ క్లాజులో "In the case of any land not assessed to land revenue, the Tahsildar shall, after giving an opportunity to the pattadar to make his representation, determine the land revenue payable on that land for a fasli year, having due regard to the land revenue payable for dry or wet land or similar classification in the vicinity, as the case may be." అంటున్నారు. కాని time ఎక్కడా తెలియపరచలేదు. కనీసం 30 days అయినా time చెప్పి ఉంటే బాగా ఉంటుందని నేను భావిస్తున్నాను. clause 10 లో ముఖ్యమైన పరిస్థితిలో రెమిషన్ యివ్వబడుతుంది అంటున్నారు. కాని దాని దామాషా ప్రకారమే అధిక శిస్తు వసూలు చేయబడుతుంది అంటున్నారు. Remission ఎప్పుడైతే యివ్వడానికి అవకాశం వస్తుందో అప్పుడు

దామాషా అనే పద్ధతి తీసివేసి యిప్పుడు అధికశిస్తు ఏర్పైతే అంటున్నారో దానిని పూర్తిగా తీసివేస్తే మంచిదని నేను అనుకుంటున్నాను. కేవలం శిస్తుమాత్రమే ఉంటుందని, అధికశిస్తు దామాషా ప్రకారం తీసుకోబడదని యిందులో ప్రవేశపెట్టి ఉంచేటే రైతాంగానికి చాలా బాగా వుంటుందని అనిపిస్తున్నది. 12 వ clause లో Revision by the Board of Revenue ....." Provided that the Board of Revenue or the District Collector shall not pass any order prejudicial to any party unless he has been given an opportunity of making representation." అంటున్నారు. ఇందులో కూడ కేవలం opportunity యిచ్చినంత మాత్రాన కాదు. కనీసం 30 రోజులు అయినా అందులో time ఇస్తే రైతాంగానికి చాల శ్రేయోదాయకంగా ఉంటుంది. ప్రభుత్వం దీని విషయంలో జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఈ బిల్లులో ప్రత్యేకంగా 10 రూపాయలవారికి తగ్గించారుగనుక చాల హర్షించవలసిన విషయం. ప్రతివారు welcome చేయవలసిన విషయం. Clause 4 లో చెప్పినట్లు పట్టెకాలవలు మొదలైనవాటికికూడ యిది అనువర్తింపచేస్తే, 30 లక్షలమంది రైతాంగమే కాకుండా యింకా ఎక్కువ మంది రైతాంగం దీనిద్వారా లాభపడడానికి అవకాశం ఉన్నది. Time ఇవ్వడంలో గాని, పట్టెకాలవలలో వచ్చేవారికికూడ 10 రూపాయల లోపు వచ్చేదానిని అనువర్తింపచేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ దీనిని పూర్తిగా సమర్థించుతూ నేను ముగిస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker :— The House stands adjourned till 4 p.m. today.

(The House then adjourned for lunch till Four of the Clock)

(The House reassembled after lunch at Four of the Clock)

[Srimati Ramakumari in the Chair]

GOVERNMENT BILL

THE ANDHRA PRADESH LAND REVENUE (ENHANCEMENT) BILL, 1967.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ) :—అధ్యక్షా, రెవిన్యూ మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన లాండ్ రెవిన్యూ అడిషనల్ టాక్సేషన్ బిల్లుపై గత రెండు మూడు రోజులుగా చర్చ జరుగుతున్నది. దీనిపై తర్జనభర్జనలు సాగుతున్నాయి. ప్రజలకు యీ విషయాలు బాగా తెలుసు. అయితే మిత్రులు కొందర బాటుతో యీ బిల్లు యిప్పుడు తీసుకురావలసిన అవసరమేమిటని అడుగుతున్నారు. దీనిని కూలంకషంగా ఆలోచించి, మంచి పద్ధతులతో ఎక్కువ సమయం తీసుకుని చేయవచ్చునుగదా అని ప్రశ్నిస్తున్నారు. ఇది ఒక విచిత్రమైన వాదన. వారికి తెలిసే యీ విధంగా మాట్లాడుతున్నారు. వారికి పరిస్థితులన్నీ పూర్తిగా తెలుసు. ఈనాడు ప్రభుత్వం ఏ పరిస్థితిలో వుంది ? కోర్టు తీర్పు రాకముందే రైతులనుండి వసూలు చేయడం జరిగింది. ఆ విధంగా వసూలు చేసిన శిస్తును క్రమబద్ధం చేయవలసిన అవసరం వుందా, లేదా ? దానికొక చట్టం తీసుకురావలసిన అవసరం వుందా, లేదా ? అంతేగాక, మన రాష్ట్రంయొక్క ఆర్థిక పరిస్థితి ఏవిధంగా వుంది ? ఒక ప్రక్కన రిట్రెంచ్‌మెంట్ జరుగుతున్నది, మరొక ప్రక్కన జీతాలు యివ్వలేని పరిస్థితిలో

ప్రభుత్వం వుంది. ఇవన్నీ తెలిసికూడా వారు ప్రభుత్వం పొందన్బాటుగా యీ బిల్లును తీసుకువచ్చిందని విమర్శ చేస్తుంటే నాకు ఆశ్చర్యం కలుగుతున్నది. ప్రతిపక్ష సభ్యులు చెప్పే విషయాలతో నేను ఏకీభవిస్తాను. రైతు పరిస్థితి గమనించాలనేదానితో నేను ఏకీభవిస్తాను. అయితే ప్రతిపక్ష సభ్యులకే రైతాంగం యెడల దయాదాక్షిణ్యాలున్నట్లు, కాంగ్రెసుపక్ష సభ్యులకుమాత్రం రైతాంగం యెడల ఏకోశానా దయాదాక్షిణ్యాలు లేవన్నట్లు మాట్లాడటంమాత్రం సరియైనది కాదు. ఈదినం స్వతంత్రపార్టీవారు రైతాంగంపై భూమిశిస్తు విధించకూడదు అంటున్నారు. అగ్రికల్చరల్ ఇన్‌కం టాక్స్ వేయాలి అంటున్నారు. అగ్రికల్చరల్ ఇన్‌కం టాక్సు వేస్తే రైతుల బ్రతుకులు కరణాల చేతుల్లోను, ఇతర అధికార్ల చేతుల్లోనూ పెట్టడం అవుతుంది. చిత్తూరు జిల్లాలోనే తీసుకోండి. రెమిషన్ యివ్వమంటే—రెవిన్యూ ఇన్‌స్పెక్టరు ఆరణాల పంట పండిందని వ్రాశాడు, తహసీల్దారు వచ్చి ఎనిమిదణాలు అన్నాడు, డిప్యూటీ కలెక్టరు వచ్చి పన్నెండు అణాలు అన్నాడు, కలెక్టరు వచ్చి పధ్నాలుగణాలు అన్నాడు. ఈ విధంగా వుంటుంది. శిస్తు అని పది రూపాయిలో పన్నెండు రూపాయిలో చెల్లించవచ్చు గాని యిది ప్రవేశపెడితేమాత్రం రైతు జీవితం చాలా కష్టాలపాలు అవుతుంది. అందుచేత యీ అగ్రికల్చరల్ ఇన్‌కం టాక్సును ప్రవేశపెట్టకూడదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇంక, గ్రేడెడ్ టాక్సేషన్ విషయమున్నది. కమ్యూనిస్టులు చెబుతున్నారు. నేను మొదటినుండి దీనినిగూర్చి చెబుతున్నవాడిని. గ్రేడెడ్ టాక్సేషన్ ప్రవేశపెట్టాలంటే సరియైన పద్ధతులద్వారా రిసెటిల్‌మెంట్ జరగాలి. అందుకు చాలా వ్యవధి కావాలి. అదంతా చేయడానికి కొన్ని ఏళ్ళు పడుతుంది. అంతవరకూ ఒక క్రమబద్ధమయిన చట్టం లేకుండా వూరుకుందామా? ప్రతిపక్షంవారికి పరిస్థితులన్నీ తెలిసికూడా యీ విధంగా యెందుకు ఆర్గ్యూ చేస్తున్నారు? పబ్లిక్ ఒపీనియన్ అంటున్నారు. పబ్లిక్‌కు బాగా తెలుసు. రైతు లేకపోతే దేశం లేదు అన్నట్లుగా రైతుపై బ్రహ్మాండమైన ప్రేమ, సానుభూతి వున్నట్లుగా గత రెడుమూడు'' దినాల లోను అనేకమంది సభ్యులు మాట్లాడుతున్నారు. అయితే యీ శాసనసభలో ప్రతి రోజూ, ప్రతి సంవత్సరం, ప్రతి అయిదేళ్ళలోనూ రైతు గురించి, రైతు సమస్యల గురించి రైతు అభివృద్ధి గురించి మనం ఎంతసేపు మాట్లాడుతున్నామో, చర్చిస్తున్నామో ఒక్కసారి పరిశీలిస్తే రైతుపై బ్రహ్మాండంగా ఉపన్యాసాలిచ్చినవారికి రైతుపై ఎంత ప్రేమ ఎంత సానుభూతి వుందో తెలుస్తుంది. ఇది ఒక పొలిటికల్ స్లోగన్ అయిపోయింది. కష్టపడి మేడుపట్టి పనిచేస్తున్నవాడికి రైతుపరిస్థితి తెలుస్తుంది గాని, గ్రామాలనుంచి వచ్చామన్నంతమాత్రాన రైతుగురించి వారికి తెలుస్తుందా? అని అడుగుతున్నాను. ఈ ప్రొద్దు రాయలసీమలోని రైతాంగం పరిస్థితి ఏవిధంగా వుందో గమనించండి. అక్కడంతా వర్షంపై ఆధారపడేవారు. వేరుసెనగ ఒక ఎకరంలో వేయడానికి విత్తనానికి వందరూపాయిలు, యాభై రూపాయిలు సేద్యం ఖర్చు మొత్తం 150 రూపాయిలు ఖర్చుపెట్టవలసివస్తున్నది. ఈ ప్రొద్దు మొత్తం ఎండిపోయింది. రేపు ఆ మొత్తమంతా ఋణం తీసుకుని తీర్చాలి. ఈ శాశ్వత కరువుకు అపోజిషన్ వారు యింతవరకు ఏమి చేశారు? రైతు పన్ను కట్టడానికి

పెనుకాడడు, అతనికి పంట పండాలి, రెండు మూడు ఏళ్లుగా పంటపోతూ వుంటే పర్షంచుక్క లేకపోతే రైతు ఏమి చేయాలి? మిత్రులు నాగిరెడ్డిగారు తెలంగాణా ప్రాంతంలో బ్రహ్మాండమైన కష్టం వచ్చిందని చెబుతున్నారు. రాయలసీమ రైతుల పరిస్థితి ఏమాత్రం కూడా దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా వారు ఆమాదిరిగా మాట్లాడుతూ వుంటే నేను విభ్రాంతి చెందుతున్నాను. నేను ఈ సమయంలో శాసనసభ్యులందరికి ఒక విజ్ఞప్తి చేయదలచుకున్నాను. రాయలసీమ పూర్తిగా వర్షంపై ఆధారపడిన ప్రాంతం. అక్కడ ప్రాజెక్టులేమీలేవు. ఏదో కె. సి. కెనాల్, భైరవానితిప్ప తప్ప యింకేమీ అక్కడలేవు. 1942 నుండి 62 వరకు మన రాష్ట్రంలో వివిధ జిల్లాలలో వర్షపాతం ఏవిధంగావుందో ఒక్కసారి గమనిస్తే పరిస్థితి తమకందరకూ అర్థమవుతుంది. శ్రీకాకుళం—45.52 అంగుళాలు; విశాఖపట్నం—43.24 అం; తూర్పుగోదావరి-43.29 అం; పశ్చిమగోదావరి—43,9 అం; కృష్ణా-38.83 అం; గుంటూరు—32.89 అం; నెల్లూరు—34.7 అం; చిత్తూరు—30.10 అం; కడప—26.9 అం; అనంతపురం— 20.45 అం; కర్నూలు—26.32 అం. తెలంగాణా విషయం చెబుతున్నాను.

మహబూబ్‌నగర్	28. 42	అంగుళములు
హైదరాబాదు	35. 66	,,
మెదక్	36. 19	,,
నిజామాబాద్	42. 86	,,
ఆదిలాబాదు	45. 02	,,
కరీంనగర్	37. 35	,,
వరంగల్	40. 07	,,
ఖమ్మం	40. 63	,,
నల్లగొండ	28. 64	,,

అంటే వర్షపాతంపైన ఆధారపడే డ్రై లాండ్స్ పండడానికి అవకాశం వున్నది. రాయలసీమలో టాంక్స్‌కూడ వర్షాలపైననే ఆధారపడి వుంటాయి. అక్కడ ఏవరేజిన వర్షపాతం 25.95 అంగుళములు వుంటే తెలంగాణాలో 35.09 అంగుళములు వుంది. నాగిరెడ్డి గారికి తెలంగాణా కంటె రాయలసీమయే ఎక్కువగా వెనుకబడిందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— వారు గట్టిగా మాట్లాడుతున్నారు. ఈ బిల్లుకు వారు అనుకూలమా, వ్యతిరేకమా ?

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న:— ఇది పెద్ద పొలిటికల్ స్లోగనులా వుంది. రైతుకు శిస్తుభారం ఒక పెద్దలెక్కలోది కాదు. రైతులకు కావలసినవి నీటివసరులు రాయలసీమ బాగుపడాలంటే అండర్ గ్రౌండు వాటర్ టాప్ చేయాలి. భూగర్భ జలాన్ని బయటకు తెచ్చి పంటలు పండించిననాడే రాయలసీమకు లాభం గాని, యీ శిస్తులతో లాభం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మానందరెడ్డి గారు, రెవిన్యూ మంత్రి వి. బి. రాజుగారు యీచట్టములో ఋణ్ణంగా చదివారు,

రాయలసీమకు, తెలంగాణాకు కావలసిన సౌకర్యాలు చేయాలనుకొని ఎంత వరకు చేయగలరో అంతవరకు చేస్తున్నారు. ఒకసారి 13 కోట్లు వస్తుందని ఆలోచన చేశారు. సెలక్టు కమిటీ సమావేశములో ఆ ఎగ్జంప్షను, యీ ఎగ్జంప్షను— నానా ఎగ్జంప్షన్సు వచ్చి మార్పులు చేయడంవల్ల రెండున్నర కోట్లకంటె ఎక్కువ వచ్చేటట్లు కనబడలేదు. 1962 కు పూర్వం 13 కోట్ల 3 లక్షలు వుండేది. ఇప్పుడు 15 కోట్లు 50 లక్షల లాండ్ రెవిన్యూ అయితే 2.37 కోట్లు మాత్రమే అదనపు పన్నులు వేస్తున్నారని అర్థమవుతుంది. పది రూపాయలలోపు శిస్తువారికి ఎగ్జంప్షను యిచ్చినందువల్ల 37 లక్షల పట్టాదారులకు లాభం వచ్చిందంటే ఇది సోషలిజమంటారా, లేక క్యాపిటలిజం అంటారా? పది నుంచి 15, 15 నుంచి 20, 20 నుంచి 25 రు. ల వరకు క్రమేపి ఎగ్జంప్షను యివ్వడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. 74 వ పేజీలో వెల్స్ స్ప్రింగు చానెల్స్, నద్దిణాలాలు — వాటన్నిటిని డ్రైలాండ్స్ క్రింద ట్రీట్ చేస్తున్నారు. రైతుల శ్రమపైన ఆధారపడి పని చేస్తున్నారు కాబట్టి వెట్ అసెస్మెంటు తీసేస్తూ, డ్రై క్రింద ట్రీట్ చేస్తున్నారు. అది ఆరేడు కోట్లు వస్తుంది. ప్రికేరియస్ సోర్సెస్ క్రింద టాంక్సు క్రింద ఎక్కువగా వచ్చేది లేదు. ప్రికేరియస్ సోర్సుల క్రింద టాంక్సు క్రింద రాయలసీమలో ఇంచుమించు రెండు లక్షలు వుంటుంది. తెలంగాణా 4 లక్షలు వుంటుంది. ఆంధ్రలో 1.5 లాక్స్ వుంటుంది. ఇదంతా ఎగ్జంప్షను యిస్తే 14-15 లక్షలు రావచ్చు కాబట్టి అవన్నీ సాధ్యమైనంత వరకు ఎగ్జంప్షను క్రింద తీసుకువచ్చి 50 పర్సంటు రిడక్షను క్రింద తీసుకురావాలని రెవిన్యూ మంత్రిగారికి, ముఖ్య మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను ఇదివరకు రాయలసీమలో కరువు వస్తే రెమిషను ఇచ్చినప్పుడు సెస్సులు వసూలు చేసేవారు. ఇప్పుడు రెమిషను ఫుల్ యిస్తే పూర్తిగా సెస్సులు కూడ రెమిషను, 50 పర్సంటు రెమిషను యిస్తే సెస్సులలో కూడ 50 పర్సంటు రెమిషను యిస్తున్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్షా, మనం యీ బిల్లును దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తున్నాము. అధికారంలో వున్నది కాంగ్రెసే అనుకుంటాము. కాంగ్రెసు పార్టీయే అని పెద్దలు, మంత్రిగారు కూడ ఒప్పుకుంటారనుకుంటాను. కాంగ్రెసు అధికార సంస్థగా, రాజకీయ పక్షంగా ఉండకపూర్వం బేసిక్ ప్రిన్సిపుల్స్ కరాచీలో నిర్ణయించినప్పుడు ఎగ్జంప్షన్సు యివ్వాలని, క్రింది భాగం నుంచి ఎకనామిక్ హోల్డింగ్స్ మినహాయించాలని, రిగ్రెసివ్‌గా లేకుండా వుండాలని నిర్ణయించారు. 1931 సంగతి అది పాత కథ అంటే ఆధునికంగా నిన్న జరిగిన కథ చెబుతాను. ఈ నాటి కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటు కామరాజు నాడారుగారు లేటెస్టుగా చెప్పినది కూడ వారికి గుర్తు లేకపోతే మేము ఏమి చెప్పాలి?

"Addressing a public meeting Sri Kamaraj, the Congress President said that land tax on both dry and wet land should be abolished. He said that the big mirasidar wanted h's attention to be drawn to a fear that if it was abolished there will be record of their right over their land." కాంగ్రెసు మిత్రులు కూడ అక్కడక్కడ చెప్పారు.

టాక్సులు ఎత్తేస్తే భూమి మీద హక్కులు పోతాయని చెప్పారు. మేము చెప్పడమే కాదు, కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటుగారే హక్కులు పోవు అని చెబుతున్నారు. ఇది వేయడమా లేదా అనేది ఒక్క మనరాష్ట్రానికే అయితే కాంగ్రెసు రెండు నాలుకలతో మాట్లాడుతోంది అనుకోవలసివుంది. లాండు రెవిన్యూ బేసిక ప్రిన్సిపుల్స్ మీద మాట్లాడాలి, లేకపోతే ఒక రాష్ట్రానికి ఒకటి, ఇంకొక రాష్ట్రానికి యింకొకటి ఏ రోటికెడతే ఆ రోటిపాట పాడే పరిస్థితి — అంత అపర్సు నిజానికి కాంగ్రెసు వచ్చిందని నేను అనుకోవడంలేదు. నేను ఆ భాగం అంగీకరించడం లేదు. లేటెస్టుగా వచ్చిన కాంగ్రెసు ట్రెండ్సు మాత్రం బలపరుస్తున్నాము. అది వారు బలపరచకపోతే మేము హెల్ప్‌లెస్. లాండు రెవిన్యూపాలసీ ఎట్లా వుండాలనేది అది పుట్టినప్పుడే నిర్ణయించారు. Land revenue assessment cannot be dictated by the theoritist in his study they give a domatic treatment; it can only be safely worked cut by the Settlement Officer in the village and on the field. మన ప్రభుత్వం కూడ ఆ పని చేసింది. హైకోర్టు జడ్జిమెంటు యిచ్చినప్పుడు వెంటనే ఏదో ప్రమాదం వస్తోందని దాదాపు 15 లక్షల రూపాయల ఖర్చు చేసి మొత్తం తయారు చేశారు. అది మూసీనదిలోనో, హుసేన్‌సాగర్‌లోనో పడేశారు. వీరు రేషనల్ కూడ తీసుకోవడం లేదు. లాండు టాక్సు వుండాలా లేదా అనేది నేను చెప్పదలచుకోలేదు. ఎగ్జంప్షన్సు యిస్తున్నాము అన్నారు. అందుకు వారిని తప్పకుండా అభినందిస్తున్నాము. సంతోషం. కాని మా అభినందనలు పొందగలిగే స్థితిలో వారు చేయలేదు. ప్రకాశంగారి పేరు చెప్పుకోడానికి ప్రయత్నిస్తే వారు డ్రై అండ్ వెట్‌కు చేశారు — అందరికీ కలిపి. 5 స్టాండర్డు ఏకర్సుకు మినహా యిస్తామంటే — ఒకసారి సంజీవరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా వుండగా నల్లగొండ సమస్య వస్తే ఆ మాట చెబితే ఎట్లా, అక్కడ 50 ఎకరాలు వుంటేనేగాని గతిలేదు, గుంటూరు, డెల్టా ఏరియాలో అయితే 5 ఎకరాలు వుంటే సరిపోతుంది అన్నారు. స్టాండర్డ్ ఎకర్ — గవర్నమెంటు తయారుచేసినది ఆ విధంగానే అప్లయి చేయండి. డ్రైకి తేలికగానే వుందిగాని వెట్‌కు చిక్కు వుంది అంటున్నారు. గవర్నమెంటు లెక్కలలో చూస్తే లాండు రెవిన్యూ గత సంవత్సరం 11.17 కోట్లు, ఇందులో 6.25 కోట్లు వాటర్ రేటు క్రింద మినహాయించారని water rate ను మినహాయించినపుడు అది notional కావచ్చును; make it pracitcal, ఈ proportion మీరు తీసుకుని దానికి ఇది అని విభజించాము అని చెప్పండి. కొందరికి చేసి కొందరికి చేయకపోతే discrimination క్రిందకు వస్తుందేమోకూడా జ్ఞాపకం పెట్టుకుంటే మంచిది. ఇతర రాష్ట్రాలు ఏమి ఘన కార్యాలు చేసారని అంటారు, కేంద్ర ప్రభుత్వం చేసిన statement నుంచే చదువుతాను. యు. పి. లో 6. 5 ఎకరాలు మినహాయించారు. బెంగాలులో పేద రైతాంగాన్ని మినహాయించారు. బీహారులో 1967 ఏప్రిల్ 1 వ తేదీనుంచి అమలు జరపడానికి నిర్ణయించారు, హర్యానాలో అయిదు ఎకరాలు వరకు మినహాయించారు, రాజస్థాన్‌లో ఆదాయాలు రాని భూమిని uneconomic

holdings ను రద్దు చేసాము అన్నారు, పంజాబులో అయిదు ఎకరాలు లోపల రద్దు చేసారు, మైసూరులో ఇపుడు ఉండే రూపంలో శిస్తు అంతా రద్దు చేసారు, ఒరిస్సాలో భూమి శిస్తు రద్దు చేసాము అన్నారు, కాశ్మీరులో రు. 8 లు లోగా ఉన్న శిస్తు రద్దు చేసాము అంటున్నారు. రద్దు చేయడం అనేది మీరు, వారు కూడా చేస్తున్నారు. ప్రకాశంగారి పేరు చెప్పడంవల్ల ప్రయోజనం కనబడడం లేదు, ఆయన పేరు చెప్పడంవల్ల ఉత్సాహం రావడం లేదు. తెలంగాణాలో జాస్తీగా ఉన్నదని అంటున్నారు. కాదనడం లేదు, administration మొదలైన వాటిల్లో మద్రాసు పద్ధతులు nuisance గా ఉన్నాయి, అక్కర లేదు అనుకుంటున్నారు. ఈ విషయంలో మద్రాసు పద్ధతి నయమేమో అని పిస్తున్నది. బొంబాయిస్టేటు పద్ధతి కోరి ఇక్కడ తెచ్చుకున్నారు. Administration, rules తో బాటు tax కూడా వచ్చింది. ఈ రోజు తాపత్రయపడితే లాభం ఏమిటి? నేను చెప్పేది అది ఉండాలని కాదు. దానికి complete గా వ్యతిరేకిని, ఒక package గా తీసుకున్నపుడు అందులో కొన్ని మంచి వస్తువులుంటాయి; కొన్ని చెడ్డ వస్తువులుంటాయి. ఎందుకు చెబుతున్నానంటే ఇక్కడ అందరూ చెబుతూంటారు—administration అంతా పాడైపోయింది; bureaucracy పెరిగింది; టాకెన్ హోమ్ సిస్టమ్ వచ్చింది అని వరుసగా తిడుతున్నారు. ఇందులో ఒక్క సౌకర్యమైనా వచ్చింది కదా అని మేము అనుకుంటున్నాము. ఈ సౌకర్యం తెలంగాణాకు కూడా extenad చేయాలని మా ఉద్దేశం, తెలంగాణాకు ఎక్కువ భాగం పడింది, ఈ వేళ ఉన్న పరిస్థితులలో ఇంతవరకు తీసుకున్నది తీసుకోండి; ఇకముందు చేయవలసిన దానికి time తీసుకుందాము అనే basis మీద ప్రతిపక్షనాయకులు కూడా ఒప్పుకున్నారు. ఈనాడు మీకు అడ్డం వచ్చేది సుప్రీంకోర్టు జడ్జిమెంట్ కదా, దానిని మరొక విధంగా adjust చేసుకుందాము. Retrospective effect ఇస్తాము అంటారు. Motor vehicles Act కు సంబంధించి retrospectve effect ఇచ్చాము కదా అని నాగేశ్వరరావుగారు చెప్పారు. అంతకుముందు చెల్లించిన డబ్బు తీసుకోడానికి ఇచ్చారు, ఒకటి జ్ఞాపకం పెట్టుకోవాలి, మరల మూడు సంవత్సరాలుగా డిమాండు ఇవ్వాలి, Formalగా డిమాండు ఇవ్వకతప్పదు. డిమాండు ఇవ్వకుండా అమాంతంగా వసూలు చేయలేరు, డిమాండు ప్రకారం వసూలు చేయకపోతే limitation Act ప్రకారం lapse అవుతుంది. అంటే మొదటి రెండు సంవత్సరాలకు రావు; తర్వాత మూడు సంవత్సరాలకు వసూలు చేసుకోవచ్చు. Retrospective effect కు ఎవరు ఒప్పుకున్నారు; adjust చేసుకోడానికి ఒప్పుకున్నారు. మరల వసూలు చేయడానికి ఎక్కడ ఒప్పుకున్నారు? ఆ point serious గా ఆలోచించండి. అంతా రెండు సంవత్సరాలకు మాత్రమే. మీకు రెండున్నర కోట్లు కంటే ఆదాయం లేదు అంటున్నారు. మీ లెక్క కరక్టే అయితే కొండను త్రవ్వి ఈ ఎలుకను బట్టడం ఎందుకు? ఇదివరకు బిల్లు క్రింద కూడా నాలుగు కోట్లు కంటె రాదు అన్నారు. రామచంద్రారెడ్డిగారు in charge ఉప్పుడు 1962-63 సంవత్సరంలో 16 కోట్లు వచ్చింది. 1963-64 వ సంవత్సరంలో 21 కోట్లు వచ్చింది. ఏమిటంటే అట్లాగే ఉంది అన్నారు.

పాతబకాయిలు ఉన్నారు, తరువాత 18 కోట్లు వచ్చింది. అది కూడా పాత బకాయిలేనా ? పాతబకాయిలులేవని రివెన్యూ సెక్రటరీగారు చెప్పారు. ఇందులో అవి include కాలేదని చెప్పారు. మేము ఏదినమ్మాలి ? ఎక్కడ పొరపాటు ఉన్నది—accounting లోనా, budgeting లోనా, వసూలు చేయడంలోనా, వేసినపుడు చెప్పేదానికి వసూలు చేసేదానికి చాలా తేడా ఉంటోంది. ధనవంతుల వద్ద వసూలు చేయరు. అయిదు వేలు వసూలు చేయాలంటే ఆపివేసారు. పలుకుబడి ఉన్నది కదా, నోరు కలవాడికి ఎప్పుడూ ఉంటుందని స్పీకరుగారు అన్నారు.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—1965-66 లో ఎంత వచ్చినది ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—14 కోట్లు వచ్చింది.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ఇది ఎంత అన్యాయం !

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— కారణాలు కూడా చెబుతాను, కరువు వచ్చింది కనుక exemption కొంత ఇచ్చారు. Arrears కొన్ని ఉన్నాయి. 1954-55 లో 8 కోట్ల 78 లక్షలు వసూలు చేయాలని చెప్పారు. Public Accounts Committee ని Accountant General ను అడిగితే మన రివెన్యూ కలెక్షన్లలో చాలా వాటిని low గా లెక్క వేస్తున్నారని తెలుస్తుంది. నిజాం సాగర్ ఏరియాలో సాగు అవుతున్న sugarcane లెక్క ప్రకారం అన్ని ఎకరాల భూమిపైన శిస్తు మీకు వసూలు అవుతున్నదా ? ఎందుకు కావడం లేదు ? కరణులను మునసబులను పట్టుకొని లెక్కలు తప్పువేస్తున్నారు. Sugar cane లెక్క తప్పుడు కాబట్టి మామూలు ఇస్తున్నారు. కంటికి కనిపించేది, ఇటువంటివి అన్నీ జరుగుతున్నాయి. Accounting లో తప్పు ఉందని చెబుతున్నాను. అయిదెకరాలు చొప్పున ఎంత అవుతుంది అంటే మీరు చెప్పిన లెక్కలకు మాకు కొద్దితేడా వస్తోంది.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—అయిదెకరాలు standard ఎకరాలు అన్నారే— ఎకరానికి ఎంత శిస్తు ఉండవచ్చునని మీ ఉద్దేశం ? 15 రూపాయలా—రెండు రూపాయలా.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— నేను administration లో లేను.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి [రాజంపేట] :—standard acre అంటే ఇండియా గవర్నమెంటు ఇచ్చిన definition లో ఉంది.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—"Standard acre in terms of land revenue" ఎంత ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అంటే రు. 10 లు కాదు. ఒక చోట సరిగ్గా లెక్కకట్టుకుంటే మంచి మాగాణి భూములున్న ఎకరం standard acre.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—అదే ఎంత ఉంటుంది ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—రు. 9 లు ఉంటుంది.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—అయిదెకరాలు మాగాణి అయితే తెలంగాణాలో మెట్ట ఎంత పెడతారు ? అనంతపురం జిల్లాలోకాని హైదరాబాదు జిల్లాలోకాని equivalent to that land ఎంత ?—50 ఎకరాలు, రు. 10 లు అంటే పేద వాడికి తెలుసు ; పట్వారీకి తెలుసు. Standard acres అంటే రెండెకరాల మాగాణి, ఒక ఎకరం చెలక, ఒక ఎకరం black cotton soil—

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ప్రకాశంగారు ఏనాడు చెప్పారో ఆ నాడు standard మీద రు. 10 లు అంటే ఒప్పుకుంటారా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ఆ సంగతి వేరు. రు. 10 లు limit పెంచాలి అనండి; రు. 15 లు అనండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—మీరు తగ్గించాలంటే maximum జేరానికి వెళ్లాలి కదా. ప్రకాశంగారు ఆ రోజున చెప్పినదానిపై రు. 10 లు అనండి.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—వారి అదృష్టం ఆ మంచి రోజులు వస్తాయేమో !

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—మీరే చేయకూడదా అమాంతంగా-postpone చేయడం ఎందుకు ? ప్రకాశం జిందాబాద్ అంటూ మీరూ మేము బయలు దేరవచ్చును కదా ! ప్రకాశం పంతులుగారు వారి సొంత సొత్తు అనుకుంటున్నాను. ప్రకాశం పంతులుగారు ఆంధ్ర దేశానికి మొత్తానికి నాయకుడు కాని కాంగ్రెసువారి గుత్త సొమ్ము కాదు. నిజంగా ప్రకాశం పంతులుగారిని చంపిన వారెవరిని అంటే కాంగ్రెసువారని చెప్పవలసి వస్తుంది నేను దానిగురించి పోదలచుకోలేదు. Certainly when you make a serious allegation, I have to refute it more seriously. ప్రకాశం పంతులుగారి గురించి మాకు తెలిసినంత వారికి తెలియదు.

Mr. Chairman :—Time is over.

Sri K. Govinda Rao :—You have to give him some more time since some time of his was consumed by other members.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఆయన నా ఉపన్యాసం జరగకుండా ఉండాలని ఆ విధముగా చేశారు. ఆంధ్రదేశం అంతా గౌరవించిన మనిషిని మా సొంతం అన్నారు, నేను అగ్రి కావడానికి వీలులేదు. నా ఉపన్యాసం పోయినా ఫరవాలేదు. నేను పోయినా ఫరవాలేదు. వారి లిమిటేషన్నును వారు తెలుసుకుని మాట్లాడాలని తమద్వారా వారికి మనవిచేస్తున్నాను.

Mr. Chairman :—It is all over. Why are you repeating ? I have given 15 minutes.

Sri B. Ratnasabhapathi :—I am prepared to give 5 minutes from my allotted time.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ప్రతి తడవ అందరూ తెలంగాణా, రాయలసీమకు చాలా చిక్కులున్నాయన్నారు. దానికి అభ్యంతరం లేదు. ఆంధ్ర అంటే అంతా కూడా మాగాణిభూములు 45–60 బస్తాలు పండుతున్నట్లుగా చెబుతున్నట్లున్నారు. మొత్తం 20 లక్షల ఎకరాలే. అందులోకొన్ని ప్రికేరియసు ఉన్నాయి. తక్కిన యేరియాలు, తాలూకాలు మరిచిపోతే యెట్లా? వాటి సంగతి ఆలోచించాలి అక్కడ చెరువులున్నాయి. చిన్న చిన్న వంకలున్నాయి. వాటికి కొంత సౌకర్యము యివ్వకపోతే వీలులేదు. మీరు రిగ్రెషను చూపిస్తామంటే అభ్యంతరం లేదు. కానిస్టిట్యూషను అడ్డం వస్తుందని ప్రతితడవ చెబుతున్నారు. మనం యెప్పుడైతే స్టేటులో అభివృద్ధికి నిలుస్తామో అప్పుడు కానిస్టిట్యూషను అడ్డం వస్తే మార్చుకోవచ్చు. మన చేతిలో లేకపోలేదు. పాపం వారు జాగ్రత్తగా సుప్రీం కోర్టు కూడా యిదివరకు జరిగిన దానిని ఒప్పుకోవడంతో జడ్జిమెంటులో బలం పోయింది. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం కూడా అంగీకరించారు. అందరం ఏకగ్రీవంగా అంగీకరించుతాము. శాశ్వతంగా కానిస్టిట్యూషను ఒకే విధముగా ఉండదు. ప్రజలకు సహాయం చేయడానికి కానిస్టిట్యూషను అడ్డం వస్తే దానిని మార్చుకోవచ్చు. కానిస్టిట్యూషను మార్చే సిట్యుయేషను తీసుకు రాకుండా అడ్డం వస్తుందనడం కరెక్టు కాదు. సర్చార్జీక్వశ్చను చేయలేదు. సర్చార్జి వేయకుండా లాభం లేదు. 100 రూపాయలు పైవాడికి యెక్కువ చేయాలి. యెట్లాగో చెబుతాను. 100 రూపాయలు లోగా ఉన్నటువంటి వారికి టాక్సు మినహాయింపు. పైన 25 పైసలు. 200 రూపాయలు పైవారికి 50 పైసలు. 500 రూపాయల పైవారికి ఒక రూపాయ, 700 రూపాయల పైవారికి యెక్కువ వేయండి, 700 రూపాయల పైన యెక్కడ ఉంటుందని అడుగవచ్చు. సీలింగు ఆక్టు అమలు జరిపామని అంటున్నాము గాని అట్లా పెరిగి ఉన్నాయి. క్లాజు 14 కోర్టును బారు చేస్తున్నదంటున్నారు. ఇది చాలాఅన్కానిస్టిట్యూషనలు అవుతుందని అనుకుంటాను. కోర్టుకు వెళ్లడానికి వీలులేదంటే కోర్టును అగౌరవ పరచడమని నేను భావిస్తున్నాను. లాండు రిఫారమ్సు ఆక్టులో మాత్రం మనం పెట్టామని నాకు తెలుసును. కాని లాండు అసెస్మెంటు ఆక్టులో ఆ మాదిరిగా పెడితే యేమి యేడుస్తుంది? ఇప్పుడున్నటువంటి ఆక్టును మనం మార్పు చేస్తే మీరు కావాలని క్రెడిటుకోసం అవస్థపడకండి. మన మొదటి స్పీకరుగారు శ్రీ వెంకటరామయ్యగారు చెప్పిన మాటనుపయోగిస్తున్నాను, సంసారపక్షంగా పోదాము. సుప్రీం కోర్టు జడ్జిమెంటు యిబ్బంది సర్దుకొనడానికి అంతవరకు తీసుకురండి. రిట్రాస్పెక్టివు యెఫెక్టు చేస్తామంటున్నారు. దానికి 18 రూపాయలు మినహాయింపు చేయడానికి కూడా వర్తించండి. చేస్తే ఆక్టు అంతటికి చేయండి. లేకపోతే మానేయండి. నమస్కారం.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :—అధ్యక్షా, లాండు రివిన్యూ విషయం మీద చర్చ చాలా బాగా సాగుతోంది. ఈ విషయం రావడం తోటే స్వతంత్ర పార్టీ తన రాజకీయ స్లోగనుగా దీనిని తీసుకొని ఫైటు చేస్తున్నదనే నింద కాంగ్రెసు పక్షం వేయడం చాలా వింతగా ఉంది. యెందు వల్లనంటే స్వతంత్రపార్టీ యిచ్చేటటు

వంటి నినాదం ఫలితం అనుభవించేది కాంగ్రెసు పార్టీలో ఉన్నటువంటి 90% భూస్వామిక వర్గం రైతాంగమని వారు యెందుకు గుర్తించలేకుండా పోతున్నారో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఈ నాడు యెవరు మాట్లాడినా మొట్టమొదట భూమి శిస్తు ఉంటేనే గాని భూమి మీద హక్కు ఉండదు, వ్యక్తిగతమైన హక్కు సాధించడం, వ్యక్తి హక్కులకోసం నిలబడడమే స్వతంత్ర పార్టీ నినాదం కదా. హక్కు ఆధారమైన శిస్తు తీసివేయడం కోరడంలో అర్థం యేమిటని యింతకుముందు మాట్లాడిన వ్యక్తులు చెప్పారు. కాని ఒకటి ఆలోచించండి. ఈ నాడు తన సొంతఆస్థి అనే విషయంలో దానికి యే మాత్రం టాక్సు కట్టవలసిన అగత్యం లేదు కదా? తన స్వంత ఇల్లు అయితే తాను ఏ బాడుగ కట్టవలసిన అవసరము లేదు. ఇతరుల ఇంటిలో వున్నప్పుడు మాత్రమే బాడుగ యిచ్చు కోవలసి వుంటుంది. అలాగే పట్టా మూలముగా, స్వంత భూమి అయినప్పుడు శిస్తు కడితేనే దానికి హక్కు అనే నినాదము ఎందుకు తీసుకొని రావలసి వచ్చినదో అర్థ రహితము. భారత దేశములో ఏ క్రొత్త విధానము తీసుకుని వచ్చినా మన రాష్ట్రమే ప్రారంభించడము మనకు గర్వ కారణము. ప్రణాళికలు మనం తీసుకొన్నాము. పంచాయతీరాజ్ పరిపాలనా విధానాన్ని మనమే తీసుకొన్నాము. ఈ మధ్య కొండా లక్ష్మణ బాపూజీగారు ప్రారంభించిన public relations విధానము ఇతరులు ఆచరించే పద్ధతిలో తీసుకుని వచ్చాము. ఈ నాడు అఖిల భారత కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటు భూమిశిస్తును రద్దుచేసే విధానంలో ఒక slogan ఇస్తూవుండే మన స్టేటు ఈ భూమి శిస్తు రద్దుచేసి ఈ విషయములో కూడ ముందంజ వేయడానికి ఎందు ముందుకు రావడము లేదనేది నా ప్రశ్న. శిస్తును రద్దుచేస్తే ప్రభుత్వమును నడపడముఎట్లా, డబ్బుకావాలిగదా అంటున్నారు. మన రాష్ట్రములో ఈ భూమి శిస్తు వలన ఎంత ఆదాయము వస్తుంది. ఇతరత్రా కలిగే దుబారాను గుర్తించి, సక్రమమైన స్థితిలోకి తీసుకుని వస్తే శిస్తు రద్దు చేయడం మూలముగా వచ్చే నష్టాన్ని పూరించడానికి అవకాశాలు వుంటాయి కదా. అనేక రకాలుగా ప్రభుత్వము తన ప్రతిష్టను కోల్పోయే స్థితిలో నడిచే ప్రొహిబిషన్‌ను తీసివేసి ఈ శిస్తును రద్దు చేసినందువల్ల వచ్చేనష్టాన్ని పూరించుకొని ప్రభుత్వరంగాన్ని ఎందుకు నడపడానికి అవకాశము వుండదో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. భూమిశిస్తును నిర్ణయించడానికి హక్కు లేదని సుప్రీమ్ కోర్టు తీర్మానించినది కదా ఆ కోర్టు ఎవరు నిర్మించినది? స్వతంత్రపార్టీ పెట్టినది కాదు కదా. ప్రభుత్వము నిర్ణయించిన, అగ్రస్థానములో వున్న కోర్టును గౌరవించే పరిస్థితిలో ప్రభుత్వము ఈ నాడు ఎందుకు లేదని అడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వముచేత నిర్మించబడిన కోర్టునిర్ణయాన్ని గౌరవించకుండా తిరిగి రైతులమీద శిస్తువేసేస్థితికి రావడముతో వీరుయిచ్చేన హామీలను నమ్మలేక ఆందోళన పడవలసినవిషయము అవుతుందాలేదా అనేది గుర్తించండి. ఈశిస్తురద్దువల్ల వచ్చేనష్టాన్ని ఇతరత్రా పన్నులు వేసి సంపాదించే పరిస్థితులున్నవి. సుప్రీముకోర్టు 1963 ఆక్టును కొట్టివేసినప్పటికి ఈశిస్తును వసూలు చేయాలనే గట్టిపట్టుదలగా ప్రభుత్వము వున్నట్లు కన్పిస్తున్నది. ఈశిస్తు వేయడానికి పూనుకొంటున్న మంత్రివర్గములోగాని, మంత్రివర్గాన్ని support చేసే

కాంగ్రెసునాయకులలోగాని పరిపూర్ణమైన అభిప్రాయములేదని చెప్పడానికి నేను సాహసిస్తున్నాను. రైంతాంగము అనేక రకాల ఇబ్బందులు పడుతున్న సంగతి అనేకమంది మిత్రులు చెప్పారు. ఏ ప్రాంతములో ఏనీటివసరులు వున్నవి. ఎంతసారవంతమైనభూములున్నవి. ఎంతపంట పండుతున్నది అనేవి గుర్తించి, ఎక్కడ శిస్తువేస్తే అక్కడున్న ప్రజలకు భారమువుండదో అటువంటిచోట్లు గుర్తించి, దున్నుకొని బ్రతుకుతూ అనేకఖర్చులతో, ఇబ్బందులలో బాధపడే పరిస్థితులలో వున్నవారిని మినహాయించడానికి ఎందుకుపూనుకోవడము లేదో అర్థముకావడములేదు. రూ. 10 ల లోపు శిస్తును రద్దుచేస్తామనిచెప్పి వారినిర్ణయాలను సాధించుకొనడానికి ప్రయత్నముచేయడము అర్థరహితము. రాయలసీమలోవున్న చెరువులను ఎవరు రిపేరుచేయాలి అనేది ప్రభుత్వ రంగములో వున్నవారెవరికి తెలియడములేదు. కొన్నిచెరువులవిషయము మేము ప్రతిపాదిస్తే public works కి సంబంధించినవని, highways కి సంబంధించినవని, మైనరుఇరిగేషను డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించినవని చెప్పడము జరుగుతున్నది. Survey, చేసి resettlement చేసి. తరాలను నిర్ణయించేవరకు ఈశిస్తు విధింపుకు తొందర ఎందుకు అనేది నా ప్రశ్న. ప్రాజక్టులను కట్టడానికి చాలడబ్బును ఖర్చుపెట్టాము. ఆడబ్బు రాబట్టాలి. లేకపోతే ప్రభుత్వరంగము జరగడానికి వీలులేదు అని అంటున్నారు. ఈ ప్రాజక్టులక్రిందవున్నభూములకు నీరు సరియైనపద్ధతిలో సరఫరాకాక అనేక మంది రైతులు కోర్టులో Writs వేసి పన్నులు కట్టకుండా వుండే పరిస్థితులు వున్నవి. అందువల్ల రైతుల ఇబ్బందులను గుర్తించి resurvey, resettlement చేసి తరాలను నిర్ణయించి చేస్తే సరియైన పద్ధతి అవుతుంది. అలాచేయలేదు. నేను మొత్తముమీద ఈబిల్లును వ్యతిరేకిస్తున్నానని మనవిచేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. వెంకటకృష్ణంరాజు (తుని):—అధ్యక్షా, రెవెన్యూమంత్రిగారు ప్రతిపాదించినబిల్లుపై గత 2 రోజులుగా చర్చజరుగుతున్న సందర్భములో కాంగ్రెసుపార్టీవారు, ఇతర పార్టీలసభ్యులు వారికివున్న అనుభవాలను పురస్కరించుకొని చర్చలను కొనసాగిస్తున్న సందర్భములో నేను కొద్దిగా మనవిచేయదలచుకొన్నాను. ఆంధ్రప్రాంతములో 100 % తెలంగాణా ప్రాంతములో 30% పెంచుతున్నారు. ఈ తేడా ఎందుకు వచ్చినది అనేది చూసినపుడు ఆంధ్ర ప్రాంతములో wet assessment ఎకరానికి రు. 6ల వరకు వేయడము జరిగింది. తరువాత సర్చార్జి ఆక్టు ప్రకారము రు.10 లు దాటిన వారికి graded tax వేయడము జరిగింది commercial crops అరటి, పసుపు, ఉల్లిపాయ వీటికి ఎకరానికి రు. 3 లు, రు. 5 లు పన్నువుంది. ఈ 3 acts ను తీసివేయడమువల్ల ఇప్పుడు 100% వేస్తే సరిపోతుందని ఇలా విధించడము జరిగింది. తెలంగాణాలో ఈ acts లేవు. ఆంధ్ర ఏరియాలో వున్న ఆ 3 Acts repeal చేయడమువల్ల 100 % వేస్తే సరిపోతుందని చెప్పడము జరిగింది. 1934లో బస్తా బియ్యము ధర రు. 8 ల చిల్లర వుండేది. ఈ నాడు రు. 64 ల చిల్లరవుంది. చోళం 1934లో రు. 5.04 పైసలు వుంటే ఈ నాడు

రు. 53.92 పైసలువుంది. జొన్న రు. 6 ల చిల్లర గుండేది ఈ నాడు రు 51 లు వున్నది, రాగి రు. 4 లు వుండేది. ఈ నాడు. రు. 49 లు వున్నవి. ఈ లెక్కలను బట్టి ఆ ధరలలో 800% తేడా వున్నదనుకోవాలి దీనికి ఇంకా ముందుకు వెడితే రామ రాజ్యములో షష్ఠభాగము తీసుకొన్నారు. మహమ్మదీయుల కాలములో ¼th, అంతకు కాలములో ⅛ కొండకాలంలో ⅛ of the produce తీసుకొనటం జరిగింది. ఈస్టిండియా కంపెనీవారు ఆదే ఆధారము చేసుకొని పన్నులు వేయడము జరిగింది. దేశములో అభ్యుదయ సాధన కార్యక్రమాలు కావాలన్నప్పుడు. అనేక వనరులు కల్పించుకోవలసిన అవసరమున్నది. సర్వోజన సుఖసోభనంబు లక్ష్యంగా సామ్యవాద సిద్ధాంత రీత్యానే దేశాన్ని సర్వతోముఖముగా ముందుకు తీసుకొని వెళ్ళడానికి ధనమును సేకరించుకొంటూ కార్యక్రమాలను చేస్తున్నది. మన దేశములో నూటికి 70, మంది రైతులువున్న మాట వాస్తవము. అట్టి పరిస్థితులలో ఆర్థిక స్తోమత కలుగ చేసుకొని, త్రాగునీటి విద్యా విజ్ఞాన సౌకర్యాలు కలుగచేస్తున్నవి. 1933-34లో వున్న assessment dry and wet assessment మొత్తము 7 కోట్ల 50 లక్షల చిల్లర అని చెప్పడము జరిగింది. అదే పరిస్థితిలో చూస్తే ఈ రోజు 13 కోట్లు వేశారు. వర్తమాన బిల్లులో సుమారు 50 లక్షలకు తగ్గిందని చెప్పుకోవాలి. అంకెలలో 13 కోట్లు కన్పించవచ్చు కాని చేతికి వచ్చేటప్పటికి 2 కోట్లు 80 లక్షలు వుంటుందేమో 3 కోట్లు కూడా రాదేమోనని అనుమానంగావుంది. 10 రూపాయలు శిస్తు కట్టేవార్ని మినహాయింపు దృష్ట్యా పట్టేదార్లు 15 లక్షల 62 వేల మందివున్నారు. 62 వేల 44 లక్షల ఎకరాలు వున్నాయి. జాయింట్ పట్టా భూములు ఇంచుమించి 15 లక్షల 62 వేలు వున్నాయి. అవి విభాగం అయితే ప్రభుత్వానికి అనుకొన్నదాని కంటె కోటి 50 లక్షల వరకు తగ్గవచ్చునని చెబుతున్నారు. పల్లెకాల్వలు వగైరాలను డ్రైయి క్రింద ఏర్పాటు చేస్తామని ప్రభుత్వం వారు చెబుతున్నారు. అది దాదాపు లక్షా 80 వేల ఎకరాల వరకు కన్పిస్తోంది. అనేక చోట్ల ప్రికేరియస్ సోర్సెస్, శ్రీకాకుళం, వైజాగ్, రాయలసీమలో చెరవులు వున్నమాట వాస్తవమే. ఎప్పుడో జమిందారుల కాలంలో త్రవ్విన చెఱువులు నేడు చాలా శిథిలావస్థలో వున్నాయి సంవత్సరానికి ఐదారుసార్లు నిండితే తప్ప లేకపోతే నీటి సరఫరా కాదు. కనుక 10 రూపాయల శిస్తు తగ్గింపు ద్వారా, పల్లెకాల్వలు, సద్దివాల వగైరాల తగ్గింపు ద్వారా ప్రికేరియస్ సోర్సెస్ వగైరా తగ్గింపుద్వారా ప్రభుత్వం ఆశిస్తున్న ఎమౌంట్ కంటె తక్కువ ఎమౌంట్ వస్తుందేమోననినాకు అనిపిస్తున్నది. 1934లో వున్న ధరల కంటే ఇప్పటి ధరలు 18 times పెరిగినప్పుడు 100 times పెంచివేశారంటే తెలంగాణాలో 65% వేశారు. ఇదివరకు ఆంధ్ర ఏరియాలో 1-0-0 కి 0-6-0 వెట్ ఎసెస్‌మెంట్, సర్చార్జిటాక్సు, కమ్యూనిటీ యల్ టాక్సు తగ్గించటందృష్ట్యా ఇంచుమించు వ్యత్యాసం సరిదిద్దవచ్చునసే ఉద్దేశంతో వేయటం జరిగింది. సాధారణంగా పంటలు పోవటం జరుగుతూ వుంటుంది. వర్షాభావంవల్లకాని, వరదలవల్లకాని పంట నష్టం జరుగుతూ వుంటుంది. 70 వ ఫసలిలో 78 లక్షల 91 వేలు, 71 వ ఫసలిలో 84 లక్షలు, 72 వ ఫసలిలో 70 లక్షలు, 73 లో కోటి 44 వేలు 74 వ ఫసలిలో 33 లక్షలు, 75 లో 2 కోట్ల 44 లక్షలు ఆంధ్రా ఏరియాలో రెమిషన్ ఇవ్వటం జరిగింది. అదేవిధంగా

తెలంగాణాలో చూస్తే 70 వ ఫసలిలో 70 లక్షలు 71 వ ఫసలిలో 43 లక్షలు, 72 లో 53 లక్షలు, 73 లో 66 74 లో 69, 75 లో కోటి 40 లక్షలు సాలువారి రెమిషన్ ఇవ్వటం జరిగింది. దానికి పర్రెకాల్వలు, నద్దెనాలక్రింద, 100రూపాయిల లోపు శిస్తు కట్టేవారికి ఇచ్చిన మినహాయింపుకు సంబంధంలేదు. సెస్ తెలంగాణాలో రూపాయికి పావలా వేస్తే ఆంధ్ర ఏరియాలో 6 అణాలు వేస్తున్నారు. సెస్ కలుపుకొని, బకాయిలు కలుపుకొనిచూస్తే లాభం కనిపిస్తుంది తప్ప as a matter of fact డిమాండ్ ప్రకారం చూస్తే 13 కోట్లు అని చెప్పినా వాస్తవంలో కలెక్షన్‌లో అంత రావనిపిస్తున్నది. ఈ విషయాలన్నీ పరిశీలించి బిల్లును ఆమోదించటం సర్వయోగ్యం అవుతుందని మనవిచేస్తూ సెలవుతీసికొంటున్నాను.

శ్రీ కె. సోమేశ్వరరావు (నిడమోలు) :— అధ్యక్షా, రెవెన్యూ మినిష్టరు గారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ బిల్లుపై ప్రతిపక్ష సభ్యులు, ప్రభుత్వపక్ష సభ్యులు చాలా సూచనలు చేశారు. అయితే సెలక్ట్ కమిటీ రిపోర్టుబట్టిచూసినా, మన దేశంలో వున్న నీటి వసరులనుబట్టి చూసినా మనకు కుంటలు. చెరువులక్రింద సాగుఅయ్యే భూములు వున్నాయి. అలాంటివాటికి సంబంధించి కొద్ది సవరణ చేయవలసి వుందని మనవి చేస్తున్నాను. అధికార బలం వుందికదా అని శిస్తును పెంచుతు ఈ విధంగా ప్రభుత్వం చట్టం తీసుకురావటానికి వీలులేదని ప్రతిపక్ష సభ్యులు మూడు రోజులనుండి ఆందోళనగా చెబుతున్నారు. ప్రొహిబిషన్ రద్దుచేస్తే డబ్బు వస్తుందని చెబుతున్నారు. ప్రొహిబిషన్ రద్దుచేసి అట్టడుగునవుండే అమాయక ప్రజానీకంమీద పన్నువేసి వచ్చిన డబ్బుతో ప్రాజెక్టులు కట్టవచ్చునని చెబుతున్నారు. అలా చెప్పటం ప్రజాస్వామ్యం అనిపించుకొంటుందా? చట్టం వున్నా మాత్రం ఇప్పుడు త్రాగటంలేదా అని వారు అడుగుతున్నారు. ఈ చట్టం వుందనే భయంలో చాలామంది త్రాగటం మానేసినవారు వున్నారు. ప్రొహిబిషన్‌ను రద్దుచేసి దానిలో వచ్చే ఆదాయంతో ఈఅదనపు భూమశిస్తు వేసుకుండా భర్తీచేసుకొని అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేసుకోవటం మంచిదని చెప్పటం విచారకరం. ఇక్కడ రైతులు కానివారు ఎవరూ లేరు. చాలమంది రైతులే వున్నారు. ప్రతి గ్రామంలోనూ సగటున ఎకరానికి 20 బస్తాలు పండేప్రాంతాలు వున్నాయి. కృష్ణా గుంటూరు ప్రాంతాల్లో 20 బస్తాలు పండేవి వున్నాయి. బస్తా ధాన్యం 50 రూపాయలకు అమ్ముతున్నప్పుడు ఒక బస్తా ఖరీదు శిస్తువసూలు చేయటం అనేది పెద్ద విశేషం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. అలా వసూలు చేయకూడదని ప్రతిపక్షం చెపితే మన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు కుంటుపడి డబ్బులేని దివాళాకోరు పరిస్థితిలో ప్రభుత్వం వుండాలని వారు భావిస్తున్నారనుకోవలసి వస్తుంది. ఈ బిల్లును తెచ్చినందున మంత్రివర్గాన్ని ప్రభుత్వపక్షంలోని సభ్యులను దూషణ భూషణ సంభాషణలో మాటలతో తూలనాడిన సందర్భాలు వున్నాయి. మా పక్షంనుండి ఎవరు మాట్లాడుతున్న సమయంలోకూడా క్లారిఫికేషన్ అని, point of order అని అడ్డు వస్తూనే వున్నారు. మేమెంతో సహనంతో వింటున్నాము. సభా సాంప్రదాయాల పద్ధతిమీద పోవాలనే ఉద్దేశంతో మేము వున్నాము. ఈ లాండ్ రెవెన్యూ బిల్లును బలపరుస్తూ మన ఆర్థిక వనరులు

పరిశ్రమలంటే ఈ చట్టం తప్పక ఉపయోగించాలని, తద్వారా మన రాష్ట్రంలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేయడానికి అవకాశం వుంటుందని మనవిచేస్తూ ఈ బిల్లును మనస్ఫూర్తిగా బలపరుస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:— అధ్యక్షా! ప్రభుత్వానికి డబ్బు లేదు కాబట్టి డబ్బు రావలసిన మార్గం చూపించమని, ప్రభుత్వము. ప్రతి దానికి కోరడం ఒక ఎత్తు defective చట్టాన్ని outmodel చట్టాన్ని, మరల కోర్టుకు పోతే నిలబడనటువంటి చట్టాన్ని తయారు చేసుకొని ఆ డబ్బుతో మంచి developmental works చేస్తామని చెప్పుకోవడం రెండవ ఎత్తు. మన Total Revenue on Land మొత్తం Revenue లో 10.5% వుంది. ఇది Asiatic Countries లో గాని మనకు దగ్గరలోవున్న ఆఫ్ఘనిస్తాన్‌తోకూడా పోల్చి చూసుకొన్నట్లయితే, అక్కడ 1950 లో 12% వుంది, 55 లో తగ్గించి 10% అయింది, కాని ఇక్కడ 54, 55 లో 6% వుంటే 58 లో 7% వుంటే ఇప్పుడు 10.5% అయిందన్నమాట. అంటే Asiatic countries తో పోల్చి చూసుకొన్నప్పుడు మనదే పై చేయిగా వుంది. మన భారత దేశములోకూడా పంజాబుతో పోయినసారి పోల్చి చూచుకుంటే, పంజాబుకంటేకూడా, ఆంధ్రనే భూమిపన్ను ఎక్కువగా చెల్లిస్తుందని మనమంతా చెప్పుకుంటున్న విషయమే. నాకు చాలా విచారం వేస్తుంది–ఏమంటే రాయలసీమ, తెలంగాణా, సర్కార్స్–పోల్చి చూచుకుంటే disparity ఎలా encircle అవుతుందో మీకు ఒక్కొక్క concrete example తో చెప్పదలచుకున్నాను. ఇది ఒక మాటలో చదివి విన్పిస్తే సరిపోతుందనుకుంటాను. మార్కాపురం చెరువుక్రింద ఎంత పన్ను వసూలు చేస్తున్నారు? ఇప్పుడు standard assessment ప్రకారం మార్కాపురం tank క్రింద రు. 20 ల వరకు వస్తుంది. అదే గుంటూరు uplands లో 16 మరి ఏది చూచినప్పటికి గుంటూరు జిల్లాలో రు. 18 ల కంటె ఎక్కువ కావడంలేదు— ఈ దేవిధంగా గోదావరి జిల్లాలు తప్ప, తక్కిన సర్కారు జిల్లాలలో ఏ జిల్లాతో పోల్చి చూచుకొన్నప్పటికి రు. 20 లు రావడంలేదు— ఎప్పుడు కరువు కాటకాలతో బాధపడే అనంతపురం జిల్లాలోకూడా రు. 18 – ల వరకు వుంది. తెలంగాణాలో రు 32/- ల వరకు వుంది. మరి ఇది ఎలాంటి standardisation అట్లో నాకు అర్థము రావడంలేదు– disparities ఎట్లా తగ్గించబోతోందో నాకు అర్థం కావడంలేదు– Supreme Court కు పోతే మళ్లీ ఎట్లా యిది equal protection క్రిందికి వస్తుందో నాకు అర్థం కావడంలేదు– ఇదివరకు చట్టాన్ని, equal protection లేక నే, discrimination క్రింద నే కొట్టివేసింది. ఇప్పుడు చేసే చట్టములోకూడా discrimination వుంది, equal protection లేకుండా వుంది అందువల్ల యిది ఏ మాత్రంకూడా in the eyes of law నిలబడడానికి వీలులేదు. ఒక para చదువుతున్నాను—In Rayalaseema the maximum rates range from 16.74 to 20.24. For a closer reading it can be seen that in the five regions

in coastal area the minimum rate under maximum rates is given below.—

Ichapuram tank	..	14.35
Srikakulam	..	13.44
Godavari Polavaram	..	10.54
Krishna uplands	..	14.88
Vinukonda, Guntur.	..	16.00

అసలు యిక్కడకూడ Delta Area తో పోల్చి చూచుకున్నట్లయితే - వినుకొండ Delta area కాకపోయినా - సర్కారు areas తో పోల్చి చూచుకున్నప్పటికి - uplands లో కూడా ఎక్కువగా వుంది - Delta area లో తక్కువగా వుంది - ఇదెమో విచిత్రంగా వుంది. Except in the case of Godavari uplands, no area has been levied maximum rate of Rs. 20 whereas in Rayalaseema region, four areas reached Rs. 20 and above. The situation in Telangana becomes much more atrocious, unimaginable. It ranges from 32.40 as the highest and the lowest is 23.14. ఇప్పుడు ఏమి చేస్తున్నాము. 32 40 and the lowest is 23.14. Therefore even the standard assessment when compared to Rayalaseema, Telangana and Circars—it cannot stand for a moment. That there is a clear discrimination can be patent. That is, the upland area of Guntur has a standard assessment of Rs. 16 whereas Ichapuram, Polavaram has only Rs. 10.50. Therefore, the ryots of Vinukonda taluk – when they file a writ before the High Court, what will happen to our Act? Therefore, Sir, even from all points, discrimination is there. Equal protection in the eye of law is not achieved even by this legislation. అందువల్ల మనము చట్టాన్ని తయారుచేసేప్పుడు లోపభూయిష్టంగా, మరల కోర్టుకు పోతే నిలబడలేనిదానిని ఆధారము చేసుకొని ఏదో development కార్యక్రమాన్ని పూర్తిచేసుకుంటామంటే సాధ్యంకాని విషయము. ఇంకొక విషయము precarious Water sources వున్నాయి. రాయలసీమ కానివ్వండి, తెలంగాణా కానివ్వండి, అదే విధంగా upland areas of circars కానివ్వండి. అక్కడ మూడుసార్లు చెరువులు నిండితేగాని పంటలు పండవు. రెండు సార్లు నిండితే అసలు పంట పండదన్నమాట. దీని పరిస్థితికూడా ఏమిటో అర్థంకాలేదు. అది Dry క్రింద వస్తుందా? లేకపోతే Wet క్రింద తయారుచేసి తరువాత ఎప్పుడూకూడా remission యిచ్చుకుంటూ పోవలసిందేదా అనేది చాలా పెద్ద point గా వుంది. గౌరవ సభ్యులు అచ్యుతరెడ్డిగారు ఉదయం precarious sources గురించి తెలంగాణాలో ఏవిధంగా వుందని చెప్పారో అది సరిగ్గా మాకు రాయలసీమలో అలాగే వుంది. Upland areas of circars లో అదేవిధంగా వుంది. కాబట్టి precarious water sources గురించి ఏమి చెప్పబడలేదు. అదే విధంగా dry-cum-wet lands గురించి ఏమి చెప్పలేదు. You charge dry and wet rate or....

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—వారు చదివే గ్రంథం ఏమిటండి ?

Sri P. Subbaya:—Sir, I am not reading any Grandham—గ్రంథం ఏమికాదు. Dry-cum-Wet lands వున్నాయి. K. C. Canal క్రింద ప్రత్యేకంగా తీసుకొని రు. 10లు వేశాము. ఈ చట్టము క్రింద నాకు అర్థముకాలేదు. ఒకవేళ Chief Minister గారు-అర్థం అయితే చెప్పండి. Lowest reaches-Dry-cum-Wet lands కు వేశాము. అది single wet కాదు. Double wet కాదు. Special wet కాదు. Dry cum-wet. ఏ category క్రింద తీసుకువస్తున్నాము— యీ చట్టాన్ని మూడుసార్లు చదివాను గాని నాకు వున్నటువంటిది ఏ విధంగా చేయాలో అర్థంకావడంలేదు అంటే dry-cum-wet ను ఏ పరిస్థితులలో ఎట్లా దీనిని treat చేస్తారనేది కావాలి. రు. 10లు అన్నారు. దీనితో wet ఉండకూడదని అన్నారు. మా ప్రాంతంలో పేదవాడు, 5 సెంట్లు, 6 సెంట్లు, కుంటలు, వాగు పొరంబోకులలో చేస్తూ వుంటాడు. 5 సెంట్లు వాగు పొరంబోకులు చేస్తే అతను రూ. 10ల లోపు వున్నప్పటికి 5 సెంట్లు వాగు పొరంబోకులు చేశాడు కాబట్టి రెండు బస్తాల ధాన్యం కోసం అతనికి యీ మినహాయింపు రావంటారా? లేక వస్తుందంటారా? అదేమి అర్థంకావడంలేదు. దానిమీద వివరించి చెప్పవలసిన అవసరం వుంది. సెస్సులు వున్నాయి— ఇది ఎట్లా వుందంటే చేను గుండు పోయినా కూలిగండు పోనట్లు రైతు పంట వేసుకొని నష్టపడి, పండకుండా పోతే సెస్సులు ఏమి తప్పవంటున్నారు— ఇది ఎక్కడి న్యాయమో నాకు అర్థం కావడంలేదు— రాయలసీమ, తెలంగాణా ఉత్తర్రాది మన రాష్ట్రములో వుండే కరువు ప్రాంతాలకు తరుచుగా remission యిస్తున్నప్పుడు, Land Revenueతో పాటు సెస్సును తీసివేయకపోతే చాలా దురదృష్టకరము— పంటలు పండకపోతే సెస్సులు ఎక్కడి నుండి వస్తాయి? తప్పకుండా సెస్సులు remission యిచ్చే పరిస్థితులు వుండాలని...

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు:— Remission యిచ్చినచోట సెస్సులు కూడా remission యివ్వాలని నిర్ణయం తీసుకున్నారు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:— గౌరవ సభ్యులు వాసుదేవరావుగారు చెబుతున్నారు కరువులు వచ్చినచోట సెస్సులు మినహా యిస్తారని I am very thankful so far as that is concerned —ముఖ్యమంత్రిగారు చెబితే పర్వాలేదు. వారేమైన చెప్పదలచుకున్నారా?

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— పార్టీలో ఏమైన decision తీసుకున్నారా?

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:— తీసుకుంటే చెప్పండి మాకు— ఇప్పుడు Revenue remission తో పాటు సెస్సుల remission కూడా యిస్తామని గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు చెబితే మేము చాలా అభినందిస్తాము. అది ఒక చిన్న advancement అని చెప్పక తప్పదు.

శ్రీ ఎస్. పి. నాగిరెడ్డి:— అధ్యక్షా! రెవిన్యూ మినిష్టరుగారు ప్రవేశ పెట్టిన ఈ అదనపు భూమి శిస్తు చట్టాన్ని హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను.

ఈ 4, 5 రోజుల చర్చ వింటూ ఉంటే opposition పార్టీ వాళ్లు, కేవలం ప్రభుత్వాన్ని, కాంగ్రెసును, తర్వాత ముఖ్యమంత్రి అయిన బ్రహ్మానంద రెడ్డిగార్ని విమర్శిస్తూ మాట్లాడటం చూస్తూఉంటే, వారు ముసి ముసి నవ్వులు నవ్వుకొంటూ ఉంటే నాకు చాలా ఆశ్చర్యంగా ఉంది. బాధాకరంగా కూడా ఉంది. వాళ్లకు ప్రజలపైన, రైతులపైన ఉన్నటువంటి ప్రేమ, ఇక్కడ ఈ పార్టీ సభ్యులకుగాని, ముఖ్యమంత్రికిగాని లేదని వారి అభిప్రాయమా? ఈనాడు కొద్దో గొప్పో, సుప్రీంకోర్టు కొట్టి పారవేసిన పన్నును మరల తీసుకురావటం కొత్త వింత ఏమీ కాదు. మామూలుగా ఉండవలసిన పన్ను ఇదె. నేను కూడా ఒక కుగ్రామం నుంచి వచ్చాను. నేను కూడా కొన్ని వేల పన్నులు చెల్లిస్తున్నాను. పెద్ద రైతును కొన్ని వేల బస్తాలు పండిస్తున్నాను. గ్రామాలలో రైతులు, రాస్తాలలో అప్పుడప్పుడు అనుకొంటూ ఉంటారు. ఏమిటి? సుప్రీంకోర్టు ఏదో పన్ను కొట్టి వేసిందట. పన్నులు లేకుండా గవర్నమెంటు ఎట్లా పని చేస్తుంది. అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ఎట్లా జరుగుతాయని వారు కూడా ఆశ్చర్యపడుతున్నారు. ఈనాడు ధాన్యం ధరలు చూస్తూఉంటే పూర్వం నా యొక్క వయస్సులోనే, పుట్టి 15, 20 రూపాయలు అమ్మేది. మా కడప పుట్టి అంటే 8 బస్తాలు. అప్పుడు పన్నులు చెల్లించడానికి ఎంతో కష్టంగా ఉండేది. అప్పుడు K. C. Canal క్రింద ఎకరాకు 8, 10 రూపాయలు పన్ను ఉండేది. ఆ పన్ను చెల్లించాలంటే 4 బస్తాలు అమ్మితేగాని డబ్బు వచ్చేది కాదు. కాని ఈనాడు 8 బస్తాల పుట్టి 400, 450 రూపాయలు అమ్ముతోంది కాబట్టి ఈ అదనపు శిస్తు అదనపు భారంగా ఏ మాత్రం లేదని నా అభిప్రాయం. పన్నుల విషయంలో రైతులు ఎప్పుడూ సుముఖంగానే ఉంటారుగాని, విముఖంగా ఉండరు. అయితే మన opposition పార్టీవారికి ఏ కార్యక్రమం లేదు కనుక, అప్పుడప్పుడూ ఆ నాగిరెడ్డో, ఆ పూల సుబ్బయ్యో, సుందరయ్యో వస్తూ ఉంటారు. వాళ్ళకు ప్రజల దగ్గరకు పోయి చెప్పడానికి ఏమి కార్యక్రమం ఉంది. ఏదీలేదు గనుక ఏదో ఒకటి చేస్తూ ఉంటారు. నేను మైదుకూరు సమితి ప్రెసిడెంటుగా 5 సంవత్సరాలు పని చేశాను. మేము ఎప్పుడూ గ్రామాలలో తిరుగుతూ, వాళ్ళ కష్ట సుఖాలు తెలుసుకొనేవాళ్ళమే. అదే మైదుకూరు నుంచి క్రొత్తగా ఎన్నికై శాసన సభకు వచ్చాను. వాస్తవంగా చూస్తే ప్రజలలో ఏమీ అలజడిగాని, ఈ పన్నుల భారం వేస్తున్నారనిగాని, స్వప్నంలో కూడా అనుకోవటం లేదు. కాని వాళ్లకు ఒక కార్యక్రమం అంటూ లేవాలి. ఏమి కావాలి. మరల 5 సంవత్సరాల వరకు ప్రభుత్వాన్ని తిట్టిన తిట్టు తిట్టకుండా పేపర్లలో బ్రహ్మాండంగా వస్తూ ఉంటే, పూల సుబ్బయ్య, నాగిరెడ్డి ఏ విధంగా మాట్లాడారని ప్రజలు అనుకొంటూ, వాళ్లు opposition పార్టీలో ఉండదగినవాళ్లని. వాళ్లనే ఎన్ను కొంటూ ఉంటారు, మరల, మరల వాళ్ళే వస్తూ ఉంటారు.

శ్రీ జి. బి. అప్పారావు (జామి):— తమకు ఉన్న కార్యక్రమం ఏమిటని అడుగుతున్నాను. చేసిన తప్పులు దిద్దుకోవటమేనా మీ కార్యక్రమం. లేక ఈ తప్పుకు తప్పు; తప్పుకు తప్పు చేసుకోవటమేనా?

శ్రీ ఎస్. పి. నాగిరెడ్డి:— ఈ పన్నులు అనేవి ఈనాడు కొత్తగా వచ్చినవి కాదు. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య కాలం నుంచి వస్తున్న పన్నులు. ఈ పన్నులే లేకపోతే ఇది నా భూమి, ఇది నా పన్ను, ఇంత భూమి నాది అని అనుకుంటున్నాము. ఇంత భూమి ఉంది అనే గుర్తు కూడా అవసరం. ఈ పన్ను ఏమీ అంత గొప్పగా లేదు. వాస్తవంగా చూస్తే ప్రజలకు కూడా కష్టం లేదు. కాని అటువంటివాళ్లు మాత్రం బ్రహ్మాండంగా ఉన్నాయి చాలెంజి చేసి చెప్తున్నారు ప్రజల దగ్గరకు పోదాం రండి, 6 నెలలు కూడా కాలేదు. ఎలక్షన్సు అయి ప్రజలను ఎంతో పీడించి, నానా అగచాట్లు పెట్టి, పార్టీలు పెట్టి గెలిచి చేసి వచ్చాం, అయినా అట్లాగే వచ్చారులెండి, తర్వాత కమ్యూనిస్టులలో ఎంతమంది పోటీ చేశారు. ఎంతమంది వచ్చారు. పూల్ల సుబ్బయ్య, నాగిరెడ్డిలాంటివారు, లచ్చన్న, రంగా లాంటివారు మాత్రమే వచ్చారు సామాన్య ప్రజలు బాగా గుర్తించి, తెలుసుకొనే ఓట్లు వేస్తున్నారు. ఇంతమంది పార్టీవాళ్లు పోటీ చేస్తే వీళ్ళే ఎందుకు రావాలి. అంతమంది ఎందుకు రాకూడదు. వీళ్లు అప్పుడప్పుడు ప్రభుత్వాన్ని విమర్శిస్తూ ఉంటారు గనుక వచ్చారు. వీళ్లు కూడా ఎక్కువమంది వస్తే ప్రమాదం అని తెలిసే వీళ్లని మాత్రమే ప్రజలు ఎన్నుకొంటూ ఉంటారు. ఈనాడు ప్రజలు చాలా చైతన్యంగా ఉన్నారు. శాసనసభలో ఇక్కడ మనం ఉన్నాం, బయటి పేపర్లు చదివి, మనలను జాగ్రత్తగా చూస్తూ ఉన్నారు. వారు ఎప్పుడూ పొరపాట్లు చేయరు opposition లో ఉన్న మిమ్ములను, ఏ పదిమందినో మాత్రమే ఎన్నుకొని శాసనసభకు పంపిస్తున్నారు. నేను కూడా ఒక పెద్ద రైతునే మీరు ఏదో కొండంతలు గోరంతలు చేసి చెబుతున్నారు, Propaganda కోసం మాత్రమే చేస్తున్నారు. పన్నులు లేకుండా చేయటం కష్టం అని మాకు తెలుసు. పన్నులేకనే ఈ కార్యక్రమాలన్నీ నిలిచి పోయాయి గదా!

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—తమరు పెద్ద రైతు. Election లో పోటీచేసి, వచ్చారుగదా? మరల Elections పెట్టి, ప్రజల దగ్గరకు పోతే తప్పు ఏమిటి?

శ్రీ ఎస్. పి. నాగిరెడ్డి:—మరల Elections వస్తే గవర్నమెంటుకి ఎంత ఖర్చు, ప్రజలను ఎంత పీడించాలి, ఎంత బాధ పెట్టాలి, ఎంత ఖర్చు. మీలో ముఖ్యులు మాత్రమే వచ్చారు అంతకంటె ఎక్కువ రారు. ఆ భ్రమ మాత్రం మీరు పెట్టుకోవద్దు. ప్రజలుకూడా బాగా తెలుసుకొన్నారు. 20 సంవత్సరాలుగా ప్రజాస్వామ్యంలో ఎన్నికలు జరుగుతున్నాయి యిప్పుడు ప్రజలు కూడా తెలుసుకొంటున్నారు. కాని ఒక్క చిన్న మనవి. ఈ కాంగ్రెస్ సంస్థ, ఈ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం మహా పవిత్రమైనది. మొట్టమొదట తిలక్, మహాత్మాగాంధి, నెహ్రూ మొదలైనవారు. ఈ మహా పవిత్రమైన విత్తనం వేశారు. ఈ విత్తనం భూమిలో నాటి ఒక చిన్న మొలక అయింది. చెట్టు అయింది. ఇప్పుడు బ్రహ్మాండం అయిన వృక్షం అయింది. ఆ వృక్షానికి కొమ్మలు ఉంటాయి. వాటిలో మద్రాసు, కేరళ, బెంగాలు కొన్ని పడిపోయాయి. మామూలుగా ఉండే కొన్నికొమ్మలలో కొన్ని కాయవు. మనం గనుక ఒక తోటలోకి పోతే, ఇది గొడ్డుపోయింది.

మరు సంవత్సరం కాస్తుంది అనుకొంటాం. కాబట్టి ఈ మహా పవిత్రమైన సంస్థలో కొన్ని పొరపాట్లు ఉంటాయి. మధ్యప్రదేశ్‌లో ఈ నాడు రెవిన్యూ మినిస్టరుగారు, ఆ ప్రదేశ్ అంతా తిరిగి, ప్రజల యొక్క అభిప్రాయం తెలుసుకొని, పన్నులు తీసివేస్తాం అంటే, అట్లా చేయవద్దని ప్రజలు కోరారని, ఈ నాడు పేపరులో వచ్చింది. కాబట్టి ఇవన్నీ కేవలం, సంస్థను దూషించి, ఏదో గోరంతలు కొండంతలు చేస్తూ మాట్లాడటం అంటే, పిల్లవాడిలాగా ఉంటుంది తప్ప—ప్రజలు మాత్రం హర్షించటంలేదు. నేను మనవి చేసేది ఏమిటంటే, రాయలసీమలో కొంత వరకు వెనుకబడిన జిల్లాలు ఉన్నాయి. నాకు అంతగా లెక్కలు తెలియవుగాని, అక్కడ నూటికి నూరుపాళ్లు పన్నులు ఎక్కువ అయ్యాయని చెబుతున్నారు. కాబట్టి ఇది కొంచం ఆలోచించి, ఇవి కరువు కాటకాలు ఉన్న జిల్లాలు కాబట్టి మామూలుగా ఇతర చోట్ల ఎట్లా వేస్తారో, ఇక్కడ కూడా ఆ విధంగా సవరించి, ప్రజలకు అనుకూలంగా చేయాలని ముఖ్యమంత్రి గార్ని, రెవిన్యూ మంత్రిగార్ని ప్రార్థిస్తూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ వి. పాలవెల్లి :—అధ్యక్షా, గౌరవనీయ రెవిన్యూ మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బిల్లుపై చాలా హృదయ విదారకంగా, కొంతమంది ప్రసంగాలు సాగిస్తే, కొంతమంది, అతి తేలికగా, ఇది ఏదో, ప్రతి పక్షాల వారికి వేరే నినాదం లేదు కాబట్టి ఏదో తీసుకొని అల్లరి చేయాలనే దృక్పథంతో చేస్తున్నారని, ఒక యుక్తి యుక్తమైన వాదన లేవదీయటం చాలా విచారకరమైన విషయం. ఎంత మంది ప్రభుత్వ పక్షం నుండి మాట్లాడినా, ఒకే ఒక ప్రశ్న వేస్తున్నారు పన్నులు లేకుండా ఈ రాజ్యాంగం నడవటం ఎట్లా అన్నది ఒకే ఒక ప్రశ్న ఉంది. దానికి మేము సమాధానం చెప్పినా వారు గ్రహించే స్థితిలో లేరని చెబుతున్నాను. ఎందు చేతనంటే, దానికికూడా సమాధానం చెబుతున్నాను. ఈ పన్నుఅనేది ప్రత్యేకించి భూమి శిస్తు గురించి ఆలోచన చేసేడప్పుడు, పన్నులు లేకపోతే, రాజ్యాంగం నడవదు. దానితో నేను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. అయితే కేవలం భూమి పన్నులేక పోతే ప్రభుత్వం స్థంభించిపోతుందా ? నడక ఆగిపోతుందా? అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు కుంటుపడతాయా ? మరొక ఆలోచన దీనికిలేదా అని ఆలోచన చేసినప్పుడు మెదడుకు పని చెప్పినప్పుడు, కొంత అర్థం అవుతుంది. ఈ నాడు సుమారు రూ. 172 కోట్లు, ఈ భూమి పన్నుతో నిమిత్తం లేకుండా ప్రభుత్వానికి ఆదాయం వచ్చే మార్గాలు కనబడుతూ ఉంటె, దానికి పూనుకోరు. దానిపైన వచ్చే స్వల్పమైన ఆదాయాన్ని పూడ్చుకోడానికి మారికొన్ని మార్గాలు-చాలా ఖర్చులు తగ్గించుకోవటం, ధనవ్యయంలో నిగ్రహాన్ని చూపించటం, ఇతరత్రా మనకు వచ్చే ఆదాయాన్ని పెంపొందించుకొనడానికి చూసుకోవాలి గాని, కేవలం ఈ భూమి పన్ను లేకపోతే ఈ ప్రభుత్వం నడవదని మాట్లాడటం సమంజసం కాదని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. అసలు పన్ను వేసేటప్పుడు what is the principle of taxation and the capacity of the people to pay?ఆ పన్ను చెల్లించే స్తోమత ప్రజలకు ఉన్నదా, లేదా, అనేది ఆలోచిస్తున్నారా? ఎక్కడైతే పన్ను యివ్వగలిగిన శక్తి

ప్రజలకుగాని, వ్యాపారస్థులకుగాని ఉంటుందో అక్కడ పన్నులు వేయాలనేది సామాన్య సూత్రం. అది గమనిస్తున్నారా? ఒక విషయంగురించి చెబుతాను- ఆంధ్ర యూనివర్శిటీవారు—ప్రభుత్వంతోగాని, ప్రతిపక్షాలతోగాని సంబంధంలేని విద్యావంతులు, కేవలం పరిశోధనా మనస్థత్వంతో కూడిన ప్రముఖ ఆర్థిక శాస్త్రవేత్తల బృందంతో బయలుదేరి మన గ్రామాలలో సంచారంచేసి లెక్కలుతీసుకొని జోన్సుగా విభాగం చేసుకొని—paddy zone, Sugarcane zone, groundnut and other crops zone—అని మూడు భాగాలుగా తీసుకొని, అక్కడ పంటలు పండించే రైతుకు ఏమాత్రం లాభం వస్తుంది, రైతు పరిస్థితి ఏవిధంగా ఉన్నది— అనే విషయాలన్నీ పరిశోధన జరిపించిన విషయం ప్రభుత్వానికి తెలిసే ఉండాలి. వారు స్పష్టంగా చెప్పారు. Paddy zone గాని, యితర జోన్సులోగాని రైతు తాలూకు పెట్టుబడి, శ్రమ, యితర కూలీ మొదలైన ఖర్చులు అక్కౌంటులోకి తీసుకొని పరిశోధన చేసి వారు స్పష్టంగా చెప్పినది ఏమంటే—వ్యవసాయంవల్ల రైతుకు గిట్టుబాటు లేదు, నష్టపడుతున్నాడేగాని, లాభం లేదన్నారు. అయితే రైతులు తరతరాలుగా యుగయుగాలుగా వారి రక్తంలో జీర్ణించుకుపోయిన వ్యవసాయాన్ని వదులుకోలేక చేస్తున్న పరిస్థితులలో వారు లాభం పొందుతున్నారనే అభిప్రాయం పెట్టుకొని పదేపదే పన్నులు పెంచడానికి పూనుకుంటే విపరీతమైన, విపత్కరమైన పరిస్థితులు సృష్టించడానికి దారితీస్తుంది. ప్రజలను రెచ్చగొట్టుతున్నారనో, తమాషాకనో, కడుపుమంటకనో, ఏదోరకంగా అనుకోవచ్చు గాని అటువంటి పరస్పర నిందారోపణలు తప్పించి సృజనాత్మకంగా నిర్మాణాత్మకంగా ఆలోచించే శక్తి పోయిందా, ఆత్మ పరిశీలన చేసుకోవలసిన అగత్యం అందరికీఉన్నది. అయితే రైతుఎవరు? "పొలాలన్నీ హలాలుదున్ని

ఇలాతలంలో హేమం పిండగ
ధరాతలంలో సౌఖ్యం నిండగ
విరామమెరుగక పరిశ్రమించే
పరిక్రమించే
కర్షకవీరుని కాయంనిండా
కాలువకట్టే ఘర్మజలానికి ధర్మజలానికి
ఖరీదుకట్టే షరాబులేడోయ్" అని మహాకవి శ్రీ శ్రీ చెప్పారు. ఎండనక, వాననక, గుట్టనక, పుట్టనక, చీకటనక, ప్రమాదాన్ని కూడా లెక్కచెయ్యకుండా అనేక రకాలుగా అష్టకష్టాలు పడి భార్యాబిడ్డలను వొదిలిపెట్టి పడరాని అగచాట్లు పడి పొలాలను పండించే రైతుమీద యింత కక్ష ప్రభుత్వమునకు ఎందుకు? 1963 లో చేసిన చట్టము చెల్లదని హైకోర్టు చెప్పినది సుప్రీంకోర్టువారు ఖాయంచేశారు. కోర్టువారు అబ్జర్వేషన్- This is an Act without any base—అన్నారు. మొట్టమొదట పాస్ చేసిన చట్టానికి ఆధారం లేదన్నారు. ఆర్టికిల్ 264 లో చెప్పినది-This is something like multiplying a zero by a zero. No Government shall levy or collect any tax... .. అది పురస్కరించుకొని వారు యీ విషయం చెప్పి

చెప్పియున్నారు. మనం పాస్‌చేసేది_Andhra Pradesh Land Revenue Enhancement Bill_అంటున్నాము. మళ్ళీ ఎన్‌హాన్స్‌మెంట్ అంటున్నాము. లోపల చూస్తే ఎక్స్‌ప్లనేటరీగా సమాధానం చెబుతున్నారు. ఈ పరిస్థితులు చూస్తే చేసిన తప్పులే మళ్ళీ చేస్తున్నారు. గత చట్టములో ఏ లోపాలు ఉన్నవో అవి సవరించినట్లు కనబడుట లేదు. కాబట్టి దీనినిగురించి ప్రభుత్వం మళ్ళీ ఆలోచించ వలసినదిగా విజ్ఞప్తి చేస్తూ నాకు యీ అవకాశం యిచ్చినందులకు అధ్యక్షులవారికి నమస్కారములు చెబుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

(శ్రీ) ఎ. నరసింగరావు (మదనపల్లి):—అధ్యక్షా, గౌ. రెవిన్యూ మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన రెవిన్యూ బిల్లును బలపరుస్తున్నాను. దీనిలో అంగీకరించవలసిన ముఖ్యాంశాలు కొన్ని ఉన్నవి. 1962 లో ప్యాసయిన అడిషనల్ ఎసెస్‌మెంట్ చట్టముకున్న యీ బిల్లుకన్నా దాదాపు రెండుకోట్ల రూపాయలు తేడా ఉన్నది. ఇది కొంతవరకు రైతులకు రిలీఫ్ అని ఆనందపడవలసిన అవసరంఉన్నది. రెండవది కొన్ని తరీ భూములనుకూడ ఖుష్కీ భూములుగా మార్చుటకు 4వ క్లాజులో పొందుపరచారు 3) రూ. 10 లోపు శిస్తు కట్టేవారికి శిస్తు తీసివేయడమైనది. 4) 15వ క్లాజు ఒకటి చేర్చి, అవకతవకలుంటే సవరించుటకు ప్రభుత్వం అధికారం వహిస్తోంది. రైతులకు యింతకన్న కావలసినది ఏమి ఉన్నదని అడుగుతున్నాను. ప్రతిపక్షాలు రైతుబాంధవులని, రైతుమిత్రులని బిడ్డలని చెప్పుకొనడం పరిపాటి అయినది. మనదేశం వ్యవసాయదేశం కాబట్టి నూటికి 75 వంతులు రైతులున్నారు. ప్రతిపక్షాలవారేకాదు, కాంగ్రెసువారు కూడ రైతుబాంధవులే. రైతులే ఎక్కువ ఇక్కడ ఉన్నారు. రైతుకు ఎంతవరకు తోడ్పడడానికి మార్గం ఉన్నదవేది ఆలోచించాలి. భూమిశిస్తు తీసివేయడంతోనే అతనికి ఆర్థికస్తోమత పెరుగుతుందా? అంతటిలోనే రైతు బాగుపడతాడా? లేక యితరత్రా రైతుకు సహాయంచేస్తే ఆతని ఆర్థిక స్తోమత పెరుగుతుందా?—ఆలోచించాలి. మూడు రకాల రైతులున్నారు—1). పెద్ద భూస్వాములు, 2) నడిమిరకం భూస్వాములు 3) చిన్న పేద రైతులు. నాగిరెడ్డిగారు చెబుతూ యిది పేదవారిని తీసేసే చట్టం అన్నారు. ఇందులో పేదవారికి కావలసిన సౌకర్యం ఉన్నది. రూ. 10 ల శిస్తు కట్టేవాడు మినహాయింపబడతాడు. అంతకన్న ఎక్కువ శిస్తుకట్టేవారికి కొంత భూమి ఉంటుంది. కష్టపడి సంపాదించుకునే స్తోమత ఉంటుంది. ఇప్పుడు మన దేశంలో రైతులు ఇంటెన్సివ్ కల్టివేషన్ పద్ధతిన అభివృద్ధి చేసుకొనుటకు కృషి చేస్తున్నారు. రెండు మూడెకరాలుంటే రైతులు వంద 50 ఏకరాలుండే వారి కన్న ఎక్కువగా పండిస్తున్నారని చెబుతున్నాను. నడిమి రకం రైతులలో absentee land lord ఎక్కువగా ఉన్నది. వారికి దెబ్బ, వారు ఎక్కడో ఉండి భూమినంతా కౌలుకు యిసే గట్టిగా యీ భూమిశిస్తుకే వారికి వచ్చే ఆదాయం సరిపోయే పరిస్థితులున్నవని మనకందరకూ తెలుసు. చిన్నరైతులే కష్టపడి ఇంటెన్సివ్ కల్టివేషన్‌తో ఎక్కువగా పండించి ఇప్పటి ధరలతో వారికి కావలసిన సౌకర్యాలు కలుగజేసుకొని భూమిశిస్తును యివ్వడానికి సంతోషపడుతున్నారు. కాబట్టి భూమిశిస్తు తీసివేయడముతోనే ఆర్థికస్తోమత పెరుగుతుందనేది కాదు

వారికి కావలసినవి చాల ఉన్నది. అగ్రికల్చరల్ క్రెడిట్ కావాలి. ప్రభుత్వం కో-ఆపరేటివ్ సొసయిటీస్ ద్వారా క్రెడిట్ యిస్తోంది. కాని నాగిరెడ్డిగారు చెబుతూ అది పెద్దవారే తీసుకొంటున్నారన్నారు. అంతా పెద్దవారే తీసుకోనకుండ కొంత శాతం పేదవారికి కేటాయించి యివ్వమని ప్రభుత్వాన్ని అడగడం మన కర్తవ్యమని మనవి చేస్తున్నాను. వారికి లోన్సుగాని ఫెర్టిలైజర్సు గాని, ఎలెక్ట్రిక్ మోటార్సుగాని ప్రభుత్వం యివ్వాలని మనం అడగవలసిన కర్తవ్యం ఉన్నది. చిన్న రైతులు మనీ లెండర్సు చేతుల్లో పడకుండా వేరే సౌకర్యం కలిగించాలి: వారు పండించిన పంట సక్రమమైన ధరలకు అమ్ముకోవాలంటే మార్కెటింగ్ సొసయిటీసు ద్వారా వారికి సరైన ధరలు వచ్చేట్లు చేయాలి. ఇటువంటివి మనకు రావాలి. వీటివల్ల ఆర్థిక స్థోమత పెరుగుతుందిగాని, భూమి శిస్తు ఏ పది రు. లో, 20 రు. లో, 50 రు. లో 100 రు. లో తీసివేసినందువల్ల రైతుల ఆర్థిక స్థోమత పెరుగుతోంది, రైతులు బాగుపడతారు అనే వాదన చాలా చింతించవలసిన వాదన అని మనవి చేస్తున్నాను. ఎకనమిక్ హోల్డింగ్స్ పైన శిస్తు వేయాలి. ప్రోగ్రెసివ్ టాక్సేషన్, ఈక్విటబుల్ టాక్సేషన్—యీ ప్రిన్సిపుల్స్ చాలా బాగానే ఉంటాయి. అయితే లాండ్ రెవిన్యూ విషయంలో యీ ప్రోగ్రెసివ్ టాక్సేషన్‌గాని, ఈక్విటబుల్ టాక్సేషన్‌గాని ఎంతవరకు వేయటానికి మనకు అవకాశము ఉన్నది, ఆ ప్రిన్సిపుల్ ఉపయోగపట్టటానికి ఎంతవరకు అవకాశం ఉన్నది; దీనికగాను మనకు ఎంత వ్యవధి అవుతుంది, ఎంత ఖర్చు అవుతుంది, ఎంతకాలం పడుతుంది, అన్నది ఆలోచించకుండా వాటిని అమలు జరపండి అంటే లాభంలేదు. ప్రోగ్రెసివ్ టాక్సేషన్ వేయండి అనే ప్రిన్సిపుల్ కాంగ్రెసు వారు కూడ ఒప్పుకొంటున్నారు. అయితే దీని కాలపరిమితి ఎంత అవుతుంది. ఎంత డబ్బు ఖర్చవుతుంది—అనే ఆలోచన కూడ చేయాలి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—అధ్యక్షా, స్లాబ్ సిస్టమ్‌లో టాక్సు వేయటానికి డబ్బు ఖర్చు ఏమిటి? ప్రోగ్రెసివ్ మేనేజర్ ఆఫ్ టాక్సేషన్ వేసినపుడు డబ్బు ఎందుకు ఖర్చవుతుంది? కలెక్షన్స్ కోసం విలేజ్ ఆఫీసర్స్—ఆ మెషినరీ ఉన్నది కదా.

శ్రీ ఎ. నరసింగరావు :—Slab fix చేసేపుడు సెటిల్‌మెంటు చేయించాలి. తరం ఫిక్సు చేయాలి. సాయిల్, ఫర్టిలిటీ ఎట్లా ఉన్నదో, నీటి ఆధారం ఏ విధంగా ఉన్నదో, ఎంత పంట పండుతున్నదో—నిర్ణయం చేయాలి. క్లాసిఫికేషన్, కావలసినపుడు డబ్బు ఖర్చవుతుంది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఇంతకుముందు ఉన్నటువంటి సెటిల్‌మెంటు రేట్సు ప్రకారం ఎంతో కొంత మనం పెంచుతున్నాము. మనం గ్రేడెడ్ టాక్సు వేయటానికి డిసెంట్‌నోట్‌లో కొన్ని ప్రపోజల్సు పెట్టారు. ఖర్చు లేని సందర్భములో అటువంటివి వేయటానికి ఆక్షేపణ లేదుకదా.

శ్రీ ఎ. నరసింగరావు :—క్లాసిఫికేషన్ సరిగా లేదు. రిసెటిల్‌మెంటు చేయించి వేయాలి అంటున్నారు. సెటిల్‌మెంటుబట్టి 100 శాతం ఆంధ్రలో,

25 శాతం తెలంగాణాలో పెంచుకున్నారు. అక్కడక్కడ ఆ సెటిల్‌మెంట్‌లో అవకతవకలు ఉండవచ్చును. ఒకచోట 20 రు. లు పడివుండవచ్చును. ఇంకోచోట 50 రు. లు పడివుండవచ్చును. ఆ అవకతవకలు పట్టుకొని—ఎపుడో 30 సంవత్సరాల క్రింద జరిగిన సెటిల్‌మెంటు గురించి మనం మాట్లాడటం సమంజసంగా ఉండదని మనవిచేస్తున్నాను. ఆంధ్ర ఏరియాకు రాయలసీమకు కొంత లంకె తగిలించారు. రాయలసీమ కరువు ప్రాంతము. నీటి వసరులు ప్రికేరియస్ సోర్సెస్ ఎక్కువ ఉన్న ప్రాంతం కాబట్టి దానికి కొంత ఎక్కువ భారం తగులుతుంది కాబట్టి ప్రికేరియస్ సోర్సెస్ క్రింద ఉన్నటువంటి తరిని డ్రయిలాండ్‌గా ట్రీట్ చేయవలసి ఉంటుంది. ప్రికేరియస్ సోర్సెస్-అంటే ఏదో రెండు మూడు నెలలు నీరు ఉండే చెరువులు. కాని అక్కడ నీరే రాదు. నీరు వచ్చినా, ఏ మూడు సంవత్సరాలకో, నాలుగు సంవత్సరాలకో వస్తుంది. వచ్చినా, సరిగా పంటకు సరిపోయినంత రాదు. 4వ క్లాజులో డ్రయిలాండ్‌గా మార్చడానికి కొన్ని ఎగ్జంప్షన్స్ ఇచ్చారు. అదే ఎంగ్జప్షన్ ప్రికేరియస్ సోర్సెస్‌కు కూడ ఇచ్చి వాటిని డ్రయిలాండ్స్ క్రింద మార్చాలి. ఒకవేళ అది వీలుకాకపోతే—ఇప్పుడు 25 పర్సెంటుకు తగ్గించటానికి ఒక ఆలోచన జరుగుతున్నది. 25 పర్సెంటు తగ్గిస్తే మాకు ఏమాత్రం రిలీఫ్ రాదు కాబట్టి 50 పర్సెంటు అయినా తగ్గించటానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను.

Sri K. Govinda Rao:—An hon. Member from the Congress side said that where remmission is given, cess is also not going to be collected. Is that decision taken? కాంగ్రెస్ పార్టీవారు ఏమైనా నిర్ణయం తీసుకొంటే చెప్పండి. చెప్పినదానివల్ల క్రెడిట్ ఏమీ పోదు.

Sri K. Brahmananda Reddy :—We should not be too anxious.

Sri K. Govinda Rao :—Is it correct or is it wrong? The hon. Minister is trying to hide. If he announces it now he can take extra credit for that.

Sri K. Brahmananda Reddy :—The Revenue Minister is hearing all types of criticism. When he gives the reply, whatever he has got to say, he will say.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—ఆ క్రెడిట్ రేపు ఎక్స్ట్రార్డినరీగా తీసుకొందురు గాని—నిజం చెప్పటంలో తప్పేమి ఉంది? నేను మాట్లాడుతూ రెమిషన్ ఇచ్చినపుడు సెస్సులకు కూడ రెమిషన్ ఇవ్వాలని అన్నప్పుడు మంత్రిగారు ఇంటర్‌వీన్ అయినారు. అది చెప్పకుండా మళ్ళీ దాచారు. అది ఏమిటి?

Sri K. Brahmananda Reddy :—That is not a matter for this Bill. That is a matter for the Remission Rules etc. Therefore whatever the Minister has got to say, he will let the House know in due course at an appropriate time.

శ్రీ వెంకటరెడ్డి :—సెస్సులు పంచాయితీ సమితులకు పంచాయితీలకు వస్తాయి. అవి తీసివేస్తే పంచాయితీలకు పంచాయితీ సమితులకు దెబ్బ తగులుతుంది.

శ్రీ కె. లక్ష్మీనరసింహారావు (జగిత్యాల) :— అధ్యక్షా, అదనపు భూమి శిస్తు బిల్లు ప్రజాబాహుళ్యానికి సంబంధించిన బిల్లు కనుక, దీనిపైన ఇంత తర్జన భర్జనలు ఇంత ఉధృతమైన చర్చలు జరగటము సహజము. కాని, భూమి మీద శిస్తు విధించే విధానము పురాతనమైన విధానము కాబట్టి అది అనాగరికమైన విధానము అని పెద్దలు చెప్పటం ఆశ్చర్యంగా ఉంది. ప్రతి పురాతనమైన విధానాన్ని అనాగరికంగా భావించే యీ రోజుల్లో దీనిని కూడ అనాగరికం అని అంటే అనవచ్చును. ఈ భూమి శిస్తు విధానము పురాతనమైనది; అన్ని టైమ్స్‌కు నిలబడినది; ప్రజల ఆమోదము పొందిన విధానము—దీనికి మించి మంచి విధానము లేదని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. దానిలో ఏవైనా లోటుపాట్లు ఉంటే సర్దుబాటు చేసుకోవచ్చును. రేషనలైజేషన్ విషయం మనం ఆలోచించినపుడు—అది రేషనలైజేషన్‌గా లేదు ఆంధ్ర ప్రాంతంలోని భూములకు రాయలసీమ తెలంగాణా ప్రాంతంలోని భూములకు భేదం ఉంది. అక్కడి పర్ ఎకరా ఈల్డ్‌కు, ఇక్కడి పర్ ఎకరా ఈల్డ్‌కు భేదం ఉంది, అక్కడి ఎస్యూర్డ్ సోర్సెస్‌కు ఇక్కడి ఎస్యూర్డ్ సోర్సెస్‌కు భేదం ఉంది, దానిలో తారతమ్యం ఉంది—అని మనం భావించి దానిని రేషనలైజ్ చేసే ప్రయత్నం ప్రభుత్వం చేయాలి. దీనికి బదులు కొత్త పన్ను విధించండి అని అంటే— కొత్త పన్ను విషయంలో కూడ ప్రజలనుండి రెసిస్టెన్స్ ఎందుకు రాదు ? అది ప్రజలు ఎందుకు వ్యతిరేకించరో చెప్పకుండా, కొత్త పన్ను, కొత్త విధానం ఎందుకు అవలంబించరని ఒక సూచన చేస్తూ ఉంటారు.

భూమి శిస్తు విధించవలసినదే;—అనే దానిలో నాకు ఏమాత్రం సందేహం లేదు. రెవిన్యూమంత్రిగారు అంకెలలో యీ యావరేజ్‌వల్ల తెలంగాణా ప్రాంతం, రాయలసీమ ప్రాంతం ప్రజలను సంతృప్తి పర్చటానికి ప్రయత్నం చేశారు. మా తెలంగాణా ప్రాంత సభ్యులు మాట్లాడుతున్న దానినిబట్టి తెలంగాణా ప్రజలకు అది సంతృప్తికరంగా లేదు. ఫర్టిలిటీలో, ఎస్యూర్డ్ సోర్సెస్‌లో, పర్ యాకర్ ఈల్డ్‌లో ఉన్న భేదంబట్టి ఎకరానికి 54 పైసలు వారు భేదం చూపించి ఆంధ్రలో కంటె తెలంగాణాలో 54 పైసలు తక్కువ పడుతున్నది కదా దానితో సంతృప్తి పడండి అంటే—సంతృప్తి పడే అవకాశం లేదు. ప్రభుత్వానికి ఆర్థిక ఇబ్బందులు ఉన్నవి. సుప్రీమ్‌కోర్టు తీర్పువల్ల వచ్చిన ఇబ్బందిని అధిగమించటానికి ఒక తాత్కాలిక చర్యగా ఇప్పుడు దీనిని ఒప్పుకోటానికి ఎవరికీ సందేహం లేదు. కాని అది పర్మినెంట్‌గా అట్లాగే ఉంటుంది అంటే కొందరికి ఆందోళనగా ఉన్నది. ఏలా కూడ పర్మినెంట్ అని ఎందుకు అనుకోవాలి ? ప్రజా ప్రభుత్వంలో, ప్రజా ప్రతినిధులు ఉన్నప్పుడు ఎప్పుడైనా యీ విషయం తీసుకువచ్చి సావధానంగా, సావకాశంగా ఉన్నప్పుడు- ప్రభుత్వ పరిస్థితి బాగుపడినపుడు యీ విషయం ఆలోచించుకోవచ్చును అని నేను అనుకొంటున్నాను. ఈ రోజు రాయలసీమ ప్రాంతానికి చెందిన వారు గాని యిక్కడ వారు గాని మాట్లాడిన దానిని బట్టి చూస్తే రాయలసీమ, తెలంగాణా ప్రాంతాలవారికి యింకా కొంత concessions యివ్వవలసిన విషయం.

ఆలోచించవలసి ఉంటుందని ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. తెలంగాణాలో 30 చేసిన దానిని 25 వరకు తీసుకొనిపోతే కొంతవరకైనా relief దొరుకుతుందేమోనని చాలమంది అభిప్రాయంగా ఉన్నది. కాని ప్రభుత్వానికి కూడ యిబ్బంది ఉన్నది. వారు precarious sources కు ఒక నిర్ణయం చేయబోతున్నాము అన్నారు. కాని ఆ precarious sources కు దీనిలో definition లేక, ఆ definition యిచ్చినప్పటికి కూడ క్రింది రెవెన్యూ అధికారులపైన వదిలి పెట్టారు. దేనిని precarious source అంటారో, దేనిని precarious అనరో దానిలో ఏర్పడబోయే యిబ్బందులు యివన్నీ దృష్టిలో ఉంచుకోవలసి ఉన్నాయి. దానిని బట్టి ప్రభుత్వానికి సహాయం చేయాలని ఉన్నప్పటికి చేయవలసిన అవకాశం ఉంటుందా ఉండదా అని అందరికి భయంగా ఉన్నది. ప్రొద్దున అచ్యుతరెడ్డిగారు అదే విషయం మాట్లాడుతూ precarions sources అంతా dry గా చేయమన్నారు. నేను దానితో పూర్తిగా ఏకీభవించలేక పోయినప్పటికి దీనిలో 25 %. రాయలసీమవారు సూచించినట్లు, ఈ రోజు గౌరవసభ్యురాలు అనసూయమ్మగారు సూచించినట్లు 40 % వరకు తగ్గించాలి. ఆ precarious sources మూడు మాసాల వరకు అంటే—ఒకసారి నిండితే మూడు మాసాలు పని లేదా, లేక సంవత్సరానికి మొత్తం మూడు మాసాలే నీరు యిచ్చేదా అని దీనిపై తెలంగాణాలో ప్రత్యేకంగా నిర్ధారణ చేసే అవకాశం ఉన్నది. ఇదంతా చాల complicated problem. అక్కడికి పోతే మరల ఆ ఆయకట్టు basis పైనే నిర్ణయం చేయవలసి వస్తుందేమో చెప్పలేని పరిస్థితి ఉన్నది. ఈ precarious sources లో చాలానే వారికి concession యివ్వవలసిన అవసరం ఉంటుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం యిచ్చిన 10 రూపాయలు concession చాలదు యింకా హెచ్చించాలని చాల మంది గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. ఇది మొదటిసారిగా experiment గా మనం చేస్తున్నాము. ఎంతవరకు చేయవలెనో ఎవరూ కూడ సూచించలేదు. 5 ఎకరాలు dry land వరకు సుమారు వస్తుంది. దీనివల్లనే సగం మంది పట్టేదారులకు benifit దొరుకుతున్నప్పుడు, యింకా exemption యిచ్చుకుంటూ పొమ్మని అంటే మొత్తం పట్టేదారులకు exemption యివ్వమంటారా? లేక 3/4 వంతు వరకు యివ్వమంటారా, ఏది వారి అభిప్రాయమో తెలియలేదు. ఇప్పటివరకూ ఏవైతే లెక్కలు ఉన్నవో, ఆ లెక్కలలో చూపించినవి నిజమే అయితే దానివల్ల సగం మంది పట్టేదారులకు ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో benifit దొరుకుతుంది. దానివల్ల 5 ఎకరాలవరకు dry land కు. uneconomic holding వరకు దొరకాలని లచ్చన్నగారు వాదించారు. Uneconomical లేక family holding లేక మనకు గిట్టుబాటు ఉండే holding కు వారు తారతమ్యం గమనించనట్లు ఉన్నది. Uneconomic holding అంటే గిట్టుబాటు లేని holding దానివల్ల ఏమి లాభం, ఆదాయం రాని holding 5 ఎకరాలు dry land వరకు తీసివేస్తున్నామో, మనకు average holding ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ఉన్నదానిని చూసి, మొదటి చర్యగా ఏదైతే experiment చేస్తున్నామో అది అంత కంటె ఎక్కువ ఉండేది. అంత అవసరంగా కనబడదు. Clause 4 లో

wells వాటి విషయం చూసినప్పుడు నేను యిదివరకు మనవి చేసినట్లు ఆ wells ముఖ్యంకాదరియాలు కొన్ని ఉన్నాయి. కుంట బౌలి అని అటువంటివాటిలో అవి బావితోటే ఎక్కువగా పారుతూ ఉంటుంది. కుంట అని ఉన్నంతవరకు కుంట ద్వారా దానికి తగులుతోంది. Joint sources కుంట బావి అని వాటిని కూడ తీసివేసి వాటిని కూడ dry assessment గా చేర్చవలసిందని నేను రెవెన్యూ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. దానిని clause 4 లోనే తీసుకువచ్చి well అనే దానిలోనే, exclusive గా గాని, auxilary sources గా గాని ఏరీతిగా పారినప్పటికి అవి dry గానే treat చేయబడుతుందని దానిలో రాకపోతే — అవి కొద్దిపాటి మాత్రమే ఉంటుంది. వాళ్ళు ఆ benifit పొందలేకుండా ఉంటారు. అందుకొరకు వీటిని అందులో చేర్చవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను. 15 వ clause (b) లో మరల ప్రభుత్వానికి cancel or vary అని ఉన్నది. దానిపైన కొందరు ఆక్షేపణ చేస్తున్నారు. తప్పు నిర్ణయం ఏదైన జరిగినప్పుడు దానిని cancel గాని vary గాని చేసేందుకు అధికారం ఉంటే తప్పు ఏమీ లేదు. అటువంటి అధికారం ఉండవలసిందని నేను మనవి చేస్తున్నాను, విషయాలు ఎక్కువ చెప్పవలసి ఉన్నా సమయం లేనందున ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రామనాథం :—అధ్యక్షా, ప్రతి పక్షాలేకాకుండా congress members కూడ అనేకమంది విమర్శించుతూ ఉన్నటువంటి Andhra Pradesh Land Revenue Bill ను కాంగ్రెసు వారు తర్వగా Act చేద్దాము అని ప్రయత్నం చేయడం చాల దురదృష్టకరం. Land Revenue Additional Assessment Bill 1962 వ సంవత్సరంలో యిట్లాగే తేవడం దానిని రైతులందరు ప్రతి ఘటించడం సత్యాగ్రహాలు చేయడం, చివరకు Supreme Court వరకు పోవడం అక్కడ ఆ బిల్లు పోవడం జరిగింది. రైతు దేశానికి వెన్నెముక అని. అంతా రైతుమీద ఆధారపడి ఉన్నామని ఈ రాష్ట్రానికి ముఖ్యంగా కావలసిన వాడు రైతే అని అనేక కబుర్లు చెబుతూ ఉన్న కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం చివరకు రైతు నడుం విరగ గొట్టేటటువంటి ఈ బిల్లును తీసుకురావడం చాల శోచనీయమైన విషయం. ప్రతి సంవత్సరం కావలసిన రెవెన్యూ లేదని ఖర్చులు పెరిగి పోతూ ఉన్నాయని ఆదాయం తప్పకుండా కావలసియున్నది కనుక పన్నులు వేయాలని చెబుతూ రైతుపైన పదే పదే పన్నుల భారాన్ని పెంచుకుంటూ పోవడం జరుగుతూయున్నది. మనకు ఉన్నటువంటి రిపోర్టుల ప్రకారం ప్రతి సంవత్సరం పన్నుగాని, surcharge గాని ఏదో ఒకరూపేణ మనం పెంచుకుంటూ పోతూనే ఉన్నాము. రైతు ఈ భారాన్ని భరించలేక కోర్టుకు వెడితే, కోర్టులో వారికి వచ్చిన relief ను కామాలులేవనో, ఫుల్‌స్టాపులులేవనో Supreme Court కొట్టివేసినదని వ్యంగ్యంగా మాట్లాడడం ప్రభుత్వానికి సరైన పనికాదు. Supreme Court గురించి అంతవ్యంగ్యంగా మాట్లాడడం మనకు గౌరవనీయమైన విషయంకాదు.ఈయాక్టుపోయిందిఅంటే దానిలో న్యాయరీత్యా కావలసినవియాలు లేకనే విషయం కాదనేది పోయిందిగాని ఏదో మన ప్రభుత్వంవారు గుర్తించాలి. మనకు ఉన్నటునంటి land revenue చాల లోప భూష్టం అయినది. 1860

సంవత్సరం నుంచి దానిలో ఉన్నలోపాలను అదేవిధంగా పెంచుకుంటూ, ప్రతి సంవత్సరం మార్చుకుంటూ వస్తున్నామేగాని, 1860 సంవత్సరం నుంచి ఉన్న విధానమే గాని మరి ఏ మాత్రం మార్పులేదనే విషయం కూడ ప్రభుత్వం వారు గమనించాలి. Land tax విధానం చాల లోపభూయిష్టమైనది. అది పన్ను కట్టే రైతుయొక్క capacity ని బట్టి కాకుండా భూమిమీద భూమినిబట్టి వేస్తున్న tax అనే విషయం కూడ మన వారు చూడాలి. అనేక కమిటీలను వేయడం, ఈ పద్ధతి తప్పు అని అనేక reports రావడం జరుగుతూఉన్నది. కమిటీలను వేసి reports ను తెప్పించడమేగాని వాటిని అమలు జరపడంగాని వాటిలో ఉన్న recommendations ప్రకారం మార్చుకొనడానికి ప్రయత్నం చేయడంగాని యింతవరకు జరగలేదు. 1953–54 సంవత్సరంలో వేసిన taxation euquiry committee, మొత్తం land revenue ను తీసివేయమని, ప్రజాసామాన్యం పైన అసమానమైన బరువులను వేస్తున్నదని తీసివేయమని recommend చేసినప్పటికి కూడా ఏ మాత్రం action తీసుకోకుండా తిరిగి పదే పదే కమిటీలను వేయడం, వాటి recommendations తీసుకుంటూ ఉన్నామేగాని చేసినది మాత్రం ఏమి లేదు. 1958–59 సంవత్సరంలో కూడ అనంతరామన్ కమిటీ భూమి capacity పైననే assessment చేయడం జరుగుతున్నది గాని, ఆ భూమిని కలిగి ఉన్న రైతు పరిస్థితులను, భరించేశక్తిని దృష్టిలోకి తీసుకొనడం జరగడంలేదనే విషయం కూడ ఆ report లో చెప్పారు. మనం రైతుపైన కాకుండా భూమిపైననే tax వేస్తున్నాము. భూమిపైన tax వేయడం అన్యాయం అని దానివల్ల ఎక్కువగా నష్టపోయేది సన్నకారు రైతులు, భరించలేని పేద సామాన్యరైతులు అని వారికి ఆ భారాన్ని తొలగించడం కోసం Progressive taxation వేయడం అవసరం అని, unecomical holdings పైన శిస్తును పూర్తిగా తీసివేసి భరించ గలిగిన రైతులపైన Progressive గా పన్ను వేసేటట్లయితే దీనిని కొంతవరకు సవరించగలిగినవారం అవుతామనే విషయం నేను మా పార్టీ తరఫున నొక్కి చెబుతున్నాను. ఈ భూమిపైన వచ్చే నికరాదాయాన్ని దృష్టిలోకి తీసుకొని దానిపైన మనం tax వేయడం సాగించేటట్లయితే అది తక్కువ ఆదాయాలు వచ్చే వారిపైన ఈ భారం పడకుండా ఉండడానికి, యిప్పుడు ఉన్నట్లుగా ఈ బరువు అంతా వారిపైన పడకుండా ఉండడానికి ఉపయోగపడుతుందనే విషయం కూడ గమనించవలసిందిగా నేను ప్రభుత్వం వారికి మనవిచేస్తున్నాను. Income tax మొదలైన వాటిలాగా ఈ tax కూడ ఆదాయం పైన పన్ను వేయడం అనేది సంభవించినట్లయితే exemption కొంత level వరకు ఉండేది; భరించలేనటు వంటి రైతులకు పూర్తిగా భారంపడకుండా exemption లభించి ఉండేది. Uneconomic holdings ను పూర్తిగా ఈ tax నుంచి తొలగించేటట్లయితే పేద రైతాంగానికి మనం చాల సేవ చేసిన వాళ్ళం అవుతాము. అది దృష్టిలో ఉంచుకొని, ఈ 10 రూపాయలు మేము వారికి రెమిషన్ యిచ్చాము అని చెబుతున్నవారు పది రూపాయలే కాకుండా, uneconomic holding పైన, family holding పైన శిస్తును పూర్తిగా తీసివేసేటట్లయితే రైతులకు మనం చాల మేలు చేసినవాళ్ళం అవుతాము.

ప్లానింగ్ కమిషన్ వారుకూడా యీ టాక్సేషన్ నుండి అన్ఎకనామిక్ హోల్డింగ్స్‌ను ఎగ్జంప్ట్ చేయాలని లోగడ వారు చేసిన రికమెండేషన్‌నుకూడా ప్రభుత్వం వారు గమనించాలని కోరుతున్నాను 1936 లో కాంగ్రెసు వారు కూడా యీ లాండ్ రెవిన్యూ సిస్టమ్‌ను పూర్తిగా మార్చవలసి వున్నదని ఒక రిజల్యూషన్ పాస్‌చేసి వున్నారు. మన పొరుగు రాష్ట్రాలలోని కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలు కూడా యీ లాండ్ రెవెన్యూను తొలగిచుతామని స్టేట్‌మెంట్స్ చెసి వున్నవి. ఈ ప్రోగ్రెసివ్ నిర్ణయాన్ని మన ప్రభుత్వం కూడా తీసుకున్నట్లయితే ప్రజలకు చాలా సేవ చేసినవారు అవుతారని నేను మరొకసారి మీ ద్వారా వారికి విన్నవిస్తున్నాను.

ఇంక మనం బిల్లును గనుక పరిశీలించినట్లయితే, యీ బిల్లులో ముఖ్యమైన క్లాజు, మూడవ క్లాజు. దానిప్రకారం వెట్‌లాండ్స్‌పై నూటికి నూరుపాళ్లు పన్ను పెంచుతూ రైతులపైన అంత భారం మోపడం చాలా అన్యాయం. బ్రిటిష్‌వారి కాలంలోకూడా రూపాయికి మూడణాలకంటే ఎక్కువ పన్ను పెంచడం జరగలేదు. కాని, నేడు యీ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం మాత్రం రూపాయికి రూపాయి పన్ను పెంచేస్తున్నది. చాలా తెలికగా నూటికి నూరే అని చెబుతున్నారు. అది రైతులపై ఎంత భారం అవుతుందో గమనించడంలేదు. చిన్న రైతు, అమ్ముకునే పంటలేని రైతు, అన్‌ఎకనమిక్ హోల్డింగ్‌లోని రైతు, రూపాయికి రూపాయి ఎక్కడ నుండి తెచ్చి కట్టాలో గమనించాలని కోరుతున్నాను. వెట్ లాండ్స్ విషయంలోనేగాక, డ్రైలాండ్ విషయంలో కూడా రాయలసీమ, తెలంగాణా వంటి ప్రదేశాలలో, రెండు మూడు సంవత్సరాలకు ఒకసారి ఒక పంట పండే ప్రదేశాలలో యిది రైతుపై మోయలేని భారాన్ని పెడుతుంది. ఇది అన్యాయమని వారి దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. ఇందులో యింకొక విషయంకూడా వున్నది. పది రూపాయిలు ఎగ్జంప్ట్ చేస్తున్నామని చెబుతున్నారు. ఇది ప్రకాశంగారు చెప్పిన పది రూపాయిలో, పెంచిన తరువాత దానిలో పది రూపాయిలోకూడా ఒకసారి గమనించవలసినదిగా కోరుతున్నారు. నిజంగా గనుక ప్రకాశంగారు చెప్పిన రోజుల్లోవున్న శిస్తులో పది రూపాయలే గనుక వారు ఎగ్జంప్షన్ యిచ్చినట్లయితే యిది నిజంగా చిత్తశుద్దితో చేశారని అనుకోవచ్చు. కాని, పెంచేసిన శిస్తులో పది రూపాయిలు అనడం అది రైతులకు ఏమాత్రంకూడా ఉపయోగపడదని, సహాయ పడదని గమనించాలి. ప్రభుత్వం ఇప్పుడు ఈ స్టేజ్‌లో ఈ బిల్లును ఉపసంహారించు కునే స్థితిలేదు కాబట్టి, అందరూకూడా దీనిపై వ్యతిరేకించి, దీనిని ఓడించాలని మీ ద్వారా మనవిజేస్తూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :— అధ్యక్షా, ఈ బిల్లును నేను హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను, పూజ్యులు రెవిన్యూ మంత్రి గారు యీ బిల్లుపై ఎంతో సుదీర్ఘంగా ఆలోచించి, రైతుల శ్రేయస్సు నూటకి తొంభైతొమ్మిది పాళ్లు కోరి చేసినందుకు హృదయపూర్వకంగా వారిని కూడా అభినందిస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, మన అపోజిషన్ పార్టీ వారు చాలా విషయాలు మాట్లాడారు. ఒకటే స్లోగన్ భూమి శిస్తు రద్దు చేయాలి. వారు చెప్పేది చాలా అన్యాయంగా వుంది. భూమిశిస్తు తీసివేసి, కమర్షియల్ టాక్స్ వేయమంటున్నారు. ఇది ఆచరణలో ఏ విధంగా వుంటుందో అందరికీ తెలుసు. ఎంత పండింది అని అడిగితే నాలుగణాలు పంటపండితే రెవిన్యూ యినస్పెక్టర్ ఆరణాలు అని వ్రాస్తాడు; తహసిల్దారు వచ్చి పదణాలు అని వ్రాస్తాడు; అతను కాదనుకుంటే కలెక్టరుగారు వస్తే పధ్నాలుగణాలు పండిందని వేస్తారు. ఇది శాసన సభ్యులందరికీ కూడా అనుభవంలో వున్న విషయమే. కనుక కమర్షియల్ టాక్సును వేయమని ప్రభుత్వానికి వారు చెబుతున్నారు. దీనినే గనుక ఒప్పుకున్నట్లయితే రైతులకు చాలా అన్యాయం చేసినవారం అవుతామని మనవిజేస్తున్నాను. ఇంక, యిది కొత్తగా మీ కాదు, రాముడి కాలంలో కూడా యీ శిస్తులు వుండేవి. వారందరికి చరిత్ర బాగా తెలుసు. రాముడి కాలంనుండివున్న శిస్తును యిప్పుడు తీసివేసి రైతుకు భూమిపై హక్కు లేకుండా చేయాలని వారు చూస్తున్నారు. గ్రామాలలో వున్న ప్రతి వారికీ యీ విషయం తెలుసు. అందుకే కొద్దో గొప్పో శిస్తు వుండాలని అంతా కోరుతారు. ఈ సందర్భంలో మన ప్రభుత్వం రైతులకు చేయవలసినంత చేసినది. నేను ఒక విషయం యీ సమయంలో ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావలయునను కుంటున్నాను. మా జిల్లా నుండి పదిమంది వచ్చారు. అందులో ఒకతనికి నాలుగు పట్టాలు వున్నాయి. అతను చెప్పాడు. నాకు 40 సెంట్లపై రూ. 2.12 అణాలు వుంది; ఇంకో భూమిపై అయిదు రూపాయిలు వుంది; ఇంకో భూమిపై నాలుగు రూపాయిలు వుంది; ఈ విధంగా 11 రూపాయిలవరకూ నాకువుంది. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం పదిరూపాయిలు వుంటే తీసివేస్తుందని విన్నాను. నాకు ఏ విధంగా పోతుంది; యీ విషయం నువ్వు అసెంబ్లీలో అడగవలసింది అని చెప్పాడు. అందువలన పదిహేను రూపాయిల వరకూ ఈ విధంగా వున్నవారికి ఎగ్జంప్షన్ యిచ్చి చిన్న వారికి సహాయపడవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ఈ విధంగా రెండుమూడు పట్టాలు, నాలుగు పట్టాలు వున్నవారికి తప్పకుండా సహాయం చేయడానికి ఆలోచించవలసినదిగా పూజ్యులు మంత్రిగారికి మరొకసారి మనవిజేస్తున్నాను. అదే విధంగా ఏజన్సీ ప్రాంతంవుంది. ఏజన్సీ భూములు వారే కొనుక్కోవాలిగాని, పైవారు కొనుక్కోకూడదు తెలంగాణాలోలాగా నూటికి 30 వంతులు యిక్కడ కూడా మినహాయింపు యివ్వవలసినదిగా వారిని వినయపూర్వకంగా కోరుతున్నాను. అలాగే, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో 8 లక్షలకుపైగా శిస్తు తగ్గింది. అందుకుగాను అక్కడి ప్రజలు ప్రభుత్వానికి ఎంతో కృతజ్ఞత తెలుపుతున్నారు.

ఇంక, ప్రభుత్వం మైనర్ ఇర్రిగేషన్ పనులపై శ్రద్ధ ఎక్కువ చూపించాలి. ప్రభుత్వానికి బలాన్ని యిచ్చే ప్రజలకు నీళ్లు యివ్వాలి, పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టుసు చాలా కడుతున్నారు. చాలా సంతోషం. దానితోబాటుగా 20 జిల్లాలకు 20 కోట్ల రూపాయిలు కేటాయించి వెంటనే ప్రతిజిల్లాలోను అవసరమైన యిర్రిగేషన్

పనులు. చిన్నచిన్న వాగులను పంట పొలాలకు మరలించేట్లుగా చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను. తద్వారా అన్నపూర్ణ అయిన ఆంధ్రలోని రైతులకు సంతోషాన్ని కలిగించి ఆశీర్వాదాన్ని పొందవలసినదిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ, వందనాలు అర్పిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. ఈశ్వరరెడ్డి (పత్తికొండ) :— అధ్యక్షా, 1962లో భూమి శిస్తు పెంచినప్పుడు కూడ పెద్ద చరిత్ర వచ్చింది. రైతులనుంచి బ్రహ్మాండమైన ప్రతిఘటనవచ్చింది. 30 వేలమంది రైతులు అపూర్వమైన ప్రతిఘటన జరిపి ప్రతిపక్ష నాయకుల ద్వారా సంజీవరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా వుండగా మెమొరాండం యివ్వడం జరిగింది. రైతు జీవిత స్థాయి పెరగలేదు, జీవితావసర వస్తువుల ధరల పెరుగుదలవల్ల, కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు వరుసగా విధిస్తున్న ప్రత్యక్ష, పరోక్ష పన్నులవల్ల రైతులసడుం విరిగినది కాబట్టి, ప్రభుత్వానికి డబ్బు కావలసినప్పుడల్లా ఒక రైతేనా దొరికేది, అని, రైతుమీద అదనపు పన్ను వేయదగదని రాష్ట్ర వ్యాపితంగా పెద్ద పోరాటం జరిపిన విషయం చరిత్రగా నిలచిన విషయం అందరికి తెలుసు. సత్యాగ్రహాలు జరిగాయి, పికెటింగ్స్ జరిగాయి.

(Sri P. Gunniah in the Chair)

హైకోర్టు నుంచి ఆ చట్టం చెల్లదని తీర్పు వచ్చింది. ఆ తరువాత, రైతులు చాల సంతోషపడ్డారు పన్నుల భారం తగ్గిందికదాయని. ప్రభుత్వపక్ష సభ్యులు రైతులు పండించేపంటకు, వ్యవసాయ వస్తువులకు ధరలు విపరీతంగా పెరిగాయి, రైతు పొట్టు, తవ్వుడు అమ్ముకుంటే కూడ అదనపు పన్నులు చెల్లించగలుగుతాడు, పెద్ద భారం ఏమీలేదు అని చెబుతున్నారు. ఏ పెద్ద భూస్వాములకో కష్టమంటే తెలియదు కాని మేము గ్రామాలలో తిరుగుతూ వుంటాము, యీనాడు పన్నులు చెల్లించలేక అనేక మంది రైతులు జప్తులకు, వేలాలకు గురవుతున్నారు, రైతు దగ్గర పన్నుచెల్లించేశక్తివుంటే తనపరువు పోగొట్టుకుని వేలాలకు ఒప్పుకుంటాడా, నిరంతరం అసెంబ్లీలో అడ్జర్న్‌మెంటు మోషన్సు, కాల్ అటెన్షను నోటీసులు, షార్టు నోటీసు క్వశ్చన్సు యిస్తున్నాము, అధికారులు దౌర్జన్యం చేశారని, అయిల్ ఇంజనులు పట్టుకుపోయారని, బలవంతంగా జప్తులుచేసి వసూలు చేస్తున్నారని సభవారి దృష్టికి తెచ్చాము, రైతులు యీ అదనపు శిస్తులు చెల్లించలేని దుస్థితిలో వున్నారు కాబట్టి జప్తులు భరిస్తున్నారు, వ్యవసాయం చేసుకోడానికి అవసరమైన ఎడ్లను జప్తుచేసి తీసుకుపోతుంటే కూడ ఏమీచేయలేక చూస్తున్నారు. పెద్ద అర్థశాస్త్రంలోకి పోవలసిన అవసరంలేదు. ఈనాడు రైతు భూమి శిస్తులు చెల్లించలేని దుస్థితిలో వున్నాడనేది మాత్రం వాస్తవం. అదనపు శిస్తులు పోయాయని సంతోషిస్తున్న రైతుల మీద మళ్లా యీ పన్నులు వేయడం తగదని నా వాదన, ప్రభుత్వానికి 12 కోట్ల 72 లక్షల రూపాయల లోటు ఏర్పడింది. దీనిని రాబట్టుకోడానికి వెతికితే ఒక్క నోరులేని రైతే దొరికాడా? పెద్దవారు తమ ఆదాయాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని అధిక పన్నులు వేయవచ్చు అంటున్నారు.

ప్రభుత్వాన్ని బలపరిచాలనే దృష్టితోకూడ గుడ్డిగా చేయడం మంచిదని చెబుతున్నారు. గ్రామాలలో 0-15 మంది పెద్దరైతులుతప్ప పేదరైతులు, మధ్యతరగతిరైతులు యీపన్నులు సులభంగా చెల్లించే స్థితిలో వున్నారా? అనేకమంది వేలాలు వేయించుకొంటున్నారు. జప్తులు చేయించుకొంటున్నారు. అర్థశాస్త్రము, రిజర్వుబ్యాంకు లెక్కలు, ఇండెక్సు యీ లెక్కలు అక్కరలేకుండా గ్రామసీమలలో రైతుకు ఋణభారము విపరీతంగా పెరిగిందని మనకు తెలుసు. కోఆపరేటీవు క్రెడిటు సొసైటీలను ఏర్పాటు చేసినది వాస్తవమే. ల్యాండ్ మార్టిగేజు బ్యాంకులద్వారా అప్పులు, తక్కావీలు, సమితులద్వారా సబ్సిడీలు యిస్తున్నమాట వాస్తవమే. కాని మధ్యతరగతి, చిన్నరైతులు ఆ సౌకర్యాలు పొందడంకూడ చాలతక్కువ. కొన్నివందల రూపాయలు ఖర్చుచేస్తేగాని ఆ అప్పులు వచ్చేమార్గం లేదని తెలుసుకదా. అది ఒకటి, రెండు రూపాయల వడ్డీకి చేరుతుంది. ఈ కరువు కాటకాలలో అధికధరలు భరించుకొని అప్పుకు కంతులు కట్టేటప్పటికి మళ్లా వడ్డీ వ్యాపారస్థుని దగ్గరకు పోతున్నాడు. అక్కడనుంచి ఏ రెండు రూపాయల వడ్డీకో తెచ్చి కంతులు చెల్లించుతున్నాడు. ప్రయివేటు వడ్డీ వ్యాపారస్థుని విషకౌగిలిలోచేరి భూమి తాకట్టు పెట్టడం విక్రయాలు చేయడం వ్యటివి జరిపి; తన ఆర్థిక జీవితమే వడ్డీవ్యాపారస్థుని, గ్రామపెత్తందారుల చేతులలో పెట్టి—ఎన్నికలు వచ్చినా రాజకీయంగా, ఆర్థికంగా, సాంఘికంగా కూడ బానిస అయిపోతున్నాడు. ఇది వాస్తవంకాదా? ఈ 12 కోట్ల రూపాయలు రాబట్టుకోడానికి బక్కరైతు ఒక్కడే ప్రభుత్వానికి దొరికాడా? మొన్న స్టాంపుడ్యూటీ వేయడంవల్ల 6 కోట్లరూపాయలు వచ్చిందికదా. మోటారు వెహికిల్సుపై పన్నువల్ల కొంత వచ్చిందికదా. ఈ చట్టంలో కూడ సుప్రీంకోర్టుతీర్పు వర్తించని భాగాలవల్ల రెండున్నరకోట్ల రూపాయల లాండ్ రెవిన్యూ వున్నదికదా. ఇవన్నీపోతే నాలుగుకోట్ల రూపాయలకు ఇంతపెద్ద చర్చ, యీ హంగామా అంతా కావాలా? 172 కోట్ల రూపాయల బడ్జటు కలిగిన యీ ప్రభుత్వం నాలుగుకోట్ల రూపాయలు కావాలంటే— పంచాయతిసమితి వంటి వారికి వారి పలుకుబడిని, రాజకీయాధికారాన్ని పెంచుకోడానికి ఏర్పాటు చేసినవాటిని-ఇటువంటివెన్నో వున్నాయి. ఉదాహరణకు ఒక్కటి చెబుతున్నాను—అటువంటివి కొన్ని తగ్గిస్తే మొత్తం తీసేస్తేనో నష్టం లేదుకదా, వాటిని తీసేయడంవల్ల కొంతడబ్బు మిగిలించుకోవచ్చుకదా. సమితులు గ్రామాలలో గ్రూపుతగాదాలకు, వారి పెత్తనాలకు తప్ప ఏమీ పనిలేదు. ఇప్పటి ప్పుడే 8 కోట్ల రూపాయలు సంపాదించారు, ఇంకొక నాలుగు కోట్లకోసం—రైతుకు ఒక్కనాడు అదనపుశిస్తు చెల్లించే తాహతవుంది అనడం తప్పుకాదా? రైతుకు ఋణభారం పెరిగింది. పారిశ్రామిక వస్తువుల ధరలు విపరీతంగా పెరిగాయి. వ్యవసాయఖర్చులు పెరిగాయి. రైతులు గ్రామాలలో తక్కావిరుణాలు పొందడంకూడ కష్టము. అక్రమ పద్ధతులు లేకపోతే అప్పురావడంలేదు. అగ్రికల్చరల్ ఇన్‌కంటాక్సు—గ్రేడెడు టాక్సు వేయాలని కరాచి కాంగ్రేసుపెద్దలు అనుభవముతో చెప్పారు. పేద

మధ్యతరగతి రైతును మినహాయించడం అవసరం అన్నారు. వ్యవసాయ ఆదాయాన్ని బట్టి పన్నువిధించడం మంచిదనిచెప్పారు. దానికి ఆచరణలో కష్టాలున్నాయని సాకు చెబుతున్నారు. అది సరికాదు, ప్రభుత్వము చేయదలుస్తే చేయగలుగుతుంది. మోయగలిగినవారిమీద పన్ను వేయవచ్చు మోయలేని వారిమీద వేయవద్దని చెబుతున్నాము. రాయలసీమ భూముల విషయంలో చెరువులమీద తరిభూములమీద వందపర్సెంటు పెంచారు. 63 లో చేసినచట్టం కంటె దీనివల్ల 11 లక్షల 75 వేలరూపాయలకు పైగా పెరిగింది. ఇదిచాల విచిత్రం. రాయలసీమలో 5, 10 ఏండ్లకుకూడ నిండని చెరువులు వున్నాయి. సిస్తు రెమిషను యిస్తే సెస్సు రెమిషను యివ్వరుకదా. అది వసూలు చేస్తారు దీనివల్ల రాయలసీమకు అన్యాయము జరుగుతుంది. రాయలసీమలో క్షామం వచ్చింది. చెరువులో నీరువుండి నాట్లువేసుకుంటే ఇప్పుడవన్నీ ఎండిపోయాయి అనిశ్చితమైన చెరువులక్రింద సాగుచేస్తున్న రైతులకు వందపర్సెంటు పెంచడం, రెమిషను యిచ్చినప్పుడు సెస్సులు అట్లాగె వుంచడం న్యాయమా? ఇది సక్రమమైనదికాదు, శాస్త్రీయమైనదికాదు. ఈ శిస్తువిధానము లోపభూయిష్టమైనదని మరీ మరీ చెబుతున్నాను. రైతులనుంచి ఎన్నికైన ప్రతినిధులు యీ పన్ను వేస్తున్నారని వారికి చెబితే వారు ఏమంటారో తెలుస్తుంది. మేము రైతులకు చెబుతున్నాము. ఇదిగో మమ్ములను మీరు ఎన్నుకొని పంపించి 6 మాసాలయింది మేము వెళ్లడంతోనే స్టాంపు డ్యూటీ వేశారు. ఇదేకాదు ఇంకొకపన్ను వస్తోంది సుప్రీంకోర్టు తీర్పువల్ల పన్నులు పోయాయని సంతోషిస్తున్నారు కాని మీమీద మళ్ళా ఇంకా అధికంగా వేస్తున్నారు మమ్ములను మీరు ఎన్నుకున్నందువల్ల కలిగినలాభం యిది మీరు అనుభవించి తీరవలసిందే అని చెప్పాము. వారు సుప్రీంకోర్టు తీర్పువల్ల పన్నులులేవని సంతోషించాము ఇది ప్రజల గోడు గమనించే ప్రభుత్వమేనా అంటున్నారు. మీరు ప్రజలవద్దకు పోయి చెబితే వారు ఒప్పుకుంటే మేము ఒప్పుకుంటాము. గడ్డి అమ్ముకున్నా వస్తుంది; పేడ అమ్ముకున్న వస్తుంది అని చాలా మంది ఉపన్యాసాలు చెబుతున్నారు. కావచ్చును. కాని ఈనాడు. సామాన్యమైన రైతు కూడా ఎద్దులను కొనేస్థితిలోలేడు. ఏ పెద్దరెడ్డి వద్దకో భూస్వామివద్దకో కూలీగా పోయి నాలుగైదు ఎకరాలు సేద్యం చేయించుకునే వారికి ఎంత భారంగా ఉంటుందో ఆలోచించుకోండి. ఈ పన్ను ప్రస్తుతం ఉన్న రైతుల ఆర్థిక పరిస్థితిని నాశనం చేస్తుంది. వ్యవసాయ ఉత్పత్తి అధికం కావాలంటున్నాము. కాని వ్యవసాయోత్పత్తిని యిది కుంటుపరుస్తుంది, రైతులకు రుణ భారం పెరిగి ఇంకా నిస్పృహ కలుగుతుంది వ్యవసాయం క్షీణించడం జరుగుతుంది. ప్రతిపక్ష సభ్యులు చెప్పిన దానిని చవకబారు విమర్శలని అవాకులు చెవాకులు చెప్పడం తగదు. ఎన్నికలలో అనేక రకాలుగా రావచ్చును. ఇపుడు ఉండే ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థలో పెట్టుబడిదారీ సమాజంలో వోట్లు సంపాదించుకునే పద్ధతి మనకు తెలియనదికాదు. ఎన్నికలలో గెలవడం అనేది వేరే సంగతి. అంత మాత్రంచేత మురిసిపోయి గర్వించడం కాదు, న్యాయం చేస్తున్నామా అనేది

చూడాలి, పన్నుభారం సహించే స్థితిలో రైతు ఉన్నాడా? రైతు పరిస్థితి మెరుగు అయినదా? వారి standard of liveing పెరిగిందా? ఇవన్నీ శాస్త్రీయంగా ఆలోచించి చేయడం మంచిది అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ రామారెడ్డి (పర్గి):— అధ్యక్షా, లాండ్ రివెన్యూ బిల్లు సెలక్టు కమిటీకి పోయి మంచి మార్పులతో రావడంతో గౌరవ సభ్యులు ప్రతిపక్షం వారు కాని కాంగ్రెసు సభ్యులు కాని వివరంగా చర్చించి మంచి సలహాలు ఇచ్చారు. మొత్తానికి భూమిపై శిస్తు వేయడం సమంజసమే కాని న్యాయా న్యాయాలు చూడవలసి ఉందని అందరు సూచించారు. సి హెచ్. రాజేశ్వరరావుగారు మాట్లాడుతూ చాలా చక్కగా చెప్పారు. భూమిపై శిస్తు వేసి రైతుల నుంచి వసూలు చేయడంతోబాటు వారికి తగిన సౌకర్యాలు కూడా కలిగించడం మన బాధ్యత అని చెప్పారు. ప్రభుత్వానికి పన్నులు కట్టేటపుడు ప్రజలకు కావలిసిన సౌకర్యాలు గురించి అడగడానికి మనకు హక్కు ఉంటుంది. కాంగ్రెసు సభ్యులు వెంకటరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ ఘాటుగా చెప్పారు. తెలంగాణా సభ్యులు మాపై ఎక్కువ భారం, ఆంధ్రలో కంటె కూడా ఎక్కువపడుతోంది అని పదే పదే చెప్పడం అర్థం కావడంలేదు అన్నారు.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి:— కొంచెం clarification చేయదలచుకున్నాను. తెలంగాణాకు సంబంధించినంతవరకు నేనుచెప్పింది ఒకటే, 1956 లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడకముందు ఒక శాసనం తయారు చేసారు. నైజాం పద్ధతిలో ఏర్పరచినా బొంబాయి పద్ధతిలో ఏర్పరచినా 1956 వరకు ఖచ్చితమైన శాసనం. పద్ధతిఉంచి ఆ శాసనం ప్రకారం రిసెటిల్మెంటు కావాలనికోరుకుంటున్నారు. వెనుకటి శాసనం మంచిదా కాదా అనే అభిప్రాయానికి అవకాశం లేదు. 100 % అక్కడ 30 % ఇక్కడ increase చేసారు. ఇది discrimination అవుతుందేమో చూడాలని కోరాను. తెలంగాణాకు లాభం వచ్చిందని నేను బాధపడడం లేదు. తెలంగాణాలో ప్రత్యేకాలువలు మొదలైన వాటికి exemption ఇవ్వాలని నేనూ చెప్పాను.

శ్రీ రామారెడ్డి :— బాదపడుతున్నారని నేను చెప్పలేదు. అర్థంకావడం లేదన్నారనిచెప్పాను. భారం మోసేవారికే బరువు తెలుస్తుంది. హైదరాబాదు జిల్లా గురించి కొన్ని సంగతులు చెప్పదలచుకున్నాను. ఇక్కడ drainage water ఉండడం వల్ల పచ్చగా కనిపిస్తోంది—గడ్డి మాత్రమే. తినేపదార్థాలు దొరకడం కష్టం. హైదరాబాదు జిల్లాలో కాని నా నియోజకవర్గమైన పరిగిలో కాని లెవెల్ అయిన భూమి ఎక్కడా కనిపించదు. నీటి సౌకర్యం అసలే లేదు. Assured sources లేవు బావులు త్రవ్వుకొని కుంటలు వేసుకొని గడుపుకొంటున్నారు. వర్షాలు లేనందువల్ల రెండురోజులయితే వచ్చేపంట రావడం దుర్లభంగా ఉందని గౌరవ మంత్రిగారు నా వెంబడి వస్తే చూపిస్తాను. నైజాం కాలంలో Land revenue main source of income కావడం వల్ల ఇష్టం వచ్చినట్లు వేసారు. దానిపై ఇంకా పెంచడం చాలా భారం అవుతుంది. రు. 32,40 లు అవుతుంది. దాని వెంబడే మిగతా జిల్లాలున్నాయి. రెవెన్యూ మంత్రిగారి constituency

చూస్తే figures దొరుకుతాయి. Maximum release చూస్తే 25 % పెంచాలని ఉంది. దానికి ఎన్నో రెట్లు పెంచడం జరుగుతుంది భూమి యొక్క fertility, water sources, cost of production ఇవన్నీ చూస్తే clear గా బోధపడుతుంది. ఇక్కడ law of diminishing returns apply అవుతుంది. ఖర్చు పెట్టిన దానికి proportionate గా yield పెరగకుండా yield తగ్గుతుంది. దీనిపై కూడా మనం ఆలోచనచేయవలసి ఉంది. Excise నుంచి తెలంగాణాలో ఎక్కువ income వచ్చింది. తెలంగాణాలో పన్ను భారం తగ్గించడానికి 30 % నుంచి 20 % తగ్గిస్తే బాగుంటుందని భావిస్తున్నాను. క్లాజు 15 ప్రవేశ పెట్టినందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందించవలసిఉంది. 1962 లో enhance అయిన దానికంటె ఎక్కువ collect చేయడానికి లేకుండా executive powers ఉపయోగించవచ్చును. మా తాలూకాలో రు. 25400 లు collection 1962 కు పూర్వం ఉంటే 1962 తరువాత 30 వేలకు వచ్చింది, ఇప్పుడు రు. 33.930 లు అవుతుంది క్లాజు 15 క్రింద ఎంతవరకు లాభిస్తుందో ఇప్పడు తెలియదు. వారు ఆర్డర్లు జారీ చేయాలి. దానికి పైరవీ చేయాలి. చేసిన తరువాత ఆలోచించేటట్లు కనిపిస్తున్నది. కనుక యివన్నీ గౌరవనీయులైన రాజుగారి దృష్టిలో ఉంచుకొని సరియైన సహాయం చేయాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :— అధ్యక్షా, ఆర్థికమంత్రిగారైన శ్రీ వల్లూరు బసవరాజుగారు సృష్టింపచేసిన అదనపు భూమిశిస్తు బిల్లును చూస్తే ఒకటి జ్ఞాపకం వస్తున్నది. ప్రపంచంలో మానవుని సృష్టిచేసినవాడు బ్రహ్మ. మానవుడు పుట్టిన తరువాత బ్రహ్మను మరిచిపోతాడు. యే మహావిష్ణువునో శివునో ఆరాధిస్తాడు. దేశంలో శివునికి, విష్ణువుకు ఆలయాలున్నాయి కాని పాపం బ్రహ్మకు యే ఆలయము కనిపించలేదు. అదే విధముగా ఆర్థిక వనరులు చేపట్టడానికి ఆర్థికమంత్రి గారు కొంత పన్నులు వేశారు. ఈ పన్నులు వేసేటప్పుడు దేశంలో ప్రజానీకం పెద్దలు అనేక విధాలుగా వారిని విమర్శ చేస్తారు. కాని యీ రోజు మనం అభివృద్ధి చెందాలంటే పన్ను వేయాలి. పన్నులు వేయకపోతే అభివృద్ధి ఎలా జరుగుతుంది? కాని ఇంకొక మనవి. అధ్యక్షా, ఒక గ్రామానికి యెలక్ట్రిసిటీ కావాలంటే ముఖ్యమంత్రిగారు యిచ్చారంటారు. లేక ఇండస్ట్రీ కావాలంటే యిండస్ట్రీ మినిష్టరు యిచ్చారంటారు. ఇంత బాధపడి శ్రమపడి ఆర్థిక వనరులు సమకూర్చిన ఆర్థికశాఖ మంత్రిగారిని యెవరూ పలకరించరు. వారివల్లనే యీ డబ్బు వచ్చింది, వారిని గురించి యెవరూ ప్రస్తావించరు. కాని వారు మాత్రం యెవరూ యెన్ని విధాలుగా తిట్టినా, విమర్శించినా లేక వారిని గురించి తలచుకోకపోయినా బ్రహ్మ యే విధముగానైతే ప్రపంచంలో అత్యధికంగా సృష్టిస్తున్నారో అదే విధముగా వారు పన్నులు వేసే విధానాన్ని వారు యెంతగా విమర్శించినా మానడం లేదు ఐతే అధ్యక్షా, యీ సందర్భంలో ఒకటి మాత్రం మనవిచేయాలి. ఈ రోజు గాంధియను ప్రిన్సిపులుతో సోషలిస్టిక్కు పాటరను ఆఫ్ సొసైటీ అని అంటున్నాము. కాని యీ భూమి శిస్తు విధానంలోనే ఆ సోషలిస్టిక్కు పాటర్ను ఆఫ్ సొసైటీ మాత్రం కనిపిస్తున్నది. మిగత దేనిలోను కనిపించలేదు. అదే రీతిగా చూడండి భూమి శిస్తులో రాయలసీమ సర్కారు

జిల్లాలలో వేశారు. దానిలో మాత్రం యివి ఉన్నాయి. రాయలసీమ జిల్లాలోను, గోదావరి కెనాలు క్రిందను చిత్తూరు జిల్లాలో క్షామప్రాంతమయిన మా తాలూకా లోను కూడా ఒకటే రేటు. ఇది యే మాత్రం న్యాయమో దానిని మంత్రిగారు యోచించాలని కోరుతున్నాను. పైగా యీ స్టాటిస్టిక్సు చూస్తే యీ రోజు అదనపు భూమి శిస్తువల్ల దాదాపు 5 లక్షల రూపాయలు చిత్తూరు జిల్లాలో కట్ట వలసిన అవసరం యేర్పడుతున్నది. పైగా మా జిల్లా పూర్తిగా చెరువులు, కుంటలు పైన ఆధారపడిన జిల్లా. దీనికి నదులు యేమీ లేవు. వర్షం పైన ఆధారపడిన జిల్లా చెరువులు చూస్తే మూడు మాసాలకు మించి యే చెరువులోను నీరు ఉండడం లేదు. అధికాహారోత్పత్తి కోసం చెరువులను దున్నుకోమన్నారు. దాని వల్ల చెరువుల కెపాసిటీ పూర్తయిపోయింది, దానిగురించి ప్రభుత్వం యే విధమైన చర్య తీసు కోవడం లేదు. పైగా అదృష్టవాశాత్తు ఒక వర్షం పడితే రెండవ పంట పండితే దానికి కూడా ఫసలిజాస్తి ప్రభుత్వం వారు వసూలు చేస్తున్నారు ఆ పంట పండినా యెండినా వారికి సంబంధం లేదు. ఒకతూరి పంటకు వసూలు చేస్తూ రెండవ పంటకు వసూలు చేస్తున్నారు. అస్యూర్డు సప్లయి లేదు. పైగా మా జిల్లాలో డ్రయి అండు వెట్టు యీ రెండింటికి యేమీ వ్యత్యాసం లేదు. కేవలం వర్షాల పైన రెండు పంటలు ఆధారపడి ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం యెందుకు దీనిని వెట్టు లాండు క్రింద వర్గీకరించారో నాకు అర్థం కాలేదు. అస్యూర్డు సప్లయి లేదు. ప్రికేరియసు సోర్సెసు. యెందుకు మాగాణి శిస్తు వేయాలి? ప్రభుత్వం రిపేరు చేయడం లేదా అంటారు. ఈ చెరువైనా తెగితే రైతు 5 సంవత్సరాలు కట్టిన తీరువలో యెకరానికి మూడున్నర రూపాయలు ప్రకారం రిపేరుకు వెచ్చిస్తు న్నారు. మాగాణి శిస్తు తీసివేయండి. మూడున్నర రూపాయలు శిస్తు పెంచుతూ మెట్ట శిస్తుపైన తీసుకొనే ఏర్పాట్లు చేయాలి. వెల్ యిరిగేషను పైన ఆధార పడిన భూములు. వెల్సు అన్నీ పోరంబోకులలో ఉన్నాయి. నీరు వాడు కుంటే వాటరు టాక్సు పెంచుతున్నారు. మెట్ట రేటు పెట్టారు. రెండూ పెట్టినందువల్ల రైతులను పీడించినట్లవుతుంది. ఆ విధముగా పీడిస్తే రైతులు మనం చేసే అభి వృద్ధినిగురించి యేమి చెప్పుకుంటారు. అనేది యోచన చేయాలని కోరుతున్నాను. మా జిల్లాలో పాలారు బేసిను స్కీములు ఉన్నాయి. పాలారు రివరుకు సంబంధించిన రూల్సును కొంతవరకు అయినా రిలాక్సు చేస్తే మా జిల్లా కొంత అభివృద్ధిజరుగు తుందిగాని ఆ రూల్సు అట్లానే ఉంచితే యే మాత్రం అభివృద్ధి చెందదు. 10 రూపా యలలోపు శిస్తు మాఫీ అన్నారు. 10 రూపాయలు మెట్ట శిస్తు మాత్రమే మాఫీ అంటే మా ప్రాంతంలో దాదాపు 50 సెంట్లు, 60 సెంట్లు ఒక యెకరం కూడా లేనటువంటి రైతులు ఉన్నారు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో 10 రూపాయలు మెట్ట మాగాణీ అని లేకుండా రెండింటిలో కూడా చేర్చి 10 రూపాయలు లోపు శిస్తు చెల్లించేవారిని మాఫీ చేయాలని ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. పైగా ఉదయం చెప్పారు. రివిన్యూమినిస్టరు గారు 25 % వరకు రాయలసీమ జిల్లాలలో మేము కొంత కన్సెషను యిచ్చే దానికి చూస్తామని అన్నారు. 62 సంవత్సరం నాటి రేట్సు కంటె పెంచడం లేదని అంటున్నారు. అయితే 62 సంవత్సరంనుంచీ కూడా శాసనం చెల్లదని సుప్రీంకోర్టుకు వెళితే చెల్లదని తీర్మానం

యిస్తే దానికి మించి చేయడం లేదని చెప్పడం అంత సబబు కాదు. 25 % వరకు రాయలసీమవారికి యివ్వడం పైగా రత్నాలసీమ సర్కారు జిల్లాలకు తగ్గించడం ప్రత్యేకంగా గమనించాలని మనవి చేస్తున్నాను. పైగా యీ జిల్లా యింత అత్యవసరంగా క్లాసిఫికేషను గాని లేక స్టాటిస్టిక్సు గాని యేమీ లేకుండా యేదో యెద్దీనిందంటే గాటను కట్టేయండని బిల్లు పాసు చేయండని అనడం యే మాత్రం సబబో అర్థం కావడం లేదు. తగిన వివరాలతో క్లాసిఫికేషను చేసి యే రిడక్షన్ను యిస్తారో యిచ్చి సమగ్రంగా యీ బిల్లు హౌసులో పెడితే మాకందరికి చర్చించడానికి అవకాశం ఉంటుంది కాబట్టి అన్ని హంగులతో యీ బిల్లును ప్రత్యేకంగా యీ హౌసు ముందర పెట్టాలని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. వి. చంద్రశేఖరరెడ్డి (పైలేరు):— అధ్యక్షా, రైతు దేశానికి వెన్నెముక అనే విషయము మనకు తెలుసు. దేశానికే వెన్నెముక కాదు. కాంగ్రెసు పార్టీకే వెన్నెముక అని చెప్పవలసివస్తుంది. ఈనాడు భూమిశిస్తు భారమంతా రైతులు భరించవలసిన అవసరమువుంది. ఈనాడు ప్రభుత్వానికి అండ దండలుగావున్న రైతుమీద భూమిశిస్తు భారమునువేసి వారిని దూరము చేసుకోవలసిన అవసరము ప్రభుత్వానికి ఏమి వున్నదో ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. 1962 actను సుప్రీమ్‌కోర్టు రద్దు చేసినందువల్ల ఈనాడు ఈబిల్లును శాసనసభ ముందుకు తీసుకొని రావలసిన అవసరము ఏర్పడింది. ఈ బిల్లును 'Land Revenue Enhancement Bill. 1967 అన్నారు. దీనిని reduction bill'67 అని చెప్పివుంటె సరిపోతుందని మనవి చేస్తున్నాను. 1962 కంటె 1967 సంవత్సరములో ఆమోదించబడే బిల్లువల్ల తక్కువగా పన్ను రాబట్టే పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. ఈనాడు ఆర్థికముగా ఎదుర్కొంటున్న క్లిష్టపరిస్థితుల నుంచి బయట పడాలి. బయటపడ్డములో మరల కోర్టుకు వెడితే ఈ శాసనము గిట్టాలి అనే రెండు దృక్పథాలతో ఈ బిల్లు ఇక్కడకు తీసుకురాబడింది. ఈ విషయము మంత్రిగారు గౌరవ సభ్యులుకూడ విశదము చేశారు. అక్కడక్కడ ప్రాంతీయ అసమానత్వము వుంది అని గౌరవ సభ్యులు తెలియచేశారు. ఈ అసమానత్వాలన్నీ ఈ బిల్లు తీసుకురావడములో వచ్చినవికావు అని మనవి చేస్తున్నాను. ఆంధ్రప్రాంతములో సెటిల్‌మెంటు చేసినప్పటినుంచి, ఇటు తెలంగాణాలో నైజాము ప్రభుత్వ కాలమునుంచి ఈ అసమానత్వాలు వస్తూ వచ్చినవి. ఇవన్నీ సరిదిద్దుకోవాలంటే కొన్ని సంవత్సరాలు పడుతుంది అనేది గౌరవ సభ్యులకు తెలిసిన విషయమే. మనకు అంత వ్యవధి వున్నదా? అంతడబ్బు ఖర్చు పెట్టగలుగుతామా అనేది ఆలోచించాలి. ఈ రెండు విషయాలు ప్రభుత్వము దృష్టిలో పెట్టుకొని రైతు బాహుళ్యానికి న్యాయము చేకూర్చాలనే ఉద్దేశముతో, ఎంతవరకు వీలు అయితే అంతవరకు పన్ను భారము తగ్గించి, ప్రాంతీయ అసమానత్వాలను తగ్గించేదానికి, దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ బిల్లును తీసుకువచ్చారు. కొన్ని లోటుపాట్లను సెలక్టు కమిటీ స్టేజిలో సరిదిద్దుకోవడం జరిగింది. ప్రతిపక్ష సభ్యులు చెబుతూ సన్నకారు రైతుమీద భారము మోపుతున్నారనే విమర్శ తీసుకుని వచ్చారు ఆంధ్ర ఏరియాలో 1962 కి పూర్వము

average న ఎకరానికి రు. 7.69 పైసలు. ఇప్పుడు రు 13.44 పై. తెలంగాణా ప్రాంతములో 1962 కి పూర్వము రు 9.92 పై. ఇప్పుడు రు. 12 90 పైసలు. కుష్కీ భూమిమీద ఆంధ్రప్రాంతములో రు. 1.16 పై. ఇప్పుడు రు 2.04 పైసలు. తెలంగాణాలో 86 పైసలు వుంటే ఇప్పుడు రు 1.05 పైసలు, ఇవన్నీ లెక్కలు తీసుకొంటే ఈనాడు విధించే పన్ను రైతుమీద ఏమీ భారమైన విషయం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. అప్పుడున్న ధరలు ఇప్పుడున్న ధరలు పోల్చి చూసుకుంటే 800% ఎక్కువ ఆయిన విషయము తెలిసినదే. రైతుకు కావలసినది పంట. రైతు పండించిన పంటకు గిట్టుబాటు ధర కావాలనేది కాని పన్ను చెల్లించడములో బాధ పడ్డములేదని మనవి చేస్తున్నాను. ధాన్యము కళ్లములో వుండగా ఎవరైన ఆశించి వెడితే ఉదారముగా యిచ్చిన గింజలవిలువ కూడ చేయదు అని మనవి చేస్తున్నాను. పొట్టువిలువ అంతకూడ ఈ పన్ను భారము లేదని కొందరు చెప్పారు. అది వాస్తవమైన విషయమని మనవి చేస్తున్నాను. రైతుకు కావలసిన సౌకర్యాల విషయములో మనందరం సమిష్టిగా కృషిచేసి కలుగచేయాలి. 1962 లో అదనపు భూమిశిస్తు చట్టమును చేసినపుడు విమర్శ చేయడమే కాకుండా పెద్ద ఆందోళన చేయడము జరిగింది. ఈ 5 సంవత్సరాల కాలము రైతులు బాధ పడకుండా పన్నును చెల్లిస్తూ వచ్చారు. ఎక్కడా అలజడి జరగలేదు. ఈ శాసనములో కొంతవరకు న్యాయము కలుగచేయాలనే ఉద్దేశ్యముతో maximum, minimum అని కొన్ని క్లాజుల పెట్టినందువల్లనే చెల్లదని సుప్రీమ్‌కోర్టు కొట్టివేయడము జరిగింది. అంతేకాని ఏదో discrimination చూపించాలి అనిగాని రైతుపైన ఎక్కువ భారము మోపాలని కాని ఉద్దేశ్యము లేదని మనవి చేస్తున్నాను. తెలంగాణా ప్రాంతములో ఎక్కువ భారము పడినదని అన్నారు. రాయలసీమవారుకూడ కొంత బరువును మోయవలసి వుందని ప్రభుత్వము అంగీకరిస్తున్నది. ఈ బిల్లులో 4వ క్లాజును రూపొందించి కొన్ని మినహాయింపులు యిచ్చారు. Precarious sources రాయలసీమలో వున్నా, తెలంగాణా లో వున్నా వాటిక్రింద రైతుల బాధలు ఒకే విధంగా వుంటాయి కాబట్టి 4వ క్లాజులో dry assessement క్రింద చేర్చడానికి అవకాశమువుంటే ఈ precarious sources క్రింద వున్న భూములు అవికూడ చేర్చవలెనని మనవి చేస్తున్నాను. Discrimination క్రింద వస్తుందనే వాదనవుంది. ప్రైవేటు కాలవక్రింద wet assessment వున్న భూములను dry-assessment లో చేర్చడానికి అవకాశాలు వున్నప్పుడు Precarious sources క్రింద వున్న భూములనుకూడ dry assessment క్రింద చేర్చడానికి అవకాశము ఎందుకు వుండదో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. 4 వ క్లాజులో Precarious sources చేర్చడముఅంటే ప్రభుత్వము వారు ఒకటి చెప్పవచ్చు. Precarious sources క్రింద కొంత డబ్బు ఖర్చు అవుతుంది. ఆ డబ్బు విషయము ఏమిటనేది అడగవచ్చు. ఈనాడు ఎకరానికి 31½ రూ॥లు చొప్పున మైనరు ఇర్రిగేషన్ సోర్సెస్ క్రింద ప్రభుత్వము ఖర్చుపెడుతున్నది. Dry assessment వేసిన తరువాత ఇంకా అదనముగా చేర్చి వసూలుచేయడానికి ఏమైనవుంటే వసూలు చేయాలని మనవి చేస్తు

న్నాను. ఆ రకముగా చేయుటానికి వీలు లేకపోతే precarious sources క్రింద 25% తగ్గింపు అంత తగ్గించినట్లు వుండదు. కనీసం 50% అయినా తగ్గించాలని కోరుతున్నాను. ఇది తీవ్రముగా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. మెట్ట భూములకు రు. 10 ల లోపు శిస్తును తీసివేయడము జరిగింది. 35 లక్షల మంది పట్టేదారులకు ఉపయోగము కలుగుతుంది. జాయింటు పట్టాలను split up చేయాలనే కార్యక్రమము కొంత జరిగింది దానివల్ల ఇంకా కొంతమంది చిన్న పట్టేదారులు ఇందులో చేరడానికి అవకాశం వుంది రు. 10 ల మినహాయింపు వారుకూడ పొందడానికి వీలు కలుగుతుంది. జాయింటు పట్టాలను విడదీసిన తరువాత మనరాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగుపడినపుడు రు. 15 లు, రు. 20 లు శిస్తు చెల్లించేవారు కొంత లాభపడ్డానికి అవకాశము వుంటుంది. ఇంత తొందర పాటుతో ఈ బిల్లును ఎందుకు తెచ్చారు అని ప్రతిపక్షాలవారు విమర్శిస్తున్నారు. ఈనాడు జిల్లా పరిషత్తులలో, సమితులలో కార్యక్రమాలు స్థంభించిపోయినవి. 4, 5 మాసాల నుంచి జీతాలు ఇవ్వకోలేని పరిస్థితి ఏర్పడ్డము వల్లనే బిల్లును తొందరగా తీసుకొనిరావడము జరిగింది. దీనిని అవకాశముగా తీసుకొని ప్రతిపక్షాల వారు రాజకీయ ప్రయోజనాలకొరకు ఉపయోగిస్తున్నారా అనే సందేహాము వస్తున్నది ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి నాయకత్వము క్రింద ఎలాంటి ఒడుదుడుకులు లేకుండా సాగిపోతున్నది. పరిమితులకు లోబడి ప్రతిపక్ష సభ్యులు కాని, ఇతర సభ్యులుకాని సూచించిన సూచనలను పొందుపరచడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధముగా వుంది. ఈ బిల్లును బలపరుస్తూ నాకు ఈ అవకాశము యిచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు చెబుతూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—ప్రభుత్వం తరఫున బిల్లుకు లోబడి మీరు చెబుతున్న సూచనలు అమలు జరుపుతామని మీరు చెబితే ఎలా ? ఆ మాట బసవరాజుగారు చెప్పాలి. మంత్రిగారు "చట్టానికి లోబడి మార్పులు చేయడానికి, తగ్గించటానికి మేము సిద్ధంగా వున్నాము" అని చెప్పాలి కాని మీరు చెబితే ఎలా ? ఆ మాట మంత్రిగారిని చెప్పమనండి.

మిస్టర్ చైర్మన్ :—మంత్రిగారు రేపు ఉదయం చెబుతారు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—అయితే అంతవరకు కాచుకోకుండా సభ్యులు చెబితే ఎలా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :— ఎమెండ్‌మెంట్స్ ఏవీ లేకుండా వుంటే ఎన్ని చెప్పాలో అన్ని చెబుతున్నాము వచ్చినవి తీసుకొని మిగిలినవాటికి విమర్శ చేస్తే ఎలా ? ఒకటి రెండు నేను మనవిచేశాను. రాయలసీమ. తెలంగాణా ప్రాబ్లెమ్ ఒకటి. అది ప్రత్యేకమైన ప్రాబ్లెమ్. ఆ విషయంలో అపొజిషన్ కాని, రూలింగ్ పార్టి కాని ఆ ఎనాలిసిస్‌లో అభిప్రాయభేదం లేదు. బిల్లులో రిలీఫ్ ఇవ్వటానికి, ప్రొవిజన్ పెట్టటానికి లీగల్ ఎడ్వైజ్ తీసుకొంటే ఇప్పుడు పెట్టవద్దు అన్నారు. దానికి ఎగ్జిక్యూటివ్‌గా ఏ విధంగా పెట్టాలో ఇప్పట్నుంచే ఆలోచిస్తున్నాము.

Without allowing much time to pass on, the Government assures that reasonable relief will be provided for tank irrigation in Rayalaseema, Telangana and uplands in coastal areas.

Sri T. Nagi Reddi :—Through executive orders ?

Sri V. B. Raju :—Through whatever means, and I am certainly going to take into confidence the opposition leaders; we shall sit with the Members coming from each district and see that no kisan or no cultivator in a wet area under a tank suffers out of any legal disability. 60 లక్షల మంది పట్టేదార్ల విషయంలో మనం లెజిస్లేషన్ తీస్తున్నామనే మాట, డిస్పారిటీస్ తీసేస్తున్నాం అనే మాట, అబద్ధమైన మాట. కాని మాట, ఊరికే ప్రామిస్ చేసి లాభంలేదు. రీజియన్ వైజ్‌గా, డిస్ట్రిక్టువైజ్‌గా, టాక్ట్ వైజ్‌గా, ఇండివిడ్యువల్ వైజ్‌గా మనం సరిచేయవలసివుంది. అంతా ఆఫీసర్స్ మీద వదిలిపెట్టలేము కదా. ఒకవేళ సెటిల్‌మెంట్‌కు పోతాము, సెటిల్‌మెంట్ చేసేది ఎవరు ? Only a small officer is going to do settlement there.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—లీగల్ డిఫికల్టీస్ రాకుండా వుండేటట్లుగా మేము కొన్ని ఎమెండ్‌మెంట్స్ ఇచ్చాము డిస్పారిటీస్ పోగొట్టటానికి, కొంచెం పరిశీలన చేయండి.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—మీరు, నేనూ నిర్ణయం చేసినా నిలుస్తుందని లేదు. అల్టిమేట్‌గా కోర్టులో ఏమి అవుతుందో.

(Srimati Ramakumari Devi in ihe Chair)

But as a Government we have to depend upon legal advice given by the legal officers i. e. the Advocate-General and the Legal Department. If I go to a doctor, I will abide by his prescription; otherwise, I don't go to the doctor.

Sri T. Nagi Reddi :—Please ask him and the Legal Department whether my amendments are in order legally. I think they are very legally in order.

Sri V. B. Raju :—Every word of his, every suggestion of his' even without his demand it is throughly being examined, not that we are blind to anything.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—నేనింకా నమ్మలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలక్రిష్ణయ్య :—డాక్టరు చివరకు చెబుతాడు. నా వల్ల కాదని. అటువంటిది ఏదైనా వుందేమో ఆలోచించండి.

శ్రీ జి. శివయ్య :—అధ్యక్షా, పన్ను విధానం గురించి చాలా తర్జన భర్జనలు జరిగాయి. ఒక విషయం అందరు స్పష్టంగా గ్రహించారనుకొంటున్నాను. పన్ను వేయడం యొక్క విధానం భూమి నుండి వచ్చే ఆదాయంపైన ఆధారపడుతుందని అందరకూ అర్థం అయ్యేట్లు మంత్రిగారు చెప్పడం, సమర్థించడం జరిగింది. వాస్తవమే, ఏ భూమి పన్ను ఏ విధంగా వుండాలి, భూమిపై

ఆదాయం ఎక్కువ వస్తే ఎక్కువ టాక్స్, తక్కువ ఆదాయం వస్తే తక్కువ టాక్స్ అని ఆ ప్రిన్సిపల్ ఎక్కడ్నుంచి వచ్చింది? లాంగ్ లాంగ్ ఎగో వన్ ఆదం అండ్ ఈవ్ ఎలైవ్! కొన్ని వేల వందల సంవత్సరాలకు పూర్వం ప్రభుత్వాన్ని నడిపించడానికి వేరే మార్గాలు ఆలోచించడానికి శక్తి లేక భూమే ప్రధానమైన ఆస్థి అయిన రోజుల్లో ప్రభుత్వం భూమిపై పన్ను వేయాలనే ప్రిన్సిపల్ ఏర్పయి చేశారు. ఈ ప్రభుత్వానికి ఇది మంచిదా అంటే లీగల్లీ హి మేబి పర్‌ఫెక్ట్‌లీ రైట్ విథిన్ ది ప్రొవిజన్ ఆఫ్ ది లా. న్యాయం అవుతుందా, నీతి సమ్మతంగా వుంటుందా అంటే కాదు. ఈరోజు అనేక రూపాల్లో టాక్స్ వస్తున్నది. మిగిలిన టాక్సులన్నీ తీసేసి కేవలం లాండ్ టాక్స్‌లో ప్రభుత్వం తన ఖర్చు సరిపెట్టుకొంటుందా? అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు వద్దు, అన్నీ రద్దు చేస్తాం, కేవలం లాండ్ రెవెన్యూలో ప్రభుత్వం నడుస్తుందా అని అనుకొంటే అది సాధ్యం కాదు. ఇదివరకు బస్తా రెండు రూపాయలుంటే ఇప్పుడు 60 రూపాయలుంది. రైతుకు కట్టే కెపాసిటి వుంది కనుక ఇంక్రీజ్ చేయవచ్చునని చెబుతున్నారు. పది రూపాయలు కాదు, ప్రజల నుండి వసూలు చేసే ప్రతిఒక్క నయాపైసా ప్రభుత్వం సక్రమంగా ఖర్చు పెడుతున్నదని ప్రజలు భావిస్తే సంత్సరానికి ప్రతివాడు పూరికే కంట్రిబ్యూషన్‌గా వంద రూపాయలు ఇస్తాడు. ఇన్ ఎడిషన్ టు ది టాక్స్. కాబట్టి రైతుకు కెపాసిటి వున్నదా లేదా అన్నది కాదు సమస్య. Whether you are entitled to levy additional tax on agriculturists'' అదీ సమస్య. రైతు ఎందుకు అదనంగా టాక్స్ పే చేయాలి, అతనికి అదనంగా ఇచ్చిన సౌకర్యాలు ఏమిటి? స్కూల్ పెట్టాలంటే ఎడ్యుకేషన్ టాక్స్ వుంది? రోడ్డు వేయాలంటె రోడ్డు టాక్స్ వుంది. లైబ్రరి పెడితే లైబ్రరి సెస్ వుంది. ప్రాజెక్టు కట్టాలంటే బెటర్‌మెంట్ లెవి వుంది. ఏ చిన్న అభివృద్ధి కార్యక్రమానికైనా యు ఆర్ టాక్సింగ్ దెమ్, మరి ఏమిటి ప్రిన్సిపల్?

Sri V. B. Raju:— I think the hon. Member is a lawyer.

Sri G. Siviah:— Yes.

Sri V. B. Raju:— Land is a property. It is a private property and private property is protected by the State. If the State does not protect private property and does not recognize it, there is no right. Respect of rights must be maintained and property must be protected.

Sri G. Siviah:— I quite agree with the hon. Minister. But, if they need additional tax, have they increased the police force: have they increased the Reveneu Department; in what way and in what sector you have increased; for what purpose they need additional revenue to protect the private property?

Sri V. B. Raju:— In 1933 what was the State expenditure on salaries and what is the State's expenditure on salaries today? What is the percentage of increase over it, and what is the percentage of the tax increase? You compare it.

Sri G. Siviah:—I am sorry. Let us take the total revenue of that day and the total revenue of today. The Government have normally increased many departments for various purposes. Therefore, the Government cannot compare those poor days with the present day conditions. In those days we were confined to certain things, not all along. Therefore, if we compare the revenue and expenditure of those days with those of the present days, we will see what percentage of increase in taxes we are paying more than those previous days. I am certainly justified.

కాబట్టి అన్ని విధాల పన్ను చెల్లిస్తున్నాము కదా, రైతు ఎందుకు ఎడిపు నల్గా చేయాలి? Right from the rule under Lord Robert Clive of East India Company till today, I can point out hundreds of villages in the areas that have been transferred from Madras to Andhra from 1—4—1960 where we have never received any development. గ్రామాల్లో రోడ్లు లేవు. స్కూల్స్ లేవు ఏసౌకర్యము లేని గ్రామాలు వున్నాయి. కేవలం వర్షాపాతం మీద ఆధారపడిన భూములు వున్నాయి. వారు ఎందుకు చేయాలి? కొన్ని వేల సంవత్సరాల నుండి ఈనాటి వరకు ఏవిధంగానూ అభివృద్ధి కాని గ్రామాలు ఇంతవరకు కడుతున్న టాక్స్ కాక ఈ అదనమైన పన్ను ఎందుకు కట్టాలి? ఆ గ్రామాలకు వెడితే అక్కడి రైతులు మాకు కరెంటు ఇచ్చారా, మాకు రోడ్డు వేశారా, మా గ్రామంలో చెరువులు రిపేరు చేశారా? ఏమి చేశారని మీకు మేము పన్ను ఇవ్వాలి అని అడుగుతున్నారు. వారి ప్రశ్నకు ఏమి సమాధానం చెబుతారు. కొన్ని ప్రాంతాలలో కొన్ని అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేసి వుండవచ్చు. వారిపై టాక్స్ వేస్తే వేయవచ్చు. వారికి బెనిఫిట్ అవుతుంది. Anyway, they have been neglected completely. That is different word altogether. అటువంటి ప్రపంచంలో ఉన్నటువంటి ప్రజలపైన additional tax వేస్తాం అంటే మీకు ఏమి న్యాయం అని అడుగుతున్నాను. చట్టరీత్యా మీకు న్యాయం ఉంది. They have been completely neglected. That is a different world altogether.

Sri V. B. Raju:— Of course. I think you have an idea of the money that is being actually given as subvention to the Panchayati Raj: it is round about Rs. 30.0 crores. And what is it we are collecting in the shape of land revenue and cesses? It is Rs. 18.0 crores. Now, shall we agree for this, that the State will give all the land revenue and cesses to the Panchayati Raj and no subvention whatsoever in other directions?

Sri G. Siviah:— That is a question.

Sri V. B. Raju:— We shall transfer whatever we get from land revenue to the Panchayati Raj and we shall not give anything extra, out of sales tax or anything.

Sri G. Siviah:— I am one of those who pay sales tax.

Sri V. B. Raju:— We are collecting sales tax on some foodstuffs also. Poor man also is buying foodstuffs and he is also paying alses tax indirectly; why should we collect it from him? If we actually

want so-called idealistic rationalisation, I think our very existence is doubtful.

Sri G. Siviah:— In addition to land tax, I am also paying sales tax and various other taxes.

Sri V. B Raju:— You are not paying, because in the village you don't purchase in the shop were sales tax is levied.

Sri G. Siviah:— I go to a town with the money I get by selling my produce and pay sales tax in the town; as any other ordinary citizen I am also paying tax, in addition to land revenue. Therefore, my submission is this. అందుకని ఏవిధంగా అయినా మీరు improvement చూపించినప్పుడు దానికి tax ఉంది. కాని దీనికి ప్రత్యేకంగా additional tax అని చెప్పటం దేనికో, ఆకారణంఏమిటో నాకు ఇప్పటివరకు అర్థకావటం లేదు. అందరూ చెప్పింది చాలా patient గా విన్నాను అందులో కాంగ్రెసు వారు చెప్పింది మరీ patient గా విన్నాను. వాళ్లు చెప్పేదానిలో న్యాయం ఉంటుందేమోనని ఇంకా శ్రద్ధగా విన్నాను. వాళ్లు చెప్పటంలో ఒక బాధఉంది. ఒకటి మిమ్ములను చూచి — circus లో Ring Master ని చూచి ఎట్లా భయపడతారో అట్లా భయపడు తున్నారు వాళ్లహృదయాలలో tax కి వ్యతిరేకంగానే ఉన్నారు. ఎందుకు గాను భయపడుతున్నారు—నాకు అర్థం అవుతోంది.

Sri V. B. Raju:— Relatively, there is more democracy in the Congress Party than in the Communist Party.

Sri G. Siviah:— On this let us take referendum.

Sri R. Rajagopala Reddy:— We are not afraid of anybody. We express our views very freely.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— మా ఇద్దరిదీ ఒకటే పార్టీఅయినా న్యాయం న్యాయమే గదండి. వారు చెప్పే దానిలో ఏ సూత్రాన్ని బట్టి వేశారంటే— పంచాయితీలకు 18 కోట్ల రూపాయిలు ఉంది. ఆ 18 కోట్ల రూపాయిలు ఇస్తాం అంటున్నారు. Direct taxes గురించే మంత్రిగారు చెబుతున్నారుగాని,— other taxes, Sales Tax. Excise Tax,-ఇంకా ఎన్నో taxes ఉన్నాయి గదా? వాటిని కూడా పరిగణనలోకి తీసుకొంటున్నారా ? పరిగణలోకి తీసుకొని, అదంతా కూడా కోటాగా ఇస్తాం అంటే — దానికి చాలా సంతోషము. ఒప్పుకొంటాము. దానికి మంత్రిగారు తయారుగా ఉన్నారా ?

Mr. Chairman :— Let us close it.

Sri G. Sivayya :— I have got two professions, one is agriculture and the other is legal profession. ఈ దృష్ట్యా చూచినప్పుడు ఎందుకు additional tax వేయాలని అడుగుతున్నాను నామట్టుకు నాకు additional tax pay చేయాలనే ఉంది. I have got two professions. One is Agriculture and the other is Legal profession. అదే విధంగా అందరూ లేరు. Agriculture లేకుండా వేరేవ్యాపారం ఇతర profession ఉన్నవాళ్లకి

ఇది సుఖంగానే ఉంటుంది. కాని కేవలం Agriculture మీద ఆధారపడిన వాళ్ళకి కొంచం కష్టంగా ఉంటుంది. వాళ్ళకు భారంగా కూడా ఉంటుంది నేను అడుక్కొని, బిచ్చం ఎత్తుకొని అయినా tax pay చేయడానికి నాకు అభ్యంతరం లేదు. కాని నామనస్సులోకి అదిరావటం లేదే? మనం చెల్లించే ప్రతి నయా పైసా ప్రభుత్వం సక్రమంగా ఖర్చు పెట్టుతున్నట్లు నమ్మకం కలగటం లేదు అప్పుడు ఎందుకు నేను sacrifice చేయాలి. I may sell my paddy for Rs. .00 per bag and I will have good income. Why should I pay additional tax? చాలా ముఖ్యమైన విషయం. ఈ విధంగా additional tax తీసుకురావటం, మంచిది కాదని చెబుతున్నాను. ఒక చిన్న విషయం. Article 264, 265 of the constitution లో discrimination చేయకూడదని ఉంది There should not be any discrimination ఇచ్చట తెలంగాణా ప్రాంతానికి 30%, 35% wet Land మీద అన్నారు ఆంధ్ర area కి 100% అన్నారు. తెలంగాణాకు 30% కాదు దానిని ఇంకా Reduceచేసి, 5 % వేస్తే సంతోషించే వాడిని. Why that discrimination అందుకు వాళ్ళు చెప్పేదేమిటంటే, తెలంగాణాలో ఇంతకుపూర్వం ఎక్కువ tax ఉంది. ఆంధ్రలో తక్కువఉంది. దీనిని equalise చేయడానికి ఇక్కడ తక్కువ చేస్తున్నాం. అక్కడ ఎక్కువ చేస్తున్నాం అంటారు. ఆ విధంగా equalise చేయ దలచుకొంటే, తెలంగాణా ప్రాంతానికి tax వేయకుండా, ఆంధ్ర ప్రాంతానికి 30 % వేసే equalise అవుతుందిగదా? కాబట్టి ఇచ్చట పెంచటం, దాన్ని equalise చేయడానికి అక్కడ 100% పెంచటం. ఖచ్చితంగా discrimination అవుతుంది. ఇది న్యాయసూత్రానికి విరుద్ధం అని భావిస్తున్నాను. ఇటువంటి దృష్టిలో ప్రభుత్వం అయినా సరే కొంచం ఆలోచన చేసి. ఈ additional tax లేకుండా చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఇక ఈ exemption తీసుకొన్నప్పుడు 10 రూపాయిలు అన్నారు. Actual గా 10 రూపాయిలు ఎప్పుడంటే—additional Land Revenue include చేసిన తర్వాత 10 రూపాయిలు. So Normally it comes to Rs. 5.75. అంటే ఆ 5.75 pay చేసే రైతుకు మాత్రమే exemption వస్తుంది తప్ప, ఇంకెవరికి ఈ exemption రాదు, ఆ additional Land Revenue include చేసుకో కుండా, Rs. 10/- Land Revenue to be paid on or before 1-7-1962 పెట్టినట్లయితే — అది ప్రకాశంగారు ఆశించినట్లుగా బాగా ఉంటుందని చెబుతూ, ఆయన పేరుచెప్పి, రూ. 5.75 కాకుండా, అది పూర్తిగా 10 రూపాయిలు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి (నిర్మల్):—అధ్యక్షా ! ఈ Land Revenue Enhancement గురించి, అనేకమైన చర్చలలో గౌరవ సభ్యులు తమ అభిప్రాయాలు తెలిపినారు. ఏ tax అయినప్పటికీ ముఖ్యంగా అది అదనంగా ప్రజలు పన్ను చెల్లించవలసివచ్చినప్పుడు, సాధారణంగా ప్రతిపక్షాలలో ఉన్న పార్టీలు ప్రజలు అన్యాయంగా, అక్రమంగా యీ పన్ను వేస్తున్నారనే సాంప్రదాయం — ఈ Legislature సృష్టించబడినప్పటినుంచీ, సాధారణంగా వింటూనే ఉన్నాం. అందులో యీ Land Revenue assessment అన్నది-మన దేశంలో దాదాపు

70 శాతం వ్యవసాయానికి సంబంధించినవారు కాబట్టి మరీ ఎక్కువ ఘోరంగా దీనిని విమర్శచేయటం, opposition చూపించటం—సహజం అనుకొంటాము. ఈ Land Revenue assessmentగురించి గౌరవసభ్యులు పెద్దలు, ప్రతిపక్షనాయకులు, తమ తమ అభిప్రాయాలు తెలుపుతూ—కాంగ్రెస్ benches లో ఉన్నవారు, భయపడి, భంగపడి, లేక వారి వారి ఆశలకొరకు, కోరికలకొరకు-దీన్నిగురించి అసలు ఆలోచన చేయకుండా, ప్రజలతో ఏమాత్రం సంబంధం లేకుండా దీనిని సమర్థిస్తున్నారని ప్రతివారు ఒక slogan గా అంటూవస్తున్నారు. మీకు, మాకు ఒక తేడా ఉంది. మీరు opposition వారు కాబట్టి, మీ అభిప్రాయాలు అంతు పొంతు లేకుండా, ఏమి అంటే అది అని, పత్రికల్లో వేసుకుంటే చాలుననే అభిప్రాయము మీలో ఉంది. మాకు ప్రత్యేకంగా party discipline ఉంది కాబట్టి, పార్టీలో వేరుగా, మా అభిప్రాయాలు గట్టిగా చర్చించుకొంటాము. నేను మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Chairman :—He is speaking only on the Land Revenue Bill; it is not a party meeting.

Sri P. Narsa Reddy :—I would invite your attention to what Mr. G. Siviah said here that we are afraid to say anything.

Mr. Chairman :—The hon. Minister replied him satisfactorily.

Sri P. Narsa Reddy :—The hon. Minister has not said it; he has kept quiet. Therefore, I wish to submit that so far as we are concerned-my Chief Whip says that the Chairman does not know Telugu and that is why I want to speak in English.

Mr. Chairman :—If the Chief Whip wants to occupy the Chair, he is welcome. I also come from the same district ; we are Telugu speaking people.

Sri P. Narsa Reddy :—So far as this aspect is concerned, we will not take it lying down ; we will take some other course ; we will have to reply it now. We have been fighting for so many achievements and they cannot take advantage....

Mr. Chairman :—Please come to the point.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—I take objection.

Mr. Chairman :—He should be satisfied ; I have already said about it.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—వావిలాలగారు-వంకాయలు, బీరకాయలు ఇవన్నీ ఇచ్చుకోవటం, తీసుకోవటం అయిపోయింది. అప్పుడు శివయ్యగారు, సుబ్బయ్య గారు, సర్కస్ కంపెనీ అని, అది అని అన్నారు. అప్పుడు మేము మిమ్ములను తిట్టలేదు. ఏమీ అనలేదు. ఇప్పుడు అవకాశం వచ్చింది వడ్డీతోపాటు ఇచ్చారు.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—I am going to raise a question of privilege. The expression saying that it is for the press is a question of privilege. He cannot say that.

Mr. Chairman :—He might have slipped the word. He never wanted to offend anyone. He is speaking on the Land Revenue Bill. Let him continue.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—How can it be? I am raising a question of privilege.

Mr. Chairman :—He can give in writing. Then, the hon. Speaker will deal with the matter. I am only taking the Chair on behalf of him.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—That is all right.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—గోపాలకృష్ణయ్య గారు! ప్రతిదానికి ఇంత sensitive అయి, Privilege అంటే ఎట్లా? అట్లా ప్రతిదానికి Privilege అంటే, ఎన్నిసార్లు పోవాలి. It is a free debate. It is free for all.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—No ; it cannot be free for all. In the Assembly if anybody says "It is for the press" it is a question of privilege. He cannot use such an expression ; he might say anything else. We are not here only for the press. We are for the people and for the Assembly here.

Sri P. Narasa Reddy :—If the Opposition members have got a right to say anything they like against us, what is the wrong if we suggest that this might be their intention. By interrupting us, they not only rob us of our time but also threaten us with privilege motions. What is this ?

Sri T. Nagi Reddy :—It only means that what the Opposition members are speaking, even when they are threatening them is just outside the privilege. So, we must keep in mind that even when we speak about the Opposition or the Government said, we should just be outside that line which is very narrow-of privilege and then speak as we like.

Sri V. B. Raju :—That is called tact.

Sri T. Nagi Reddy :—Exactly. I would like the Members of the Congress Party to speak with tact and attack the Opposition. We are here ; we receive and give back.

Sri P. Narasa Reddy :—I want to tell the hon. Leader of the Opposition that he may think we are tactless or anything. But we only said such type of criticism probably would be for the press. That is all ; I did not mean anything wrong or anything bad on their part. But nevertheless when they make outright attack, we will have to speak ; otherwise we will have to go by default. People will think we are keeping quiet.

Sri T. Nagi Reddy :—I only wish that the member is correct. because everybody speaks for the people and also for the people to hear us and understand what we are doing. I would also request him to attack all our points so that he will get into press. We have got our own points. He has also given a beautiful minute of dissent, although he has not called it minutes of dissent. He has called it

minutes. But I would take it that it is a matter of good parliamentary proceedings that he has given. I would only request him to attack us and our points so that he will get into the press--he is already getting.

Sri V. B. Raju :—I think at one time Sri Vavilala Gopalakrishnayya wanted that there should be loudspeakers outside. There was a demand like that so that whatever Mr. Gopalakrishnayya speaks here must be heard outside and must appear in the press and if the press does not report he would find objection also.

Sri T. Nagi Reddy :—If he remembers, Kurnool Assembly had a loudspeaker outside in the lawns and the people in general were hearing every speech that we were making inside the House. So, let us have one here.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—That can be done only by Prakkasam Pantulu and nobody else.

Sri Prabhakara Rao :—The underlying idea behind what is said is this. We address our arguments in a particular trend and they address their arguments in a particular trend. We do not meet their arguments and they won't meet our arguments. What else is it except for the press ? That is what he said.

Mr. Chairman :—Please complete.

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి:—అధ్యక్షా ! ఈ Land Revenue Assesment బిల్లు గురించి మొన్ననే link లో, ఇతర రాష్ట్రాలలో యీ land assessment గురించి ఏమి చేశారు అనే వివరాలు link లో చూపించారు. ముఖ్యంగా మనరాష్ట్రంలో ఈ land assessment గురించి కొన్ని రోజులుగా, మన August House లో గాని, బైట కానీయండి దాన్నిగురించి తీవ్రంగా చర్చిస్తూవచ్చారు. ఈ భారం రైతుపైనగాని, వ్యవసాయదారులపైనగాని మరీ అనవసంగా ఎక్కువ పడకుండా, ఇతర రాష్ట్రాలవారు ఎట్లా చేస్తున్నారో, ప్రక్క రాష్ట్రాలవారిని చూచికూడా, ఆ విధంగా చేయటంలేదని ప్రతిపక్షాలవారు వారి అభిప్రాయాన్ని తెలుపుతారు. ప్రక్క రాష్ట్రాలవారు ఏమి చేస్తున్నారో చూడండి. హరియానాగురించి పడిన వార్త ఏమిటి ? Holding of 5 acres వారికి exempt చేస్తాం అని నిర్ణయించారు. దానితోపాటు, 8 lakhs small holders కు కూడా, ఈ measure పైన కొద్దిగా relief దొరుకుతుందని పత్రికలో పడ్డది. మరల ఈ ఆదాయం తక్కువ అయిందని, ఈ ఆదాయం అదనంగా రాష్ట్రానికి రావాలని 2 కోట్లు పన్నులు అప్పుడే వేశారు. దానిలో ముఖ్యంగా passenger tax అని, ఇంకా Sales tax enhancement అని, అనేక మైనటువంటి Taxes common man పైన పడేట్లు- అట్లాగే ఒక place లో తీసివేసి ఇంకో చోటవేసి ప్రతివారికి భారంగాపడేట్లు చేశారు. అదీ గాకుండా Bihar లో కూడా, Land Rent తీసి వేస్తారని ప్రకటించటంజరిగింది. అక్కడిసంగతిచూస్తే LandTax on all holdings abolished అని అది ఈ First నుంచి అమలులోకి వస్తుందని ప్రకటించారు. కాని ఈ లోగా వారి రెవిన్యూమంత్రి ఒక Statement ఇచ్చారు అది ఏమిటి? We

have decided to levy a graduated land tax on all economic holdings and a nominal cess on all uneconomic holdings. అంటే- మొదట మేము అసలు శిస్తు వేయం అని, మరల Nominal rates, uneconomic holdings మీద economic holdings మీద మరల శిస్తు వేస్తాం అని అంటున్నారు. U. P. లో reduction ఒక ఎకరాపై ఏమాత్రం tax లేకుండ ఉండగలదని అభిప్రాయపడితే 61/2 reduction చేశారు. West Bengal లో కూడ abolish చేశారనిచెప్పారు. Abolish చేసినది శిస్తుకాదు. House-hold tax లో ఇంటి గదులపై వేశారు. అది exemption యిచ్చారు. Agricultural holdings మీద కాదు. మద్రాసు వారు dry land assessment తీసివేస్తారన్నారుగాని అదికాదు. wet assessment పై revision తెచ్చి sources పై భూమిశిస్తు ఎలా వేయాలో చూడాలనే సంగతి ప్రకటించారు. Non Congress Government క్రింద రాష్ట్రాలు ఆదర్శనీయమైనవిగా ఉన్నవని ఇక్కడ పెద్దలు చెబుతున్నారు. కాని అక్కడ చూస్తే tax మినహాయిస్తామని చెప్పడం తప్ప యింకొకవైపు అదనంగా టాక్సు వేయడమే గాక ఇదివరకు శిస్తు రద్దు చేసింది మేము తెస్తున్నామని చెప్పడం—అది ఒక political stunt గా భావిస్తున్నాను— వారు చేసినది ఆదర్శనీయంగా ఉంటుందేమో, తెలంగాణాకుకూడా ఆ సూత్రాలు అవలంబించమని గవర్నమెంటుకు సలహా చెబుదామని, మాకు దాని వలన న్యాయమేమైనా కలుగుతుందదేమోనని చూస్తే వారి measures ఏమీ లాభదాయకంగా లేవని మనవిచేస్తున్నాను.

(The bell was rung)

Sri P. Narsa Reddy :—I have not yet started, Madam. Half the time, Mr. Vavilala Gopalakrishnayya, Mr. Nagi Reddy and others have taken.

Sri V. B. Raju :—The case deservers sympathy.

Sri P. Narsa Reddy :—I would be very brief and very fast and complete the speech in 3 or 4 minutes.

Now, the land system has got a chequered history so far as Telangana is concerned. Whether there is enhancement or not, the land tax system as exists is such that it imposes an undue burden on Telangana when compared to other regions of the State. So far as dry rate is concerned, it is very marginal , I would not stress on that point. So far as wet assessment is concerned, I would submit that right from the days of Nizam, the incident of tax on wet had been very arbitrary, having been imposed not on any fixed principles, but on principles which gave much latitude to the Settlement Officers to enhance the assessment the way they wanted. The emperical system that was followed in Telangana area following the Bombay pattern envisaged a scientific method where in all officers were to test the land and they had to go through a series of processes. But unfortunately in the report that has been submitted by the Tasker Committee which gave its opinion known as the Wet Rate Assessment Committee--I have also given a note of it in the Select Committee– it is clearly shown that the net produce system was not at all followed due to which there have been undue hardships in the regular

land revenue assessment. A part from this, there has been petty Nawab areas, jagir areas and non-khalsa areas where the empirical method was never followed In Paiga areas, the method that was followed was, the Settlement officers used to visit the village and see the condition of the people and come, to certain conclusions. by saying "We saw some women in the village wearing some ornaments which were golden and we saw some people wearing good clothes; therefore, we think the economic condition of the village is quite all right and therefore we can enhance it or put the rate in any way we like." So, that sort of assessment has been going on especially in the jagir and non-khalsa areas. Therefore. we may have to invoke the provisions of clause 15 which we have put in the Bill and see that immediate action is taken by the Government for such areas so that undue hardship is mitigated. The Government deserves congratulations for including parra kalva, nandi nalai and various other miscellaneous things, as proposed in the Select Committee, in the clause because it is by means of this a cultivator by using enormous labour got water to his dry and pasture lands. So, the Government should be congratulated for imposing wet rate over it and imposing dry assessment. For precarious sources, I would agree with some of my friends that the exemption that is contemplated should be even more than what the hon. Minister for Revenue said the exemption might be 20 or 25% more-because in certain tracts of Telangana and Rayalaseema the records that have been given by the Revenue officials themselves clearly show that undue hardships have been caused by a flat imposition of percentage. So, clause 15 which has been added is a boon and should be invoked in deserving cases and the disparities that are existing all over Telangana and Rayalaseema should be rectified.

Thank you.

శ్రీ పి. శేషావతారం (పాలకొల్లు) :— అధ్యక్షా! గౌ. రెవిన్యూ మంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టిన అదనపు భూమి శిస్తు బిల్లును వ్యతిరేకిస్తూ ఈ అదనపు శిస్తు విధానం చాల అక్రమమైనదని అన్యాయమైనదని మనవి చేస్తున్నాను. రైతు దేశానికి వెన్నెముక, రైతు లేనిదే రాజ్యం లేదని చెప్పుకునే రోజులలో యింకా యీ అదనపు పన్నుతో రైతుమీద ఎక్కువ భారం వేయడం చాల అన్యాయమని మనవిచేస్తున్నాను. గ్రామంలో రైతుకు ప్రత్యక్ష పరోక్ష పన్నుల భారం ఎక్కువై కృంగి కృశించి పోతున్నాడు. రైతుకు సకాలంలో విత్తనములుగాని, మందులుగాని, అమ్మోనియా గాని సొసయిటీస్ ద్వారా అప్పులుగాని దొరకక యిబ్బంది పడుతున్నాడు, అన్యాయం జరుగుతోందనే విషయం గవర్నమెంటుకు తెలుసు. కనుక యీ పన్నులు తగ్గించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఒక ఎకరానికి రు. 300 ల వరకు ఖర్చులు అవుతున్నవి. ఖర్చులు పోను మిగిలేది శూన్యం; ఏమీ మిగులుట లేదు. మురుగు నీటి ముంపువల్లకూడ పంట పోతోంది. నర్సాపురం తాలూకాలో చున్నూరు కాలువ ఆ ఏరియాలో గుంతేరు, మొగల్తుర్రు డ్రైన్‌వల్ల ముంపు వచ్చి పంట నాశనం అవుతోంది. రెండవ పంటకు నీరు అందక, పైన భూస్వాములు, పెద్ద పెద్ద రైతులు గండ్లుకొట్టి ఇంజన్లు వేసి. నీరు క్రింది రైతులకు రాకుండ చేయడంవల్ల సరైన పంటలురాక పాడై

పోతున్నవి. ఆ భూమికి ఏ తరం కట్టినా దాళవాకు మాత్రం నీరురాక పంటలు లేక 8 సం॥ నుంచి రెమిషన్ యిస్తున్నారు. తర్వాత జాగ్రత్తగా చూసి పన్నులు వేస్తే బాగుంటుంది. ప్రతి పక్షాలు చాలా తీవ్రంగా విమర్శించాయన్నారు. కాని ప్రతిపక్ష నాయకులు నాగిరెడ్డిగారు రాజేశ్వరరావుగారు, వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారిలాంటి సభ్యులతో కూడి ఒక ఆలోచనకువచ్చి రైతుకు పన్నుభారం తగ్గించి న్యాయం కలుగజేస్తారని మనవిచేస్తున్నాను. గ్రామాలలో సాళవా పంట పూర్తిగా మునిగిపోయి దాళవా పంట అసలు పండకుండా పోవటంవల్ల అక్కడి ప్రజలు వలస వెళ్ళారు. ఆ గ్రామాలలో ఉన్న కొద్దిమంది నాలుగు సంవత్సరాలనుండి ఇస్తున్న రెమిషన్‌వల్ల సతమతం అవుతున్నారు. మంత్రిగారు ఒకసారి ఆ ప్రాంతం వచ్చి చూస్తే వారికి విషయం బోధపడుతుంది. గోదావరి బారేజ్ నిర్మించినట్లయితే రెండవ పంటకు కొద్దిగా నీరు వచ్చి అక్కడి భూములనుండి కొద్దిగా ఆదాయం సంపాదించుకోటానికి సావకాశం ఉంటుందని మనవిచేస్తూ యీ బిల్లును నేను వ్యతిరేకిస్తున్నాను.

شری گڈ ننا(مدھول)۔مسٹر اسپیکر سر۔اس آندھرا پردیش کے گیر کو چلانے کی ذمہ داری آندھرا پردیش کی سرکار پر ہے اسطرح سے آندھرا پردیش کے کاشتکاروں کو زیادہ سے زیادہ سہولتیں پہنچانے کی ذمہ داری بھی آندھرا پردیش کی سرکار پر ہے ۔ غیر ذمہ داری کی چیز نہیں ۔ ذمہ داری کے ساتھ سوچنا پڑیگا ۔ انکو اپنے فرائض ٹھیک طور پر انجام دینا چاہئے ۔ مگر جب تک پیسہ نہو اسوقت تک سہولت پہنچانا ممکن بھی نہیں ہے ۔ گورنمنٹ کے پاس کوئی جادو نہیں ہے کوئی منتر نہیں ہے ۔ مختلف مدات سے گورنمنٹ پیسے وصول کرتی ہے ۔ مالگزاری بھی ایک ذریعہ آمدنی ہے ۔ مالگزاری کے ذریعہ سے پیسے وصول کرنا ضروری ہے ۔ اس سے کاشتکاروں کو سہولت بہم پہنچانا ضروری ہے ۔ جو بل غور کرنے کے بعد منسٹر صاحب نے ہاوز میں رکھا ہے مکھیہ منتری اور وی ۔ بی ۔ راجو صاحب سے پرارتھنا کرونگا کہ وہ جس حد تک کاشتکاروں کو سہولتیں دلا سکتے ہیں دلائیں اور کاشتکاروں سے ضرور مالگزاری وصول کریں اسپر ہمارا کوئی آبجکشن نہیں ہے ۔ جس حد تک لے سکتے ہیں وہ لیں ۔ آندھرا پردیش کے لوگ بلکہ انڈیا کے کاشتکار سب ہی غریب ہیں سہولت دیکر ان سے مالگزاری لیں ۔ جب تک مالگزاری نہیں لیں گے جب تک کاشتکاروں سے پیسہ وصول نہیں کرینگے گورنمنٹ کے کاروبار کیسے چلیں گے ۔ مگر پانچروپیہ وصول کریں تو پچاس روپیہ انکو کمانے کیلئے سہولتیں دلائیں ۔ ہماری ذمہ داری کیا ہے یہ ہم دیکھیں ۔ میں وشواس رکھتا ہوں کہ مکھیہ منتری اور وی۔بی۔ راجو صاحب سہولتیں دلانے کی کوشش کرینگے ۔ ہماری سرکار تین مہینے جس تالاب سے پانی سربراہ ہوتا ہے اسکے محاصل میں ۲۵ فیصدی کمی کریگی جو کہا گیا ہے میں نہیں سمجھتا کہ کس طرح اسکا نرنئے کرین گے وہ ابتک نہیں آیا ہے کہ ایسے کونسے تالاب ہونگے ۔ نرنئے کرنے

کا طریقہ کیا ہوگا - میرا مطلب یہ ہیکہ کاشتکاروں کی سہولت کے لحاظ سے کام کریں - ہمارے کاشتکار کے اگر چار بیٹے ہیں مشترکہ فیملی نہیں ہے الگ فیملی ہونے کے باوجود پٹہ جات میں شکمی کا عمل نہیں کیا گیا ہے - اسلئے انکو علیحدہ تقاوی نہیں مل سکتی - خاصرا پہانی کے عمل کی وجہ سے - اسلئے اسکے ہر لڑکے کے نام یعنی ہر بھائی کے نام علیحدہ پٹے کا عمل کرنا چاہئے یا جسطرح آپ مناسب سمجھیں الگ کرنے کیلئے پٹیلدار اور کلکٹر کو اختیار دیں تو آندھرا پردیش کی جنتا آپ کو نہیں بھولے گی مالگزاری وصول کرنے کیلئے کوئی آبجکشن نہیں ہے - میں کہونگا کہ آج بارش نہیں ہے - دھرتی سوکھ رہی ہے - ہمارے پاس زندہ نالے اتنے ہیں کہ ان پر پمپ سٹ ڈالیں تو فصلوں کو سوکھنے سے بچایا جا سکتا ہے - اس طرف توجہ نہیں ہے - مکھیہ منتری - ریوینیو منسٹر و اگریکلچرل منسٹر اسطرف توجہ دیں تو صحیح مقصد پیداوار کو بڑھانے کا پورا ہوسکتا ہے -

تالابوں کا سروے جو ہوا ہے وہ انجینیرنگ کی غلطی ہے یا کیا بات ہے معلوم نہیں ٹھیک نہیں ہوا ہے - تالابوں کی چادر کو بڑھایا جا کر زیادہ آیا کٹ کو سیراب کیا جا سکتا ہے - چادروں کو بڑھانے کا انتظام کریں تو اچھا ہوگا - جیسا کہ میں نے کہا کہ مالگزاری کے اضافے پر کسی کو آبجکشن نہیں ہے - لیکن جس طرح اس پیسے کو خرچ کرنا چاہئے اس طرح کرنا چاہئے - فصلوں پر طرح طرح کی بیماریاں پڑتی ہیں - ان کو دور کرنے کے لئے اسپرے کا سسٹم ہمارے پاس نہیں ہے - تقریباً پچاس فیصدی اناج بیماریوں سے خراب ہو جاتا ہے - سرکار پانچ روپیہ زیادہ مالگزاری لگانے سے ہمارا کاشتکار برا مانے گا ایسا نہیں ہے - وقت پر ضروری چیزیں ان کو نہ دیں اور برے ہونے کا ٹیکہ ان کو لگائیں تو ٹھیک نہ ہوگا - کاشتکاروں کو ہماری سرکار سہولتیں فراہم کرنے کی کوشش کرے - ہماری خوش قسمتی ہے کہ تھما ریڈی صاحب اگریکلچرل منسٹر ہونے کے بعد فرٹلائیزرس کی سپلائی کا انتظام اچھا ہے - مجھے امید ہے کہ وہ آئندہ بھی ایسا ہی انتظام کریں گے - تھما ریڈی صاحب سے کہونگا کہ فرٹلائیزر کی قیمتیں بیس فیصدی بڑھی ہیں دوسرے یہ کہ ہمارے کاشتکار اضافہ مالگزاری کو برا نہیں سمجھتے اضافے پر کوئی آبجکشن نہیں ہے بشرطیکہ ان کو ضروری سہولتیں مہیا کی جائیں - جس طرح اس آمدنی کو خرچ کرنا چاہئے اس طرح خرچ نہ کرنے سے ہمارا کاشتکار ناراض ہوتا ہے - سرکار سے عوام دور ہو رہے ہیں - میں کہونگا کہ جاگرتا سے ہم کو سنبھل کر حکومت کو چلانا چاہئے - میں مکھیہ منتری جی سے اور راجو صاحب سے اور اگریکلچرل منسٹر سے خواہش کرونگا کہ وقت پر ہر چیز کاشتکاروں کی ضروریات کی فراہمی کے لئے آپس میں مشورہ کر کے مناسب انتظام کریں - اگریکلچرل منسٹر

اور اپنی ریاست کے منسٹر راجو صاحب ہر دو تین مہینے کو ایک میٹنگ کر کے کاشتکاروں کو ضروریات کی چیزیں فراہم کرنے کی کوشش کریں -

اتنا کہتے ہوئے مجھے جو وقت دیا گیا ہے اس کے لئے شکریہ ادا کرتے ہوئے میں رخصت لیتا ہوں -

శ్రీ జి. బి. అప్పారావు :—అధ్యక్షా, ఈ అదనపు భూమి శిస్తు చట్టంపై ప్రతిపక్షాలవారు, ముఖ్యంగా నాయకులు చాలా సుదీర్ఘంగా, సవివరంగా, మాట్లాడారు. అందులో ఉన్న డిటెయిల్స్ గురించి నేను ఎక్కువగా చెప్పవలసిన పనిలేదని, వారు చెప్పిన సమస్తమైన విషయాలతో నేను సంపూర్ణంగా ఏకీభవిస్తున్నానని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకా ఒకటి రెండు విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తేవటానికి సంతోషపడుతున్నాను. ఇటు ప్రతిపక్ష నాయకులేమి, ప్రతిపక్ష సభ్యులేమి ప్రజలైతేనేమి 1962 వ సంవత్సరం దగ్గరనుండి యీ నాటి వరకు ఎంత చెప్పినప్పటికీ, ఎంత మొరపెట్టుకొంటున్నప్పటికీ యీ ప్రభుత్వం ఎక్కడా చలించలేదు, ప్రభుత్వం తాలుకు రాతిగుండె ఎక్కడా కరగలేదు. ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం మనవి చేస్తూఉన్నాను. అర్ధరాత్రి వేళ చిట్టచీకటిలో తలవెంట్రుకనైనా చూడగలిగే గ్రుడ్లగూబ పట్టపగలు హిమాలయపర్వతాన్ని కూడ చూడలేదు, అట్లాగే మన ప్రభుత్వ విధానము. కోటానుకోట్ల రూపాయలు వ్యర్థంగా ఖర్చు పెడుతూ దుబారా చేస్తున్నటువంటి ప్రభుత్వం, కష్టించి నష్టించి కృశించి దేశ కళ్యాణం కోసం అహోరాత్రాలు పాటుపడుతూ, కరువు కాటకాలతో పోరాడుతున్నటువంటి రైతులపైన శిస్తులు వసూలు చేయడానికి తలపెడుతున్నది అంటే—దీనికి మనందుఃఖపడాలో ప్రభుత్వాన్ని ప్రశంసించాలో నాకు అర్థంకాలేను. అయితే ప్రభుత్వం తాలూకు భవిష్యత్ కష్టమై నష్టమై క్లిష్టమైఉన్నప్పుడు సద్బుద్ధి సకాలంలోపుట్టదు అదిదుస్తరం. పరదారాపహరణం పాపభూయిష్ట దుర్మార్గం. హింసాత్మకం అని రావాణాసురెడికి ఆలోచన తట్టిందా ? మాయలేడి బంగారులేడి అసంభవం అసాధారణం, అసాధ్యం అని రాముడు ఊహించ గలిగినాడా ? జూదం సర్వానర్థములకు మూలము అని ధర్మరాజు ఊహించ గలిగినాడా ? అట్లాగే ప్రభుత్వం పతనం సన్నిహితం అయిఉన్నప్పుడు సద్బుద్ధి పుట్టడం చాల దుస్తరం చాల కష్టం అని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో ఎక్కువగా వారి మనస్సును కష్టపెట్టే మాటలు చెప్పడం యిష్టంలేదు. కాని ఒకటి రెండు విషయాలు మాత్రం వారి దృక్పథంలోకి తీసుకురావాలి ఇప్పుడు చాల మంది ప్రభుత్వం పక్ష సభ్యులు కూడ చాల విషయాలు చెప్పి ఉన్నారు. ఇక ఈ రెవెన్యూ విధానం ఏమిటో ఒకరైనా దాని తాలూకు ఎస్సెన్సు ఎవరూ చెప్పలేదు. ఈ రెవెన్యూ విధానం నేను అర్థం చేసుకున్నంత మట్టుకు కేవలం రైతుల పట్ల cancer జబ్బులాగా ఉన్నది. పోనీ రైతుల పట్ల cancer గా ఉంటే ప్రభుత్వానికి సుఖం ఉన్నదా అంటే—ప్రభుత్వానికి Piles complaint లాగా కనబడుతున్నది. ఇట్లాంటి పరిస్థితిలో ఈ రెవెన్యూ విధానాన్ని యిట్లా యింత మంది చెప్పినప్పటికైనా ప్రభుత్వం ఊహించలేదు అంటే చాల బాధా కరంగా

ఉన్నది. ప్రతిపక్షంవారు చెప్పినారు. అందుచేత యిది మా తాలూకు కర్తవ్యం కాదని ప్రభుత్వం అనుకోవచ్చు ప్రజానాయకులు మహామహులు కీ. శే. ప్రకాశం పంతులు గారు ఆశించిన కలలు, ఆయన ప్రబోధించిన ప్రవచనాలు ఇవన్నీ మంట కలిపినారు. అంతేకాదు రైతు నాయకులు. అఖిల భారత కాంగ్రెసు అధినేతలు అయిన సర్దార్ వల్లభాయ్ పటేలు గారు చెప్పిన మాటలన్నీ మంటకలిపినారు అంతేకాదు. అనేకమంది కాంగ్రెసు ప్రముఖులు అనేక మంది వ్యక్తులు చెప్పిన విషయాలన్నీ మంట కలిపినారు. అవన్నీ వారి దృక్పథంలోకి తీసుకురాదలచు కొన్నప్పుడు-ముఖ్యంగా నిన్న మొన్న కాంగ్రెసు అధినేత కామరాజ్‌గారు చెప్పిన విషయాన్ని ఏ ఒక్కరైనా తలపెట్టకపోవడం చాల దురదృష్టకరమైన విషయం అంతేకాదు. కామరాజ్‌గారు చెప్పిఉన్న విషయాన్ని అయినావారి దృక్పథంలోకి తెచ్చుకోలేదు. భారతదేశం భారతపల్లెలలో ఉంటుందిగాని పట్టణాలలో ఉండదని మహాత్మగాంధిగారు అనేక సార్లు చెప్పారు. India lives in villages not in cities. అని ఎన్నోసార్లు చెప్పారు గ్రామాలలో ఎందుకు భారత దేశం నివసించి ఉంటుంది? భారత దేశం తాలూకు కళ్యాణం, భారత దేశపురోగమనం, భారత దేశ సౌభాగ్యం యిదంతా గ్రామసీమలలో ఉన్నది గాని పట్టణాలలో బస్తీలలో లేదు. అందుచేత గ్రామాలలో ఉన్న అశేషరైతాంగానికి సేవ చేయలేనటు వంటి కాంగ్రెసు కాంగ్రెసుకాదు అని మహాత్మగాంధిగారు చెప్పారు. గాంధిగారు ఈ మాటలు చెప్పారు అంటే యిది అబద్ధం అని...

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఆ విషయంలో ఎవరికి బేధాభిప్రాయంలేదు. భారత దేశం బాగుపడాలంటే రైతులు బాగుపడాలి ఎక్కువ ఉత్పత్తి చేయాలి. దీనిలో ఏమి బేధాభిప్రాయం లేదు. అవన్నీ quote చేయడం అవసరం. ఏదైన మంచి point చెప్పండి.

శ్రీ జి, బి. అప్పారావు:— Practical గా అమలు పరచడం లేదు. ఇంత సేపు మనమిత్రులు మాట్లాడుతూ ప్రతిపక్షంవారికి మరొకపని ఏమిలేవని చెప్పారు. గాంధి టోపీలు పెట్టుకొని గాంధి గారికి టోపి వేయడం తప్పు అని చెప్పడమే మా పని. ఆ ఒక్కపని మాత్రమే మేము చేయదలచుకొన్నాము. గాంధిగారు చెప్పిన విషయాన్ని ప్రభుత్వం వారి దృక్పథంలోకి తీసుకువస్తున్నాను. The Congress is essentially and pre-eminently a kisan organization. It also endeavours to represent the Zamindari s and propertied classes but only to the extent that the interests of the kisans are not prejudiced thereby. The Congress is nothing if it does not represent the kisans. (Young India). ఇవ్వాళ తమరందరు బైలుదేరి వస్తారు. ఈ పన్నులు విపరీతంగా పెంచుతారు అని కూడ గాంధిగారు ఆనాడు ఊహించారు. ఊహించే ఈ విషయాన్నికూడ చెప్పారు. కాంగ్రెసు తత్వం మారిపోతుంది. ఇది ఈ రకంగా తయారు అవుతుందని గాంధిగారు ఊహించారు. The country cannot bear fresh taxation. Even the existing taxation is unbearable. Not only must we do away with the opium and drink revenue but the other revenues have also to be very considerably reduced if the ever-growing poverty of the masses to be combated in the near future.

ఇదికూడ young India లో మహాత్మగాంధి గారు వ్రాశారు. ఈ సందర్భంలో మీ కందరికి మనవి చేసే విషయం గాంధి గారు చెప్పిన ప్రకారం చేయవలెనని. ఇక రెండవది retrospective పద్ధతి అని చెప్పారు. ఈ retrospective పద్ధతి ఎక్కడనుంచి తీసుకువచ్చి పెట్టారో, ఇది ఏ రకంగా తయారు అయిందో యిది చూస్తుంటే చాల జాలి కలుగుతుంది, ఈ retrospective పద్ధతి యివ్వాళ నేను చెప్పేలాగా ఉంటే చాల బాధ కలుగుతుంది. 1962 లో ఈ శాసనం ప్రవేశ పెట్టారు. ఆ రోజులలో ఎంతవరకు ప్రభుత్వాన్ని ప్రాధేయ పడాలో అంతవరకు ప్రాధేయపడి చెప్పాము. వినయ పూర్వకంగా, వి ధేయ పూర్వకంగా, హృదయ పూర్వకంగా ప్రభుత్వానికి చెప్పాము. ప్రభుత్వం వినిపించుకోలేదు. 1962 దగ్గరనుంచి యివ్వాల్టివరకు మధ్యస్థంగా, Highcourt, Supreme Court, ఈ సంబంధ బాంధవ్యాలు అన్నీ అయిన తరువాత మళ్ళీ యిప్పుడు retrospective పద్ధతితో పెడుతున్నారు. 62 నుంచి 67 వరకు మధ్యస్థంగా ఉన్న period లో చచ్చి స్వర్గానికి పోయినవాడికి యిక్కడనుంచి రెవెన్యూమంత్రిగారు notice జారీ చేస్తున్నారు. మీ తాలుకు బకాయి ఉండిపోయింది. తీసుకువచ్చి యివ్వాలని. భారతదేశంలో పుట్టి మీబాకీ ఏదో తీర్చుకుంటాను అంటే ఆ gate దగ్గర అడ్డంగా Birth Control Act క్రింద Central Government కూర్చున్నది. ఈ రకమైన పద్ధతిలో ఇక ఈమానవులకు ఏమైన ముక్తి మోక్షం. కళ్యాణంఉంటుందాఅని నేను చాలవరకు బాధపడుతున్నాను. శిస్తులేనిభూమి పుస్తిలేనిస్త్రీ అని అనసూయాదేవి గారు చక్కని విషయం చెప్పారు. శిస్తులేని భూమి పుస్తి లేనిస్త్రీ ఉండడానికి వీలులేదనే భావంతో సంపూర్ణంగా ఏకీభవిస్తున్నాను. శిస్తులేని భూమి ఉండడానికి వీలులేదని, పుస్తి లేనిస్త్రీ ఉండడానికి వీలులేదనే లోకోక్తిని ఆమె ఈవేళ ఈసభ దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. వారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. కాని ఒకటి మాత్రం సందేహం. పుస్తి అని ఒళ్లంతా పుస్తి అయితే ఏమి చేయాలి? పుస్తికి కూడ ఒక పరిమితి ఉండవలె పుస్తి కూడ చాల గోప్యంగా ఉండవలె పుస్తి ఎంత గోప్యంగా ఉంటుందో. ఎంత స్వల్పంగా ఉంటుందో, అట్లాగే శిస్తుకూడ అంత గోప్యంగా, అంత స్వల్పంగా ఉండాలి. అప్పుడు మాత్రమే అది నిజమైన ప్రజాస్వామం అనిపించుకుంటుంది. పుస్తి కట్టిన తరువాత ఆ స్త్రీ

(Sri Palavelli in the Chair)

భార్యగా మారిపోతుంది. భార్యగా మారిపోయిన తరువాత ఒకరకమైన లోక కళ్యాణానికి దారి తీసినవారు అవుతారు. అట్లాగే ఈ భూమి శిస్తు అనేది కూడ రైతు చేతులలోకి భూమి వచ్చేటప్పటికి ఆ భూమికూడ లోక కళ్యాణం కోసం తయారుగా ఉంటుంది అందుచేత శిస్తు అనేది చాలా పరిమితంగావుండాలి. అంతే గాని దొరికిందే సందు అని విపరీతంగా శిస్తులు పెంచడం చాల దురదృష్టకరమైన విషయమని మనవిజేస్తున్నాను. ఈ విధంగా శిస్తులు పెంచుకుంటూ పోతే పర్యవసానం ఏవిధంగా వుంటుందో ఆలోచించారా! నేను యింకొకటి కూడా అడుగుతాను. ఇదే విధంగా ఫ్యాక్టరీస్‌లో పని చేసే కార్మికులపై పన్ను వేయగలరా? ఉద్యోగులపై పన్ను వేయగలరా? ఇతరత్రా డిపార్టుమెంట్సులో

పనిజేసేవారిపై పన్ను వేయగలరా? వారిపై పన్ను వేయడానికి ఏరకంగానూ మనం సాహసించలేము. ఎందుకు సాహసించలేము? దాని వలన ప్రభుత్వం చాలా ప్రతిబంధకాలను ఎదుర్కొనవలసివస్తుంది. రైతుపై పన్నుభారం పెరిగి పెరిగి చివరకు రైతు ఈ భూములను మీరు దున్నుకోనండి, నాకు అవసరం లేదు. అని అంటే అప్పుడు మన గతి ఏమి అవుతుంది? ఈ సందర్భంలో ఒక చిన్న విషయాన్ని మీ దృష్టికి తీసుకువస్తాను. కళ్లజోడుపై హక్కు కోసం కళ్లు, ముక్కు, చెవులు ఒకప్పుడు తగవులాడుకున్నాయి. హక్కు నాది అని కళ్లు అన్నాయి; హక్కు నాది అని ముక్కు అన్నది; హక్కు నాది అని చెవులు అన్నాయి. ఈ హక్కు ఎవరిదో తేల్చడానికి నాలికను జడ్జిగా వేసుకున్నాయి. నాలికకు అన్నీ చెప్పుకున్నాయి, ముక్కుపై ఉంటుంది కాబట్టి యీ హక్కు నాది అన్నది ముక్కు. చెవులకు తగిలించి వుంటుంది కాబట్టి దీనిపై హక్కు మాది అన్నాయి చెవులు ఎక్కడ తగిలించినా ఎట్లావున్నా చూసేది మేము అందుకే దీనిని కళ్ళజోడు అన్నాయిగాని ముక్కుజోడు, చెవులజోడు అనలేదు కాబట్టి దీనిపై హక్కు మాకే వుండాలి అన్నాయి కళ్ళు. ఆయన చాలా సెన్సిబుల్ జడ్జి. ఆయన ఒక తీర్పు యిచ్చారు-కళ్ళు మూసుకొని పోవాలి అని. వెంటనే ముఖం వెళ్ళి గోడకు గుద్దుకున్నది. ముక్కు చితికిపోయింది. చెవులకూ దెబ్బతగిలింది అప్పుడు అవి కళ్ళను ముందుకు చూడమని అడిగాయి, అదే రకంగా చివరకు యీ భారాన్ని భరించలేక రైతు ఆ మాట అంటే మన దేశం, మన ప్రజల తిండీ తిప్పలూ ఏ విధంగా వుంటాయో కొంచెం ఆలోచించుకోవాలి. ఇది ఆలోచించక పోవడం చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం. ఇవాళ మన ప్రభుత్వం పక్షంలోని సభ్యులు కొంత మంది మాట్లాడారు. అందులో పెద్దలొకరు 'సర్వేజనా సుఖినోభవన్తు' అని చెప్పారు. వారు సాంతం చెప్పలేదు. దాని మీది మాటలు వదిలేశారు. 'స్వస్తిః ప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయేన మార్గేన మహీం మహీశాః గోబ్రాహ్మణేభ్య శుభమస్తు నిత్యం లోకాసమస్తాన్ సుఖినో భవన్తు' ఇదీ మన తాలూకు వేదవాక్కు. ఈ 'బ్రాహ్మణ' అంటే ఆ రోజుల్లో వ్యవసాయం చేసేవారన్నమాట. సేద్యం చేసే రైతుఅన్న మాట. అందుచేత గోవు, రైతు 'శుభమస్తు నిత్యం' ప్రతి నిత్యం కూడా శుభ ప్రదంగావుండాలి. ఎందుకోసం? దేశం సుభిక్షంగా వుండడం కోసం; దేశ కల్యాణం కోసం అని ఆ రకంగా చెప్పారు. అయితే యివాళ ఆ పై వాక్యాలను మరచిపోయినారు మన పెద్దలు. 'న్యాయేన మార్గేన మహీం మహీశాః' ఆధునికమైన పద్ధతిలో ప్రభువు నిత్యం పరిపాలిస్తూ వుండవలె,-ఇందాక రామరాజ్యాన్ని ఉదాహరణగా తీసుకొచ్చారు కొంత మంది పెద్దలు. ఒక విషయాన్ని యీ సమయంలో తమ దృష్టికి తీసుకువస్తాను. రాముడి రాజ్యములో కుక్కకి న్యాయం యిచ్చినాడు. మన యీ రాజ్యములో సుప్రీం కోర్టుకు న్యాయంలేదు. ఎంత తేడా! ఎంత దూరం పోయినాము మనము! హిమాలయ పర్వతమంత gulf వుంది. మహాత్మా గాంధీగారు 'రామరాజ్యం' అని పొరబాటున కలలుగన్నారు. ఈ రకంగా తయారైనాం. నాకు దానితో నిమిత్తం లేదు — ఒక విషయం మాత్రం మీకు మనవి జేయాలి. చాల మంది సోదరులు మాట్లాడుతూ 'మాకు మాత్రం ప్రజలు

లేదా, మేము మాత్రం వోట్లు తీసుకునిరాలేదా;' అన్నారు. నిజమే. ప్రతి పక్షమునకే కాదు వారికి కూడా ప్రజలు వున్నారు. వారికి విరివిగా పలుకుబడి వుంది. లేదని నేను చెప్పను. కాని యీ విషయాన్ని ప్రజలు గమనిస్తారని నేను మనవిజేస్తున్నాను. ఇందాక మన రెవిన్యూ మంత్రిగారు మాట్లాడుతూ ఒక విషయం చెప్పారు. భూమిపై హక్కును కాపాడడం కొరకు ప్రభుత్వం సంబంధం పెట్టుకొని దీనిని గురించి బాధ్యత వహించి ఎక్కువ పన్నులు వేయ వలసి వుంటుందని చెబుతున్నారు. నేను కాదనను.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ఎక్కువ పన్నులు వేయాలనికాదు, పన్నులు ఎందుకు వేస్తామనే దానికి చెప్పిన సమాధానం అది.

శ్రీ జి. బి. అప్పారావు :—పోనీ అదే కానివ్వండి. భూమిపై హక్కు establish చేయడం కొరకు పన్నులు వేయడం అన్నారు.

'జారాహసరితి తనయాన్ ఉపలాలయంతం పృధ్వీహసంతి మమ భూమి నిషధం ప్రమాణం' ఇవాళ రెవిన్యూ మంత్రిగారి తాలూకు స్టేట్ మెంట్ చూసి భూమి నవ్వుతుంది. 'పృధ్వీ హసంతి, జారాహసంతి, తనయం ఉపలాలయంతం పృధ్వీహసంతి మమ భూమి నిషిధః ప్రమాణం అర్థం హసంతి, ఉచితదాన నిహీన లుబ్ధం. మృత్యువు హసంతి, రణరంగ ఫలాయమానం' అంటే—తండ్రి కొడుకును పొత్తిళ్ళలో వేసుకుని ముద్దులాడు తుంటాడు. ఈ పుట్టుక రహస్యం తెలిసిన తల్లి వెనక నుంచి నవ్వుతుంది అలాగే ఈ భూమినాది నాది అనుకుంటూ వుంటే భూమి నవ్వుతున్నది. నీ తండ్రి వెళ్లిపోయినాడు. నీ తాత వెళ్ళి పోయినాడు, నీ ముత్తాత వెళ్లిపోయినాడు. అతని తాత వెళ్లిపోయినాడు. నువ్వూ వెళ్ళిపోతావు — అని భూమి నవ్వుతూవుంటుంది. మేమూ ఓట్లుతో వచ్చిన వాళ్ళం, మాకూ ప్రజలు వున్నారు. మా వెనకా మద్దతు వున్నది. అనే యీ వాదోపవాదాలు చూసి ప్రజలు మాత్రం నవ్వుకుంటున్నారు. ఓహో, మీ బ్రతుకులు, మీ పదవులు స్థిరమని అనుకుంటూన్నారు. ఆ పై సంగతి మేము చూస్తాం అనుకుంటున్నారు. ఫైనల్ తీర్పు వారి నుండి వస్తుంది.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—'పట్టేదారు'కు డెఫినిషన్ ఏమిటి? పట్టేదారు అంటే ఎవరూ? ఎక్కడైనా ఉందా? అప్పారావుగారు పండితులు వారు మాకు చెబితే మంచిది.

శ్రీ జి. బి. అప్పారావు:— చెబుతాను. అసలు భూమిపై ఎందుకు పన్ను వేయవలసివచ్చింది అనే విషయం కొంచెం ముందుగా ఆలోచించాలి. ఇవాల్టికి కూడా, బహుశా రెవిన్యూ మంత్రిగారికి తెలుసో తెలియదో నాకు తెలియదుగాని— ఏజన్సీ ఏరియాలో యింటీరియర్ కు పోతే అక్కడ నిన్నటి మొన్నటి వరకూ వున్న పద్ధతి ఏమిటంటే— ఏరుకట్టుకుని— జత ఎద్దులు, నాగలిని ఏరు అంటారు. జత ఎద్దులను కట్టుకుని ఎంత భూమిపైనా దున్ను కోవచ్చు, ఒక రూపాయి మాత్రం యిచ్చుకోవాలి. లైసెన్సులాగా అన్నమాట. తాను ఆ భూమిలో ప్రవేశించి దున్నుకొనడానికి పర్మిషన్ అన్నమాట. ఆరకంగా సెద్యం చేసుకొనడానికి ఒక హక్కును సంక్రమింపజేసుకొనడం అన్నమాట.

శ్రీ వి. బి. రాజు:— అది హక్కా: ఆబ్లిగేషనా? పట్టేదారు ఎవరు? పట్టా అనేదానికి నిర్వచనం ఏమిటి?

శ్రీ జి. బి. అప్పారావు:— అది హక్కు.

శ్రీ వి. బి. రాజు:— హక్కు కాదు. A pattedar is one to whom land is given for cultivation and for which he holds the responsibility and an obligation to pay rent to the Government. Patta is an obligation. Pattedari is an obligation, if you refer to the Land Revenue Act of Hyderabad.

శ్రీ జి బి. అప్పారావు:— మీ హైదరాబాదు థియరీ, మీ హైదరాబాదు సాంప్రదాయం ఎలా వున్నదో నాకు తెలియదుగాని పట్టా అంటే ఒక హక్కు—

శ్రీ వి. బి. రాజు:— కాదు.

శ్రీ జి. బి. అప్పారావు:— మా ప్రాంతంలో వున్నటువంటి భావం అది. అది ఒక డాక్యుమెంట్ ఆఫ్ టైటిల్. ఏది ఎట్లా వున్నప్పటికీ. ఒక విషయం మాత్రం మీ దృష్టికి తీసుకువచ్చి నేను సెలవు తీసుకుంటాను.

శ్రీ బి హెచ్. నరసింహారెడ్డి:— 'పట్టా' అంటే 'ఆబ్లిగేషన్' అన్నారు మంత్రిగారు. ఆబ్లిగేషన్‌తో బాటుగా హక్కు అనే అంశం కూడా అందులో వుందా, లేదా?

శ్రీ వి. బి. రాజు:—హక్కులు కాపాడడంకొరకు ప్రభుత్వం రికార్డు మెయిన్‌టెయిన్ చెయ్యాలి: ఆ ఖర్చు కొరకు యీ రెండు దమ్మిడీలు తీసుకుంటున్నామని చెప్పాను.

Sri P. Subbaiah:— "Patta means document of title."

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— అంతా కలిసి అప్పారావుగారి టైము ఖర్చు పెడుతున్నారు.

శ్రీ జి. బి. అప్పారావు:— బాగా చెప్పారు ముఖ్యమంత్రిగారు. ఈ సందర్భంలో ప్రభుత్వానికి అనేక ప్రాంతాల నుండి, వందల కొలది గ్రామాల నుండి, కాంగ్రెసువారి నుండి అయితేనేమి, యితరుల నుండి అయితేనేమి అనేక విజ్ఞప్తులు వస్తున్నవి. వాటిని తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి అందజేయాలనుకుంటున్నాను. [గౌరవ సభ్యుడు అధ్యక్షులకు విజ్ఞప్తులను అందజేశాడు.] తప్పకుండా యీ అదనపు శిస్తులను రద్దుజేయాలని వారి అభిప్రాయం. ప్రభుత్వం నిజంగా ప్రజల యొక్క సంక్షేమం కొరకే గనుక ఆలోచిస్తున్నట్లయితే దీనిని పబ్లిక్ ఒపీనియన్‌కు ఎందుకు పంపించరు? అవసరం లేదంటారు రెవిన్యూ మంత్రిగారు. 'మహాత్మాగాంధీకీ జై' అని వోట్లు దండము కాబట్టి ఆయన చెప్పినదానిలో ఒక విషయాన్నయినా జ్ఞాపకం చేసుకుంటే మంచిది. తమ దృష్టికి తీసుకువస్తాను. Public opinion can alone keep the society pure and healthy. A popular State can never act in advance of public

opinion. If it goes against it, it will be destroyed. ఇది మహాత్మాగాంధీ గారు చెప్పారు. పబ్లిక్ ఒపినియనుకు వ్యతిరేకంగా ప్రభుత్వ నిర్ణయాలు వెడితే ప్రభుత్వం చాలా క్లిష్ట సమస్యలు ఎదుర్కోవలసిన దుస్థితి వస్తుందని మహాత్మ గాంధిగారు చెప్పారు. లెజిస్లేటర్స్ బాధ్యత గురించి మరొక విషయం కూడ వారు చెప్పారు. "Legislation in advance of public opinion is often worse than useless. Non-cooperation is the quickest method of creating public opinion." అది ఒక్కటే మనకు శరణ్యం. మేమెంత చెప్పినా వారి హృదయాలు కరగలేదు. మాకు ఇదొక్కటే శరణ్యం— నాన్ కో ఆపరేషను తప్ప మరొకటిలేదు. 1962 లో యీ శాసనం ప్రవేశపెట్టినప్పుడు శాసన సభ్యుడుగా వున్నప్పుడే చెప్పాను. ప్రభుత్వాలు తలక్రిందులు అవుతూ వుంటాయి, రాజ్యాంగాలు మారుతుంటాయి రాజకీయాలు మారుతుంటాయి రారాజులు, రాజులు పోయారు – ఒక్క రైతు మాత్రమే సత్యము, నిత్యము అని చెప్పాను. కేవలం అహింసావాది అయిన రైతుకు హాని, నిస్వార్థ పరుడైన, లోక కల్యాణానికి సేవ చేస్తున్న పరమపావనమూర్తి అయిన రైతుకు హాని, అపచారం కలుగజేయకండి అని ఆనాడు మొరపెట్టాము. వినలేదు, దాని ఫలితం అనుభవించాము. ఒక విషయం తమకు తిరిగి మనవి చేస్తున్నాను. భారతదేశ చరిత్రలోనే కాదు, ప్రపంచ చరిత్రలో ఎక్కడైనా సరే ఇది తప్పు అని కోర్టు తీర్పు వచ్చిన తరువాత, ప్రభుత్వం నిలవడం ఎక్కడైనా చూపించ గలరా! మళ్లా వెంటనే అదే శాసనం చేయడానికి సాహసించడం చూపించగలరా? ఇది ఒక్క మన రాజ్యాంగములోనే జరుగుతున్నది.

శ్రీ వి. బి. రాజు:— ఏమి తప్పు అన్నారు.

శ్రీ జి. బి. అప్పారావు :—చేసిన శాసనం చెల్లనేరదని సుప్రీం కోర్టు తీర్పు వచ్చిన తరువాత......

శ్రీ వి. బి. రాజు :—చేసిన శాసనం అసలేలేదు, చేసిన పద్ధతి ప్రకారం తప్పు అన్నారు.

శ్రీ జి. బి. అప్పారావు :—పద్ధతి మాత్రం ఎందుకు తప్పు రావాలి? ప్రభుత్వానికి గుమాస్తాలు లేరా, సూపర్‌వైజర్సు లేరా, సెక్రటరీలు లేరా, అడ్వకేట్సు లేరా, అడ్వకేటు-జనరల్ లేరా, లీగల్ అడ్వయిజర్స్ లేరా? 62 లో యీ శిస్తులు పెంచుతూ శాసనం చేయడానికి ఎంత ఖర్చు చేశారు? హైకోర్టు సుప్రీం కోర్టు వాదోపవాదాలకు ఎంత డబ్బు ఖర్చు చేశారు? ఈ నాడు యీ శాసనం చేయడానికి మళ్లా ఎంత డబ్బు ఖర్చు అవుతోంది? ఇది నిజంగా ప్రజల డబ్బు అని.........

శ్రీ వి. బి. రాజు :— అమెరికన్ కాన్‌స్టిట్యూషనుగాని, ఇండియన్— కాన్‌స్టిట్యూషనుగాని ఎన్ని అమెండుమెంట్సు అయినవో చూశారు కదా. ఇన్ని అమెండుమెంట్సు అంటే — వారికి జ్ఞానంలేదా, ఆలోచన లేదా? మానవ మాత్రులం మనం.

శ్రీ జి. బి. అప్పారావు :—ఇట్లా శాసనాలు చేసుకుపోతూవుంటే, కోర్టులు తప్పు అంటూవుంటే, ప్రజలు కాదంటూవుంటే మళ్లా యిట్లా సవరించుకుంటూ

పోతూవుండడం న్యాయమా? నేను ఆఖరిసారిగా హృదయ పూర్వకంగా, వినయ పూర్వకంగా, ప్రాధేయపూర్వకంగా మనవి చేస్తున్నాను. దయచేసి దీనిని తప్పని సరిగా పబ్లికు ఒపినియన్‌కు పంపించమని కోరుతున్నాను. పబ్లికు ఒపినియన్ తీసుకొని శాసనం చేసుకుంటే నాకు అభ్యంతరం లేదు ఏది ఏమైనప్పటికీ ఇది లోకానికి, ప్రత్యేకించి భారతదేశానికి బాధాకరమైన విషయమని మనవి చేస్తున్నాను. అనేక రాష్ట్రాలలో దీనిని ఎందుకు ప్రవేశ పెట్టరు అనే విషయం ఆలోచించుకోవాలి. వారు తెలియని మనుషులనిగాని, జ్ఞానంలేని మనుషులనిగాని నేను చెప్పను. కాని, వారెందుకు యిట్లా చేస్తున్నారో నాకు అర్థం కాకుండా వుంది. కేవలం యీ ఘనత ప్రతి పక్షాలకు దక్కుతుందనే భావం వుందా? మాకు అటువంటిదేమీ లేదు, యీ ఘనత వారే దక్కించుకొని లోకకల్యాణం కోసం కృషిచేయాలని కోరుతున్నాను. మహాత్మా గాంధీగారి ఆశయాలు అమలు చేయడం కోసం సాహసించండి. కీ. శే. ప్రకాశం పంతులు గారి ఆత్మకు, వల్లభాయి పటేలు గారి ఆత్మకు శాంతి కలుగజేయుడానికి కృషి చేయండి. భారత దేశ చరిత్రలో నూతన ఘట్టాన్ని సృష్టించడం కోసం, పబ్లిక్ ఒపినియనుకు పంపించేటట్లయితే ఉదారత, సత్కీర్తి వారికి వస్తుందని మరోసారి మనవి చేస్తున్నాను. మహాత్మగాంధీగారు సత్యాగ్రహం అంటే ఇప్పుడు వారు పార్కులాం, పార్కులాం అని కూర్చుంటే ప్రయోజనం లేదు. తరువాత వచ్చే రియాక్షన్ను గురించి బాధపడవలసి వుంటుంది. స్నేహితులుగా వుంటూ, ఒక కుటుంబంలా వుంటూ, ఎంతో కాలంనుండి కలిసి మనం రాజకీయాలలో పని చేస్తున్నాము, రేప్రొద్దున్న ఒకరిని ఒకరు ఎదుర్కోవలసిన దుర్గతి వచ్చే పరిస్థితులు కలుగజేయకూడదని మనవి చేస్తున్నాను. దీని ద్వారా ప్రజలలో కన్‌ఫ్యూజన్ క్రియేట్ చేయవద్దని మనవి చేస్తున్నాను. సుదీర్ఘంగా మరోసారి ఆలోచించి దీనిని పబ్లికు ఒపినియనుకు పంపించాలి. ఇట్లా పంపించడంలో నష్టం లేదు, స్వల్పకాలం లోనే తిరిగి వస్తుంది, ప్రజల అభిప్రాయాలు తీసుకున్న తరువాత పాస్ చేసుకోవచ్చు. మా దగ్గర అనేక వేల అప్లికేషనులు వున్నాయి, వాటిని దాఖలు చేశాము. ప్రజల ఘోష కూడ వారి చెవులకు వచ్చింది. ఎందుకోసం మొండిపట్టు పట్టుతున్నారో అర్థం కావడంలేదు. బ్రహ్మానందరెడ్డి గారి నాయకత్వం శాశ్వతంగా, మంచి పేరు ప్రతిష్ఠలతో ఆచంద్రతారార్కంగా వుండేటట్లు ప్రజాభిప్రాయం తీసుకున్న తరువాత దీనిని పాస్ చేసుకుంటే మాకు అభ్యంతరం లేదు. కనీసం ఆ ఒక్క అభయం మాకు యివ్వండి.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—వారి ఒపినియను యిచ్చారు కదా, వారి వెనుకాల పబ్లికు వున్నారు అంటున్నారుకదా.

శ్రీ జి. బి. అప్పారావు :—మన వెనుకాల కొట్లాడే జనం వున్నారు. పన్ను యిచ్చుకోవలసినవారు వారు. వారికీ, నాకూ పన్ను వుండదు. రెవిన్యూ మంత్రిగారిని తహసిల్దారు అడగలేదు, పన్ను కరణం అడగలేదు, ఈ పన్ను వేయడం న్యాయమా, అవసరమా. మేము ఇప్పుడు కష్టాలలో వున్నాము, డబ్బు కావాలి, గత్యంతరం లేదు, కాబట్టి వున్న శిస్తుల శాసనం వుంచమంటారా,

అదనపు శిస్తు వేయమంటారా, యీ డిస్పారిటీ పెడుతున్నాము, ఇది మీకు యిష్టమా కాదా అనేవి పబ్లిక్ ఒపీనియనులో తెలుసుకోవడంలో తప్పులేదు. ఇందులో పెద్దకష్టము, నష్టము ఏమీలేదు ప్రభుత్వపక్ష సభ్యులు చెప్పినట్లు బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారి న్యాయకత్వంక్రింద అశాంతి, అలజడి, అరాచకం మనరాష్ట్రములో కలగకుండా వున్న మాట వాస్తవమే. ఆ మాటే చివరివరకు దక్కించుకొని యీ బిల్లు ఒక్కసారి పాస్‌చేస్తే తప్పనిసరిగా తీవ్రతరమైన సంక్షోభం ఆంధ్ర రాష్ట్రములో పుట్టి తీరుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. దానిని ఎదుర్కోవడం వారికి అసాధ్యం అని మనవి చేస్తున్నాను. ఇది దైవ బలంతో కూడుకున్న వ్యవహారం. వారిలో 164 మందో. 200 మందో వున్నారు. ఆ 200 మందికి ప్రజలు లేరా అంటే లేరని చెప్పే అమాయకుడను కాను నేను. అయితే, దైవ బలం ప్రతిపక్షాలకు వచ్చింది. మాది న్యాయమైన యిష్యూ: వారిది అన్యాయమైనటువంటిది. దీనిని ప్రజల అభిప్రాయానికి వదలి, తరువాత వారి యిష్టం వచ్చినట్లు చేసుకుంటే మాకు అభ్యంతరం లేదు. ఈ ఒక్క అవకాశం యివ్వాలని తమ అందరికీ హృదయ పూర్వకంగా మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

Mr Chairman :—I request the hon. Chief Minister to receive the memorandum and give due consideration.

The House is adjourned to meet again at 8-30 a. m. tomorrow.

The House then adjourned till Half-past Eight of the clock on Tuesday, the 19th September, 1967